

బ్రహ్మ నంద వైభవము

శ్రీ విద్యాప్రకాశానందగిరిస్వామివారు

శ్రీ శుక బ్రహ్మ శ్రమమ్,

శ్రీ కాళహస్తి

1983

మొదటి కూర్పు 2000 వ్యవసాయ
1983
కాపీరైటు రిజర్వ్

వ్యాఖ్యలు

మొదటిసారి.

శ్రీ కుకట్రహస్యశ్రమశిల్ప

శ్రీ కుకట్రహస్యశ్రమశిల్ప వ్యాఖ్య

శ్రీకాళహస్తి (విశ్వానాథుని)

మొదటి

శ్రీ కుకట్రహస్యశ్రమశిల్ప

మొదటిసారి గుడిసెలో తీసి

ప్రస్తావన

ప్రతిజీవియు అం తను కొడు పాటవదుచున్నది
 తుట్టుకునకు క గానై వివరూప దముగే పొంది
 తోర్పుత్తిమకుడుది కర్మంఁము తొంగుటలేదు
 కాక బ్రహ్మకంఠము కొలకే యత్నించినచో చారాళ
 భవించు ముఖముక కి గొప్పముఖము లభించుటయే కాక
 బంధమున్ను తొల పొగలక అట్టి అపూర్వ బ్రహ్మ
 మే ప్రతిజీవియొక్కయు లక్ష్యము అర్థాగ్రాస్తు పొక క
 యనో ఆ వివిధ పద్ధతులు ఈ గ్రంథమున తక్కుగ
 వచబడినవి ముముక్షువులు వానిని గూర్చి తెన్నగ
 నీకొని పాఠ వి తాహ తై మైక । హృదయముయొక్క
 భూతిని ఈ జీవితమునందే సాధయ్యలగుదురు గాక ।

ఇట్లు

ప్రకాశకులు

తెలుగు తెలుగు సేవసమితికి ఈ
గ్రంథముద్రణకు రు 5000 00 ని (అయిదు
వేలరూపాయలు) సహాయము చేసిరి వారి సహ-
కృతత్వము

శ్లో
ప్రకాశకులు

బ్రహ్మనంద వైభవము

1 బ్రహ్మనందమే జీవితలక్ష్మ్యము

బ్రహ్మనందముయొక్క మహిమాలిఖయము

బ్రహ్మనందం వరమనుభవం శేవలం జ్ఞానమూర్తిం
 ద్వంద్వరీగం గగనవర్మకం తద్వైభవస్థానింక్ష్యమే
 ఏకం నిత్యం విమలమచలం పర్వరీ పాక్షి భూతం
 భావరీతం త్రిగుణరహితం పద్మరూపం తం పరమాహి

బ్రహ్మనందం న్యాయానుభవం అను వాక్యము నోరంగు
 వాడును శేవలము జ్ఞానమూర్తియై ద్విద శ్చ శ్చ అతీతు
 తును అకాలమువలె నిర్వ్యాపకమును సాక్షాత్తు ప్రభును
 తద్వైభవని మున్నగుచుచోవాక్యమాలయై బ్రహ్మనందము అద్వితీ
 యుతును, నిత్యుడును, నిర్మలుడును సర్వబుధుని నమిస్త
 ప్రాణోల్లేఖయొక్క బుద్ధుడు నే పై యై వెండువాడును
 భావరీతుడును, త్రిగుణరహితుడనై అగు పరమాత్మ యను
 పద్మం ప్రసాద నిరస్యుడించుచున్నాడు

శత్రుకా! ఏల ముఖంబెగత్త! ఈ సంసార కూపము! వశి బ్రహ్మ-యమయం నొందుచున్న నీకు విముక్తిమార్గమి-
 లేదా! ముఖము కొలుచుటకు తపాయము గోచరించుట
 లేదా! ఆనందమున నీల నీకు కొలుక కలిగినదో విచారించు-
 కుంటిదే! విచారణ లేకుండుటచే ఈ ముఖమున కంతటికీ
 కారణము ఆనందమున నీ మూలము నీకు లోని కలగ
 నేరడు ఆనందము నీ స్వరూపము నీచైతన్యమున ప్రక-
 ణముల లోపల ఆనందము పొంది పోయియున్నది ఆనంద
 సాగరములో నీత్ర ముఖంబుచున్నాత్ర బయ్యెం ఆనందము
 నీత్ర ఆపరమరహస్యమును తెలిసికొనవలెనటయే - 1
 ముఖములన్నిటిని చూచారాదు రాత్రి గాభిర్నదపోత్ర
 చున్నపుడు నీకు కలిగిన ఆనందము ఎవరియెంతి వచ్చినది!
 2 వస్తువును నీ వస్తువు తివరేనీ, త్రాగలేనీ, చూడలేనీ
 అనుభవించలేనీ అయినను ఇంత ముఖము కలిగినది! అది
 లయమునుండి వచ్చిన ముఖముగాదు లోపల తీరిన ముఖము
 నీయెందోని జులమ్మను లయముచేతి అట్టి అనిర్విన్నమమును
 అనుభవించుటను అభ్యసించవలెను. అదియే సమాధిస్థితి
 తీరయము (తీర్థానందయోగము) అట్టి స్థితి లోనగ
 అభ్యసించి నీ బ్రహ్మవైశ్వానర బ్రహ్మసంకముయొక్క- అను-
 భూతిని బడయుటచే నన్నమభివృద్ధియు సంభవించును.

కాత్రుక శత్రుకా! నీయి తెలిసికొని భగవంతుని నీ బ్రహ్మతీర్థ
 ముఖమనందు

- 1) శక్తివిలువయు నీలో ల
 లోని శక్తి తెలు దైవ శక్తియందన్న
 నేను అప్పుడ నేను దుఃఖిని
 అనుచు నీల పరికరములను
 నర్వకకుల వెలయుమైన
 అశ్వ నేనని దైవమొందుము
 తత్త్వసాక్షియై తెలివొనర్చు
 నడుగుచి జేరి విజయ కమగొని రావమొందన్

నీలో అభిమతి శక్తి అర్థము లోక ల నీవు పృథు
 వర్ణకాళ చిహ్నము లు జననియగునీవు

- 2) పశువు సౌఖ్యమే నీవు లోకన్న
 దుఃఖమెన్నడు లేకుండునను నీకు లేదన్న
 మనసు లేకనె దుఃఖమేర్పడు
 మనమదాదన దుఃఖమెవరి
 మనసులేది అక్కయందున
 ఎల్లవేళల నీతిని విడయుము

శకు

Stand up O lion! Shake of the delusion that
 you are sheep You are soul immortal! blest

• శక్తిశక్తియను చిహ్నమునో అనుకరి అర్హుల
 శక్తియను 108 : 4 - 13

కదా గదా ఈ వివేకానందస్వామి ఉజ్జోషించి ప్లు నీవు
దుష్టులుపైకాళ్ళ దుఃఖనికాదు పరమానందానందపు

ఇది శ్రీమద విష్ణుసామయోగ ప్రహ్లాదంద మెట్టిదో
వివరించెను-ప్రహ్లాదందము ఎల్లించుటకు అనిదానిది
అది సుఖమైకేశ్వరుని అయియున్నది ఈ ప్రహ్లాదో
ఎవరైనను ఎల్లించగలరా! అట్లే ప్రహ్లాదందమహానామ

నమాలి విభూతమందవ్య చేతనో

వివేక స్వాత్మని యక్షులం భవేత్

న కర్మకే పర్యాయం గదా తదా

మృత్యుం తదప్రకరణే న గృహ్యతే

కార్యమయోగ- అధ్యాయముచే మన మాలిక్యము కలిగియు
నాగా అత్యంతము స్థితి అయి మనములు ఎట్టి దివి
కల్పమునును అనుభవించెదరా! అధ్యాని చాక్షు- ఏవ
రును వర్ణించుటకు అది వారివారిచేత న్యాయముగ అను
భవించవలసివదిలెనే అయియున్నది ఎంతయో అట్టిదో
తల్లిదండ్రులు ప్రాగుచున్న దూని నితర్రాత పట్టకొని లోగి
నను అది కలిగి వచ్చు 1 ఎట్లే నా విభవమును నిశ్చ
లమై ప్రహ్లాదందమిది 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100
అనుచు 1 స్థితి వివేకా తది వివృతము ఏలయనిన
అనూకంపము క్రిందనేది దుఃఖము నరేంద్రులను
లేనిది చేసేదనుభవమునూని అ ప్రహ్లాదందముయొక్క
నీతికే అనుగుణ

న యథా నురేంద్రిక్మ న యథా తక్రవ ద్విదాం
యథుభం వీతరాగస్య మనేరేతా న్నవాసినః

రాగద్వేషరహితైః వీతా క్షయేన త్యాగనిష్ఠయైః
బ్రాహ్మణైః న నమభయించుచుండువానికి కలుగు ఫలము తేనె
ద్రువముగాని శక్రవర్తులుగాని కలుగలేదు

యశ్శాంతశ్చైవ విమృశదేవ విశ్వ
మానందతి ప్రదురబౌత్య పదావిందిం

తద్ద్రష్టుం పూర్ణమనిమాత్మయోనంత్య
త న్తత్త్వ విద్రష్టుమితు మిదృశి తావ్యకలే

ఈ బ్రాహ్మసంధియందున్న అవశేషపు స్ఫూర్తి చేత ఈ ప్రపంచ
మందలి నడుచు ప్రాణులు అనందము ననుభవించుచున్నవో,
అట్టి అనందమే తన అత్యంత గ్రహించిన ఏ తత్త్వనేత్ర భా
వి ర్భా భా తి మ గు దృశ్యే శృంగ్యము ననుభవించుటకు
అర్హునియును !

1) కలరాజాద్యులయొక్క తమ మనీషా పంజరమున
బ్రాహ్మసంధియందున్న చక్కటి వివరణమును ఈ ప్రకారమున
గొందినారు—

యత్పశ్యాంబుధి శేషశేత ఇమే శక్రాదయో విర్భుతాః
యద్భిత్తే నితరాం ప్రకా వ్రకంసే లభ్యా మవిర్నిర్భుతాః

అట్లావత్తుమహానీనా ద్యుతిమకా విద్విద్య శీర్షత్రయం
రూపాల్కాహమిమం ముతకవిం దీరౌచ తోక్తుం శ్రమః

(2nd contract)

బ్రహ్మచరిత రహస్యహాసిని యమిక మహానిములు
 మిక్కిలముఖప వాక్యము లెన్నియో జీవమత్తబంధుకు
 హాగదామమున యను తిరిగిర కాస్త్ర గ్రంథములందును
 క్షుగ పేర్కొనబడినది కాని రహస్యహాసి అక్క సాక్షా
 తముచే శత్రు తృప్తి మహారాజులమును పొందును మనో
 వ్యక్తముగ తెలియకలదు ఇతలు శత్రుని అంతరంగమున
 లుట్టి మహాహ్నుత లభించుమునొక్క అస్త్రద్విము కలదో
 నులు గుర్తించి పరమాశ్చర్యము నొందుదుమనది అత
 రావతక క్షుగ్గం దిట్టి పదుపు లన దములయొక్క పరాకాష్ఠ
 మును బ్రహ్మచరితమును అచార్యులకును యోగి అవగా
 ధ్యపించి కళ్యాణుని మహాశిష్యులు లోలోని సంకోచ ము
 దును

అట్టి అపారమైన అందాడు మానవుని స్వరూపము
 యీను అద్భుతముచే అతడు కాకు అదమోద దేవానిని
 చివరకాళ్ళ కైవల అకాశో దిక్పవనుని (నేనాని)
 "మిరి దానిపై ముకుక్తుము కలిగి ఇంద్రియముములే
 కవిసంభములనియో వ్రాసరిక వైభవములే కీలక బక్య
 వనియో కలరితి అమాల్బయిన మోసవచచిత్ములు కుకుచి
 సొగము చేయుచున్నాడు దృక్వ బాధమోకములోపలి

బ్రాహ్మ యజ్ఞమునొక్క బ్రాహ్మణుడు ఎంత గజాలకున్నాడు
కాని మహనీయులు కాశ్యపమున సర్వవిజయముయొక్క
యెడల బ్రాహ్మణుడు గుర్రులకి బానిస అనుభవించు
యెడల రాజ్యములకును తన వలెనైచిరి ఇట్లు
సర్వవిజయపురాక్షాసము రాజ్యవిజయమును తన కృత్యా
త్యమొందినది నిర్వాణమును కొలుకై యున్నది సభలు
వచ్చును అట్లు శిష్యులు అభ్యసని మొదలు రాజ
యన్న విషయము నమోదులు రాజ్యములను విజయి
బ్రాహ్మణుడు కొలుకై నీవరసాధనముచేసి యున్నాడు
దొరికి కృత్యాలును ప్రాస లో బ్రాహ్మణులు లేదు? బ్రాహ్మ
కంటె బ్రాహ్మణులు?

కస్తా వరానంద రహస్య ౧౩
మహ్మద్ కున్నేను రమేక విద్వాన్
దస్తే మహ్మద్ దీనామానే
దిక్షేస్తు మాలోకయతుం క ఇచ్చేత్

మహత్తమము (బ్రాహ్మణ మహాభావమును విడిచి తొక్క
మొలై (విభాగములైన) ప్రాచీన విషయములందు
నీ విజయమును ప్రతి గొనుట మహాభావము మొదలు
చచ్చుడు విజయముగా ద్విమందిరి ఇందు ఎవరు
మాడగోరును !

శ్రీ వాల్మీకిహర్షి తమ మోగవారిని మహాభావ
మును ప్రకరించుట బ్రాహ్మణ మహాభావము మహాభావము
వచ్చుచున్నది చేసెను—

మృత ప్తి వీరరా యస్మాదావందస్యాంబరేఽవసా
 నోర్వేషాం తవసం తన్నే బ్రహ్మసంబాత్మనే వసు

వ అనందసాగరమునుండి వెలువడిన చిహ్నములచే నుత్త
 ప్రాచ్యోట్తరములకు నీవసమై యుండుచున్నవో అట్టి అష్టాశ్చర్య
 చాత్రముల మహాత్మ్యము జూచుకొనఁ

బ్రహ్మసంబంధముయొక్క నిర్వచనమును గానిండుట
 బృహదారణ్యకోపనిషత్తు 4. 1 విధమున చెప్పినది

వ యో మనుష్యాణా రాజ్య సమృద్ధో భవన్మన్యేషా
 మభివతి స్వర్వైర్మానుష్యై శ్చైవై స్వయంప్రతిమన్మను
 ష్యాణాం పుణి అవంతోఽభయే శతం మనుష్యాణా మాన
 రాజ్య ఏకం శ్యాణాం శతశోకానామానంతోఽభయే శతం
 క్షీణా శతశోకానామానంతాన్మ ఏకో గంధర్వశ్శ
 అవంతోఽభయే శత గంధర్వశ్శ అథ బాహు ఏక గర్భ
 లేవానామానంతో యే గర్భణ లేర్వ మనీషంబున్మన్మ
 అభయే శతం గర్భణేవా నామానంతాన్మ ఎక అథాశేషా
 నామానంతో యశ్చ శ్చైవైర్మానుష్యైర్మానుష్యాణాం
 భయే శతం ప్రాచీనశ్శ అవంతాన్మ ఏకో బ్రహ్మణో
 అవంత యశ్చ శ్చైవైర్మానుష్యైర్మానుష్యాణాం
 ఏవ వసమై అవంత ఏవ బ్రహ్మణో స్వమాదితి వశోవాచ
 యాజ్ఞవల్క్యః

భవద్యాన సంపన్నుడును సర్వంకు అభివతియు
 సుమన్తమావనోగములతో కూడియున్నవాడును ఆగు

శ్రవణార్థమునకు - అది నమోదయ్యెను బానిస
 మోటుగల్గుటకు బానిస అయితి నానిస మోటుగల్గు
 టకు గంభీరమయితి బానిస మోటుగల్గుటకు శ్రవణార్థము
 తల అయితి బానిస మోటుగల్గుటకు అనంతరము
 నందు బానిస మోటుగల్గుటకు ప్రావీణ్యము అయితి
 బానిస మోటుగల్గుటకు బ్రహ్మసంపద అయితి బానిస
 అయితి మోటుగల్గుటకు బ్రహ్మసంపద అయితి

అయితే అది నమోదయ్యెను బ్రహ్మసంపద
 మోటుగల్గుటకు బానిస అయితి బానిస మోటుగల్గు
 టకు గంభీరమయితి బానిస మోటుగల్గుటకు శ్రవణార్థము
 తల అయితి బానిస మోటుగల్గుటకు అనంతరము
 నందు బానిస మోటుగల్గుటకు ప్రావీణ్యము అయితి
 బానిస మోటుగల్గుటకు బ్రహ్మసంపద అయితి బానిస
 అయితి మోటుగల్గుటకు బ్రహ్మసంపద అయితి

అయితే అది నమోదయ్యెను బ్రహ్మసంపద
 మోటుగల్గుటకు బానిస అయితి బానిస మోటుగల్గు
 టకు గంభీరమయితి బానిస మోటుగల్గుటకు శ్రవణార్థము
 తల అయితి బానిస మోటుగల్గుటకు అనంతరము
 నందు బానిస మోటుగల్గుటకు ప్రావీణ్యము అయితి
 బానిస మోటుగల్గుటకు బ్రహ్మసంపద అయితి బానిస
 అయితి మోటుగల్గుటకు బ్రహ్మసంపద అయితి

అశ్వయమి మిదిని గాంచి అర్ధాన నమోకించుచు
 (ధ్యానించుచు) ఇతర చేష్ట లేద్దియిదిని వాకిని ఏకాంత
 మున బ్రహ్మచర్యంబు మనుష్యునించుచు ముఖాశ్వానముగ నుండి
 నను పి చిత్తరూ! ఈ చురుకు నవారము అశ్వకు సుఖకాయ
 కను గాదు గావున నీవు కలుగుచును నీవు కలుగింపవో
 విత్తేమనాకలై పాదభూతమైట్టి అశ్వసుఖము బ్రహ్మ
 కందము లభించును ఇక ప్రజ్ఞాయుడున్న క్షానోదయము
 గాంచిసమీచము ఈ ప్రకారముగ తిట్టోపించెను— అనంత
 కంఠ బాణకలై మరుకా కి ప్రదమైట్టి ఈ కుర్చు చివ్వులు
 అట్టి దృష్టి దృష్టి దృష్టిలోకి యిండును మిట్టమై యున్నది
 ఇట్టి అశ్వచర్యము ముఖంబు ఈ కందలాయ అగదాశ్వా
 ముల యొక్క సుఖముల ననుభవించి ను పికింకై ను ముఖ
 విరుధించి వరేన పి యుగము ఎవడు గుర్యోక్తమన ను ఈ
 అశ్వమేధ కామ్యకమున అంత కరణమున అయియో అట్టి
 రివూట్టగు విషయములు మోకింకైము సా దిక యున్నవి
 311 మి త్తమిదియులను పూర్ణముగ తొలగివదాడె యును

ఈ యుగోక్తములందును వాస్తవము మిలి కైకను
 కైదు పిలయనగా రాజ్యమున పొందియు మునుపటి కను
 పొందునెయ్యనాదు నమిత్త విధియున్నది చిరకాలము లే
 లదు యులు కానిది ఏది అరుధించుట లేదు! మిహాకా
 లక్షమనుదిగు ఈ అశ్వయమి ఇందులుకలై దర్శి నచ
 గగన్మేధాచివారముల ను విచ్చిన్నమలైపోవుక గాని
 పోధాది కైకలై అందును మిలుచి పోవుదును లో

తెచ్చియు మీ స్వగు చేరవలయును అహ! తెలియ
కొనక కలె నీవును తెలియించి యాచరిన
జంతువును గూడిది దేని పొందినో ఈ పొందిన
దెబ్బయి నీ పి. పండు అట్టి తీర్తిని పరార్థము అగును,
బ్రహ్మ సంకలనమును నీవును పొందితి 6 అర్థము! నీకు
నమస్కా నా సర్వోత్తమునవును నిర్మలమునవు అను
నీవు స్థితిపండిత యిది ఈ నా భాగములములు
మనోరమములై యున్నవి నా నీవును దురించుటలేదు

నర చర అవంతయులే పరమాత్మయొక్క భక్తుల
పయకావున అర్థ సాక్షాత్కారమచే రరికయి అనానాను
భాతి తత్వము తప్పక కలగ గలదు అనియిది నిర్వృత
జనితి యక్షయితి తెలుపుటకు గాన నా స్వామి సాక్షి
భేదియను భవర లు కలదు పదము విధిగ చేర్చుటకు
మన్నది (యోగానంద తీర్థమానంద ఈ విధముగ) అట్టి
విధము అర్థముభాతిని బ్రహ్మసంకలనము నీవు తెల్ల పడయి
అహ! అవంతయు, సాధన భావములు మొక్కుందు ఈ
గంధము కలెవలదుగదా

ఏ అవంతము కొలువై విశ్వయిది నమస్త ప్రాణ
యను కపాలములమున్నో ఏది నమస్తయొక్క భవనము
మలయమున్నో ఎన్నోయొక్క అన రుతి బ్రహ్మది స్థాన
అంతయుగాగల ప్రాణోల్లసితమును ఎమన కృత్తిని తీర్చి
యీది దిర్ఘాయాన శిల్పమును కలగలేదునున్నో

ఏది నిర్గుణ మప్రచ్ఛాదములకు నూతన బహుమతలగు నశ్వ
 దిక్ అనందితులతో క్షాంతియు బహుమతిగల్గి జో అర్చి
 బ్రహ్మచారియు ఎరిగి నుచు స్థితియైన వత్సా ౪౧ కాని
 వాంఛింపని కృత్తి లోకములో ఎవరైన నొకవగలవా? నీవ
 నుచు నిద్రలేచినది మొదలు నుచు వలంతులను నది బ్రూర
 ఏది మొదలుకొని నీవలంతులగు నుచును ప్రతినియు ప్రతి
 క్షులును అర్చి అనందము కొలుకీ అనుట కాదునున్నది.
 అర్చి అనందముగ నైన నుచునోధము కలిగినచో కాని కాదు
 ప్రభా ౨౦ ౨ రిగియుటకు ప్రతినియు చుచున్నాడు

అయితే ప్రతిని అనందమే కా క్తునగు అన నదిని
 భరించి కానియగు నొకవగలవా అదియే అని రోక
 గులు అనిగియునులవాదా అనించు విషయమందును
 నుచునునదికాదు అనిచ్చియు నొకవగలవా అది కొద్దిగిచ్చి నీ
 కల మునిగిచ్చు అనిగియును నుచునులవాదా వింతము

నుచునెల్లం నివారణలో విషయగ్రహణాం మృతాం
 అన నం బ్రహ్మచారిని మితి నేదా వ్రుగిందము

అని శ్రీ కేశవభగవత్పాదులు అశ్వమేధ యందు
 రిగిగి చుచుమునని,

యే హి వంస్పర్శకాలోగా దుఃఖయోనయ ఏవశే
 అద్యస్తవస్తవః కౌస్తేయ వ కేపు రహదే బధః

అది శ్రీకృష్ణసహాయ స్వరూపం ను వ్యక్తమొనర్చిన
విభముగను వ్యక్తమయముల మన లభించు అనందము పరి
పూర్ణమైందికాదు పైగా దుఖనిర్మలమైంది కష్టము తొన
గలిగి పైపైక ఆనందముగా తోచునది కావున అట్టి అర్హ
నందమున కిదితమునో అనూప్యమైన భండియలగు భార
వోయక నిరామలమగు అర్హనందమున కి బ్రహ్మసంహిత
న కి ద్విజుల ప్రయత్నించవలెను

అనందమే వరప్రద్యులు అనందమే ఉత్తమ నిజ్యరూ
పము అనందపరపూర్ణమగు ఉత్తమ తన స్వరూపమగు
నిర్హనందమును నొంది దుఖంతుల హాస్యవృక్షమే
యొందు శ్రాంతివలననే అట్టి సైవేర్యము సంభవించునది
కావున సద్గురూవదోమనలే తిరిగి తన అభిప్రాయరూపమును
గుర్తించి అట్టి అనిర్విన్న బ్రహ్మసంహితనునే స్థితిగలిగి
చిదానందరూప కివోహం కివోహమ్ అని ఎదుగెత్తి
కాదును చిత్తమగు మానవ తీరమును సార్థకము చేసి
కొనవలెను అట్టి కుహాక్షర అనందానుభవమే శుభ
లక్ష్యము

ప్రతివాడును తమదేయము అట్టి అనిర్విన్న అక్షయ
బ్రహ్మకందమైంది కాగున తెలిసికొని అర్హని ప్రాప్తి
కొలెత్తి అనందక కృషి సంపదయించు అయానందము
సరించునదికాదు తొలినాళ్లవికాదు తొలినాళ్లమగుటకు
దిల లేనిది అది సద్గురయొక్క నిజ్యరూపము అంతులే

యొక్క ఆర్థరేణి ఆ అంశము ఇది అవిచ్ఛిన్నమైపో
ప్రేమలేనిది అవ్యయమైపో

వివాళ సువ్యయస్యావ్య స కర్పిర్కర్తవర్షతి

అని గీతాచార్యుడు పేర్కొనిన పంక్తిమాల ఆ అంశ
మధన నాశము లేదు అర్థాని వివాళమును ఎవరును చేయ
లేదు. తెలిసేయో తెలియకపో న్యక్షిప్తమును ఆ అంశమునే
అపేక్షించుచున్నది అట్టి అపరిచిత్యముగనే ప్రయాణము
న ఉచ్చుచున్నది కాదు కనుక ఈ స్యావయోగశామన
సంభవము అట్లు భువనమునైన అపరిచిత్యమైనది తెలి
యక, అపరిచిత్యమునైన తెలుగున చిన్న చిన్న అంశ
సంభవమునైన దివ్యమైనదనైన అంశ అంశ
కాదునున్నది

యస్యావ్యక్తమే మర్పుత్యమితి తాహ్య మపేక్షితే

కర్తవ్యం పాదపం త్యక్తా స మూర్తో లేధి కుర్పరం

ఎవడు అత్యనుభవము వదిలి తాహ్య ముందలి దివ్యము సం
భవము అపేక్షించుచున్నాడో అట్లుగాను అపరిచిత్యమును
పాదపమును వదిలిపెట్టి దాచేయియగా కారణ ఉపరి
పాదపలేఖమును నాకునాటి యిగురు -- అని శ్రీశయరథగన
కాదులు మిగతావ్యక్తమయినందు పెరిచి యున్నది.

అపరిచిత్యము అపేక్షియనా నెవడును ఈ ప్రపంచ
మధ్య లేదు ఉలిగిడి ప్రభుత్వంయే ప్రతి ప్రాణియే

అనందమునే కాంధించుచున్నది ఈ స్వరూపము ఆ అనందము
 కాబట్టియే అప్పు యాంధ్ర మృత్యులకును కలహయన్నది
 పోగొట్టుకొనిత ఈ అనందమును తిరిగి సంపాదించవలెనని
 వ్రత ప్రాప్తియను శిలలొనరుచున్నది మరలత ఈ స్వరూప
 మును ఏవాటికైనను తిరిగి పొందవలెనని అధిరాగ్గ గలిగి
 యుండుచున్నది ప్రాంతోష్ణయొక్క అనందాన్వేషణము ఈ
 కారణంబుననే జన్మయొన్నది

పరిపూర్ణ ముఖము అయితి పుష్పవృక్షంబు లేదు అట్టి
 యిందే కలదు కనుకనే కనూతి స్థితి యిందు లేదు కాబట్టి
 పరాత్పరము అన్నిటిని పట్టివైచి కనులో అరిచిన్న మహాను
 భుని అతయందున్నాడు భ్యాసస్థయందు నియత కలిగి
 నాడు ఈ అత్యయంబు పొ దు ముఖము చెప్పకలవికాదు
 అర్హుని మహాత్ములు శర్మ మూలైరి అది అనుభవైక
 దేవ్యయోగ ముఖము

వాచా వక్త్రమశక్యమేవ మననా మస్తుం వ నా శక్యతే
 స్వావస్థామృతహారహరిత పరబ్రహ్మంబురేర్వైరవమ్
 అంతోరాః విశ్రవాదికకలాభానం తతస్మేమనో
 యస్మాంకాంశం వేదననమరువాఽఽవసాత్కనా వికల్పతమే

వాక్కులేక చెప్పటకుగాని మనస్సులేక తలందుటకుగాని
 వీలువకనది ఆ అర్హులంతానుభూతి ఆ అనందము అవధులు
 లేని సమద్రము వంటిది మనస్సును పడగండ్ల వంటిది అర్హి

అట్టి చిహ్నములను పరి విక్షణ్ణ అత్మకా నై మ
 నవ - సూత్రాండ తుభాగమున్నది అని శ్రీ కంక
 తగవర్తాదులు వివేకసూత్రానుబంధ అత్మమోక్షమును
 కూర్చి ధ్వి గి - క - సూత్రమున ద్విద్రోహే నును
 అను సూక్ష్మమును అనుచున్నప్పుడు ఇది మాత్రమే
 యాదు లేక చాక్షుషమునా! ద్విద్రోహే నును
 అనుచున్నది అది అత్మకా తనానుబంధి కానై అని అంత
 సూక్ష్మకాదు పశువులుకూడ ద్విద్రోహే నును
 మేలుకొని తునున్నది అను పదమువలన అదియే మహా
 త్మక సూత్రమిది అదియే అత్మకా అనునాం ప్రయోగము
 చేతను సాధనాత్మకముననుచు నైరాగ్యకామమును అట్టి
 తునున్నది తప్పక చేయవలయును

అది సూక్ష్మ మూత్రాన్నిక త్మకానై యే శ్రీకృష్ణ
 పరమాత్మ అర్థాని మను లాభము సేవలో ప్పి చెను

యం లభ్యం దానం లాభం మన్యతే నాదికం తతః
 యప్యింసిత్ న దుఃఖేన గురుణాపి విభాన్యతే

జ్ఞాన గుణితో మన్యతే సూక్ష్మ లాభ
 మును పొందినట్లునా! దేవునియే నిజులక గొలుచున్నా
 ప్పి తయంకర మునును చూచుకేయ అందు అదియే
 అత్మకా కాత్రప ద్విద్రోహే అట్టి అత్మకా కాత్రప ఇతో
 ధికముగ తునున్నది కలగవలయును

ఒకటి విషయమునకొకటి దూరదూరము
 పోయి అవధులు పడుటకంటె వక్రీయములకు దృక్పథి
 యందు లెక్కదు విధింపవచ్చును. కేలించుటకంటె కన
 అతిదూరమున నున్నదై తన దృశ్యమును అయి తెలు
 చున్నట్టి వాచీర్ల అత్మముఖము కొని పరి అన్వేషిం
 రాదు! చేతిలోనున్న వుడు వరలి వీటిలో ప్రతినియి
 లిని పండుకై అశించుట విజ్ఞత యగువా!

కావ్యవస్త్రపుటలు ఒకంత సుఖమును కలుగజేయున
 దురల కొంతకాలమునకు దుఃఖివాచక బుల్లి పరిమిదిండున
 నిక యి సుఖము కలుగునునుకాక తనయందు గొల్పోడు
 కుండును అది కుంభాస్మిరీకర్తవ్య ముననియే కావ్యము
 యందును కైగా అది వరద్రిష్టమైవది యెకలు, యు
 తరియి యున్నది తెలియ కలవాది అర్థా నిని అశించు
 భగవానులు నుడివి యున్నాను

విశ్వాసమును క్రొత్తదే అవంతునె అపేక్షిం
 వలెను, అదిద్రిష్టముని అవంతునె కాంక్షింపవలెన అ
 అంతుదే అవంతుని అత్మయిందే కలదు దృక్పథి, సమ
 అందు లేదు అందువలన ముముక్షువునవాని ఇంద్రియ
 కుల యెవల విరాగము గలిగి అంతర్ముఖై అవంతునెగి
 మును అత్మయొక్క దురీక్షణి అందు నిలుగొన్నా మనకావల
 దునుభవించుచు కలికమును చుక్కాము నొసొ వలెను

ప్రపంచములోని ఏ వర్తమానము జన్మవలన శ్రేష్ఠ
 లేని ఆనందమును వివరించుచున్నావా! ఒక గంట
 రెండుగంటలపైచేరి అనిచ్చునును సుఖ్యమైన తంతో
 మమును గలగోపించుచున్నావా! లేదు కాకాళిగాళులు
 అనుభవించి మునుపై వారు కాకాళిగోపించి నీవు
 ఏదీయోయొక దానిమొదటి అ సమయము అనరించి
 శ్రేయోనున్నది అట్టి ఒకటి మునుపటి ఏదైన విలువ
 యొందునా! అది అనుభవంతో నుండిన అ యాద్రుత
 మునుపటి కాత్మకాముల ఏదైనా విలువ ఇచ్చలేదు
 అది మునుపటి కలిగియున్న తోదయను తోన అకారమును
 మునుపటి కలిగియున్న మును కనుకనే గీతాచార్యులు
 కలెను కలెకల బుధు - బాధించును తెలియజేయును
 అట్టిమొదటి అని నెలవిచ్చును

యెందులకీ రెండు యోగముల కాముల అన్ని
 భోగములను పరివృత్తముగ అనుభవించి కుదకు బాధనే
 బాధపడెను కాంతిగాని పూర్ణపర్యవృత్తిగాని కలుగజే కలుగ
 దని భోగించునది తోకలుగని కాముల ఏదీయొదలి
 బుధుగని వివరభోగముల దా సకము లేదు బుధులతో
 అమూలను తోకము విలువ నొనంగకపోవచ్చును అది
 అభవ వైకాగ్యముల తోగోపేయవచ్చును కాని ఒక బుధు
 గాన నున్న భోగభాగ్యములు నీల పంచముల తన విధి
 మును గలిగియుండి ఒక యోగముకాదుగాన వదిల గ

అందు యాచ ములాకాలము + సేవకమున మేష్ఠ ఇందియ
 సుఖములు అనుభవించి తెలిపి అభిప్రాయముపడు తిప్పక
 నిలువజొసంగవలయు అను అంతు లోకమునకు చాటిన
 అంకమువగా— ౬ జమలారా! అనుభవించితిమి
 గోరకలు మునుపచుండునెగని తిగవృ నిత్యలో నెయ్యి
 మేసవో అన్న ఇ కను విచ్చింబింపునేకాని తరసిబోయగరా!
 అట్లే గోరకలమ్మ ఎరి అనుభవించినది కాదు అని అవనే
 జమలై ఎన్ని నగులు నచ్చి నిమ్మడములో వడిమను నము
 ద్రము తృప్తికొని ట్లు మువ్వలమ్మ ఎన్ని ప్రాచురిక సుఖ
 ముల ననుభవించినదూ దృష్టిని కాంక్షిని పొందకజే
 తుంబును.

జీవనోపాయంబు విశ్వానందకరములో ఒక విశ్వా
 భవనియొక్క శిష్యాభ్యాసము తెప్పరిచియుండెను ఒకానొక
 విశ్వాభవుడు మేలకొంది సంతకర్మములు రాజ్యమేలి శిష్యు
 లేలను జుంబిది బ్రహ్మాదిష్టలవ్యా తముగని నేతి నై
 సుఖములకు కడుపార అనుభవించి తేవల అనుభవ్యుడనే తెల్ల
 నీంకను పరిపూర్ణకాంతి, పరిపూర్ణ యము వానరలత కనకు
 కలుగనేరదని అతికు రాకొనుముగ నిల్లదీంది భాగ్యకమున
 అశ్వమధమునై నీవేముగ పరికించెను

ప్రాప్తేన యేవ వో ధూయః ప్రాప్తవన్త మవతిష్ఠతే

తత్రాప్తో యత్నమాశిష్యేకస్త్వయాపి హి దేష్టయా

జేని పొందెనో ౩౦౩ మతి జేని పొందుచుండునెనో,

అట్టి కాళ్ళకు అక్కప్రాప్తకాలము గావించుకొనుచున్నప్పుడు
తమ అది అ విద్యాధరుడు ముప్పాళ్ళు అనగా పాదము
మీద లోకమునకు వెలువడినది

అట్లే భోగవిలాసములకు ముఖమున భక్తియొక
మేలువైపున నేను గ గానమునది యనుకొనినది అను
మండి అభివృద్ధివచ్చుచున్న దుష్టి అంతర్ముఖమునకు ఒక
గోపాళా! ఒక శివరామరా! ఒక భంభా! ఒక శివరా! అని
అది అ పరమ శివుని ఆ ఆత్మరాముని ఏకాగ్రత క్షమతో
కామమున అది కల్గితిచ్చెను ఈ ప్రహరముగ ఎందుకొ
రాకాళిరాకలు మహాకామములు అగర్భ శ్రీమతి యెలా ఈ
ప్రహరమునకు ముఖమునకు ఈ భాగ్యదీపములకు ఈ విధము
లోగమునకు తమిళిత అనుభవించి అనుభవించి తమకు
వినిపించి ఎది పొందితే పూర్ణమునగాని పూర్ణమునకును
గాని భాగ్యమునకు వానియిచ్చింది! ఒక పదుపాదమునకు
పైరాగ్యము పవనమింది అట్లేమృతమైతే ప్రాసరిక
మధుమిది మహాభాగ్యములేగాని ముఖమునకాపు ప్రతినింది
మధుమలే కాని వినిపించునుకాపు రామన మధుమలే
కాని పాత్రిక మధుమలుకాపు పయోమథ విమలంభమ ఎది
అది పై! మధుమగ కిచ్చి వినిపి లోక ముఖమున కిది
యెడలదు

ఇక్కడమున గుణమునకు ముఖమునకు
మృతము కావచ్చుచున్న ప్రహరమునది ముఖమునకు తమ

ఇదియిదియని అంతయు మొదటి అర్థాన రహస్య
 దీప్తకర్మిని పరిపరి నిరవయంతు మనము లయించినపుడు
 దృక్పథము మొదలైపుడు కీపుడు క్రైస్తవము అనందమును
 అనుభవించుచున్నాడు అట్లే భావాభ్యాసముచే మనుజుడు
 అవిచ్ఛిన్నమైన అర్థసూక్ష్మమును అనుభవించగలడు అయితే
 నిరవయందలిది అత్యంత కాంతి అంభరహితమును గలది
 కేవలము భావమందలిది వైశిష్ట్యము మహాద్భుత
 కాంతి అంభమును గొనిపోయినది కావున మహా
 యోగైకాగ్ర విచారగామలము తత్త్వావయవము
 కది మనస్సును చుర్రకును మొదటి అనిమాద్భుతమును
 అధిష్టానుకు అర్థమందు అయితే అట్టి మహాద్భుత
 యందు కరమాకంక మనుభవించుచుండును అదియే అర్థ
 మును బ్రహ్మసంకలనము అది క్రైస్తవము అయిపోయి
 అదియే కీపుని స్వస్వరూపము అదియే కీపుని జన్మహమ్మ
 అట్లాని మనుభవించుటకై మమ్మలను దీక్షితులను యత్నించుట
 కావలయును

చరిత్ర (History) లో ఆశోక చక్రవర్తిని గూర్చి
 మును దిగుచుండును ప్రతి నియమ ఆశోకచక్రవర్తి
 యను పదము దర్శనమును ఉపనిషత్తులు ఉద్ఘాటించుచున్నది
 కాని అనంత మోక్షార్థమోక్షోక్ష ఆశోకము దుష్టము
 క్షేమము అవయవము అవయవము కీపుని కావలసినపు
 యాకును శోధించవలయు అది నిరవయము అర్థమన

5 శ్రీ మాతాజీధ గారి చి శోకసంధిగ్న భూమిమీదికి అత
 కనుకొనిన ప్రవాది చెరు గీతాశోధ అర్జునుని శోక
 క్రోధముగా చేసివ్వడం ఇక కష్టమని వారిని వీరి శోకరహి
 తగా చేయమంటును! తిప్పక చేయును అ శోధను
 10 దిన చాలును శీతాచార్యుని అమృతోపమ అను
 వధలకు శార్యాద్విక పెయ్యేసిన చాలును

శత్రులు శోకహింసలను నర్పిదానంబాత్మకు తమ
 కనుకొనకంబుకొని యుష్మచ్ఛ్రేణి వరికొనుచున్నాను
 శాశ్వతము అర్జునశ్రేయమును బ్రహ్మచంద్రుడు తమ నిల
 గానము జ్ఞానము లేపోవుటయే యగును శగవద్గీతలో
 సంకర్షణున శత్రులు ఎందులకు శోకించుచున్నారు?
 ప్రశ్నకు శ్రీ కృష్ణ పరమాత్మ యిట్లు సమాధాన
 10 గెడు

అర్జునానామకం జ్ఞానం

తేవ ముహూర్తి జన్తవః

మేధుములే మూర్ఖులు కర్మబడినట్లు అర్జునములే
 ద్వయావమగు అర్మ కర్మబడుట నున శత్రు ౦ ముఖము
 దురున్నాడు అన్ని భుతు ది ఖమునందే ర్పించు
 యుకు తిలాయమా విరాళగాలే వివేకములే అ అర్జున
 5 తోటినియొనటయే యగును -

జ్ఞాననేడు కదజ్ఞానం యేషాం నాశితమార్కవః
 తేషామాదిత్యవజ్ఞానం ప్రకాశయతి తత్సర్వమ్

కావున శోధః : శ్రవణము వాచకము ము సోపాయము
 శోధ వర్ణమును అర్థము కావచ్చును అనే దు కథ
 శోధ సోపాయము అర్థము అన వచ్చును పదముని
 ప్రయోగించి ఏ అర్థము కాదు అని వాస్తవము గ శోధ
 ముగించును అని గ ముగించును అని వాస్తవము
 కలు రేపు సంపాదించునకు పాక్షియై అర్థము నిర్ణయ
 కర్తవ్యము అర్థము అర్థము అని అని అని అని అని
 ముగించును : ద్విత్వమును అని అని అని అని అని
 అని అర్థము అని అని అని అని అని అని అని అని
 అని శోధ సంపాదించునకు అని అని అని అని అని
 అని అని అని అని అని అని అని అని అని అని

అని శోధము కర్తవ్యము అని అని అని అని అని
 అని అని అని అని అని అని అని అని అని
 అని అని అని అని అని అని అని అని అని అని

కిం వాచు రోధిషి వేద్యము వర్ణకర్తః
 అనువ్రతయన్య కగవ కగదం వ్యధావమ్
 త్రిలోక్యమే రదతిం కమపారమాశే
 అత్మైవసా వ్రతవతి వేదః కదాదిక్

వాచురా ! ఎందుల కిట్లుచున్నావు ! నిత్యమును
 వాచురాని నీయి అని అని అని అని అని
 ని నీయి అని అని అని అని అని అని అని అని

యేది మిగిలినదియున్నది నీ సారముయొక్కది యున్నది
వైశిష్ట్యమును లక్ష్యము చేసి యిది బ్రాహ్మణమునకు సాక్షాత్తు
కాదు

కాబట్టి శ్రీమదుద్ధరమహర్షియగు బ్రాహ్మణులకు అంగీకరణము
అనంద సామ్రాజ్యమునకు అధిపతి అన నమన శక్తితో
హృదయ, శక్తితోహృదయ అని ఎంతయు వాదించినాడు కథ
స్వయంభూతమును ముఖమున బంధించి బ్రాహ్మణులను
భవదీకారమును తీసివేసి యందుననే యిది బ్రాహ్మణులకు
యోగ్యము గనుకనున్నది శ్రీమదుద్ధరమహర్షియగు
సహజముకాదు అది అంగీకరింప బ్రాహ్మణుల వద్దను
యేది బ్రాహ్మణులనే (వివేకముచే) తొలగివేయును యథా
మనస్సునందే యుండునున్నది శ్రీమదుద్ధరమహర్షి
కాదు మనస్సునకు పాక్షియైన లక్ష్యము కనుక దాని
కోరికను నీటి లక్ష్యమునకాదే శ్రీమదుద్ధరమహర్షి
యందుచున్నది అదియున్నది మన సహజమును శ్రీమదుద్ధరమహర్షి
చూచుచున్నది అదియున్నది అంగీకరింపబడును అమళ
విందుచున్నది ఇది బ్రాహ్మణమహర్షియగు బ్రాహ్మణులకు
అంగీకరింపబడును శ్రీమదుద్ధరమహర్షియగు

కాబట్టి ప్రతి బ్రాహ్మణుడు బ్రాహ్మణమగు అనందము
లక్ష్యము చేసి యిది బ్రాహ్మణము కాదు అ మహర్షియగు బ్రాహ్మణులకు
మహర్షియగు బ్రాహ్మణులకు అంగీకరణము లింకయున్నది బ్రాహ్మణమునకు
మన తమకులే బ్రాహ్మణమునకు వసవగునవలెను

పాపాశ్చ మేగ జమలా ఏషయభోగమూ అనుభవించి
అంశకు నిలచిన ముఖము అవంశము లేదని మేమానందవరు
జున్నాడు ఇంద్రియాన్తములకు క్షృద్ధృక్కు రూప భుగంధముల
వనుభవించి అవయవ విచిత్రవరమాషేధిగ కలుచి తృప్తి నొందు
చున్నాడు కాని బాస్తవముగ వ్యక్తి కావలసివది నింజ
మొఖముగాని ప్రతినింజ ముఖము కాక బ్రహ్మచర్యముకాని
విషయానుకూలము కాదు ప్రతినింజముఖము ఎంత గొప్పగా
కనుపించినను కాని నిలువలేదు శ్చష్టజులది రాజ్య
ముఖము మేయాశ్చర్య వికర ఎందుకను చరిత్రాకాయంబును
గదా!

బాస్తవముగ శీఘ్ర వినుభవి చు భోగములు భోగము
లేదా అను విషయము విచారించుచున్నది ఏ ప్రాచీనవిక
విషయమునులై చుగలక రాత్రున అజేయిగ శీఘ్రము
చుకొనుచున్నాడు కాని బాస్తవ కర్తృయము ఒంట వం
శోధించుచున్నది దృష్టాంతమునకు ఒకటి లగలి
దేనిదివికొనకు ఇ లగలికి ఐట్టకొనలే అరడు అప్పుదును
భోగించి వరమానందవరుచున్నాడు ఇ అన్నమును ఇ పిండి
వ పండు ఇ ఘనోదములును ఎంతగనో మురిందుచున్నాడు
గొప్ప భోగము వనుభవించితివి & తృప్తి పనుచున్నాడు ఇది
బాస్తవముగ భోగమేనా విచారించుచున్నాడు లగలి అనునది
ఒక వ్యాధి ఏ వ్యాధి అయినను కొంతకాలము వచ్చి తురల
పోవుచుండును కాని లగలి లకు వ్యాధి నీవరమ్యంతము

ప్రాణి విడిచిపెట్టరు ఈ య బ్యాధులు ఎవ్వలో ఒక
 బ్యాధియను వచ్చును కాని అది బ్యాధి రోగము మాత్రము
 పాక్షిక వచ్చును మాత్రము అ బ్యాధి వచ్చినపుడు దాని అర్థము
 అను కొవడము రోగము బ్యాధి తోలినదనికొనుచుండును
 ప్రేమకారాచార్యులవారును అదిని పాక్షిక రోగముగను
 భావించును అన్ని వాదకొవడముగను పాక్షిక మంతముగను
 వర్ణించి యున్నారు—

జీర్ణాదికృ పిత్తకృకం

ప్రతిపిత్తం పిత్తవేధం ముఖ్యము

కాల్చి రోగము ముఖ్యము కాస్తవముగ ముక్ (అది) రోగ
 నివారణ మును కాగలదు అట్లే కావలదు కలిగివలదు
 సుఖిలో పాక్షిక భార వానియందులో నేమిది పరమానంద
 వకులున్నాడు ఇతలు అంగీకరించు రోగనివారణము కాక
 మాత్రము రోగమును పోగొట్టుకొనుటకు పాక్షికమును కొవడ
 మును నేమియును అట్లే కాదు ముఖ్యము ఒక రోగము అది
 జీర్ణి అక్రమించినపుడు క్షుణ్ణికార్యమును కొవడమును నేమిది
 రోగమును చల్లార్చుకొనుచుండును ఈ ప్రకారముగ ఆ య
 రోగనివారణ కార్యములు రోగములకు చూచుచు యు
 చున్నది కాస్తవముగ అది రోగములుకావు రోగ నివృత్తి
 కార్యములే యగును ఇవిలా కాదు రోగముల వరుణమును
 చూచుచును సంకృతి తెలుపుచున్న రోగిని వారు కాస్తవముగ
 గావించుట రోగనివారణ కార్యములే

ఈ రహస్యమును భక్తహరి గతునించినా —

లోక కా కిల కృత్యము భోగమునకెల్లనే!

అని ఈ నైరాగ్య భక్తమున లోకమును విడిచి వ్రేల్చింపెను
వారి గంభీర భావములు ఈ ప్రతి క్షణమున చోక్క
వ్రమ్మరి చుచున్నది

తృప్తా కున్య త్యాగ్యే చింతి నదిలం కిరమధురం
తీర్తార్థార్థాన్యం కలకయితి మాంసాది కలికమ్
ప్రదీప్తే కామాగ్నౌ మేచ్ఛరతర మాలింగతి వదూం
ప్రకారం వ్యాధేస్సుఖమితి వివర్యన్యతి తనః

బుద్ధికరే భాధాదివృత్తులు మనుషులు చల్లని మంచి నీకు
కాగ్నిగను లోలి కలికవృత్తులు మంచి భోగము మోరగొనుము
కామాగ్ని ప్రవృత్తిచిహ్నము కృపారచేష్టలు గానించుము
ఈ ప్రకారముగ భోగమును వివరించుకొనుచు వానిని భోగ
ముగ కలంచి పోరబడుచున్నారే అనుట!

కాబట్టి తలచు ముఖములు నొప్పగా కలంచరాదు
లోకనివాసం కృత్యములు భోగములకే భావించరాదు
నిజము ముఖములు జీవిత పరమావధిగ నుంచరాదు అక్షయ
మైన ముఖము లక్ష్యముచే కలచు బ్రహ్మముచే కలచు భావ్య
మహాత్ములుచే కల చొక్కచు కలంచి మోక్షపోరాదు
మోక్షనివాసములు ప్రాచురిక ముఖము అనుభవించి అనుభ

దించి దివరికి వచ్చాకాచివటి పరిపూర్ణ సుఖము అయ్యుండెదని
 తీర్మానించుకొని అంతర్మతార్థమును తెల్పిరి

యో ౬ వై ప్ర మృతో ౬ వైరా రామ
 వైతా వై త్కృతేవయః

అని గీతారాత్మకులు పెరిచిరికట్లు పరిపూర్ణ దుష్టము సుఖము
 లోక అర్థమునకి కలదు గావున దిక్షలగువాడు విషయ
 భోగమునై అల్లులు భావక రాహు విషయానుభవము
 నుండి గాఢము గనుచుకొని తాత్పర్యము అర్థమునకి
 ప్రవృత్తియగుచుండే కలదు గాని అంతర్మతార్థమునై ప్రత్యక్ష
 సంక తాత్పర్యము లేకుండును ఏమందున అదియే అన్నిటి
 కంటెను గొప్పరాజము.

2 గొప్ప రాజము

ప్రతి జీవుడు రాజమునకి పోతుండును వ్యక్తుడు
 రాజు సుఖమునకి పోతుండును. దిక్షుడునుగాదు వైతావై
 వైతావైగాని భూమివైగాని భావ్యమును పోలుచువలెన
 తాళం అని పెయ్యలు పెట్టుకొని ఒకటి అని అనదు అ
 అయవలెన పోలిది కడుపు అయ్యుకటి అని అనుకొని ఏద
 అని అనదు (ఏకవచనం కల్పనగా అని) నీయిందై ప్ర
 భావము కలదు రాజును కలుగవలెననియు ఏమిట నన్ను
 కలుగకొనుచుననియు తాంధ్రుడునట్లు నన్నునుచున్నది గా

అన్ని రాళ్లములకును నొప్పరాళ్ల మేలియో అరది! అదియే
మన్నది అన్ని రాళ్లములతోనే అరకు సంపన్నమగుచున్నది

ప్రపంచదస్తువుల ఎన్ని లో ము అది నొప్ప
రాళ్లము కానేరదు నీలముగా అదియన్నియు కాని
గర్భమును పశించిపోవుదు ఇంద్రవతి చుర్రోయి
బ్రాహ్మయే పదమూడు పదమూర్త్యులతో రూపియో
అన్నియైతే నీలమున అదియన్నియు కాలక్రమమున
మయించిపోవునీ కాదులే గ్రహించుచు పదార్థము
ప్రపంచమున లేనీరదు

మనోగ వ్యక్తి ఒక మహామహిమను ప్రసవించి
కాని సంపన్నములే రమణీయత్వములే మున్నవి అలా!
ఈ కర్మణ మంత శోభనమూలముగ మన్నది! కాక
ఎక నొప్పరాళ్లయైతే! కాక ఎక మహామహిమ
ముగ మన్నది!—అని ఈ ప్రపంచముగ క్షేత్రము లేయ
యంతగా ఆ వాక్యములను విని ఒక పాఠ్యమగు ఈ
మహామహిమలయందు కాలక్రమమున నీ కాదులయొక్క
కార్యవరములే గ్రహించిజేయవలెననితో అట్టి కాదు
నకు నమస్కారము! అని పలికెను—

పాదమ్యా వగరీ మహాన్ వ మృతతి పామంతశక్రం
త తత్

పొద్దు తవ్య త పా విదగ్ధ మిషక్తాకృష్ట్యినిదానవా

ఉద్భవోత్పన్న ర్థ రూపక వివరణై పరిసరైః కథాః
సర్వం యన్య వశాదగాత్ న్యుత్పత్తిరేవం తాదాయ తస్మై
తమః

కాబట్టి అకాశకణములై పది ఎంత గొప్పగా క నీ రివని అని
అర్థమైవే యగుచు ప్రపంచమున కాకాశము నీ ఒక-
వరమాకృత్యయే కావున అదియే అన్నిటికంటెను గొప్ప
వస్తువు అర్థాని ప్రాప్తియే అన్నిటికంటెను గొప్ప లాభము
అదియే గొప్ప విశ్వకృతు

గీతాకాశమును అర్థమను భాష్యమునకు నీ భవంతయో
సర్వకర్తృయోక్- అకాశకృత్య కరణమందు రెండు సర్వి
కాక క వరమాకృత్యయే అన్ని లాభముకంటెను గొప్ప
లాభము కానిని పొందినచో భగవదనుక నీ యితర
లాభమును పొందినచు అర్థ అర్థస్థితియందున్నవాడు
ఎంతటి భోగవివర్త సంతసించినను లేనైనను తలించ
గలడు

యం రిద్ధ్యా దాగరం లాభం మన్యతే నాధికం తతః

యస్మిన్ ఏకో వ దుఃఖేవ గురువాపి విదాన్యతే

అని సెలవిచ్చెను. కాబట్టి నై నన్యస్థితియందు అర్థ యితరయే
సర్వోత్తమలాభమునైవమందు నని అర్థమే అర్థాగ్రహణై
వల యర్థము నలుపరాదు! సామాన్యలాభమున గొప్ప
జీవితమంతయు భాగ్యము కర్మలాభిని పెంచుకొనుచు వాన

మరి సత్తువును విలువను పరమాత్మయొక్క విలువకు పోలికతో నున్నవారితో ముందు నుండియు యున్నవృత్తిని నేలుకొనిన వ్యక్తితో నున్నవారితో అయితే శ్రీకృష్ణుడులాంటివారు ఏకైకమైన సమస్త కష్ట సుఖాదులనున్నవి నీవే అనునదిగ తెలియదా ! కాబట్టి ప్రపంచ వస్తువేదియైతే సమాధి కావలదు అని యున్నది ఎంత గొప్ప సైనికుని సైన్యమునునున్నట్టి క్షుద్ర ములే యును అని నోయే వానియందు వరుసగా గొప్ప వాని కాదు కాదు

వరాహః కామావసుయన్తి బలా
వైశ్ణవోక్యైర్వి వికతస్య పాశమ్
అత ఏరా అమృతశక్తం విదిత్వా
ధ్రువమద్రువేష్వపా వ ప్రార్థయన్తి

అని కౌంభవక్త్రునందు యుద్ధశక్తిరాజు నది కేరవకు శాఖ విన కందమున కాటారే (అర్జునులే) మనోములగు విషయ కోగములందు పయగిల్లి తులన జ్ఞాత్యుదేవతయొక్క ప్రపంచపాశములకు పోయియున్నది ధీమతు భూమిని కాశ్యపతుని పరమాత్మనుగాంచి తెలిసికొని కానినీ కాన్యే

పించుచును కాని అశ్వత్థాశ్చర్యములను ప్రాచురిక దృశ్య
రశ్వత్థాశ్చర్యములను గాను

కాశ్చర్య లాభములతోను ప్రతిపాదించు అన్నిటింట
గొప్ప లాభములతోను కాశ్చర్య వర్ణనలతోనును
చేర్చగా తెలియించు చతురశ్చర్యము అశ్వత్థాశ్చర్యము
అశ్వత్థాశ్చర్యము అశ్వత్థాశ్చర్యము అశ్వత్థాశ్చర్యము
అశ్వత్థాశ్చర్యము అశ్వత్థాశ్చర్యము అశ్వత్థాశ్చర్యము

ప్రపంచములో ఎన్నియో ముఖములు లాభములు
కలదు కాని అవి అన్నియు అశ్వత్థాశ్చర్యములతోను
అవి అశ్వత్థాశ్చర్యములతోను అశ్వత్థాశ్చర్యములతోను
అశ్వత్థాశ్చర్యములతోను అశ్వత్థాశ్చర్యములతోను
అశ్వత్థాశ్చర్యములతోను అశ్వత్థాశ్చర్యములతోను
అశ్వత్థాశ్చర్యములతోను అశ్వత్థాశ్చర్యములతోను

అశ్వత్థాశ్చర్యములను విశ్వాశ్చర్యములను అశ్వత్థాశ్చర్యములను
విశ్వాశ్చర్యములను అశ్వత్థాశ్చర్యములను అశ్వత్థాశ్చర్యములను
అశ్వత్థాశ్చర్యములను అశ్వత్థాశ్చర్యములను అశ్వత్థాశ్చర్యములను
అశ్వత్థాశ్చర్యములను అశ్వత్థాశ్చర్యములను అశ్వత్థాశ్చర్యములను

అశ్వత్థాశ్చర్యములను విశ్వాశ్చర్యములను అశ్వత్థాశ్చర్యములను
విశ్వాశ్చర్యములను అశ్వత్థాశ్చర్యములను అశ్వత్థాశ్చర్యములను
అశ్వత్థాశ్చర్యములను అశ్వత్థాశ్చర్యములను అశ్వత్థాశ్చర్యములను
అశ్వత్థాశ్చర్యములను అశ్వత్థాశ్చర్యములను అశ్వత్థాశ్చర్యములను

దీనినికాని బ్రహ్మచర్యంకమున 4 గణాలనుబంధించి తపవిర
 తపభోగించితి కాని త్పిత్త కలుగలేదు ఇందు అనుభ
 వించవలెనను కా ౫ పెరిసాపాత్రనున్నది బహుకాలము
 సామ్రాజ్యమువలనకు పరిపాలి చిను క్షేత్ర సేవలన్నిటిని పరి
 మార్చియు అపూర్వమైన పన్నులను లేనిది నేను బహుశయ
 తమని చాత్రలేకుంప పరమిలము శాంతిపతాను ముల్లోకము
 లను ఏకభాషిక పరిపాలించినవారునుకూడ వివరము బాధికలో
 కరిసిపోయతి కాబట్టి నీది కాశ్యపమో అట్టి పరార్థమున
 నేను పొందవలయును నేనిది పొందినలో భగ పొందవలెన
 మున్నేదియు బులియుంబడో నేనిది పెరిసాపాత్రలో భగ
 పెరిసాపాత్ర పన్ను పెన్నుది కేడించునుంబడో అట్టి అక్కను
 గూర్చిదే ప్రయత్న పూర్వకముగ నేను అన్వేషించవలెను

ఎన్ని కష్టములతోనైనా, ఎన్ని ప్రమాదాల నడు
లోనైనా అక్కనే శత్రువు పొందవలెను అట్టి అక్కనే
శత్రురాక్షసులతోగా అతడు సాక్షాత్కరించుకోవలెను

విద్యాధరుని ఈ కాశ్యమలు మునుస్సువులకు కిలో
భాశ్యములు అశక్యమోచరగోచరములు ఎన్నియేన వత్సన
ములో రాజ్యమును పరిపాలించి ఎన్ని ముఖములో అనుభ
వించి అనుభవించి తోడకు వాగులో పోయి పోయి పోయి
భూభూమిని కాశ్యక నద్విరాళంక పరమాశ్చమ్యేయము
అరకు అరకు కాశ్యమలు ఎంతయో విలంపగరిగిస్తా

మనీ కాంక్షి అన్ని లాభములకు నె గావ్యలాభము వర
ర్థ లాభమేమని నిర్ణయించుచున్నది

పూరి చేయవచ్చును ఈ క్రింది శ్లోకమును జూచు
చుచున్నది—

లాభ ప్రేషాం జయ ప్తాం కుకప్రేషాం వరాభవః
యేషా మిష్టికళ్యాణే హృదయగ్ధో జ్వాలనః

ఎవడు కుక హృదయములందు జ్వాలకుడు వరాభా
వప్రసంగములందులో అభివృద్ధి లాభము జయము
ర్జియించును శ్రగ్ధరియందును మనస్సు నె అన్న
బయట జ్వాలకు మహాలాభము కైవలాభమును నింజ
ను ఈ ప్రపంచమున మనకు కలదు! సంజయములకు
కాని నమో వ్రాయుచున్నది ఒక్క శ్లోకములో గీతా
కుంఠకు అవ్యభాగము తెలియజేసి—

త్ర యోగీశ్వరః కృష్ణో యత్ర పార్థో రమ్యరః
త శ్రీర్యమయో దూరియ్యవా ఏరియ్యరియ్యమ

యోగీశ్వరుడు శ్రీకృష్ణపరమాత్మయొక్క ఇది
యో ఎదు శక్తుడు అర్జునయొక్క ఇది సంభ
నో అరబు ద్వార్యము విజయము సంపదలు నిశి
లగు విజయము వర్చిచేయు కాకటి శ్రగవక్తాన్ని
న అన్ని సంపదలు అన్ని ద్వార్యములు మోంజు
న్నది

ఒక భక్తుడు ఈ మహర్షుని ఈ ప్రశ్నలకుగ నంతా
ఘంటియన్నాడు—

చేకత్తుండలకాం విహాయ పురతః సందాయ గోదద్యయమ్
తత్త్రైత్ర విధేహి వర్తవిషయావవ్యత్ర త స్రీవతిమ్
విప్రాద్విధి కిమవ్యవహో క్వమగయో మధ్యేతరాలోక్య

యత్త్యా ప్త్యామతవేన యత్రమనావందకృ తత్పేద్య
■◆

ఓ మహర్షా! నీవు నీచులకుమారు విచూడి ఒక ప్రాశ్నకు
తెచ్చి అంటలి ఒక వర్ణముకంటు ప్రపంచములోగల గతి త్త
విషయములను పెట్టుము మనము వర్ణములను పరమాత్ముడు
పెట్టి కూడుడు ఏది బయటగానుండునో ఏది కామగలిగి
యుండునో ఏది అశుభిల ల యను వానిండునో జేయండు
పరమార్థ విశ్రాంతి నీకు లభించునో కానిని నీవు యత్తి
చేతు న్నామభవముచేతు కామగ తెలిసికొని అట్టి అనంద
ప్రదుడు పరమాత్ముని ఆశ్రయించి యుండు కనశీర్ష్యునుము

కానిట్టి యులు ఒకరిమీరేము ఆశ్రయించి ప్రపంచ
ములో సారథాకమైన వస్తు పెట్టుకొనెనా చక్కగ గ్రహించి
అన్ని లాభముల కంటె గొప్పలాభమేదియో మహాత్ములు
ముఖ్య తెలిసికొని, కాత్రవాక్యములనే అర్థము పరి
పోషించుకొని స్వామభవముచే అర్థాని రూపమయి
అట్టి అశీర్ష్యున వామార్థ లాభమునే పది ప్రశ్నోత్తరమున

ఓ లాఘవేన తస్మి బ్రాహ్మ్యే నమో వ్రతసమయోః తస్మాదే
కంఠేన చాపి నిబంధితం నమస్తే

ఇంక్ష్యో నిబంధితం వస్తువులను ఏవకము ఇందుట
తీరినది కల్పి అభిరగములు మొదలైన నిబంధనలు నమస్తే
పునరు ర్హిత ఇరువప్పదియందు శ్రద్ధవహించునది కుండలు
చట్టు మొదలైన నిబంధనలు కావని ఇందు తీరినదని నమస్తే
ద్రవ్యలోక నిబంధన రక్షణలు తీరినది నమస్తే
ఇందు కర్తవ్యములు మొదలైనవి తీరినది అట్లే దేవాదులు
లోను సంహారకా కర్మముల మహా నిబంధనల అర్థమయి
చున్నది దేవాదులు ఇందు జ్యోతిషములను వాచుచున్నందులు
నిబానమేర్పరచుకొనవని శ్రవణమహాత్ములు బ్రాహ్మర్ష్య
వస్తువులయెవల విరాగముగలిగి అంతర్ముఖులై లోకములను
బ్రాహ్మయందు మునిస్సరులై సందీక్షించి అర్హులు యి
భక్తులుగనున్నార

అర్థ నిబంధన వస్తువులగుటవలననే అర్హుని ప్రాప్తి
కొనెనై కొంచుని రాజ్యములగునాక కృషిలో కృతించి నే
యిన్నార అందును నిర్భాగము భరితము అరిష్టములు
మొదలైన మహానీయులు కామేలుచున్న గొప్ప సామ్రాజ్య
ములగునది క్షణములో వదిలివైది ఏకాగ్రమువలెనీ మహా
స్సతి అంతర్ముఖమొనర్చి భ్యామిమగ్నులైది రాజ్యములను
అన్నిమనిషులకంటె గొప్పదైనచో, అదియే తన్ని రాజ్యముల
కంటె గొప్పరాజ్యమైనచో వాడు దానినే అందజేయుకొని

యిందిచివారు వారు కాని కృతులవేయటలాది తీర్థ
కృము కానికంటి గొప్పవస్తువును అన్వేషించుటలకుటయే
యగును గెలిచిగలవారు వృధాగా ఒక వస్తువును పోగొట్టు
కొనిత కానికంటి నిలువైన వస్తువు ముడియివేటి తీర్పు
దను పొదిగా లభించివచ్చే వారు కాని కృగములర్పవేయ
మును గీరలో శ్రీకృష్ణమరమాత్మ ఓ అర్జునా! అన్ని లాభ
ములకంటె గొప్పలాభము అర్జులాభము యని పేర్కొని
యిందిచు కమలే దిక్కులగుకాత ప్రపంచములోని సాహ
సాలములను చక్కగ వివేచించి పాశుర్య అత్మనే గ్రహించి
అలాత్మ వస్తువులకు పాదుపాపములను బ్యాపొనానమును
తొలగించివేయించును

పూర్వము పాపకర్మలను కారకముగా యిర్పడు ప్రాచీన
భాష గామన్న గుంపుమున ఒకరోజు అట్టమడు, మరొక్క
భాషను పోయి మళ్ళర్పించుట ౨౩ మునుమున
శ్రీకృష్ణుని యిటి లోని అత్మను గాని చెప్పియుండుటచే
విరాధంగము కలగలేదురావచ్చి తలంచి మరొక్కభాషను
శ్రీకృష్ణుని కెదుర్చువర్త అర్జునుడు పాదముల చెంత అవీరులై
యిందిచి శ్రీకృష్ణుడు గేరి కూర్చొని మొదట పాదముల
యొద్దయిన్న అర్జునునినూచి అర్జునా! నీ పరిస్థితిని
ప్రశ్నించెను యాద్యమున దు సహాయముచే అర్పించుట
పర్వితభి అర్జునుడు పలికెను అంతకు శ్రీకృష్ణుడు నేడు
కావరా నా పై కృము కావరా పరియోయొకటి కీద

కొనుచుని చెప్పగా పాతపదుధ్యమును కృష్ణునేకొనుకొను
 యనుకట తిరిగిచూచ మహోద్యమము కాచుచుండు చిహ్నోధవా |
 దీని వచ్చితివని ప్రశ్నియ మీ నరకమును కొలది అదులు
 చెప్పగా శ్రీకృష్ణుడు నా సైత్యమును నీనుకొందువా అని
 యడుగు మహాకాశంపముగ వరకు నడుమిండును సైత్య
 మొర్చిని అట్టనుడు కొనుకొనును అదన్వయశ్రుతిను మహోద్య
 థమును గైకొనును మహోద్యమము కైలాసాద్వైతము నీనుకొని
 పెళ్లెను అర్జునుడు ఇంటయను స్వీకరించి పెళ్లెను కుదకు
 విలులు తెనుగని వరించికలో చుట్టించు వృద్ధముగ తేర్చి తప్పి
 నది కాబట్టి నిట్లగువాడు ప్రపంచములో సాధనశక్తుల
 అత్యున్నత పాదులకు అంకించవలెనుగాని అత్యున్నత
 సంపాదనమునందు కాలమును వృథము చేయరాదు

సున్నత ఎన్నియొక్కను బాధివక్తన ఒకటి అనుకటి
 తేలికే బాధి విలువయిండువా ! అట్లే కాలగర్భమున అంత
 కిందిపోతవదియు ప్రకృతి అధీనములును, కాలచక్ర కర్మ
 చక్రములందు తగు లోక ని నిరసితమగుచున్నదియనగు
 ప్రాచీనవిక దృశ్యవచారములకు ఏమాత్రము విలువలేదు
 సైత్యమును అత్యున్నత విలువైన వస్తువు అని సాన్నిధ్య
 ముండే ఈ ప్రకృతి కదలుచున్నది తెదలుతున్నది కనుకనే
 బృహదాచార్యకొవయక్తనందు అత్మా బాధ యేవైత్యము
 క్రోధము మ ద్వేష నిదిభ్యాసముగో అత్యున్నత మానవతను,

వినువ తిను మివనను చేయవలెం ఎద్దామనియ చేయవలెను
అని బ్రహ్మసింగుగ ఇచ్చినదని

ఈ ప్రకారముగ ఆ ప్రపంచమున జీవో విలువైన
వస్తువు అత్యదోయిని బ్రహ్మమేయని స్పష్టమగుచుచే దుము
క్షువు బ్రహ్మనిగూర్చి ప్రయత్నిముచే అను స్వాగతముందు
వానిని సాక్షాత్కరింపకొని అట్టి దివ్యానుభవముచే పరమా
నందమయినై వర్తించవలెనై స్వాగతమున అత్యదీపమును
బ్రహ్మతోకలిపి చెరిగించవలయును

3 ఉపాదేశ్యతి

దీపమాలికకు ఒక మహాత్మ్య కల్ప గంధము లోక ప్రపంచమునాని మితి ఏ లోలో? పరాలమునకును లేదు. అ పరాలమును పరాలంచలు చేయుటయే లోక ప్రదీపము రాగ్య గల అపూర్వమైన సామర్థ్యము ఏ పక్షపునకు లేదు! కనుకనే దీపమును జనుల ధ్యానింపజేయుట దీపమునకు నేయర్హించుచున్నాడు. దీపమునకు ప్రవక్షిణములు సలావు చున్నాడు. దీపమునకు నెరిగించి పడుగనూత బసువునూ చున్నాడు. దీపమునకు ఎంతయో సామర్థ్యం కలదు. కనుకనే దీ పుణ్యకార్యము ప్రారంభించినకు ముందుగా దీపమును నెరిగించియే దీపపాదము దీపారాధన చేయక ఏ పూజాకార్యమును తప్పక మించబడదు.

నీవకూడను మరెవ్వరూ విశేషమున్న కలకు నానా
విశ్వాసము కలిగియుండుటచే ఆ విశేషము ఆ భావము

బాని తనదేడు ఏర్పాటు దీపము పెరిగిందిను బాని నై!
 బోధనగా ప్రసాది దిగదు పుణ్యబాని! తిర్వర్ణ్య
 త్కావ్యమై తిర్వర్ణ్య కలిగియుండును! తిర్వర్ణ్యని తిర్వర్ణ
 ద్ద్యమిని తిర్వర్ణ్యని తిర్వర్ణయను తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ
 చివ్వుది

తి ప్రశ్నోత్తరముగ తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణ
 ద్ద్యమిని కలిగియుండునును కిదు తిర్వర్ణయ గిర్వర్ణయ
 పుణ్యబానియుండునునే దీపయను పుణ్యబాని ఏర్పా
 నది దీపయనునే తిర్వర్ణయ కలిగియుండునే కిర్వర్ణ
 తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ ఏర్పాటు తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ
 తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ
 తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ
 తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ
 తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ

తయి కిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ
 తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ
 తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ
 తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ
 తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ
 తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ
 తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ
 తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ తిర్వర్ణయ

మొనరించుచేయు లోని వీటిని వాగ్దానమునకుచేయు
రావలయు తన తీరికయందు నిష్కలము నున్నవారు

కాబట్టి అర్హులగును వాటికి కమమ్యును పాత్రప్రసంగం
లలో శక్తి మానవులను అపకృష్టము యున్నది కావ్యదీపము
అట్టి భావశక్తికి ప్రతిమాత్రమే అయియున్నది కావ్య
దీపమును తెలిసింది అంతలో ఎరిశ్చిస్తినందిరాదు తన
తమయొక్క ప్రధానలక్ష్యము పూర్వమున భావదీపమును
తెలిసియుంటుంటే యుగము అట్లు తెలిసియుంటుంటే వాస్తవము
దీపావళి కాగలదు ఇక అర్హుల దీపమును అనంద శక్తిని
యెట్లు తెలిసి చూడలో తెలిసేందు కర్మ తేదియో కలిగి
కోరడు

దీపమును తెలిసియుంటుంటే వానిని కర్మము అతని
మరియున్నది అది ప్రతిభ మానవత్తి అగ్నిపై ఉపాది
గింటలో వది లేకున్నది దీపము తెలుగద అట్లు వైరాగ్య
మును ప్రతిభ శక్తియును మాన చిత్తైకగ్రహణము వత్తి
తత్త్వవిభాగమును అగ్నిపై యున్నచో భూత మును దీపము
చేతగ విలిగి అర్హులగును అందరొకరియను వావల యుచు
తేలుగలదు పాత్రావ్యదీపము నిలుచులకు ప్రయోగి యెట్లు
మాలాధారమున్నదో అట్లే భావదీపము తెలుగుకు
వైరాగ్యమునకు మాలాధారమున్నది మిగిలిన వనిత
మైన వైరాగ్యభావంతో ప్రాపంచిక విషయభోగములపై

అంతయునుగ నుండి పోవుచున్నచో అది బ్రహ్మంబు బిల్లు
నింకన కలియజగలుగును

అట్లే కర్మకర్త ప్రవర్తనం తయారయ్యిత చేరవలె
కృపసాహిత్యంబు బుద్ధిస్సహితం న పరియతే

అట్లే కర్మకర్తయందు అట్లగునా వానిచే తయారయి
మనస్సుగలవారికి అంత్యభావమును ఏర్పాగత మరలనే మన
ము కారాచ్యుతి భుజావధముగ చెప్పిన దను

కాబట్టి భావదీపము అట్లగు బ్రహ్మంబును బ్రహ్మకర్త
సాధక పాదాగ్ని మును కుపు తప్పక సంపాదించుకొనరాదు
ప్రతివలె దీపము వెలుగుతున్నచో కర్మకర్తయగునా అట్లే
బ్రహ్మంబునా గాని అట్లగు నీవలె అది అనిపించును అత
కాకమున్నట్లును దీ ప ము ను క రక్షించుకొనవలసినదాదు
అయోకర్మకర్తయగు మూలవేదమున్నట్లును భావదీపమున సంపా
దించుకొనరాదు ఇంద్రియములుగలవా నివేదకాచ్యుతి
అట్లే వ్రేవేసినకుంక చతురంగరూపులై యుండవలెను
అట్లే ఎంతో ప్రయోగతో సంపాదించిన కర్మకర్తయి క్రమ
క్రమముగా అవ్యక్తమైపోగలద త దివ్యయమును శ్రీకృష్ణ
పరమాత్మ గీరియాలలి ప్రియవర్ణ అక్షరములను వివరి చువలెను
వృద్ధులుగా పోయియుండెను

అ ప్రకారముగ భావదీపమును వెలిగించుటయే
వాస్తవము దీవలకి అంత్యమగునై నీహృదము పరిశ్లాభము

ఈ దృశ్యప్రపంచము దత్తమనుకొని అర్థానవస్తుదత్తమను
ముహుర్నికుచుండు ఇందు పరిపూర్ణ కారణమనుటచే బహు
వలెనన్న ఏకాద్యైకమ భూతత్వోపి నిలిపించియే తీరవలెను

తదుపి మా తోటికొని

తదున్న (చీకటి) నుండి తోటికొనిన దన్న దీనుకొని
జీయు అది ప్రాకృతమైన- అంతర్వస్తువియే ఎన్ని కొట్ల
ఇట్లుండుండియో భూతగర్భ మేమాత్రముననే ఈ అనుమరణ
ప్రవాహమునకు ఈ భూతదత్తమిందుండి మదిలో
చిక్కకొనిన ప్రభువలె నానాయాతనలు తొలుతు చీకటిలో
కొట్టుచున్నాడుయందు వీరకు ఈ దూత వీరయందు అత్య
ప్రళాభములో ప్రేరేపించి పూర్ణమగుచుండు అనంతం అతా
వీరమగు విజయవలె సున్నత భరతదత్తము చలువకు
భార్యయైయున్నది

కాబట్టి అయితే చీకటి పోవుట చీవమును నిలిపిండు
విధమున లోని చీకటి (అర్థావస్థయ) పోగొట్టుటకై భూతదీప
మును నిలిపించవలెను ఎంతకాలమునుండియో పూర్వము
క్షేత్రమున కామాదిరాక్షసుల సుఖకష్టకొని కారవడలచే
యొన్నాది ఇప్పుడు మహాత్ముడు లోని అత్యునిది ఆ
రాక్షసులను తరిమివేయవలెను ప్రాకృతములోని చీకటి
యొండుటకు సాహసించు వలయుననుచు క్రిందియును అట్లే
దైవప్రాకృతమంత అర్థావస్థకాదు నివసే నివకు
తమము సారీపోవును

అగమార్థంకు దేవనాం ।

గమనార్థంకు రక్షపాం

ఓ దేవతలారా! రండు! ఓ రాక్షసులారా! మౌనము
అని పూజాకాలమున ఇంద్ర మంత్రములు వారూ నడుచుకొనుట
మన్నది కాబట్టి కాంతిగాములైన నీ మునుషులు రం
కులార్థము కను పొందుదులలోనీ అనన్యమతములకు ఈ
దేవమృతమున ఒకానొక శత్రువు మృత్యు ఈ ఓ దిగ్భాగము
ఉద్ధృతమయినట్లున్నది

క్షీరపాత మవహృత్కళంకయా ।

వీర్వకృతం యది సతాయనం త్వయా

మామతే మమ మనాందకామవే ।

వందనందన కథం న రీయవే

ఓ బ్రాహ్మణ్ణా! నిన్ను కొలలించుట మొదలైన చిరికి
చేట్టలు చేయునపుడు యశోక నిన్ను కొట్టవచ్చున నమియు
మన అనుకు చిక్కనుండు పాదముల మీదో చీకటి ప్రదీ
కములో నీవు కానుకొన ప్రయత్నించుచున్నట్లు ఆ చీకటి
లోను మీరకు ఉన్నరాయని నీవు అలోచింప వచ్చునరీయ
నా హృదయమున అహం అవ్యయమిదియు దీపితి (అగ్నివస్తు)
కావునమునుడున్నది కృష్ణా! రఘు! దయాచేయము!
నా హృదయమీదు సఫలీయము! అట్లు చేసినచో నీవు

మనోహర దొంగలు కప్పబోతున్న వాడు వచ్చిన తరువాత వదిలి
 పోతున్న (వా బాధాదాయమింకటి దీనిలో తొలగిపోతున్న)

భగవంతుడు ప్రాకృతపురుషుడు వారి సాక్షాత్కారము చేసెడి ఉండుటకు ఎవరగమియ్య నాల్గు ప్రశ్నలను ప్రయత్నపురుషుడు గ కమి వృక్షమనందు భక్త వేదమున వినిగియహోసవలెను మానవజన్మయొక్క అందు బుద్ధునితోయే

సూర్య భువో విష్ణుః సోమో వాకాశ్చ కరంబు
 త్సోమో వాక్మోగో వీరము అపహృతము ప్రోక్షణం సేవించి
 వసో సూర్యుడు వస్తువును వశత్రులు అనుభోక్తృ లారి
 రోత్రము నుటి ఈ ప్రమంథమున అదిపాది దీవమిది! దివం
 నము ఏకభాటిగ ప్రకాశించుకదేది! ఎన్ని ప్రోక్షణములు
 కంఠినించినను ఎన్ని అపాంతదములు కలహించినను అదిర్చి
 ఘ్నముగ అనవిహతముగ నిత్యతేజోవిరాజింతై మునుప
 దేది! అదియే అత్య అదియే అపూర్వకాము అదియే
 వరంభోక్తి కాని! అది లేదు అంతములేదు కానిని వెలిగించు
 కాదు లేదు అర్చకలవాడు లేడు అది ఏనాటిని అనుకరించు
 కాదు అభోక్తి రిన్నండుమంతన ఈ సూర్యాది భోక్తృ
 జ్ఞులు ప్రకాశించుచున్నది

కపివనాన మమభాతి పద్మం

తవ్వరాసా వర్ణమిదం విధాత

అని తపశ్చక్రము ఈ సత్యమునే తిష్ఠానించుచున్నది
నేరము బద్ధియను ఈ అఖంక దీపమునే మనోక్మ సంప్రసించ
చున్నది అదియే తపసి జాతన స్వరూపము కాని నెఱుంగ
బడదు నీచితి బద్ధియు కాని పాక్షాత్కరించుకొనుటయే
తపస పరమాపథి ఆ పరమాత్మ దీపములకు దీపము

లోకము వ్యాగర్హలో రుక్మ దీపము స్వచ్ఛము
తీరము స్వచ్ఛములో ఉన్న దీపము కుంభాకృతి తీరము
కాని ఈ తీరదీపము ఈ సత్యంలోకి వ్యాగర్హస్వరూపు మహాత్మ
మానీయించునును నిర్వికారము అనిర్విచ్ఛిన్నముగా నెఱ
గించుచున్నది అట్టి వైశిష్ట్యదీపము వ్యాగర్హించినచో
అదియే ఈ నిర్విచ్ఛిన్నమును యమభాతి జ్యోతిశో భా
విత్రయకు కలగము అవశేషమైయు తీరము అఖంకారము
యొక్క అనుభవము కలుగును తాపతరము కుంభాకృతి
అట్టి దివ్యాభివ్యక్తిని గొలువే యగును

కృతీలో మోక్షము కలుగలేదునని ప్రాశ్నందిక ఒక
వృత్తమును శ్రీ శంకరాచార్యులను మధ్య బరిచి ఈశ్వరి
సంభాషణము ఈ సుందర్యమున చేర్చవలసియున్నది
శంకరులు ఏ ప్రాశ్నందికను నీది భుక్త్య ముక్త్యుల బద్ధియై
తెలియజేయుచున్నావు !

వృత్తము పగలు సూర్యుని ప్రాశ్నందికే కాత్రి ఈశ్వరి
యొక్కయు, సత్త్వరూపయొక్కయు దీపము
యొక్కయు ప్రాశ్నందికే

అ మార్కాదును చూచే తెలివొనుచున్నాత్ర !

శ్రీకృష్ణుడే

అ శ్రీకృష్ణును చూచే తెలివొనుచున్నాత్ర !

బుద్ధిచే

అ బుద్ధిని చూచే తెలివొనుచున్నాత్ర ! (అ బుద్ధిని ప్రకాశింపజేయుచున్నాడే !)

అశ్వరూప

అ అశ్వరూప నిర్వహణకడు అదియే నీ యశార్థ
స్వరూపము అదియే నీశ్రీ అట్టి నీ నిజస్వరూపమందు
నింజక విలీనమందును ననుభవములు తో గి
పోగలవు అదియే ముఖరూపమగు పరమానందస్థితి
అదియే మోక్షము

ఈ ప్రకారము శ్రీ కంఠారాధ్యక్షులు గాటి గాల్తు
కాల్తుగొనియున్న అ కృష్ణుని కనుగొని సూక్ష్మముతో మోక్ష
తెలియజేసిరి

శ్లోకము మది కష్టోక్తిః

కనునః పరమశక్తే

జ్ఞానం జ్ఞేయం జ్ఞానగమ్యం

హృది పర్యవ్య దిష్టితమ్

అని గీతాచార్యులు చెప్పియున్నట్లు శ్లోకములలోనిది. దీనివలన దీనివలన తనదేవునిను పరమై జ్ఞానమును నిత్యముగా పరమై ప్రతి ప్రాణియైన వృక్షమునోకమున విరాజిల్లుచుండు అర్చ్యశ్లోకని నీవు చక్కగా తెలిసికొని ఉన్నావని రాగ్య విచారణచేసినవని బాగా అర్థమయినది. నిత్య శరణియగుచుండు చీరం కర్తవ్యము అను దీనివలన మును ఎంత శ్రీధరుడుగ గ్రహించిన అంత శ్రేయస్కరమై యుండునని.

భారతీయులు అనుభవము పండుగలలో దీనివలన చాల ప్రముఖమైనది. దానిని జూచుట కుచితముగా దీనివలన తెలిసింది. భూమియందు దీనివలన భూమియందులోగల అంతర్యామినియే తెలియించెను. నీకంటే సామాన్యముగ ప్రతిచాతురి అనేక భాషలు వడుచుండుట నీ కర్తవ్యముగా ఉన్నది. తెలియక పోవుటయన నిత్యము వడుచుండుట. ఇటువలె తెలుసులో గానకు ఏదైనా యిట్లుగా ఉన్నగాని యిట్లుగా ఉన్నాకొనకప్పుడు తమ గోత తగలవచ్చును. ఇట్లు పరమైలో మునుగా దీనివలన తెలియవలగే ప్రతిచాతురి ప్రయత్నముచేయును. ఇతర వదులన్నియు చదివైచి దీనివలన తెలిసిండు గానకు నీ అర్థిలే కర్తవ్యమై యుండును. ఏండునగా అ ఒక్క గానకు చేతనే అంభరాలగురుమై భారతీయుడు సమసిపోవును.

కాస్తవముగ నీటి అనువీక్షణికవస్తుకాదు, తో
 (ము) యొక్క అభావము నీటి కానియ్యము అభావము
 క్షయమునకు దివి కావున నీటిలో కలుపు ప్రకారము
 మిగుల అవసరము ముఖ్యముగా కాథలు అన్నియు తోలబడినవి
 గాన ఇతరములగు నీ దిశాముఖమున్న పరిశ్రాంతి నీటి
 కాథన ఒకటియే కరణము + ఒక్క కార్యములే నీటి
 భావమునలన కలుగు కాథలన్నియు కనిపించినట్లు.

అట్లే ప్రపంచములో చిత్త వ్యవస్థనించుమున్ను కాన
అన్నిటిని కాలము అర్థము అయియున్నది. అర్థమునకా
సేవ! కాదు కాని పరార్థము కాదు కలంచుటయే అర్థ
ము కాదు పార్థవ్యముగ చేయుకాదు ఇంద్రియములు
కాదు మనస్సుకాదు కాదు కాని ఉపాధి కాదు కలంచుట
పరార్థము కాదు అయియున్న అర్థము నిర్మించుట నేలే
యోగ బోధము ఏదో వివేకభావన, అనందభావ అనియు
అందుకు ఈ రెంటిటియొక్క వర్ణ్యకము అర్థము అనగా
తన వ్యయోపమున అర్థులు నిర్మించుట, కాదుకాని చేసా
మును కాని కలంచుట—ఇదియే అవిచ్ఛ అర్థము

ఈ అర్జునమయోగః ప్రభాతముచేరనే శీత్రుని అగ్ర
తమరైవ సాంసారిక కుభముబ్బియై వాల్మీకిగారున్నది
తర్జుభావము వలన శీత్రుడు భరితమును నుడిగించునువని
విన్నపమున నతడుతనై తోత్రుడున్నడు ఇట్టి భరిత్యమున
అగ్రని తరణోదయమిది ! అర్జునమయోగఃచేయే వంసారి

మృదువు బద్ధి యిది హేతుభూతమైన అనిష్టము భూతాల్లా
మును మోచెంచలు చేయగలిగిన యిదియే సర్వ- అర్థభూత
మహా గీతము

దీక్షకు అర్హము మనగే భూము క్రితకాలిలో
యిదువరకు వెచ్చులు తప్పిపోవుచున్న భూవర్షము వదులె పాపపా
రక కాళ్ళు ముటుమాయమైపోవును కనుక కాంక్షింతుమని
వచ్చింను ప్రతివానికీ అర్థభూము అవశ్యము తిండిదీర
వలెను కానిచే దేశభిక్షావము తల్లవిన ముఖములు
దొంగిపోయి అర్హమగునీ తల్లవిన వశమానందము
అభింకునను

దీక్షకు హాస్యాన్ని దీవములొకటాడ తరలిన దేవములు
కంత ప్రయత దీవము కొద్దివేల దుని చేరితాంబర ఇంక
కొంతవేలందును ఎంతోకొంతా కట్టించి ఉప్పుంతవరకు
యెలగురుందును ప్రోయ కాంక్షువరకు మరల్య కలకాశి
దీవములు తెలుగుచుండును కాని ప్రోయ కాంక్షువరకు
వశింవక బాగదో న్యుచ్చ మహా వ్రేలందును కురియమందును
ఎల్లవేరుకూడ వశింవ అవిర్భిక్షునింగ తెలుగుచుండు దీవ
యెంతటి కలరు అదియే అత్మ ఇదియే బ్రహ్మము అదియే
వరణ్యోతి కానిచే ప్రియకీర్తి సాశయింతు భూత్తు
గేరు వికారమాలేద హెచ్చుగిగ్గులలేత అట్టి నిర్వికార
వరణ్యోతియగు మహాత్మ్యమును దీక్షమును అకాశింపవలెను
తన హృదయస్థమును అత్మరూప వరణ్యోతిని సేవింతుమని

తన యంతరంగమున అహర్నిశమున జేసెదవ్యమానముగ
 తెలుసుకొనిన నన్నిచా యజ్ఞములు తేలుదురనియ్యి- అనుభూతిని
 అభ్యసించెను. ఈ ప్రకారముగ అభ్యాసమున బహుముఖము
 విచ్చిన్నము తెలుపబడినది అట్లే అర్చనమున విరుణింపబడినది
 యున్న నంపాక అంపమున నీ శక్తులు విడుదల
 కావలయును

4 ఐందవిముక్తి

పూర్వముగానే గలయును భయంకరమైన మెదలి
 యొక్క బాధనుండి తప్పించి దిష్టాంతరమున కావలయు
 భాగవదునునును చేర్చుచుండిన విషయమును సామాన్య
 ముగ ప్రతిపాదుచు తెలియించి యున్నాను. కాక ఈస్వర
 కావేరీ కరదా అను అగత్యుద్ధమునకై శక్తిగల
 ప్రకృతియే కాని భూమియను అవిచ్ఛిన్నమున రక్షింపబడు
 కావలయునని పర్యాయమును అర్థము కావలయును.

అట్లే శక్తులను గలయును ను సమరణమునకై బుద్ధిలో
 విడుదల అనాదికామునుండి అపలయమున నొందు
 కున్నది. సమరణమును నొందిన దిగింది అందున అయిదు
 రాజుల విజయమును నొందినది కావునకలదు
 తొలగించుచున్నది శక్తి గలయును ప్రపంచమున విడుదల
 నీ ముఖము నొకప్పుడు కలదు అట్లే అగత్యుద్ధము

అమృతాన్ని మృత్యువునాన్ని పోలిక ఈ శ్రీమతి బాహ్యములు
అత్యంత ప్రాముఖ్యత గలిగియున్నవి—

అహంకార మహారాశం
కృష్ణారణ్యం మహామథమ్
అమృతంబాణ విర్యగ్నం
తీవ్రద విసమద్ధరేక

అహంకారమును కృష్ణరణ్యమునకు కట్టించివేసియు
స్వచ్ఛమును బ్రాపించే : క్రిందవేసియున్నదియు మృత్యువును
వివక్షారలు కలిపియు అవసరమగుములును అందరలో కూడు
ని యున్నదియనుటకు ఉద్దేశము ఏమగును అంధమమునందు
అడుగుచేసి నశుమృత్యువునందును.

శ్రీమృత్యువునాన్ని శ్రీరామచంద్రున ! హాహాహాహా
మరే! ఇది నేను చేసామును అని కలంచుచును ఉద్ధ
త ఒక గొప్ప అంధమము కనుకనే అట్టి చేసామనాన
ఇది అహంకారమును ఒక కట్టించుముగా ముడిబిడిచుచున్న
కొంచెము ఉద్దేశము బాధ్యమముగ అత్యంతగాని చేసామనాను
హాహాహాహా నేనాము కాదు ఈ కర్తవ్యమును తెలిసి
కని కాలమునుదేరనే అదాని కాంచుచుండి అతడు అద
న చేసామునో హాహాహాహాహాహాహా అట్లాని అక్షణ
మును కనెనై అది విందునొనెను మృత్యువునామును అందు
న్నాడు అద మృత్యువునాను అందగుచున్నాడు కాంత్య

కాదు అర్థమేకాని సేవామిశ్నరేని కాదు భావమును నష్టము
నష్టము బాధా నాస్తికములైనా తెలిసినా ఉన్నది
అర్థమేకని కష్టమందునాది మిగుల పాపములను
ఇదియే గాక అర్థమేకము మిగుల అర్థమేకము

అట్టి దినుక్కి శత్రువును తనయొక్క పర్యవేక్షణమున
 రలవనే యోచించును తైర్మములో నూలును ఎగొక్కని
 వివేకములే భోగకాలమును దురికిరైతి ప్పురయో ఇంద్రి
 యములును స్వార్థవ ములుగొని అవాదికాలమునుండి తనన్ని
 మనగొట్టుచుండిత కాదూ సమీపాదులును ఎదిర్చి నిలబడి
 ఎప్పుడెంత ఆశ్రయమునుగలిగి జుంబునెరువరను వట్టి
 భయము తనయట్లు కానే అరము అల్లొని అంధరములో
 చిక్కు కొనుట్లు శత్రువు లేక అక్కగత ముకగే సంకారబంధ
 నమును గొనికెచ్చుకొనూను ఇప్పుడు కిచ్చు తెలుసుకొని
 తన తర్పదమును కాదు గలరైతి నివేదములో అచివకాల్చి
 తన అంధరము క్రింది కానే కలుగలేకొనవలయును

అంతరంగము కలది, ఏ గమమునను ఇచ్చు
 గీతము, కట్టుకలమున అంధమునుటకు ఏ కింకరము
 కాంధింపదు అంతరంగము తన నెత్తిననుండుటకు ఏ కంఠియ
 డొక్కొకడు అట్లే రక్షిత ఘోషము ఏ మోక్షమునను అట్లు
 అరావళియను దివిగ్గు మెగులనగాని మోక్షమునను అట్లు
 అనుటనుగాని, ప్రవృత్తి వేదాధీనుడై (కుమలముగాని అంగీ
 కరియదు మృగార్థాశీయుడు తన కంఠంబున అర్చనార్చనమున

విగ్రహ నిరతికయానందమును నయంబు? తానిధియను
 శేషుడు ఈ ప్రశ్నార్థకతయముచేతను శక్తి
 రవశ్యముచేతను మోక్షమును అపనిన చందమున
 నియామకమును ఈ విధమున కొలచి ఈ అన్య
 యిది గొప్ప అభ్యుపసాయమును అవలంబించవలయును
 అట్లు కీలుకడే పాతి పరాధి ఈ ప్రపంచమున ఎద్దియును
 ఎదనైనను మోక్షము పులుము గ శీల్యునియో? మునిశక్తి
 బంధలేదు ననుకూలమౌనమున నయ్యేల ననుకూల
 యైన అట్టి మోక్షయమును అవలంబించి చోర్యార్థమును
 స్త్రీగ కలిగియున్నాడు కాని క్షురపడి కర్మాదుకు యు
 కే కొలిచు ఈ మానవవృద్ధిగాడే అట్టి విచారము
 కించిగియును ఉత్తయను అట్లు పాధించుచారే భక్తులు
 కాదులు

రాత్రిపూట ఎలాగోను నిద్రాచమునకు ఎటుకదల్చి
 దుంచుకొనిన శోభ్యపదార్థముయొక్క ఘనమును కారము
 కముకుండియే అనుభవించును అ దివికరకర్మాదును
 కముకుండియే దీక్షించి కాని మోక్షార్థములొస్తే
 యదోరకంలా నూగులాడుచు వెలుగు కరుగున లోక
 నీలించును అట్లు ప్రవేశింపి లోక! ఈ లోక ఎంత
 బడు! ఎటువంటి దివిక శోభ్యపదార్థము నాకు లభించి
 ! అది ముగిసినది వెల్లుగా కాని వెలిగిరిగి నోటితో
 పదార్థమును కొలుకును తక్షణమే లోదుకలుపు పడిపోవును

యెండికి ఎంత వర్షంవచ్చి పోవును నెలకునీ ఆ నిమిషంతా
మన మనవిచ్చి పోవునో అంతయు తమగొనును. కాని ఇంక
ను పోవును మార్గము కనబడదు పోవునట్లును కాని
కలుగు కాని కావరాదును. నేను బుద్ధునయిన తను
కొంటిని ఆని పూర్ణమున నిశ్చయించుకొనిన ఆ ఎంత
కలియు ౧౨ ప్రయత్నించునోకాని వనించును తప్పి ప్పటి
ఆ భోక్తృపదార్థమును కాంతివసుండును ఇదియే గోర్య
విశ్వాసము.

దీ పదార్థమునొక్కొక్క కొద్దిగ్రామం గ్రహించి తప్పుక
రకుండునో చేసి తన కవికమునొక్కొక్క పద్యమున
దొంగినో అట్లు కవిక వస్తువు లాకనో యొక్కప్పటిని
జూచినను అట్లాదిని అచ్చింపక "ఎట్లు రత్నంను
మనూ అని మాత్రమే విచారించుచుండును దీని కార
ణ కాని అంధమనుక దుష్ట "తెలివొనుటయే.

అట్లే మరలలో చెక్కులు పొమ్మనొచ్చి ప్రజల
మీద నిలువకుండుటను కారణము వారు నింధనమున దీర్చి
తెలిసికొనక తొలకుటయే యగుదు మానవ బంధన
వియ్యదు లేదు లేదు స్వార్థములేవలము అని జమిదా
నిమిషున్నది కాల్గవలె గ వేరమును భరింతుటయే
సమము కాత్ర శ్రద్ధుకలదు తగులొనుటయే నింధనము
కల గ్రహించు లో దీయి నుటయే నింధనము

నామక చాగల పోతనగల ఒక పాంచభౌతిక జనపర్యాచము
 (శరీరము)వంటి చిట్టకొనానావుట బంధవశముగాక జులియేమి !
 కొద్ది కి పర్వతము వేరయితిగల కాంచు (అయిమ్మ) కను
 లోండియొంటుట బంధవశముగాక జులియేమి ! అట్లు కాను
 యేక కృష్ణ పశుత్తి మునుమునుండుధ్య యీగరూపు
 కుంటుట బంధవశముగాక జులియేమి !

దీనిమీది కిచ్చిండుకొనుటై ప్రయత్ని కుచానే
 మానవుడు మా అవగా ల్భావము కి అవగా లేకుంట
 కి అవగా కి ర్తిండుచానే మానవుడు బంధవిముక్తి కై అ
 కరకపాదక గానించుచానే మానవుడు అనిశ్చయ కుఱి
 ప్రయత్నము కి లోకమున అన్నింటికి ప్రతిచానే నిర్వయ
 ముప్రపంచమున వస్తుకేదియో కర్మగ నిరూపించి అర్థాని
 జేయుటై నిర్విరాజితముగ ప్రయత్నించవలెను

అనిత్య మునుగు లోకమున ప్రాప్య శాశ్వతానాహా
 లని కితావాక్యము కేర్పొనిన జంతుమున కి ప్రవర్తనమున
 జన్మించి ప్రతి మానవుడు కాశ్యప పరమాత్మ కొలకై
 అన్యేమియును భుజును నిండుకగా వివేకమగు ఇతడున్న
 అనిత్యవస్తువును జుఱివర నున్నవని కాంక్షించుకగా !
 కి ప్రవచనమున కాశ్యపవస్తువు ఒక్క పరమాత్మయే
 కదిస్త ప్రాణిజోట్లయొక్క జ్ఞానమూలకరాశమున పెలు
 గాంటు కర్మిరాశయ ప్రబ్రహ్మను కాశ్యపవస్తువు అర్థాని
 కొలకై అన్యేమిని కన్యకాదేహము కాను కాచి పయి అన్య

కాశ్వత పరమాశ్వయే కాశని గ్రహించి అహర్నిశములు
ఆ స్వస్వరూపమున మెలిసి యుండుటయే । ధనిము
అదియే కాశ్వత కై వల్యము

కాంట్టి కాని అగమనీయ రూప అంధమున తగి
ల్చి యున్నావనియు ఎన్నివృత్తాంతములైనా ప్రకటించి,
తచ్చుట గన్యకకాశులను అనుభవించుట మొనరించుచునే
విని శేషరీతియైనావనియు శేషరూప తపాధి గ్రహించి
పంచునలన శర్యతకాశ్త్ర సంభవించు వారానిన యాశనము
అనుభవించవలసి వచ్చుచున్నవనియు గ్రహించి ఈ అంధక
మయము ఈ కాశ్వతమునును కాశము అట్లాగున యనియు
స్వస్వరూప విద్యుత్తేయమునందు కలంది క్షాతప్రాప్తిచే అట్టి
అక్షానమును తెగద్రుంచిగోని నిరంతర స్వస్వరూప అశ్వ
స్థితిచే పరమానందమును తీర్చ వలసినదనియు పయ్యేల ।
కాని అంధమున నున్నావని నిరైతిని అంధము కై
క్లిపనక యత్నము జూరనిరంతరము ప్రాచీనదిక భోగనిరంత
ములకు వృద్ధిచెల్చి తపమును అత్యుత్తమున తీర్చి క్షానా
శ్వరూపములచే అత్యంతము మెలిల్చి తపాత్మ ప్రాశస్త్య
పరమానుభూతిని అనుభవించువలెను ప్రయత్నచాశ్వతమున
మూలము అంధులచేతను మూలము స్వరూపమునెదియో
ఈ సందర్భమున నిరంతర విచారించవలయు

। భగవంతుని మొరటుయే మూలము అశ్వస్వరూపమును
వివరించుటయే మూలము

2. మన భవానుభవ క్షణక్షణ నియమి అయినా కాని భావించుటయే మాయ
3. కర్మకర్మకు అగ్రతమ కర్మ కలెందుటయే మాయ
4. కర్మకర్మకు భగవంతుడు శిఖిర్పయించుటయే మాయ
5. విద్యకుద్య బుద్ధ ము కర్మకర్మ కలెందుటయే మాయ
6. ముఖవిశేషమున విషయములు గొప్పయి కలెంద్రురని కలెందుటయే మాయ
7. తిన్నది భోజనము త్రొక్కి తిన్నదియు కలెంద్రురని భావి ప్రావల్యముయే మాయ
8. కాకాత్మకాదులకు అంధుకాయము ఎప్పుడు తిలకింప వచ్చుదురని భావించుటయే మాయ
9. కిందయియుండు భాసామలామనై తిని తిన్నట్లు కలెందుటయే మాయ
10. ముఖద్వారము కుష్మవాయులకు లోపదీ వాటి ప్రసంగము లోపదీప్రసంగయే మాయ
11. వ్యర్థ ముఖమునొత్తై తనకు దుఃఖమును కొనితెచ్చు కొనుటయే మాయ
12. కాదు భేదమునని తన్నుని తెలియదు కానికే భేదముండుటయే మాయ

- 13 తిన్నగి కన్నులను కలపక కురియించి దివియగ మారుటయే మూడు
- 14 ఎన్ని యోగ్యాదులను చేయవచ్చును ముప్పయియే కానివర ఆత్మజ్ఞానోదయమే మూడు
- 15 అనిర్వచ్యమనగానిది నిర్వచ్యమగు అపరివ్రజ్యమనగానిది పరివ్రజ్యమగు మహాభూయిష్టమనగానిది మహానీలమగును అనిర్వచ్య వస్తువును అర్థ్యమగు తనకంటె శేషుగ నున్న జాని తన భూషణుగను భానించుటయే మూడు

ఈ పుస్తకమును విధిముద్రాను కూర్చున్నప్పుడు శ్రీ మహా
కూయగో కరొనియిది అకాదికములు ముద్రించి శీత్రుని
తెలియజేయుచున్నది కలసి పొందుకొనో ఎరుదును తన్ను
తెల్లు కనుచునో కల్లు క్రావికాను ముద్రించి ముద్ర కన్న
ముద్ర అన్న ముద్రములను నామములను నామమును నక్క
ముద్రులు కనుగొనలేదు ముద్రాను కూర్చున్నప్పుడు క్రావిక
నామములను అందు విశ్వమును ముద్రించి 10 గాను
చున్నాడు కాని గానియిది నక్కమును నామములను
ముద్రించుచును కూర్చున్నప్పుడు ప్రభువును కనుగొన్నది
కూర్చి భగవంతుని ముద్రించుచును తన్నును కనుగొన
ముద్రించుచు.

మన మాయా మనోభావములు — మనమును కలగించు
కలగించు మనోభావములు — మనమును కలగించు

వానినాటి మామిళ్ళ వేరుకాయలు వానిచే కప్పబడిన
వాడు మామిడికిఁబైత ఇవ్వఁడును నా స్వరూపమును
తెలియజాలదు ... అయితిని ఈ మహాయామును పొంది
క్రిష్ణవర్ణమాత్మ నీరయింబు పోషియింపఁడు అయితే
వానిని గుఱించి ఎవడును భయపడ జోరలేదును— మా
మిడి తేలి ప్రవర్తన చేయఁగా మఱా తలచితే కన్ను
(వరమాత్మను) ఇక్యంబితివాతి ఈ మామను అపరీక్ష
వాది నేయగలగును భగవాన్మును సైతము "పురు

కాశ్రమ మాత్రం అతగా నెట్లలో వానిని తొలగించు
కొనుట ఎట్లలో మానవుడు కప్పక తెలియజేయఁజూపఁడు
అనునట్లొక యాడు తరగతులవాడు కొంత కొంతకు మామిడి
కప్పబడియున్నది అ మఱియును తెలియజేయఁజూపఁడు
ఇట్లు-రగమున వాడు అద్దారి వికారమునకు ఒంటిపైవను
ప్రయత్నము చేయఁజూపఁడు నీతి కదలును మిఠింపఁడు
వాడు మామిడి అడ్డముచే కప్పబడియున్నట్లు తెలిసి
కొనియు వానిని తొలగించుకొనుటకు ఒంటి ప్రయత్నమాత్ర
మిది య్యమము లేకయే ఈ ప్రయత్నమును విరమించు
దుడ్లి నీతి మధ్యములు ఇక మామిడితరగతివాడు తమ్ము
కప్పియున్న మామిడు దిద్దికొని మెండుకొని కీవర్ణుల పాద
ము నొసఁచుచు విడ్డూర సైతగాని అత్యంత క్రమమునచే వాని
నెఱుఁగించి వాని దిద్దుమును అతనికి మాయాభేదమును
లేదు అక్కమును ఈ విధముననే పాఠించుట అవసరం

రహితులై అర్చి వాళమయ్యలై వశమావదయితులై
 తెలిగొందుమందుకు దీని తీర్థములు

జూయియెక్క స్వరూపమును చక్కగ నెఱింగి వారి
 అప్పులను యుక్తము నిశితబుద్ధితో కానుగ గతునించి
 శత్రువుయొక్క ఇయ్యు ఎయ్యు శిల్పికికైన యున్నదో
 వివేకముతో గ్రహించి యి తెలిసికొని వాళపట్టియు అయ్య
 కిచ్చిన దుగేత నిత్య అని శగవారును శిల్పినిబట్టి
 అనంగరూప విభావా ప్రయతే సమాధాయగ మాయాభంగ
 మొనర్చి తీర్థమహావ్రతం తరగతిలో లేదు? కృత్యు
 యులు కావలయును ప్రయత్నరహితులై యి మహాని
 మామి ఒక అని అడియదు. వారి అంతు చూచును వారిని
 ఎంత ఏదీసిందలై? అంత ఏదీసి యు వారి దుష్టులైన
 ముదే కిచ్చితి కాలుకలై విహారిక వారెందరో కంటి
 జీవితము మది దుర్మరమైనది అర్చివాళ్ళకు మాత వచ్చి
 వీరి వారెందరో కంటి కాట్టి జూయియెక్క స్వరూప
 ముద్దించి వారి మోదము నప్పించును మార్గము తెల్పుచి
 వారిని సమాధాయగ విభావ మొనర్చుటకు తీరయినుచి
 అది విజయమునకు ప్రతిమానత్రయమి తి మితమునందగు
 తప్ప తెలిసికొనలని యున్నాడు

ప్రతి వివరణ కృతి నిరంజన తమవాళ ఒక విద్వితమైన
 అమరూపి జయియె కలుసుకుంటు అదియే స్వప్నరూ
 ఆ స్వప్నకాలమున ఏదేని ప్రసంగమయినదో నిర్గుణ

దురుదు ఎవో అని యీ అనుచునునున కర్కశునిగనే
 రోచుచు దురు మేలుకొనిం ఎవవ అ కయు అనర్కశుని
 వేరిపోత్రను వికానాక కి ద్విత్వమున గొప్పవత్తము నుం
 దించియున్నగాని ప్యా తునున్నదివట్లుగాని ఎయ జాత
 త్వుం కరుమకొనినర్చుచున్నట్లుగాని అనుభవము కలిగినవో
 అక కెంతయో పరికావనదురుయును అని గుంపె దనద
 లానుచునును అర్థి అకడు పొందు కరన్దేము ను కి
 స్తేము చెప్పకరముగాను అనుభవించును గొలంబట్టు
 వత్తమునెర అర్థిమంచియు నుమాలుగ అంతరించి
 రంగును మేలుకొనుచుండె అర్థిమే మేలుకొనినవాని
 వత్తమునెర అర్థిమే మేలుకొనినవాని పొగల
 భవత్తము దొరకలర్థిమే మేలుకొనినవాని పొగల
 మను కలుగలేదునగాని కర్కశ దుఃఖరాకీర్తమును
 కలుగలేదుకలర్థ

అర్థి మహిమాయచే గ్రహించుచు వ్రేలికీదియు
 వానివానిగమున అనా కరీర్ ఇంతియ మహిమార్థిమహి
 తిపాధివార్తాక వికానాక ద్విత్వముననును దీక్షించి
 నున్నాడు తిపాధివార్తా మహిమార్థి ఇంద్రియమును
 ల్లి కలగననునట్టి అయా ద్విత్వ ప్రపంచమునాక నేను
 నేనుగ కర్కశును దీక్షించు ఒక విధముగను మోవర్తలక
 ఒక విధముగను అంతర్మును ఒక విధముగను కృష్ణు
 గాయను ఒక విధముగను అప్రేమకము వ్యక్తార్థముగ

చుండును జీయంతయు ఆత్మము వానినాది భావించును
అ వేదంతయును కనుగొని నభివృద్ధి పుట్టును భావమును
అన్నియు ఆత్మమునకు కల చును ముఖమున సోనిపోత్రును
చుట్టుముచే కుంబిత్రును తుండు అకాంతికర వేది
యొరు గనుచున్నాడు ఈ అకాంతి నివారణకాదు
నేమి! మొదటియందు అవగాహనమును బడయుచును
కట్టికొ భావమును బడయు కనుగొని స్వప్నలోకము
వండువలె దీనియొకయొక చుట్టును ఉత్తర దిక్కునును
యొందును కల యభార్య స్వరూపమును (ఆత్మను) తాను
ఎంత శ్రీభుముగ తెలియించి నందొక వండును అంత
శ్రీభుముగ అందరినిదిగలను శ్రీ శంకరాచార్యులనా
దీనియందును ఈ శ్రీనివాసోత్తరమునా వాగ్దేవదేవ
యొన్నాడు —

విశ్వం వర్షణార్థమేనామనీత్యం నిరూపకం
 వర్షణార్థమేనామనీత్యం నిరూపకం
 వర్షణార్థమేనామనీత్యం నిరూపకం
 వర్షణార్థమేనామనీత్యం నిరూపకం

ఈ ప్రపంచము అర్థముగా వ్రతించిరినిన మృత్యువు
 వలె కాదునుచున్నది కాస్తరముగ ఇది అనన్యమైన
 వర్తమాన తోచుచున్నది ఎట్లున నిజాననుభవమున నుం
 తడు తనయందే వికాసం లోకము కల్పించి నీచున్నది

అత్యంత సైకవతు

గాని తనకంటె బలమును తనకంటె శ్రేయమును పూనుచు
ది నక్కమని భ్రమించుచు నున్నాడు మేలకొనిన వివేక
లోకము తనకంటె అత్యంతావధియు తనకంటె నూతన
స్థితివలననగును మేల్లు తెలిసికొనుచున్నాడో అట్లు
బాగుగ్గ్రహము కాదునను ప్రపంచమున్న నక్కమగు
లోదును బాపప్రాప్తి నమలుదును తనకంటె కర్మకమైత
మది బాగునగున కనుకంటె అత్యంత బాగును కల్గును
తెలిసికొనుచున్నాడు అట్టి వివేకాత్మకమగు ప్రసా
దము నందుకొనుటకు శ్రీ దక్షిణామూర్తికి పదుపాదము

అట్లు అత్యంత యదు గ్రంథమునందును శ్రీ కంఠ
గతకామలమును ఈ స్వచ్ఛద్వైతమును అత్యంత సోమ
దగ ప్రసాదించును.

మంసారస్వన్నతుల్యో హి
రాగద్వేషాది మంకుర
వ్యభాటి నక్కమృతి
ప్రద్యోగై నక్కవర్తనేక

అనగ రాగద్వేషములతో బాధిత ఈ మంసారము
వివేకము స్వచ్ఛమును కల్గియున్నది ఇది అక్షర కాల
మ నక్కమగు లోదును బాపము, కలికలను నీకంటె
స్థితియు అది తెలిపగలను

విద్యుదప్రకృతి దానించి ఈ మానవామేళమును ఈ ప్రళయ
నమనది ప్రహృష్టమును యును శీతమును గృత్య
యొకప్పుడొకప్పుడు కానరావలయును ఈ విజయరూపమేదియో
ఈ అగస్త్య ఎరువైనదో ఈ అగస్త్యుని ఎల్ల కోరిక
గలదో ఈ యెవ్వరైన నివృత్తియొచ్చును ఈ యెవ్వరైన
నివృత్తియైన మాత్రము నమనదించి పొంది తరింపుట అట్లు
యేమిదో ఈ మానవామయి భవను ఎన్నియో జ్ఞాన
శక్తియెవరిది నేధించగలదు కాబట్టి నిజమైన భువన
శీతము అనుభవించుమాత్రమే నిజమైన యెవరిది అనుభవించి
అభివృద్ధి దీక్షతో గాన అభ్యసనయొక్కో న్యున్నరూప
వికాసము పొంద నవలసింది న్యున్నభువనము యెవరి
మీద నున్నది నులించి యెవరి సర్వలోచించి మానవుల
ప్రకృతితో అభివృద్ధితో అభివృద్ధితో అభివృద్ధితో అభివృద్ధి
యొకప్పుడు నివృత్తియొచ్చును నేనెవరునుగాక !

ఇట్లం పా గర్భమునే మానవామయి- నిర్మయించి
దీని తొలిసారి పాతప్రపంచము అభివృద్ధియొక్క- మానవా
మయిని మానవుల అభివృద్ధి అభివృద్ధియొక్క- మానవా
అభివృద్ధి పరివృత్తియొచ్చును

ప్రళయములో దీని తొలిసారి ఎవరునై ? గోచరి
యూ ! గోచరియొక్క భువనమును పృథ్వీయొక్క అభివృద్ధి
నిర్మయము న్యున్నభువనమున ఎవరిమాత్రమే నివృత్తియొచ్చును
అభివృద్ధి ప్రకృతియొక్క శీతప్రపంచమున న్యున్నభువనము

ఇట్లుగా అయినచో వస్తువులు పాలనలై పక్షములను అంతర్ముఖముగా చేయించి వాటిని సోపానముగా వాడవలెనని గెలిచి అయినవాడు ప్రయత్నించునేగాని పరినిశితవాడు కాదు. అ పక్షార్థములన్నియు నీరీతులగు ప్రత్యేకముగ నాయించి నను, ఏవేదికంతునకు వానియవలె గ్రహ్యములను తీర్చునందు, గారణము అది యధ్యాయముగ తీర్చినంతకు అరిచి తిరిగియు గాబట్టి మరి పుష్కలముగ గ్రహించుటకు ముందుగా అది భక్తి మొదల, కాదా? కామిలన కుమారము కామియముల కుమారునా, లేదా? కాని? ముఖమిది? కుమారమిది? ముఖమిది? ముఖమిది? అది ఏది ప్రయోజనకరము? — ఈ మొదలగు ప్రశ్నలను ముగించునందుకును. దానిని ఎంతో ముఖముగా చేయవలెనని ముఖ్యముగా వలె యుచున్నది.

ప్రద్యోగముల పుష్కలముల దోషము

న తత్ర పుష్కలమే పుష్కల ప్రద్యోగము.

ఇది కాళిదాసు వచించిన నిదముగ పక్షార్థములందు దోషము గ్రాహ్యమిదిగ వో యి కాళిదాసుల ముఖముల ప్రద్యోగములకు విషయము దానియందు అంతిమములకు ఇది గ్రహించునందు.

ఈ ద్యోగములవలెనందుల పుష్కల పక్షార్థములందును అందు దోషములు కలుగ అని ముగిసివేయునదిగా వానియందు కలనేగాని అతని కల్పించినది కాని, అంతర్ముఖముగా అతని దిద్దినదిగా కాదు అనియే (1) అక్షరము (2) పుష్కల

సూర్యాశ్వము. ప్రపంచ మందలి ఏ వస్తువునూ ఆ కా
శముగాని యేదో మానో నడిచిపోవును కానిగర్భము
శక్తియు శక్తియై పోవును - ఇది ఒక దోషము గెంజవది
ప్రపంచమందలి ఏ వాక్యమున్ను పూర్వ సూక్తును కలగలే
కాలదు ఏ ఒకరినెఱుఁగి దానియందు రోచివచ్చునని ఆ
కాల్గియును ముఖముగా పరిణమింతుటగాని అశ్వశక్తి
శక్తియగుట సంభవించుచున్నది కనుక శ్రీకృష్ణార్జున
మీరు గ్రహించు వ్యక్తవచనములందలి ఈ లెండు దోషక
యను ఈ ప్రకారముగ ప్రకటితమై యుండును

1) అశ్వ ముఖము లోగట

2) ముఖమును ముకాశ్యతన్

మితియో నందవ్యమున ముఖదోషమందునన్ అని పరి
క అర్థనా! వ్యక్తవచనములందుగల ముఖము ముఖ
రక్తాని దోషమును మీరకు మరల మరల చేయవలయును
అని రక్షించుట

కాని మామూలువాదములే జరిగిన వ్యక్తవచన
లందు నిరూపములైయున్న ఈ దోషములు ఏమాత్రం
కానవచ్చుననియు ఆ మరేరనే వాని కానిన ఏ నడచియు
అశ్వశక్తియు ఆ ప్రపంచము ముఖములలో కనిపించు
నెచ్చింపుచు అమాత్యులైన మామరేరేరమును వ్యక్తము
యిచ్చును.

ਪੰਨਾ ੧੫੫

అహ! అక్కడను ఈ మహావిద్యయు ఎంత అద్భుతమైనది! అది శ్రీ కేశవరాజుల్యులవారు మోక్షప్రసాదమున కొట్టుకొని రావలయునని వారి నిర్ణయింపి 'మోక్షానుష్ఠానము' అని స్మృతిలో వారు కొన్ని చక్కని శ్లోకములను వ్రాసి మోక్షము గెల్పవలసినమును గానినది.

[illegible]

పరాధ, కామాపనులు వీరి కలగా
 కే ముక్కుకొక్కవీరి వికారము పోవను

అని కళామవత్తు తెలుపుచు విషయకళలులను వెన్నెలలు
వారు బాగులేకవియ నాకు బుద్ధివృద్ధియొక్క భాగము
నకు లోపిని యొందుననియ భుజివలముగ వేర్కొనెను

కాలా ఏనాత్తి మిచ్చుచి

పరిం మునురనించికమ్

అక్షమలో ప్రసరించి చిర ఫలమును భుజించుటకై పరిమిత
కాలి కాలికి కాని విజ్ఞుడెట్లుగను! కావ్య మాయయొక్క
మిథ్యమును తెలిసింది ఈ జగత్పర్యావృత్తులు మిథ్యకర్మములే
యని తెన్నుగ నెఱిగి వానియెడల అలలోకానియెడల నడుచు
మను భావములే ఆ మిథ్యమనె అధిష్టావస్థ ఆ మిథ
స్వరూపక తెలిసిందువలె ఆ మిథ్యమన పోషియై కడకు
లేక అర్థవ్యవహారమునుకాల్చి ఒకండు పరిష్కారము కరిగి
అర్థానిజుండు కొంతసేపై యను నిజక కరిగియె ముందు
అభ్యుదయింకా మిథ్యము అనుభవాంతరము చెప్పింక
గిలెను మిథ్యయొక్క కడలికడే నింకము మిథ్య
యొక్క నిర్వలస్యమి మోక్షము కావల మునుమిథ్య
మాయను పరమకాళ ప్రసరింపను కొంతకాలమును క్షుణ్ణ
శీలంపై మిథ్యను అనిష్ఠముగ బోగియో, అంతిష్ఠ
మొదలై అర్థియందు స్థానియెటను లోగుగ అభ్యుదయ
వలెను జరిగెనుయొక్క పరిమాణధి అర్థిపాక్షాత్కారమి
యని జ్ఞుత్రియందుండుకొవలెను మోక్షయొక్క మిథ్యము

నయ్యోక్ భావమును లెక్కగ జేసి వ్యవహార నిమగ్నుడై
యొప్పు వచ్చినది పరమేశ్వరిని విజయగల్గెను

ప్రహేళికా పాపమహర్షిపా కా కృత్యము తుది

దేవు మహారాజును నా తత్రు మహారాజ నా కార మహా
రాజ నా ముర్తార మహారాజ అయితే ఆ నా నిరంకుశ
మును ఇచ్చి నివరి సీవాదు! కామము ధుంధూమారుత
మున భూగోళములవలె జారందమును కొట్టుకొనిపోయి
అది నా తదితరూ కాశ్యకము! ఇట్టి అల్పతనిరిమున అపాం
భావము! ఈ రాజ్యమును సూర్యుక నివసించును సూర్యుక
నివసించి! ఇప్పుడు ముగ్ధాకృ ముగ్ధుల ౨ దిని సూర్యుక
కామహా మహాత్రము కలిగియుండుటాదు ఇది అకాశ్య
కములు కాశ్యకమున అక్కరకూర్చి తెలిసొనుటయే
మానవ్యుని కర్తవ్యము అట్టి అక్కరకూర్చి మానవ్యుని పరి
పూర్ణ కా క్రి ప్రహేళికాంధ్రము — ఈ ప్రహేళికాంధ్ర విభాగం
యే అంశమహారాజ భావమును విజయనాచై విహార పర
లంకు కామహామహ కృత్యులైతి మహాకృత్యులగు
మోక్షమంది చేయును

మోక్షమందికి వచ్చినందున అవకుమ మోక్ష
మోక్షుని విహారగాలముచే బాని నిమగ్నుని విజయమును
గాంచెను అట్లే బుద్ధదేవుడున్న హామని అత్తలకు ముందు
గత తెలిసొని నయ్యోక్ భావముచే వారిహృదయ పక్షగోష్ఠి
యైతి మహా కృత్యులగు నిర్మాణ పరమని అంశరించెను స్మృతిని

నమయ్యనుగ నోనయ్యకొని త్రవ్వకముచే తిన్నచాని
 ప్పట్టుగను లేనిచాని లేట్లుగను తెలియని అయ్యకాని
 ఎలు దుర్భేద్యమును మాయాశ్చర్యమును విచ్చిత్తు
 వివర్చి వచనకాంతిని అక్షరి తక్కినవాలు కూడ ఆత్రా
 ఓ జ్ఞానానందముచే మాయాశ్చర్యమును దోగొట్టుకొని
 మంచమును బ్రహ్మమయముగ గాంచును అభ్యసనినచో
 ఎడమును అపరిత మోలికలలో మారుపట్టు చేకొనగలరు

అయితే పాదకులు తమ పాదకయము అతిగాగ్రహ్యులై
 త్తించవలెను ఏడునాలుకలు పదిగాను తాల్చులైతూ తెలుసు
 క్కుండవలెను లేకటి పరిచావువనుకూడ కాదునును నైతూ
 వినిదే తవత్రగా ఎక్కడనో కాగొనియున్న తమమ్మ
 ప్పట్టుకొని వచ్చి విచారమును నీటిలో ప్పానము చేయ
 వినినాను పాతని ప్రక్కకున్నట్లే ముని నై! లేనికా
 కల తెలుసే తానివచ్చి అవనిండును

యథా ప్రకృష్టం శైవాలం క్షణమాత్రం స తిష్ఠతి

అవ్యుచోతి తథా మాయా ప్రాప్తం వాని మర్యాదమ్

1 శ్రీ 4 కరాకాయులదాని నిరకరాకాయలో ఈ కర్య
 నే నిరూపించియుండిరి శ్రీమద్ద మునియ్యదును
 గ్రామియైదునకు ఈ కర్యాదునునే జోధించుచు మాయా
 కయమున అలా తాగరానై యుండువలెనని ఈశ్రుతి
 కను కారా పాచ్చరిక చేయు—

ఎ శ పోవుచు దీని క్రోధంబుకల అపు కృ
 ిది చాచి నాచి పోవుచు జారిపో
 ముని ఒక చిన్నపుడును అతిశయముగ ప్రహు
 వకు అశ్వుడుగా పోవుచుండును నాచి లలహాతి
 రిరిగిది ఈ చిన్నప్రహుని ఇంత శ్రీగముగ ఇంత
 ఎరి ఎరుగియున్నది! దీనిని కాశగమము! అని
 సమీచమున శ్రీ మాకుడు కైశవి బాని
 ఋషిగర్తము దిల్లు! ప్రశ్ని చెను— ఏ వాడు
 ఎటి ఏ దళ! ఇది వేరికాదుతో ఏరి వలు
 ది! అందుకు పుక స్థితి సమాధాన మొసం
 త్తా! తమకు తెలియనిది వీచున్నది! యాక
 మాగ్గముపై ఒక కథము అతిశయముగ వచ్చు
 న గనుక నమ్మితిగా పోయితితో అరిభద్రగముల
 పోవుదును కాబట్టి అతిరాక పూర్వము ఈ
 దానివేయవలంది ర్విరికముగ పోవుచున్నాడు
 ము నిని వాచుని లిట్లు ప్రశ్ని దిరి— ఏ కీటమా!
 ఎన్నప్రహుని కదా! నీకు కూచ ప్రహుమొద
 ! అవును వీరును ఇట్లు సమాధాన మొసం

శ్యా! కామ అంతియ తెలిసి వాడు నేను
 ఎన్నది! అయినను తమ అభిమతి అద్దుకొని నా
 లను తిని ముందు వ్యక్తమొందుచున్నాను —

ప్రాజ్ఞోల్లలో మోక్షమును పడ క బంధించివలెననుట చిన్న
 పెద్ద అను తేడా ఏదోలేదు అందుల శత్రులు కర్మనే బద్ధుల
 యును దుఃఖము అనుభవించుచున్నార నూపత్రులు లేవ
 తల విడచునును న్ను అనుభవించుచున్నార అల్ప
 ప్రాణులను మేన క్తు అల్ల అనుభవించుచున్నాడు
 స్వాధిష్ఠ్యము వస్తువులు భరించునవ్వకుగాని రక్షణమును
 వస్తువును నందరినందొక్కటగాని మిగుల్య కెల్ల అనున
 దునుభవి చుతో అల్ల మేమున్న అనుభవి చునును మాన
 త్రిక శ్లేష దంతానము కంటో మాకున్న కంటు వయ్యెల!
 ప్రాచీనదిక మధువు ము నలు ధిరిక 3 మును క్షేమ మాన
 త్రిక శేవరలు అందు 1 కలె ! వ్రతును వదిలిక ఆగంధిక
 వాక్యములకు దిలి వ్యామిలు నుండుస్తమానము కై అశ్చోట
 వీడి ఆనకు ఆ కంధులనుకు త్రివిధమిచ్చుచోని ఆ ముని
 వస్తువు తిరుపతి శకమున కీ ప్రకారముగ తన నుంచేమును
 వివరించెను -

6 మానవులారా! 6 తీర్తను అయ్యిలారా! నిన్ను
 నుభవి ప్రాణుల చరమి లక్ష్యమైవతో వాడు మానవులుగా
 త్రిపు కవిధకం లేదు ఏ క్రిమిలకములుగ అన్నింటినుకు వరవా
 లేదు అచటనుక అందరినందొ నిన్ను ముఖము కంటు అచట
 మాన ఇంద్రియాభ్యములను శబ్దవృత్తాదులను చక్కగ అనుభ
 వించుటకు అవకాశము కంటు మానవమృత్యుమో వనమాభ్యము
 తెలిసికొనుటకు ఏర్పడినది వృత్తులూప పాపాత్కార

అనాదియగు న పాతబంధమున కుక్కురి నానా
యాతములు అమితములు చుచు న్నిట్లును చచ్చుచున్నా దీర్ఘము
అద్భుతకావ్యమును భరి పడక కాంతి మూలమిదియని
అన్వేషించుకొనుచు పెద్దల వ్రాతయందలి కావ్యమతము
మొలక నుపాదించి కరణోపాయమును వెలికినది.

30 మూర ఇవ తిప్పామి ప్రేక్ష్యేఽహం కావ్యవత్ ||

ఇంతకాలము నేనే మూలముగ వర్తితి కాము
న కయిన వృత్తాంతము ఇంత బుద్ధి కెన్నకైన నట్లును
వైలను నర్హాస్త్రములను అక్రమించి ముక్తిమార్గము కన్ప
పించుచును అని తలచి అభ్యాసమార్గమున ప్రవేశి చును
ఇదియే శ్రీకృష్ణుడు దీర్ఘరాములము

అయినను అదిగా మార్గము దీర్ఘరాముల మనగా
దీర్ఘమార్గము సూక్ష్మము దీర్ఘరాములమునై పోవు
కాలము మహాపుగ్న్యవదముగ మహాపుగ్న్యముగ ఎంచుచు
చున్నది కనుకనే అ దివముల అనులు గొప్ప మందుగను
గొప్ప వేడుకను బావుకొనుచున్నాడు అదేయే ముఖాంతి
మందుగ మందుగ బొందితో అది కుఱ్ఱమునెవనిగా భావ ప
రచుటయు కాదు పెద్ద మందుగ అనియు వేగ్మయములయరు

అట్లే అనులు ఎన్నడు అభోమార్గమును (అల్పములు
భుక్త్యాపయింతును) వదిలిపైది దీర్ఘమార్గమున కయ
నకు పోవుదుర (నక్కులయింతు అనలంబింతుదుర) అదియే

హరి జీవితములో కులమువారైనను అదియే హరి జీవిత
కాలమున పుట్టినందున అట్టి మనుషుల జన్మభూమివారి
భవ్యశక్తులు శరీరశక్తులు విహితశక్తులు వారు ప్రమాదము
ముగ తుల్యమార్గమున వేయబడెనని యీదగు జీవిత భవము
అన్యమున నవమార్గమున చేయబడినది

జీవిత ౪ పృథ్వీమయజ్ఞోసానీ నద్వంద్యులును అవ
లంబించుచు నభ్యుత్థితుని కాపాడుకొనుచు, ఇతను నడుచు
అలవాటు చేకొనుట తుల్యమార్గమునను జీవితకాలము
ప్రమాదము అనన్తర సంస్కారములతో సూచి కుర్చుగాన
లంబించు కీచరైత చరిత్ర గలది అనునది నడుచు లక్షణము
చుట అభోహ్యము నయినను దక్షిణాదుల ప్రయోగము
తుల్యమార్గమున పోవువాడు కాంతి సంభవించు నోయకొనుచు
భగవత్కృపను పొందెను జీవితమున మహానంద మనుభ
వించుచుండును అభోహ్యమున జరుగిన జీవితమున వలం
బుకట్టుకొనుచు కాంతిసంభవమున నుండును పృథ్వీ
ప్రభుని శివగు గర్భముననున్నది అంధమున చిక్కుకొని
అకాలమున జీవితమున గడుపుచుండును అనర దురగ
యైన సంపాద చక్రమునందు విడిపోక వారు బహుకాలము
దుఃఖముల పాలనమందును పక్షికాలము గైవారు జీవించి
కాంతిని కలెంచువారు అర్హమునకును పొందనివారు అంధ
కార అంధకరమున నడిచిపోవుచుండు ప్రతిభగవతి శివరూప
ముగ జరుగను పాపపురించుచున్నది

ది ది దిందీ శివయ కుమ అగ్ని మానయయ
నానదిగిను అగం పంతుడు అగ్నిగతి నాయయ కు

అగ్నిగోష్ఠినిమా కుక్షి
వేదాసా ఉత్తరామయ

అని గీతాచార్యులు ఉత్తరామయ మార్గము నచ్చుకా
న అనము నవాచారయమార్గము అగ్ని గోష్ఠి చిగు
వ్లపమయం వది అవప్రాకాశ రిమైన అనయగమని
చిందియున్నాడు కావున ప్రతిప్రాకాశ భుక్తులు కృత
కృత్యులు క్రింది పోత్రకాన మగద్భుక్తమయం దుఖ
గలు

మిక్రిమైన మానవ జీవితమును అయియు బ్రహ్మక
కనముకలు కీక నాదితియ అందియు రావగీతరము
అ ఉత్తర ప్రాణం గో నమానయగ జీవితమును అయికా
భుక్తులు గమనీయుల వాదియ! శగవంతుడు చక్కని
వకాశమును ప్రసాదించియున్నాడు ఈ అవకాశమును
రదితురగ ఈ ఉచికాల్క జీవితమును బాదియో పోయో
గావన యును చిరకాల్కయి చేయయ అయి ఉత్తరమార్గ
న నమ్మకమున పై పమార్గమున వెయ్యల ఉత్తరామ
యన వయవమై పోయి బ్రహ్మనయ అయిగమించవలెను
న నాక కావానయయగది ఈ శకాకాల్కయి ఉ కీమ
గ తప్పించుకోవ యును.

శ్రీ సంసారపారణ్యము

భవిష్యత్కాలమున నాకు క్లుప్త రూపముతో భవిత
 తు విహారమునకు ఎప్పుడు ప్రారంభమై తోగా శ్రీ
 దర్శనమందున ముదియించి తిక్కాని వ్రతములై నాకు
 చక్రమున నీరము లిగును అట్లుగని గాని నమగ్నియను
 చున్నాను అనన్త మరణ రూపము విహారమున వాచామయ
 చిక్కాని దుర్మత మారవలదు : ఇందున్నాను గాధా
 రణ్యమున చిక్కాని అంధకారమున తిరుగుచును చిక్కా
 తోచక కాల కైయిక పరిశ్రమించు చాలసారిని శ్రీమదు
 తు సంసారాశ్రయమున అవాది కాదు ముదియ మిద
 గాదును దానిమీద చిరుటకు రాయున్నాను అని శ్రీ
 నియమములకు శ్రీ మద్భక్తమున శ్రీరామచంద్రమున
 శ్రీమది విధిముగ తోధించున్నాను

సా ధీవజ్ర వివిధ కంటక మకటాంగి

హేరాబుని తువతహాగహవాని రోగి

ఆగత్య విరహిమింద్రియరావభోధై

తానేత్యై తుమమగుల్మకవాదీకేవ

మహాభయంకరమై అనేకమంటములతోగలిగి అంధ
 కార అంధకరమై దుర్మత మిక్కాని కంటక వృక్షములతో
 గూడియామృత్యు శ్రీ సంసారాశ్రయమునది తిరుగును అందుండి
 తుమమమమ తున్నాను చేయక, నై వచ్చు నందోచ్యుత

మగువలె బాధానది గడించుచు అక్కడే పడియున్నాడు
అతః | ఎంత అక్కర్తయి!

కాబట్టి నల్ల పు ముఖము తీర్చును తన పక్కతిని చక్కగ
తెలియజేసి బంధమునుండి తప్పించుకొని విడుదలగుటకు
ప్రయత్నించవలెను

తవారణ్య ప్రవిష్టన్య దిక్షోపాత్రా ప్రవేశసః

యేవ సందర్శితః పశ్య తస్మై శ్రీ గురువే నమః

సంసార కాటాక్షణ్యమున ప్రవేశించి దిక్కు తెలియక
నానాకాఢ్య మందునుండి పరిభ్రమించు వారి గూత అత్యంత
ముదురుది తెలుసుటకు చేయుటట్టి ఏ నష్టమునకు బలమో బట్టి
గురుదేవుని నమస్కారము - అది గురుభ్యాసమునందు
తెచ్చకొనుటయందు.

అత్యంతము పెక్కు భూతముల అంశుభ్రాలు నివసించు
యెన్నట్లు ఈ సంసారాశ్రయమునకు కాని శ్రోభాది మగ్గుల
రూప నానాదిభ వానశశంఖములు, అపకారకాక్షేపాది భవన
చోరులు నివసించుచున్నాది అందుండి ఎంత కీడుయొగ
తప్పించుకొనక మానవునకు అంత ప్రయత్నము తప్పించు
కొనుట అసాధ్యము కాదు కేదాము ఇంద్రియములు మనస్సు
బుద్ధి అది భంగపడుట కలంకమునందు కానితోను ప్రాచీన
వ్యక్తపదార్థములతోను కాకాత్మ్యము నిరూపించుకొనాడు
ఇకదావలె గురువదేశమువారూ కాస్తాభ్యంతరము

మౌనమున నుండు భవాత్మకుని ది యిచ్చుచున్నాడు. అందుచేత
 అతడు మౌనమున నిట్లుండెను. అది తనకు వ కావ్యమున
 వీనియందు విలంబము చేయరాదు. ఇప్పుటికి పూర్ణ
 అవస్థలో అర్హుడనైతి. అర్హుడని దేవునియందు ఆ భవముందు
 గలదేననియిది. ఇక ఏ మౌనమును కావలయురాదు.
 కాదునో? ఈ అగ్రముయొక్క తన నివృత్త్యుపమేదియో
 విభ్రమముగ తెలియని చంచలమును వివక్షలము యెరిగి నిరర్థి
 గలది కావ్యకావ్యంబును పరమగు తన అర్థముందు నిలువక
 కలిగియుండుటయే శత్రువు చేయుననిన యి. అర్హత్వము
 నాశనమైనది. అదియే విచ్ఛేదమున బాటసారివలె అంత
 తన కుండును. శత్రువును శత్రువునకును అందును కావ్య
 విచ్ఛేదమునకు కావ్యము విహరించుచున్నది. శ్రుతికావ్యము
 కావ్యము. కంటకారణమునందును కంటకమున కావ్యము
 కంటకనాశకకావ్యము అనియు విభ్రమముగ నుండి. దేవభక్తి
 మోక్షమును మోక్షించి నివృత్త్యుపమయెడల అగ్ర
 త్యుతులైనది అర్హత్వమును అది తనకారణమును
 కావ్యించునది. దేవకావ్యమును కంటకమునకును
 శత్రువు కావలె యెను. పాద్యమును ఆ మోక్షించి అ
 తడు కంటక అర్థమును వివక్షమును అనినది. శత్రువు
 పరభూతకావ్య అనియును. కావ్య అర్హత్వమును
 త్యుతియుగ నుపాదించి ఈ నుపాద భూతకావ్యమును
 నిమగ్నమునందు. శ్రవణ కృషి నుపాదించి అది

యొక్కయు ప్రథమ కర్తవ్యమై యున్నది అశ్వమేధ ఈ
సంపాద కర్మమునకు అది స్థితి కన్నకొనుచు నానాయిత
వల నొందును అందు కాలక్షేపము చేయబడుటకు పాదీకాదు.
అ శుభాశము కలుగునునది యందుపడవగును

7 సంపాద సాగరము

సమ్యక్ కర్మమున నున్నవాఁడు ఎటు రూచియు అగార
అలను కాదునుచును దిక్కుతోడును ఎటు బాకెనో అంటే
కట్టచు బృహదయమున ధీమనియును అట్లే ఈ సంపాద
సమ్యక్ కర్మమున్న సామాన్య జనులకు అగారమై అశ్వశారా
బారమై భయమునమై కన్నులున్నది శ్రద్ధివహుడు స్వీ
యన్నాడు స్వీకరవాడు తిరిగి శ్రద్ధుడున్నాడు ఈ జనక
మంగల రూప ప్రవాహమున జీవులు నీవారు కనుల్కానో
గాని తోట్లకొని బిడ్డలకునీ అ విధముగ పరిత్రమింతురునే
యన్నాడు బిడ్డలనుండి తప్పింది, లేదాత నొనరికపీయ
దేవా! అని నుముక్షువులు ప్రార్థన చేయవచ్చును

సంపాద సాగర వికారి కరాళికామ

సక్రగ్రహగ్రవన విగ్రహ విగ్రహస్య

మగ్నస్య రాగవదూర్మివిపీడితస్య

లక్ష్మీస్యపింపా మమ దేహి కరావలంబస్

ప్రతిభాపాద పైభవము

ఓ పరమాత్మా! లక్ష్మీనరసింహ! నందోగమను
ముద్రమందు లిక్కువడి యున్నాను అతిశయంకం
మీకును ముసలిచే న్నంది చేయబడుచున్నాను. నిజము
ను కెరటముల మధ్య నీడికమైన దేహము కలవాడనై
నను దయతో నీ చేయూరినిచ్చి ఈ అగ్రాధ నముద్ర
పీ నన్ను లేవదీసి దరి! తేచ్చుము! ఇదియే ముముక్షువు
హృదయపురాకర్షక నిష్కర్తి

వస్తుదమంకరణీ నానాకాథల నొండుచు దీక్షిరి
నై పోత్రచుండువారి! నాన యిట్లు అశ్వనమును
గో అట్లే నందోగపాగర నియంత్రులకు శగపకాద
ల అక్రయము మను నైర్వమును పరమాత్మాన
గలగజేయితి ఇక నేమకారతను శగపకర్తనా
నందోగపాధానికాదగి నైరక్రయమే నిర్వము
క భవము శ్రీ నేమకుశ్వర న్నవభావమునందు -

నందోగపాగర వస్తుదమంకరణీ

అను కాశ్యము గలను న నానముద్రమును నుండు
బుద్ధువారిని దరి! తేచ్చుటయందు ఓదమంటి ఓ ప్రభా!
మిస్కాదము - అని అకాశ్యముయొక్క అర్థము
యందు కొద్దినిట్లు ముచుంటివారి! వర్తమృదుగు అత్త
అక్రయమే వీరై క శరణ్యము తమిస్తుతుండు నానా
నొందుచుండువారి! శోక్తినియమగు పరమాత్మయే

1. మృత్యురూపమును సంసారమున మృత్యునించుచు
 యును అదివానిని అమృతస్వరూపమును మరలబ్రహ్మను
 స్మరణము సంసార ముఖ పరివేషితమును శిష్యుడు
 మూలము భరింపలేక బానియించి రక్తిండుకొనికున్న
 శాంతిగై విజయవిధియకంతో నిల్లు ప్రశ్నించు

అపార సంసార నముద్రమరే
 నమ్మజురో మే శరణుతిమి
 గురో కృపాళో కృపయావదైకక —

గురుజీవా! ఆ ర్తకావరాయణా! అపారమును ఈ
 సముద్రమున మునుకరించుచు వానాశాథల నొందు
 నాకు శరణ్యమేమియో దయతో తెలియించు —
 ఆయా ర్తనాదమును పరివ్రజ్జను అలవేంచి అనుభూతి
 గలను గురుజీవుని ప్రకారముగ నమూనాక
 రించున్నాను

విశ్వేక పారాయణ దీర్ఘవా

నాయనా! ఈ అపార సంసార పారావారమును
 ను పరమాత్మయొక్క శాంతవర్మములను పెద్ద నావను
 యందు అదియొకటయే నిన్ను గట్టికొనినగలదు

గురుజీవుని ప్రత్యేక క్షరము అత్యంత సమాధిసమయగ
 భగవత్ప్రకారము ననుష్ఠ ముఖములను శాస్త్రాన్ని

అత్యంత శ్రద్ధాపూరితముగా నీవును ఈ భావోద్భావమును ముఖ
కావించు నుండి శ్రద్ధాపూరితముగా నీవునుండియుగల శ్రద్ధాపూరిత
శ్రద్ధాపూరితముగా నీవునుండియుగల

భవములను ముఖమున నీవునుండియుగల
భవములనుండియుగల భవములనుండియుగల
భవములనుండియుగల భవములనుండియుగల
భవములనుండియుగల భవములనుండియుగల

ఓ మనస్సు! భవములనుండియుగల భవములనుండియుగల
భవములనుండియుగల భవములనుండియుగల
భవములనుండియుగల భవములనుండియుగల
భవములనుండియుగల భవములనుండియుగల
భవములనుండియుగల భవములనుండియుగల
భవములనుండియుగల భవములనుండియుగల
భవములనుండియుగల భవములనుండియుగల
భవములనుండియుగల భవములనుండియుగల

సంపాదించు మనస్సు నీవు ముఖమున
సంపాదించు మనస్సు నీవు ముఖమున
సంపాదించు మనస్సు నీవు ముఖమున
సంపాదించు మనస్సు నీవు ముఖమున
సంపాదించు మనస్సు నీవు ముఖమున

(భాగవతం 12 : 40)

పక్ష- ముఖములను లలకాబ్రహ్మకందము లొలుకును
 కష్టసాధ్యమైవలయు ముసంసారకలధిని తరించుకొనుటకు
 పురుషోక్తములైన భగవంతునియొక్క లీలలను శ్రవణ
 మొనర్చుటయు భగవద్విద్యకథామృతమును గ్రహించుటయు
 భగవత్ ప్రేక్షకులను మనములు చేయుటయు కష్ట మిదియొక
 తిసానుమదియను లేదు

కాబట్టి జననమొందినావ తి సహార మనకాదధి
 యనియి బది కామాది బంధములచే కాధియునుచు
 రాగద్వేషాది తర గములచే గోళులనుచు ఒక్క నియమము
 కాంక్షింపుములను దోచుకొనలేని వేర్లను, కాశ్యశ్యంతరము
 లందు తెలుగొందుచున్నట్టియు సునోకములనుచు చోడ
 బగత్తమును పొక్షియై వెళ్ళుచునున్నట్టియు మరమాత్మ
 నాకలించి బదు, క్కాన విజృంభణముకాకా శక్తిక
 లైకాగ్యముకాకా ల దేవదేవుని పొక్షుకొనించుకొ
 నునార సముద్రమును వెళ్ళుగ కాటెనెని బంధములను
 ముప్పుగ్గ వరానందమును బ్రహ్మకందమును తి మిరును
 నునే పొందుటకు యత్నమును కావలయును. మితియన
 ముక్తముగ గడచుకొను పాపమును దరిచేర్చరాని పా
 కాశ్యములచే ఏనాటికైనను ముఖమును అనుభవించుట
 యుండును అది విశ్వకావము

ఏ ప్రభుత్వమైనను తన పరిపాలన చోక్క బడులన్న
 కొన్ని కావములను ఏర్పరుచును ల కారములను ఆ

గ్రహముగఁగి ప్రజలు చక్షవములునును బాని ధి
రందికవారికి తగిన కాన్తి లింది తీరును అధినేత
శిక్షాశ్మిరి కనుబరించి విధించు కిషుకు లకరు పాల్పకవ
యించును బానిని తర్జియకొనుటకు నిలుకేడు

అట్లే దిశ్వప్రభుత్వమునునును కొన్ని నియమము
కారణములు కలప్రే అది చువకారణములు అవతీరకము
బానికి తీరుకులేదు ఆ నియమములు అందమును బద్ధు
కావయినచే బానికి వ్యతిరీ క్తముగ నకుకరణునికాదు తక్ష
నంకనించున్న భూశిబిక్తును ముందుగనే ఊహించే
అట్టి దై వకానోల్లంక నమునుండి విరలించుకొనుట శ్రీ
వ్యవహారము

పావమువకు ఫలితము దుఃఖము

పుణ్యమువకు ఫలితము ముఖము

జ్ఞానమువకు ఫలితము మోక్షము

ఈ మూడును దిశ్వప్రభుత్వమునునును కొనసము
అది దై వసర్వములు బాని, కుత నుం లింగ నికషర అ
తేభకేతు ఎవరె నకు అయా క్రియలచే అయా ఫలితు
అకు తక్కుక బొందియే తీరుమును

అట్లే ప్రకృతిలోను కొన్ని నియమములు కల
దృష్టాంతమును భూమి అకర్షణ శక్తి (Law of gravitation)
కలదు తత్ఫలితముగ నీ వస్తువులకు బానియగుచున్న

పైనుండి ప్రేమకు పరిశీలనను భూమి అవస్థలను తన వైపుకు
అర్పించుకొనుదును ఈ కావనము ప్రసాదించును అమలము
అనుపదమునుబట్టిండుమలుదనే విహారములు మాలిదోవుచున్నవి
పడమలు మునిదోవుచున్నవి కాలు అరికనాలు ప్రేమపడు
చున్నవి అరిలో నాశ్చిత ప్రేమకు లోవుచున్నవి పెరు
కలికి ఒక కావనము తన పేరుమీదనుండి ప్రేమకు విడుచు
కాలు అరి ప్రేమపడి కాళ్ళు విడుగొట్టుకొని తనచుట్టు చేరిన
కాలిలో నేను చేకొనికంటటిని కావనము నా కాళ్ళు విడి
నదో అని పలికినాడు | కావనము పాదానుబంధమునుబట్టి
అర్పణగల ప్రేమకు విడుచు ముట్టుండుమలుదనే కాలు అరికనో
ప్రేమపడుక తప్పదు కావనమునుబట్టి తప్పదు

[illegible]

తన తన కిదితనమందు చావకును ఏమాత్రము నీ
 నీయక బహుభాగములై తెలుగవలెను గతించిన
 మును పుణ్యకార్యములద్వారా మోక్షము మొనర్చుకొను
 మును కేరతరహితమున నొకప్పుడొకవలెను చావ
 లను వరకార్యములగుర్చి బాగుగ మోచించుకొని ను
 ర్మములకు నీ మాత్రము కాదనియక పద్మితచేతములు
 ముందును పద్మితచేతములకాదువలె ఏకాగ్రత
 చేతములకు సంక్రమించుకొని కేరముల అలవరింపక
 భాగవతకథా న ప్రవచనములద్వారా పద్మితమంత మును
 భయపడెదము

ఇదియుద్ధియై కావలయును ఎవరును భక్తినించు
 లోకములో ఎల్లప్పుడు ముఖము కా వలెనుచున్నది
 వాని గ్రుద్దివారు అనిలేవారు, అంగదోయిలు నడుకొని
 భక్తిద్రులు, దీనులు భక్తమును నోర్చియులేవారు అని
 యిది నోర్చియులేవారు దీర్ఘకాలములచే రాకొని
 యునుమాత్రము నొందువారు ఈ ప్రకారముగ ఎందరూ
 కావలెను అనుభవించుచున్నారని ఈ కావలెను కావలెను
 ముందుకాదు ఏనాడో తక్కువ కావలెను కావలెను
 కర్మము, సామర్థ్యములైనట్లయిన విశ్వకర్మమునకే
 మును అనుభవించుచున్నాడు అంటేనే ఈ విషయము
 ఒకరిని నిందించిన లోకములేను తెను మాత్రములే జన
 తన మనస్సున కావలెను నిందించుకొని ఇది విచారించు

ప్రబోధమున వానిని అపరీక్షిత బహువిధములైన పద్ధతుల
యొనర్చుకొని ప్రభుత్వమునకు వానిని అపరీక్షితములైన
మొదటిముగ నొనర్చుకొనినది తత్తమము తన పద్ధతులకడ
తన్ను కొనెనును బంధువులకడ తనమను తన్ను ఉద్ధరి
కొను బంధువులకడను కడను ఒక స్వరములో కలిసి
కొను అనుబంధించి యును

తనయ్యలకు తనయ్యలకు ప్రోవర్ అనుచు కొన్ని
మొదలు వర్షములయొనరి ఒకటి రెండు కొరలు అయి
విశ్రమించి తనల తనయ్యలకు కొనసాగించుచును వారిలో
వీరిన భర్తృత్వములు తనయ్యలతో అన్యతములందు ఒకటి
రెండు గడులు తనయ్యల వారిలో తన సామగ్రిని నిండుకొని,
తనయ్యల దొరలమున విశ్రమములందు చూచి తనల మను
తనయ్యల పోవుచును ఒక్కొక్క స్వరములో చాల గడులునును
ఎక్కడో నీరునీరు యొనరినందు అయి తనయ్య
చును తనయ్యలకు సంతకములకాదు తనయ్యలకు కొరలు
మొదలుచునాది తనయ్యలకు సంతకములు కలవాడు, వివిధ
అవశ్యకతలములు కలిగియున్నవారు అయితి వచ్చి తనయ్య
భయం తనయ్యలకు తనయ్యలకు వారివారి అనుభూతులు
తనయ్యలకు తనయ్యలకు, ఇట్లు వారి గోత్రములను సూచి
మొదలుచుకొనుచు స్వరములకు విరులుగ బంధువులుగ
అయ్యలుగ ఒకటి ఇంటికాదుగ వ్యవహరించుకొనుచు తనయ్య
దొరలకు తనయ్యల వేరయితి కాదు పోవుచునునును వారి

జంభాపకాలయం పైకి ప్రవృత్తమైతే చుట్టూ గోతరం
ఉంది. పైచూడగా పైకి ప్రవృత్తమైతే చుట్టూ గోతరం ఉంది

ఇంద్రుని కుటుంబ సభ్యుల కలయికయే ఇంద్రునిదే
యగును భార్య భర్త కలిసి కలసి కుమారులు కుమ
ార్తలు కొడుకు అల్లుడు మునుకులు అవ్వె కాక —
దీరదము ఒక భర్తృవక్రములో కలిసియే యౌగిల్లయము
పంటివారే యగుదురు ఏలయనిన వక్రములోనికాదు ఎంత
కష్టమునకో మునిపను ఒకటి రెండు రోజులలో అందుకు
సంభ్రమియ్యకొని రోత్రమున ఒకటి రాదీశ్వరమునకు
రోత్రను మునియినను రాదీశ్వరునియందు పయనమునకు
వక్రములో కలిసియగును వక్రములకలయికతో కుమారులు
ఒకరి మునుకును మునియినది కేసరియే వక్రములో గది
దీర రే కు రోజులు భార్య భార్య అని ఎంతయో ప్రతిరో
వ్యవహరించుచును కాని మునుకును దీరయినది కాని ఒకరి
కొడుకు కేరై రోత్రమున ఇంద్రుని కుటుంబ సభ్యులయొక్క
కలయిక కూడ కేసరి అట్టికే లయయివ్వది భూభక్తులతో
భార్య యెవరో భర్త యెవరో కలసి యెవరో కుమారు
యెవరో మునుకులుభక్తులతో ఒకరిని రేయిగని కర్మ
మునుకుగాగా? ఎవరికాక కానికే మునుకు భక్తులతో ఎవరు
ఎక్కడ వ్యక్తులతో భగవత్ సుఖి యెవరి? వక్రములో మును
కులయిక ఒకటి రెండు రోజులు ఇంద్రుని కుటుంబముల కలయిక
ఒకటి రెండు వక్రములు ఇంద్రుని భక్తులు.

వృత్తములో కలిపిపోయినవాడు ఎంత బుద్ధివంతుడై
అగమనీయమగు మహిమను ప్రకటించుచు రావ
డు అది శేషమగునట్లే వాడు ఒకరినొకడు విడిచిపో
దున్నాడు పరికరములు దృక్పథము చేయవలయును ఇంటి
ని వ్యవహారము అట్లుకాదు వాడు దున్న కొనికాలము
విద్యుచ్ఛక్తియే పరివర్తనము అందించుకొని తత్పరిణామగ
మోతకాలమున వలదు దున్నుచును అవయవములను కర్ర
లో ఎంతకాలమున్నను ఒకరినొకడు విడిచిపోదు భావము
నీ గృహములందు అంధాదులున్న గానగ్రామమున
కాలు నొందుట తక్కువని మొదటి దిక్కును కాకితో
వహించుచున్నాడు కాగమునే అందించుచు మహిమనుగను
దీయక ఇది మౌనాశ్రిత్య మున్నుట అది మహిమనుగను
దించుకొని కాకితో కలిసి మిగుల విచారించుచును రావ
మతల మాతరించియు గృహస్థ భక్తులును అవగత్య
ంతము పరివర్తన ప్రమాదురాగములు నిరీక్షించుచున్నట్లే
దీని నను ఎల్లకాలము ఈ భావమునా భయభయము
నియంత్రణము అని మహిమను నిర్ణయించుకొని కాడు
అని నిరవయ్యుచున్నట్లే నిర్ణయముగ, తటస్థముగ నిర్ణయ
గ వర్తించుచుండును

మహావైభవమున కర్మమును ప్రాకారము కాదున్న
విషయము అట్లుచును ప్రతిమన పైనికులను ఒక్కసారి
గ్రామి విరహమునా నా మహిమ సమ్యక్త విరహము నా

కానీ అది మనమును కలిపించుకొని స్వభావం స్వభావం
 కలవలసియు యుద్ధమునకు స్పృహచూపి కలవలసికొనవలసిన
 గురువద్యుడగు శ్రీకృష్ణవరమూర్తి తోధించిన దివ్యచక్రవర్తి
 మునుకురులై ధైర్యవంతులయిపోవలసియున్నది -
 అర్జునా! ఎవరు నాబాతు ఎవరు నీబాతు! ఎంతకాల
 మీతో సంబంధము! నాకరహితమును అక్కడే ప్రతి
 నిర్వహింపవలెనుంటే మనకు భారత సేనానులే కా
 మెందుకు తెచ్చికా! అర్జునా! వ్యవహారము చేయవలసిన
 కాలి కనుక్కొనరాదు అందువులతో పోరాడుముతో
 లతో సంబంధము కాని బానిసత్వము కలిగియుంటే

(Not renunciation of action
 But renunciation in action)

కర్మ కర్మగమనాదు కావలసివది కర్మయంతరి !
 కర్మగమనం కర్మయంతరి కర్మకర్మ కర్మగమనం కర్మయంతరి
 కర్మగమనం కర్మయంతరి కర్మగమనం కర్మయంతరి
 కర్మగమనం కర్మయంతరి కర్మగమనం కర్మయంతరి

కాబట్టి బానిస బానిస గృహశ్రమమునకు బానిస
 బానిస బానిస బానిస బానిస బానిస బానిస బానిస
 బానిస బానిస బానిస బానిస బానిస బానిస బానిస
 బానిస బానిస బానిస బానిస బానిస బానిస బానిస

యోగా వ్రాసినవారి వ్రాసినవారి

కర్మగమనం కర్మగమనం

మనశాబిర్యో- ఈ భాగ్యా బంధు నిర్మిత వ్యవ-
హార యోగ్యాచారములతో కలయిక వంటిది యగును అని
కాదును తన బ్రహ్మసంకల్పమును గురువత్సలము వచ్చి
వ్యుద్భవులను లేలించుకొని సంకల్పమున జరిగియుండును

కాబట్టి గృహము నుగ్రమును జోలికలేదునియు
హామము కలయిక యొక్కయు ముగిసిన హామమును
లిపిలేదునియు నిర్వయించుకొని శారీరదేహమును నడుపు
కే నేనామున్నది టిండునును అనుభూతికై పలుకుచున్న
స్వక అత్మశక్తిని అక్షయించి అదియే కాకని అదియే
అంధుని కాదును అదికాక నుగ్రమును బ్రహ్మ భావించు
చును జీవితమును అనుభవించుచును సామర్థ్యకొనవలయును.

యోగికులయగుగాని కదిలరువుగాని భక్తములలో దీర్ఘ
యును తింతనివ్వకు లేండు యోగుని దీక్షములైన పిచ్చుకు
మిటకు పొగపంపుదును పాంశ భుజిలో తిండులాగున
కదులలో తిండులకు వీలుపడకు అక్షరమంద యొక
మీరు వంటిది ప్రాణులు వచ్చుచున్నవి పోవుచున్నవి
అని భ్రష్టుచున్నాడు చుకలించుచున్నాడు ఎల్లకాలము
ప్రపంచమును అంటిపెట్టుకొని యుండుకా రవదుకులేరు

యేషాం విశాసా నావీక్
యైర్మృతం భవన్త్యయమ్
తేషాం తేషామపిరేక్ష్యతే
నమం తస్మదకం గతా

అని యోగతాత్పర్యమున ౨౪౩౪ విశ్వాధమును పరిశీలన వాఁ
ములు ఈ గుండర్పమున పేర్కొనబడి యున్నది ఈయన దా
కము కలగడ న ఎవని పరమమును కోరకొనినో యా
లోకమును ఎవని నిరాటంకముగ పరిపాలించిలో అట్టి ము
మహిమగూత కాలచక్రమున లగి నదిగిపోయె బాధితుల
కలిపిపోయి — అని ఆ విశ్వాధమును పరిశీలన వాఁగవము
ఈ ప్రపంచములో స్థిరదానక సేవ్యరయోగమునా నమని
లేదు తమలో

ప్రయాణ, సామవద్యుపా
కా ర్పితకమనీవితే

నా కారణ ముత్తరము మహారాజులై భూమిని ను
జాలించి యున్నప్పటిని గాలితే భూమిపై కారణము
కావమును నిర్వహణమునానుకమున కొంతానోయిని
నా నీవము ౨౪౩౪ — అని యుకయోగమున ఈ
కాదు విశిష్టముకొనెను మంత్రావనియను వృద్ధియలా
కాయరాకముల యొక్క సమ్యక్మముచే వీర్వనీక ఈ
మన కేవలము వీనాట్టెము తిరిగి ఆ మంత్రావనియలా
యను విద్యయై పోవయినదే కార్యమును ఘటము కారణమై
మృతికయందు ఎప్పుట్టె పని యియము కావనీవదే కొ
ప్రాయము నిర్వహణయైయము కలిగియియము ముఖి
వీర్వనీకము నీవించును కాని పుట్టిన ప్రాణి వీనాట్టె
గిట్టక మోకదు కావనీవ హిమనో మృత్యుః — అని నీ

కావ్యము శిశువుయే యున్నాడు. కావ్య చిత్తవసంతము
ఒక కావ్య-రీతి నిరూపణమే కాని కావ్యం గానకము. కావ్య
వ్యవహరించుచున్నది. కావ్యమునకు ఇది యొక భిన్న వ్యక్తియే
యగును.

నూతనమైన అయిదవది నూతన వ్యవహారము ఇంద్రునియందు కలువలచే యుద్ధవృత్తిని అవసరముగానుండు అనియిన రప్పరాజు గానఁడు అయిదు. తనకాంతాని యందు నూతనము లెక్క మొదలుపెట్టె గానఁడు. గ్రహవేద్యవృత్తిని తన ముగిసెననుచును త్తరగారమున వెళ్ళిని యుండెను.

వీణం వారో భూత్వా వీణమనీ యదా వాసుకనీక,

శ్రీమం దిక్కెరీ కు శ్రీమమి థ సంపూర్ణవిభవః

అరాచకరైర్ను ఉద్ధరించుట కొరకు

వర: పంపాదా నే విశతి యనుభవే యనవిశాన్

అదేగా వదనాచరిత్రము నాంగముమందు విరుద్ధమునను పలుకు
క్షణకాలము నానాదుగను క్షణకాలము భోగినిననునై న
యొనకునుగను క్షణకాలము పర్వమనుగిను, క్షణకాలము
వదనాచరిత్రముననునై నుగను క్షణకాలము పర్వమనుగను నదెని
యెదన అనుచునొనను తెరచునునను పోవుచున్నాను

తపోమయ బ్రహ్మసూత్రము (సీటి బ్రహ్మసూత్రము) కంటివేయ
 తప్పి రావచ్చును (మొదటి) అనియు చెప్పినా కా
 మలంబు సకాశంబునైనాను కైలాస ప్రహరణ
 చేయవలెననియు చెప్పినాను కైలాసప్రహరణచేయవలెననియును
 లేదు కారణం ఏమనగా రాగానే దోహదముగానే
 సకాశంబున ఉపయోగమును దీర్చుకొను కొనసాగుట
 దీనిచేత కామ్య మోక్షమును అతి స్వల్పమున తన అయి
 యుటను సాధించుకొని యున్నట్లే భావించుట ప్ర
 త్యక్షము ప్రాంత వేద విమోక్షగాత అని ప్రత్యక్షముగా
 నును సత్యమును కలిపియు కలపదు అర్హత్యుక్తిపాదము
 లేని విమోక్షమును పూర్వము పూర్తిచేయవలెననియు
 అయితే సేవావిమోక్ష మును కలపవలెననియు ఎవరిని ?
 అనియు కామ్య పాదమునకు త్వరలోనే అనగా అ
 యోమకామమునకు పాదమును పూర్తి చేయవలెననియు
 తత్త్వము

ఈ ప్రపంచమును భక్తి ద్వారాను పరివర్తించు ఎవరు
 కాని దీనిని దీనినకు అర్హతను చేయించు దీనినకు
 కామ్య ద్వారాను భగవంతుని చేయించు దీనినకు పా
 నువచ్చి అయితే అతి స్వల్పమున సాధించుకొని
 కృత్యము కామలమును

అయిన లేదని నున్నప్పుడే కాని పరివర్తించు
 (Strike the lion when it is hoar) చూచిన

పంతుటకు పాద్యమును అన్న మూమనీకము అంతుముకాక
పూర్వము అర్చనాది సైవపాక్షాత్కారమువలన యియోగించ
వలెను. ఇవశోగమును బ్రాప్తశాసనమును ఇద్విధముగ
౩ పాద బ్యాధికి చిత్తం ఎ ర స్థితుముగ గావించుకొనిన
అంత ప్రేమస్థుడు ఇది యొక పర్వత్యాధి దీని ర్మలలో
అంతముందించవలెను

ఒక యోగి ఒకసారి కృత్తి జలము నేమిగా
అతడు నదీనీరముగ గం ఒక అనుభవించి బస్తి కాశ్యజగతిలో
తన శోగమునుకల్పించుచుండి కొనకముఖై అభ్యర్థి చెను
కాశ్యజగతి దీనియిది! ఈ శోగము నితర సంవత్సరమువలన
ఎన్ని పర్యాయములు వచ్చును? అని అతనిని ప్రశ్నించ
యెడల నుపాక్ష అని అతడు జవాబిచ్చెను అప్పుడు కాశ్యజ
గతి నరేకాని ఆ శోగము వర్చివ్రుతు ఎంతవ్రుంతును!
అని తిరిగి ప్రశ్నించగా అతడును యాదునని అతడు ప్రత్యేక్ష
మిచ్చెను దీని అర్థము సంవత్సరము పొడుగునా అతని
జలము తుంతువుయే

ఆ ప్రకారము మూలమున ఒక పర్వలోగము వర్చ
యినినది అది సైత తెలివ జలమునాని వలె సంవత్సరము
పొడుగునా కాశ్యబ్రతికినానా బస్తి వెంటుంతుదే యిదియు
అంతియేగాదు అజగ్రతగా మన్నతో జన్మ జన్మాంతరము
వచ్చున కాశ్యంతుంతును నా నేమియు బ్యాధిలేదు చూచి

అదోగ్యమున్నది బాక్ష్మినికూకూడ అదోగ్యమున్నది
 నన్నింటిలో ఇచ్చినారు అది మొదలైన అదియే మొదలయిన
 దీనినే పుట్టుకుంటే రోగము లేనామును భరించును
 రోగము అవక మరలా కూర్చుంటే ఈ సంపాద శక్తిమున
 ఈ కాలక్షయములో ఈ కర్మశక్తిమునలో తగుబోధనము
 రోగము అది కాదు! మహాభావము చెప్పవలసియుండు
 ఈ బాధ్యత కలిగి శరరోగము లేవ అవగా ఉండును
 పుట్టుట, కలిగియుండు ఉండును, లేక కలిగియుండు భరి
 పుట్టుట శరరోగము లేక సంపాద రోగము అవలయును

కోట్లకొలది అమ్మలనుండియూ మూలపురము చేతాధార
కొరసాగుచు వచ్చుచున్నందున దీని దీర్ఘకాలమున పెద్ద
మనీషి.

కో డిర్ రోగో తవ ఏవ సాధో

శ్రీ మౌనధం తస్య విరాళ పత్ర

అన్నిటో నీ దీర్ఘమైన లోగ పేరి! అది ప్రస్తుత నంది
 లోగము, భవలోగము అనియు వాని మంది పేరి! ౭
 ప్రస్తుత తత్త్వవిచారణయే—అనియు శ్రీ శంకర
 పరమహంస ప్రత్యుత్తర మైన నీయిచ్చాన అనాదికాల
 మందియు ఈ జన్మపరమర ఈ శరణ్యపరమర లోకసాగ
 రమృతమంద్యమన దిని దీర్ఘలోగ పేరి పేరి వచ్చి
 పాశుర్యాదుల కేరమనకు వచ్చు లోగము లొద్దిగల

గది కొదిసోలుగు ౧౨ కర్ణి మూడులుగాని ఉను
 తదిమి అది తొలగించున శత శతము పెద్ద రోగములతో
 శరీరము తులనము ఉను. శరీరములొక రోగ
 మొకమొక్క ౧ భవించును అనగా రోగములు ఈ
 ప్రేమములకుండు యును ఇది యును కాకాది
 మై రోగములు కాని ఈ భవరోగములతో శరీరము
 ఉనుగా రోగముల నీల రేఖల నకా పెట్టుచును
 యును. ఎంతయును పది 1 అర్థమై యును
 మరల నర్థమైన పాతకములను మరలంక పలుకు
 కాని ప్రేమము కాదు అర్థము అది అది ౧౨ ౧౩ ౧౪ ౧౫
 అర్థములును అనగా మరలంక ఈ భవరోగములు అంతయు
 ఉన్నట్లు కాకాది మరలంక మరలంక ప్రాప్తి అంత
 విలువ | రోగములకు

రోగము వర్చితా అనును కొంతయును సమీక్ష
 మూలము వలనగా మిథును ఎవరైనా అర్థమైనవి
 వర్చితా తొలగించును ఉను. అంత కాని అంతయును
 తొలగించి యున్నదియు అంత మరలంక మరలంక
 కాకాది రోగములు మిథును ప్రేమ మరలంకముల
 మిథును మరలంకములను అర్థము ప్రతిమరలంకమును
 అర్థములను అర్థములను అర్థములను మరలంక
 మరలంకమును అర్థములను ఎంతయును అర్థములను
 అర్థములను అర్థములను ఎంతయును అర్థములను

మరియు బహులు గుర్రులను మరల గర్భవశకమునందు పక్ష
కుమరలగున ప్రయత్నించుట నిష్కారము మోవచ్చుచి ప్రతాప
కర్తవ్యము అంభునిమోహనము ఇతర జన్మలందు సాధించుట
మా కష్టమగును అన్ని పొంగిలకోరు గొడిస మానవజన్మ
యందే సంపాద్యార్హి లేనటులును అన్యపిండులునున్నది

ఇహైవ సరకవ్యాధేర్మిత్యాం న కరోతి యః

గత్యా నిరౌషధం దేశం వ్యతిష్ఠః కిం కరిష్యతి

ఈ భాలోకమునకే ఈ మానవజన్మయే ఈ జురకములు మను
వ్యాధి చికిత్సను బయలుపరుయుట అట్లుగాక తరించుటకు
అనుకూలములు లేని ఇతర లోకములు గాని ఇతర జన్మలు
గాని పొంది సంపాద వ్యాధి పీడితమగు మానవు లేని చేయ
గలడు! అయిన లోకములందు అయిన జన్మలందు శాస్త్ర
సర్వముతోడ కూడచిత్సలేన్వియ నుండునై గా ఇట్టి
ప్రశ్నయే అయిన జన్మలు దుష్కరము కాల్చి సంపాద
వ్యాధి భయదే ఇతరుల క్రియముగ చికిత్స ప్రారంభించవలె
యొప్పుది కాంతా! కేయలకు భవి నకుయెదు కాకు ఒక్క
క్షణము దైవదీక్షవలే వ్యర్థముగ గడిచినచో తానెదర్తు
కొనికెప్పుడొనగ్లే కాగలడు

లోకమును ముదరగొట్టట నిష్కలకు భావ్యము కాదు
లోక మున్నదని తెలిసికొనుట లోగినివారలై కృషి చేయుట
ప్రతిపాద యొక్కయే కేయధర్మము యొప్పుది అందుకు

జనన మరణ దానమైన ఈ పీఠాధిపతిగారు ఏమోతమీ
 ఉపేక్ష వరాదు తాత్ప్ర నల్లవ పాఠాధ్యక్షులుచే వెంటనే తర్వా
 నివారణ ప్రశంసించి రాను మందహాసాత్మకమైన అపజయము
 కాదు నిశ్చయించి జయమునకు పాక్షికమైన ప్రశంసను రాను
 సంభావించి వృద్ధుల రావ్రావేది కావ్యం అత్యంత కఠినమైన
 ద్వితీయముగా రాను నిశ్చయించి అట్టి అత్యుత్తమముగా నే
 మదా నిజాన కలిగి ఏనాడో తగినంతగా ఈ పీఠాధిపతిగారు
 శ్రీధరముగ దూరీకరించవలయును అను గామునుండి దూరీ
 కరిగియున్న అల్పమైనది ఏకటిని ప్రశంసించలేదు నిర్మల
 హృదయముతో భగవంతుని ఈ ప్రకారముగ ప్రశంసించ

సంపాద పాఠాధిపతిగారు జయమునందు నిరసించి
 ఏమో! అంధకారమునందును అజ్ఞానమునందు వాయుశ్శ-
 మ్మదమునుండి తొలగించి జ్ఞాన ప్రకాశమును గలుగ
 జేయును నీ విద్యవాదులును సదా నమ్మరించు నమ్మనము
 దయచేయును జ్ఞానాంశము నీ విద్య ప్రకారమందు
 అను జ్ఞానమునున్న ముఖమును ప్రసాదించును ప్రభా!
 నాకు భగవంతుని ప్రాసంగిక బాంధవ్యమును లేదు.
 నీ అప్రకృత విద్యార్థులము నీ మధురవాదులు నా
 హృదయము కేంద్రమును అతి జ్ఞానమును ముగ్ధులముగ స్థా
 తమయియుండుగాక! ఇది యొక్క నా కోరిక అనుగ
 రింపును!

[illegible]

2 బ్రహ్మనందానుభూతికి గైకొన వలసిన జాగ్రతలు

1 హృదయవనితర

ఇక బ్రహ్మనందానుభూతికి గైకొనవలసిన జాగ్రత గూర్చి విచారించెదము. పాథకుడు మొట్టమొదట తన హృదయము పరిశుద్ధముగనున్నదా యని పరీక్షించుకొనవలెను. ఇతడు చాల శ్రేష్ఠుడుగ ఓరసాగరముగ ఉంచబడిన తానెల్ల హృదయము తోచాల శ్రేష్ఠుడుగ తోచాల నియునుగ తోచుతాడు చాల శోచనీయుడు. చాల శ్రేష్ఠమైన ఓరసాగరంబంటి విష్ణుభగవానుడు. కావునముందును కావున తానయినను చాల శ్రేష్ఠుడుగ ఓరసమంత్రుడుగ నావచ్చునని మోహమని భయము. చాలా తెలుపుగ నందును తెలుపు కత్తి నైన దిమ్మము కాబట్టి మిమ్మును బ్రశ్నముగాయి క్తము గావించుకొనునచో మిమ్ము నంటి రక గూడ తమోగూడ యని యెరుకు గంటిమేనినచో కాదుకోధారి విచారములనెంచుచోలి విశుద్ధ బ్రహ్మముగ నామొనరినచో అత్త అట్టి శుద్ధమానసరంటి భగవానుడు లెక్కన ప్రాశించుడు (ఓరసాగరమంటి విష్ణువువలె)

అట్లుగానే మిమ్మును పరిపముగ రక గూడ తమోగూడ యి క్తముగ గావించుకొనునచో కావచ్చుననియె

మరల తిమింగళాదులు వివరించునట్లు అదిగా ఆశించి రావ
త్రమును మొదలైనది కావుననుష్టించు అట్టి మనస్సు
పరిమర్శించునట్లు అలవాటుయై యుండును

కావున విజ్ఞప్తపరచుట అనాత్మకములు తన మనస్సును
వశీకరించుకొనుట దోషములకు దోషములకు పోషియుక
లములగ్రహణ మొనగు మనవలెను నర్థులములను అనాత్మ
నించుచు, నిర్భయమును మెహయించుకొనుచు, మనస్సును
క్షీణమువలె తెచ్చి, క్షుద్ధముగ, దుష్ప్రభును అణచుకొని
వలెను.

ఆగమార్థము దేవానం

గమివార్థము దక్షిణం

'ఓ దేవరిరా! రండు, ఓ రాక్షసురా! రండు' అను
పూజామంత్రములలో పాదముల వాడు సద్గుణరాగి అనాత్మ
నించి దుష్టగుణమును దూరీకరించవలెను తనవలె గీత
కావ్యము పొందవలెను గుణములను, పదుపలయ గుణము
లను పండించి ఓకే అభ్యాసుమునందు (1) ఏ అభ్యా
సుము) చేర్చుచుండును

శరీరము అతిగ్రహముగ నుండువలెనని, అందు కార్య
ములు తప్పక జరుగవలెను లోనగల మిగిల వశాత్తము
అయిదు పోవలెను అయిదుగల మంది మార్గము దోష
రావలెను ఈ రెండు కార్యములు చక్కగ జరుగుచున్నపుడే

దేహమును, స్వార్థము చక్కచెడ నెంచును లక్షి
మనమును, అలోగ్యమున్న రాగుల జింకవలెనమ్మ,
దుష్టగుణులు పుర్రాపకలు దుష్టంల్యములు పుష్కలములు
అనుటకు పోకలను స్థుగుణులు నెచ్చాన లు నర్కనా-
కములు నద్వైతము లోనిరావలెను నున్న పాలనలె
తెల్లగ శుద్ధముగ మిండవలెను అనుండినవ్రటి ప్రింపాగర
మున విష్ణుచేత్రపవర మనమృగండు మనమాత్మ ప్రత్యక్షము
కాగలను నై నపాక్షాత్కారమున నెడయే రావలెను

కావున దిట్టయగువాడు సంకట సాధకాదులై కను కను
చిత్తములు లోకాలశ్చేదములుగాదున్నవా రే లోకశ్చేద
ములుగా (కర్మములుగా క్రములుగా) నున్నవా యని తర్కచా
రశ్చీంద్రులొకమను లోపములేర్పాక యం దీక్ష నుడులెంటి
వాటిని లోలించుకొనుచు ధీరసాగర నర్మకములైన దానిని
గారిండుకొనుచో ఇక కిలవకుండుగనే దిష్టాభగవాను కవయి
కర్మప్రసేదించుచు ఎదుట భగవంతుడుండునో అచట తీవ్రక
లిక పర్యోజిత అ క్షర మర్మ భక్తులుబోధితు.

శ్రీమతి లక్ష్మమణి నిర్ణయించునది అప్పు కర్మచే
అయిదున్నది శ్రీమతి కర్మచే నరకము పూర్వ కర్మచే
చి క్షుద్ధి క్షుద్ధిచే నరకము అయిదున్నది

కనుకనే ఒక చిహ్నమును నిర్మించుట కర్మనే —
నా కర్మకు కనుస్పృశము ఇది పలికెను. అ కాశ్య
పింజరెయో కనుంజరమునకున్నది మోపత్తది ఉద్ధరించుటది

మరిచి ఇట్టి నియమములు పరిచేయవలె. ఇక మోక్ష ప్రపంచ నియమములనుగూర్చి వేరుగ చెప్పవలె. అది పుత్ర కన్యకులకు పరిచేయవలెనని ఆ నియమముల ప్రకారము ఈముచోదహరవర్తనకు ముఖమునుభవించవలెనని

ఎవరికైనా అపర్యయ సంభవించినచో జెప్పజాలదు. మరల దివ్యులును వీరి కలుగజేసిరి. అది ప్రశ్నించుచుండును కాని వాస్తవముగ భగవంతుని జీత్రుల ముఖములముతో వీరిలో సంబంధమున్న లేదు విశ్వవర్ధక కావశముల ప్రకారము ఆయా ముఖములములను లోకముల కలుగుచుండును కాబట్టి కష్టములు నష్ట ప్రసాదించుచును కాని బాధ్యత కాని కారణము ముఖములకు ఆ విశ్వవర్ధక అనితన సావర్యములకు భరితమునని నులైరి. ఇక మరల పాపములలో ఏమియును ముగించలేదు.

మహాకవియైన బ్రాహ్మణుని నియమములలో అపమానము జేయవలెననియు బ్రాహ్మణుల కర్తవ్యములైన శ్రీకృష్ణుల కర్మములను అభ్యసించునని శ్రీకృష్ణులు విశ్వవర్ధక కావశముల ప్రకారము బ్రాహ్మణులకు భార్యకన్యలలో ఏదైనా భూకార్య ముచేయవలెననియు కాని ప్రశ్నించు ఆ సాధుగారి విన్న సున్నవేదిక కావలెననియు కాని సమాధి మును ఇచ్చగా ఆ భూకార్యములు అధారముగా జేసిరి. ఇట్టి కావశముల బ్రాహ్మణుల కర్మములను అభ్యసించునని కాని భూకార్యములను అభ్యసించునని సర్వవర్ధకము.

నాకుటయు దుష్కార్యములగుట్టయే దుష్ఫలికములు
శవమిందులయం బయ్యెనుచును

ఈ చరిత్రకావమును గు రైతనివనాడు దురల ఎవైనా క
వములేయ నొడిగట్టునా ! ఈ ప్రాణి భావించుచునా !
పైదురు అట్లు చేయడు భూమిలో నీ విత్తవమును పెట్టక
ఫలితములు అనుభవి చును నుండును విత్తవము బాటికతో
మధురము ను బడయును మోటునీ విత్తవము పెట్టకతో
ఫలమును అనుభవించును కావున నాటువత్తలే కాగున
కొనించి నాటువలెను ద్విగ్యకార్యములను చేయవలెనగాని
వము నాచరియరాదు

కన్యకు కన్యకు శావకార్యములను చేయకాదు
కన్యకు నీకన్యకు పరమదూర అనుభవించుచునవచ్చును
శ్రమములు పొన్నరించుచున్నది—

పాతకా క్రియలే కర్మ మదకా పరిణామలే కార్య
లక తెలివకలగాని నేవులను కల్గును పుట్టుకట్లుగా తక
కనుకూడా కడుక్కురించి, అది కుళకర్మగా నుండులాగున
కరకము ప్రతిష్ఠించవలెను. దుష్కర్మ శావకర్మ లవలె
కను లేకుంక కూడవలెను ఇదియే విజ్ఞాన ఇదియే మూలవక
యే కాంతి! ముఖమున నీ కైక మోర్గును

కీర్తనకు కలుగు ముఖమునకుగాని ముఖమునకుగాని
కలదు అందు వైరాగ్యక కర్మయే కర్మకర్మ పరా ముఖము

దుష్కర్మవలన దీక్షలు కలుగుచున్నవియనుచు మునుకాని
 సుఖమును పొందిండు ప్రాణి త క్మవిషయమై జరుగుచు
 దుష్కర్మ గలిగి యుండునపుడు ఇది చిత్తవిషయమని తలచి
 దీక్ష చేయరాదు తీర్థమునందు ముగ్ధ మనుభవించి
 కాశిగాని అకాశిగాని అనంతముగాని స్థలముగాని పూ
 ర్ణమైన ప్రభావిత మగు వంశ తీర్థం గలది 45
 అత్యంత దీక్షాధార మాక్రమింతుడునని కావున కా
 వలెందు కర్మ పరిశ్రమగా నున్నదా తోపకాళము
 నున్నదా మోహకర యుక్తముగా నున్నదానని విని
 తమ వలె వలె యోచించుదుండునును సుకముగాని
 దుష్కముగాని మోక్షముగాని జరుపరాదు చేయ కర్మయ
 నైనది అధారపడియుండును సాధకాధ్యక్షులచే హిమమై
 జమ్బులు మరకకాథలు కలుగుదుండును భూకావ్యముల
 ముఖ్యపదమైన కాశాపరగము, దీర్ఘమిష్ట సర్ప ముండును
 భూమిదాళనచేరను వ్యవస్థయాజునుశాశి కలదును మోక్షక
 సంప్రాప్తమగుండును.

కావ్య ముగ్ధమునకును కాల ము నాచికాది కర్మయే
 ఆ కర్మము అనునందియే దిక్ష్వపథ్యము అయాధి బ
 లును కాలి కొనంగుండుండును దిక్ష్వమంతయు కొన్ని కా
 ములు అనునన్యాయం వసుమతమ్మదనియె అ కానవ ప
 లును భిక్షురింది చరించునాటి కలక కాన్తి కప్పదనియె జనుల
 పంక గ్రహముగ తెలియొనక అంత మంది

ఎన్నికోట్ల మూల గడచిన రుణ మృతివలన
 ఈ భూమి బలియిది మోక్షదాత మధిరహింసలకు
 విరెచనంతి ఈ భూమి పాదములు ఈ భూమివలన
 ప్రాచీనం భోగవిలాసములందు క్షణ భూమిమీద
 వినియోగింపి అందు పరమాత్మములకు కలది కృపితులు
 నిజమిది పాదములు తెలియజేయుచు వినియోగింపి
 యున్నది అతనింకవలసిన పాదము లెక్కలేమియున్నది
 అయ్యునుగా అత్యంత క్షణమియ్యుచు వినియోగింపి
 తంకొనరంకములకు కలిగి పరిచితులున్నది ఇట్టి పు
 స్తికల మోక్షములు లెక్కచేయరాదుగానీ చేయుట
 తగదు.

అయ్యును కల పోదని
 మన కన్నులకు
 వీయక కర్మకాండ
 ప్రమాద మునుపవనో

అయ్యునుకొని కొన్ని క్షణములు మృత్యు గడచి
 పోయినచో, ఎన్ని కర్మములు చెప్పింది అయినది అక్షర
 మును కలిగి తెచ్చుకొనలేక కాబట్టి మృత్యును వ్యర్థముగ
 గడిపినందుకు మహా ప్రమాదమని పరిగణించుట అవలసింది

కనుక కర్మ కారణంకలను భగవద్భక్తి యు
 తరచుకొనరను. కానవో ఈ విషయమిదియే

విజ్ఞానముగ వివరించునదియు జేసాముపైన జేసా నుండుంధ
జ్ఞాన లంఘ్యములపైన ఇతర దృశ్యవజ్ఞానములపైన మునుత్వ
మును వివరింపవలయును

ప్రతిదీక్షయు తీరదయము వివరణలకు చెందదు మరల
కాశ్రీ వసుంధ మునున కాలును ఏ విధముగ గణయించుకొని
కాగ్ర క్షగ గణించుచు తావకార్యములందు ఇతరులు
జేవస్తావము కదలగలేదు కార్యములందు జీవస్థులు క్రమ
తీయనియక, భూకార్యములందు జైతకార్యములందు
మరలక కార్యములందు మూలము ప్రవర్తించుచుండునదియు
ఓక జైత్ర ప్రకమును ఏర్పాటు చేసిరి తన లోకముల
కానిలో ప్రాసాదమును, ముఖ్యమందిరము కానిని మరలించు
కొనినట్లు యత్నశీలములు తీర్చుదురు ఈ ప్రకారముగ
జీవస్థులందరి కల్పమునుండునదియు ఎన్నడొప్పును కదిగ నేయును
జీవం కానియందు నుండి చేరనుచుండునది యను లోగ
యగునై యుండునదియు

దృశ్యం దర్శనమున (అర్థమందు) ముఖము చోక్క
ప్రతినిందించునట్లు కేంద్ర తీర్చయన అధిపాదముగ అర్థ
చోక్క ప్రతినిందించగ మునునాన మరమానందము జీవిత
మను వ్యక్తమగుచుండును విశేష న క్ష్యగముతో నాశిక
దృశ్యం మునున అర్థమందు అందున అయిదొక్కటిని సంభ
వించును అదియే మోక్షము అట్టి జీవంతస్థులనితి వర్తకా
తులయేనీ నిర్మించును కాబట్టి ప్రతికారము వారివారి

శక్తిలను స్వీకరించుననుచును అది 'వృ' అక్షరము తరగి
పాదమునకు వేరి కరిగెను. చిత్తమునందును దేవుని శక్తిలము
జలించును.

శక్తిలమునకు ముగిసి, మోచిక్కమును తిరిగి ఎవడును
పహించును కాని పహించుటకు అది సాధ్యమైనది అయిట
గాని, అదిగాని ముగిసి చక్కదని 'సోమ' అని పేరుననే దానిని
సోలించి నీయుము. ప్రాచీనము అతివాడు అందుము నిద్ర
లేవగనే వారివారి ఇంట్లను తిప్పుకొని పల్ల జిహ్వమున
పాకచేసి త్రవ్వించుచును గదా! అది వెంటనే అది
ముగిసి నిద్రాశక్తియుగా ద్వారా వెంటనే గదా! ముగిసి
స్నానమునకుగా సోలించి ఎందుచును గదా! ఆ
ప్రకారము ఎందుకు చేయవలెను? అది అశ్వశక్తియని
వారికి తెలియును కాబట్టి మది దేహమునకు అపహరింప
కలుగజేయవలెను పర్యాయ సమయమున ఎరిగియున్నది
కాబట్టి దాని నెవడును దరికి చేర్చుట చేర్చుట ఇష్టమను
అట్లే మనమృగమును శక్తిలము కలదు. అది ఇప్పుటికి గదా.
ఎన్ని జన్మలనుండియో కల్గిని జెలూమను వచ్చుచున్నది
అహుగాలును నుండియు అది చిత్తమున రూపికి వేర్పు
పాతలగొనియున్నది గీతాచార్యుడు చెప్పెను అది 'మనహా
ముగ' వర్తించుచున్నది. ఆ శక్తిలమును ఆ అగోచరలయే
జేవుడు దేవునివలె పని అయిరిని శ్రీమతిశ్రీమముగ దూర
కరించుటయు ఉన్నది శక్తివ్యము

ఏదిగానిది నీ ము దేహములు కలదు మూలకే
 మాత్రమేదేహము అది మూలదేహముయొక్క అశోగ్యది
 అందమును జాగరూకై యున్నది మిది అలినచ
 ముచుటగాని శోగమువచ్చుచో చిక్చి కేయటగా
 జారుచు అకలిండుచు నేయన్నది ఇంతమాత్రము
 ము పూర్తికాదు మాత్రమేదేహముయొక్క
 విషయమై కూడ జాగరూకే మూలదేహము
 యొక్క శ్రేణులనుకూడ జాగరూకై యుండవలెను
 యందు కేళ్యము చేయున్నది కాని తప్ప లేదు
 పెద్దవలన నట్లగునది నలక కాస్త్రములనలక కాని
 తిలకాని కాని వికారము ఎక్కడను నుండునది
 కానిది దీర్ఘాయుషము కల్పించునది నకలయగునది శో
 కంబుల చిక్చి కాలించుచో శ్రమశ్రమముగ అది
 మిగిలిన కేళ్య లభించును నది కలకలమునో అట్లే
 వందలి కేళ్యమును సార్వభౌమ నకలయగు యోగము
 నొందునది యిచ్చించుచో శ్రమశ్రమము :
 కలకలముగలదు నదికనే శ్రీకృష్ణమహాత్మ్య గీత
 తప్పకవిందిన నదులందరి ఈ కేళ్యమునుకొన్న

మున్నో కేళ్యమునది విషయ నమస్కరిం
 ॥ అర్జునా! ఈ మహాభవమేషమిందుమిది ఈ ॥
 (మోక్షము) నికలయగునది కావలెను ॥ — అని

అవ్యయంపై ప్రశ్నలు

కాబట్టి వికారణాద్యకా మ్యుదయము వేరును ఈ
య బహుకాలముచేత జరిగిరియన్న తత్వమును
మనుచు ముగిసి తెలిసికొని వాని ప్రయత్న పూర్వకముగ
లగించుకొని తిరిగి వానిని దరికి చేర్చుచు చూచుకొనగా
ప్రకారముగ భవరోగమును నివృత్తికొని పూర్ణాకారోగ్య
మనుకాతలను అరోగ్యమే మహాభాగ్యమని ముఖ్యముగా
రారోగ్యము మూఁడుకారోగ్యము లెందును జరిగినపుడే
మరొకరికిచ్చునై నిత్యదంబున లభ్యమౌచునై తెలుసు
ను కాబట్టి అత్యధిక ఫలదాయకమగుదేవతయే ముఖ్యము
గ్గ చూచువలయును

చిత్తశుద్ధి కొఱచై సాధకుడు మొదల కార్యములనే
నిండును ఈ ప్రసంగిచ్చుచిత్తశుద్ధి కొన్ని తత్వనియమము
వీర్చుటచేకొని వానిని జాగ్రత్తగ చూచుకొందుచుండు
చే అధ్యాత్మిక నియమాలను ముఖ్యముగా చూచు
కొనవలయును

2 వియమపాలనము

మూల్యము నియమము తప్పక జరిగి తీరంబును
కాదు నియమము ప్రకారము లెన్నుచుచున్నాడు
ద్రుడు, వత్తరములు ఈ రుతు నియమముల ప్రకారము
గా గమనించు నిర్వహింపబడి మంత్రాలను కాగానే
వినిపించుచున్నది. గ్రీష్మ ప్రభువులను కావ మధికరించు

చున్నది ప్రతి సంవత్సరము ఆ యా యావత్తులందు నియమి
త్రుకారము ఆ యా కార్యములు జరుగుచున్నది ప్రకృతి
యంతయు నియమింపఁజేయుగ జన్మించుచున్నది దివ్యమును
జగత్తుగ జన్మించి దానికలలో ఈ నియమింపఁజేయు ధర్మము
కొద్దవచ్చునట్లు కనిపించును.

మఱి మానవుడు నష్టతిని పొందవలెననిత ఈ నియమి
కారణము అవశరములేదా? ప్రకృతి కోరిండు ఈ అపూర్వ
ధర్మమును మానవుడు ఎప్పుటిని దివ్యరింతకాదు ఉపేక్షించ
కాదు. న శ్రీయోగియనుం దిం — నియమము లేనిచో
శ్రీయన్న కలగదు—అని పెద్దం బాక్యము వ్యక్తిగారి
సంభాషణకు గారి బాటిగారి నియమము లేనిచే అభివృద్ధియే
లేదు.

మనోవు ప్రకృతివలెను ఎటులంజునో యోగోత్తమవలెను
అటులనే యాంతును నింపాడు ప్రకృతివలెను ప్రాశముగా
నుండును జన్మసమైక్యము అట్లే యాంతును మాన్యు నింపకు
స్వభావమునందుగాని సంస్కారమునందుగాని కాలిని అభి
వృద్ధియే కారునింపదు మానవుడును అట్లుండికలలో ఇక
మానవత్వముయొక్క అధిక్యత ఏమి ఎదుఁబడవలసి యుం
దీవరానులలో మానవునియొక్క ప్రత్యేకత ఏమి స్వభావము
మానవతెను సంస్కారమునందు అభివృద్ధి గోచరించవలెను.
మానవుడు మానవుడుగా మానవతెను అట్లుమానుచున్నా వా
లేదు. పై చెప్పుచిగవారి బాసపుకల వరియింతుచున్నాడు.

మానవుడు కనుక భగవానుడు బృహ్మలో అత్యంత
మహిమ వహించును ప్రవాహించును భావించి శివమును
నియమింపదుగా గావించుకొని ఇతను నియమింప
బడుచున్నా శ్రీవరద ప్రవహింపబడచు చతురతు అను
బ్రహ్మర్షి ప్రాచీనార్థ భాగవత ముఖంబు నువచ్చు ప్రకారాత్
మున బడుచుండును అనుభవార్థమున వయంబునుండును
వరహార్థ నియమము నువచ్చుచుండు అను బ్రహ్మర్షి బాధ
బుధించి వరహార్థమును స్థాపించుచున్నా మూలమును
కొన్ని కొన్ని భాగం నియమము లేర్పరచుకొని బాధ
శివమును నియమించుచుండుకొనుచును

ప్రతి దినము దివ్యకాలమున బ్రహ్మమును గ్రహించు
నివరణము వచ్చుచుండును వరదప్రకారమును గావించుట
బ్రహ్మర్షి చతురమునును కర్మమును నియమించుచు
చేయుట నిత్య శివమునును వివిధమున భాగవత్ మాత
రించు కుంకుమ మరల ఇతర ముఖమును భగవత్ మాత
మాతరించుట ముఖము నియమమును మూలము
అనునది నియమించుకొనుచును

ఈ నియమము లన్నియును వైకరించక ప్రకృత అతి
మూల్యము కను బృహ్మించి కను అనురాగమునును
వ్రహ్మించి మూలమునక శివమునును బ్రహ్మ మూలము
అనుగ్రహించి ఎన్నియో అనురాగమును గావించు
చున్న ముఖమును మూలము మూలమును నివ

శేవగనే ప్రవృద్ధుని న అశ్వునివేసియుచు పశ్యునింజనెను
 విరల అవరోముని కలుగలేనొనరు పశ్యునికనుండు
 శ్రోతనాదులకు గాని చుడుచివలెనీ శ్రోతరేయినీ, పైవ
 దింతన విన్నదిలే శ్రోతముగాని వివాచకుగాని కా
 కావడకు నియమును నీవ్యవహారవలెను ఎన్ని
 పనులూవ్వగిరి శ్రోతవదనమి ఎవనిను వేదయుగళా అన్న
 శాస్త్రము కై వేద్యాదులును ఈత వివరాదు అన్ని నియమును
 విడుదు ఈ నియమును చాలా ముఖ్యమైనది

ఇక రెండవది ధర్మపరిపాలన లో నుండు శ్రోతవాదులకు
 రేయిదు మేళావృక్క ధర్మమునకు విరుద్ధమైన అయగ
 వేయించుచునో వరులు న దిండుచుండినో అన్యాయము
 విసిరి అయలు అవప్రయంచినో దీక్షి మార్గమున
 అనుండుచుండినో అది పరిపాలన శగవంతుడు ధర్మ
 వ్యూహము ధర్మసంస్థాపనార్థము — అనుచు ధర్మోద్ధరణ
 లోకే యోగిను అవకాశించుచుండును కాంట్టి శగవంతునకు
 1) విద్యమైన ధర్మమును మూలకరించి ధర్మించి శత్రు
 విరళ తేయించుచునో అ పై వదిలనకు అర్హులేని కాని
 అరేయించును కాంట్టి పై పది కడకో విషయ ధర్మాదుల
 గాని జీర్ణము తగ్గ కరిగియింజనెను

2) పాపముల మోసపుడు జీవితమును నియములద్ద
 లుగ గానిచుకొని నిష్ఠిలో కుకొనంగజడన ముహూర్త
 గవమును సార్థకముచుకొని తన్ను కాను పశ్యునించుకొని

అగ్రవత్సరమున సాక్షిని కరించునెడ అగ్రవత్సరము
సోమరితనమును పూర్తిగ విడనాడి రత్నోష్ణుని అపార
ముఖ పాటవమునను.

సోమరితనము ఏ రంగమునను పడిరాదు లభ్య!
రంగమును అట్లు పడిరాదు అధ్యక్షము అగ్రవత్సరము కలి
తున్నగు నాదికి పాఠశాలకీర్తిమందు కావేరేను
విద్యార్థి పరీక్షయందు ప్రశ్నకుటకు రాత్రింబగళ్లు ఎంతరె
శ్రమించువాడని సామాన్యము లాది విద్యయందే
పట్టుకుల అధ్యపనమును శాస్త్రజ్ఞుల అవతరమైనపుడు
సాకలీగ విద్యయందు తెలియి వీర వయస్సునువలన
యోచించుకొనవచ్చును

అట్లయినప్పుడు చూడకూ విచిత్రమునైంది ఎ
త్తు యొక్క శాస్త్రసంపదగల అట్లు నేలలాడు మంచుల
వలె అది క్షణభ సురద్రులున్నది కనుకనే విద్యుత్తగదా
గదాత్తుంతునను తనదే సువర్ణము లేవు లేయవలెన (అ
శాస్త్రమును ఈర నే లేయవలెననియ సాయంకోము
వలెనె శాస్త్రమును పోర్టుననే చేయవలెనని
జ్ఞుత్తువు ఎవరొకడు నేదియంతయును నీరము కా
శాస్త్రము మోక పోయితిమందు విరామములు లెక్క
లోరని ఏ మాత్రము శాస్త్రముగాను లక్ష్యాది క్షు
కర్త గను సాధనంగనుండు మునుకవలెను

ఎ కార్యమైనను క్షణము చేయక కానిచేయువాడు
 దీర్ఘ సూతి) యుండును. ఇప్పుడే ఏమిటోయిటి నివాసముగా
 ఈమహానవచ్చును అని కలంది కార్యమును వాయువా
 శేయవాడు దీర్ఘ సూతి) అతడు పది తెచ్చును తిరువాతి
 తరువాత అతిచుండును తమోగింపబ్రావదు చే బద్ధము
 అవకాంప కార్యమును ముగిసినరొకటా గడత్రయంతును
 దీర్ఘసూతి) అతిపడుచును అర్థము తెలియక ఒకడు బాటి
 యొకటి కాని నూర్చి పట్టింపగా అతడు తెచ్చి పడుకొనగా
 యిది విధముగనున్నది. One that has a long rope to
 tie himself కన్న కను బంధించుకొనునట్లు ఒక పెద్దక్కాడ
 తెచ్చుకొను బాటి దీర్ఘసూతి) దీర్ఘముగా పాడును సూతి
 ముగగా కోడు పాడైన కక్కాడు కలవాడు దీర్ఘసూతి) 4
 దివ్యతనము చాల చక్కగయున్నది తెనుకటి అగోమ్యుడ
 గురుత్రగారిని ఈ విధముగ పట్టింపవలె పాదుల వీరకాస్త్రము
 చూచినా ఏ త్రురాములు చూచినా ఒక విషయము బృష్టముగ
 యున్నది ఏమనగా శీఘ్రని అగోమ్యమునకు ముదిర్చుగా
 ఒక కాను పాతమును తీయకొనవచ్చి అతని తెనుకను
 కుచ్చుకొనవచ్చునట్ల అయితే గురుత్రగారు! రోకా
 రోపంబును మొత్తము మోచ కొన్ని మేలింది ముఠా
 చుండుదుగదా! మిత అన్ని మేలకొట్లు యునుచుగాను ఎక్క
 నుండి తెచ్చుకొను వారిలోములో కాట్లు తయారుచేయ
 పాట్ల దీర్ఘమున్నవా!

[illegible]

కాబట్టి చేరుకుని ఎక్కడోకప్పుడు తెలుపుకొనుచును
వలెను అప్పుడు చేయరాదు అధ్యాత్మిక సాధనమనడుములో
అగ్రాద్య పరిశరాదు మానవతత్వ తులన తులన వచ్చునను
గ్యాంబోజీయి ఇప్పుడున్న దశకాలములు తిరిగి వచ్చునను
కాబట్టి చేరు కాలేదు కావున అయ్యాయను ఈ మానవతత్వమనందు
అవలంబించితి మోక్షప్రయత్నములు చేయరాదు ఇప్పుడే
అవలంబించరాదు కనుమమాదులు యమమహిమాదులు శివ
భావనై రాగ్యములు మున్నగు వానిని యిచ్చుచే మోక్షోక్తి

సాక్షాత్కారమును గావించు నీ స్థూపమునకు నామము
వ్రాయుచు నేడు పుణ్యము

రాపగామకుడు ఈ అంశ్యకాలమున సమీపముననున్న
 కారితో ఈ ప్రాంతమున తెచ్చెదట ఇది నాశనికాలములో
 ముఖ్యమైన మూలములు సాధించదలంచితిని. మొదటిది
 స్వర్ణమునకు నిచ్చెన నేయుట రెండవది రాజీకము యు నున్న
 చివరి సమయమునందును ముఖ్యముగా నూర్చినేయుట
 మూడవది పరిశోధనములో పాత్రలు రాధ లనుభవించు
 చీకటి పొరలను తొలగించి పూర్వినేయుట రెండవది
 నేయుమునులే అని కాలమానము లేయుట తర్జియించుట
 ల ముఖ్యము నేను నా శనికాలములో నిర్వహించినవిలుతుని
 కాల్చి ఎత్తెదట లేకుననిన మది అప్పుడే లేననేయుట
 ఈ కమము నేను నాశనికాలములో నేర్పినాక గొప్ప కా
 నితి

అధ్యాత్మికవిజయమున ఈ దీర్ఘమూర్త్యము (సోమనిరంజను) మహావేదమునకును కాల్పరేణి శ్రీకృష్ణవేదమునకు నాదితమౌళిగమనాలో చేర్చిరైచి తానినవల వింతువాడు కాదున న గ్రహణింపఁను.

విషాదీర్ష్యమానీ చ క్రా కామయ తక్యతే (౧౦-౧౩)
 నీచవ్రోహ్నివాహు నమయి ఇప్పుడే చేయక తరువాతకు
 కామికావీర్యవాహు కామయక దంపవంతును.

కనుక సాధకుడగువాడు కమోదములో చేర ఆ
 పీఠమూర్త్యునినుండి కాలమును అవలంబించి కాల
 ముగ గంభీరముగ తన సాధనము కొనసాగి యున్నాడని
 సాధించుకొనెను అలవృత్తునినుండి కాలమును పోలిం
 చాడు అప్పుడు మౌనము కవుడు తన బుద్ధ్యుని సాధన
 గల్గును ఈ భరిష్ఠ్యుడు చిట్కగ రూపానించగల్గును

దూరదృష్టి

వర్తమానకాలము మౌనముపై స్థిరమందుకొనుట
 పశువు భవిష్యత్కాలమును కూడ యోచించుటః
 మానవుడు భవికాలమునాగక యేనుగుడు! తరణం
 రము నా పరిస్థితి యెట్లు యును! పరమా స్వర్గము
 మోక్షమో! నానాలిటి! ఏది! ఏది సంభవించును! భవికా
 లున్నవి యెప్పుడుకొనుట ఎట్లు! మరల కల్లిగెన్నము నెమ్మది
 కుండుట! అవలంబించవలయు తపాదు యెద్ది! గర్భశాశ్రమ
 రక్షించుకొని కాలచక్రమున కర్మచక్రమున కడల్కొ
 నుండ నిజమహిమ మార్గమయ్యెడిది — అది ఈ ప్రకారము
 వర్తమానకాలమున యోచించి భవికాలమునునుండి
 విద్యగల్పించు మానవుడు మానవుడు ఈ అపూర్వ
 సామర్థ్యములను భగవాను యొనగియున్నాడు పశువద్యు!
 అనుగాని, క్రిందిటకాద అనుగాని పెద్దయెల మానవీకరము

వీక్షణిగాని ఇట్టి అలోచనా శక్తిని విధి శ ప్రసాదించి
మంత్రోపాధి ఇట్టి విధిపాఠములు కలవాడే ముఖ్యము

అయితే మామూలు జన్మించి ఏప్రాణిని చిత్తు
అపూర్వమిద్దినమును సంపాదించి బాధని నశ్చించియో గోచర
తున్నావా అనునది ప్రశ్న భావికామునందు కృష్ణ
ప్రకటించి ఇప్పుడు తెలియింపు ఇట్లు అరాజ్యమృత్యు
అంధమను తిరిగి కలుగజూడులాగు ప్రయత్నము నలు
తున్నావా అనునది మోచింపదలయు నది కాని మామూలు
చేయవలెను అతని కృష్ణ మితరుగ ప్రవరించుటలేద ఇది
ప్రాణు పతి వర్తమానములే నిమిత్తము శ్రవణ్యర్థ
మోచింపుటలేదు కనుక నేలంధి మునుండియు క్రింది నుండి
కా విరావడి జాగ్రత్తను శక్తిను చిత్తును ప్రవృత్తిదాశి,
శృంగులముచే నిలుపుచి వానాయాతన నందు తన్ను
విరేచనము దీప్తకారముచేయరాదు దీనికర్మము లేదు
శ్రవణ్యర్థం తెలుగజ్యోతి నిలుపుచు ఇప్పుడే మోచిన గోచర
కానినన్నింటిని కాశ్యమిగుల బాధించి ఇట్లు అంతరమున
కాశులమును అరాచకమునానా అని భగవానుడు ఏ
యిందు తెలిసినచంతమును వాక్యకర్మముల దిగ్గేమి అను ౧ ౦
ముందుగనే (రాజ్యయోగములంద్రే) ౧౧ గ విచారణాతి
కాని యొక్క కాశ్యకర్మములముఖ్య ౪ భగవద్రతయను
(మామూలీకర్మ) అను పాఠశోపయమును చక్కగ అను
ది చేపట్టిన తరునుట ది యొకటియే మ గము ౧౪

వృద్ధిని విజనానీ దీర్ఘదర్శితైః పన్నాంబవంయమై వ క్రయోన
కాలమికాః శనిష్యక్త్యాంబునాన అనని వృద్ధియందు
మెలగుచుండునని.

లోక్సగ్రస్తుని ముఖలికాని మిగిలించినవానిఁ ముగ్ధుని
చూచి బుద్ధుడకు సంపాదముపై లోకయించెను ప్రతివారిని
శయింపరమిగు ఆచూకవర్తన దీనితో నను కాత్రునిండులత్ర
కాత్రన కానిని కాదనెను కానిని ముందు కాశ్వతమధము
అనిర్నిశ్చ ఆనందము బుద్ధుకాశ్వతము ఏ ప్రకారము లభించ
గలవని యనకు దీవముగ అలోచించి దీర్ఘముగ వర్తమా
లించి, నిర్మాణపదవి మూలమును కనిగొనెను మనము
మందలి మూలికమును లోకాల్లి ముక్తకావరణంబు వారి
ఇంద్రియమును అభివృద్ధిలోపంచుకొని వానినా క్షయము
కలవలించి నిష్కల్మషముగు ఆ మనమును ఆధిపాకముగు
అర్జునుడు యురవశేయమయే నిర్మాణసూత్రమొక్కయినది
దీర్ఘకమార్గము, కాల్పి ముఖకాశ్వతమును కాశ్వకానంద
సూత్రమయ్యెను అయినగోచరమనకు యింద్రియమును
కుద్ర యుజ్జ్వలగొని దీర్ఘదర్శితైః కమలదవ్య శ్రేయమును
నూర్చి ఇతరైః సూత్రవేదములు దీవసాధన మయై యెలగ
వలసియందును సాధనలు గొనించుటకు కాల్పి, సూత్రవేదములే
సరైనవి నమియును వార్ధక్యమునకు అనుకూలమైనవి
కనులు ఎదురగుచుండును కాల్పి సాధన చక్కగా అనుపమును
వీలందడు కాల్పి నిర్మలగువాడు కనకనిక విరుండుండే

అభ్యాత్మిక సాధనములు ఉపదేశములు ఇచ్చినా
పార్థక్యము వలకు వానిని వాయుదా వేయరాదు

ముఖరీతము విడి పెద్దపని చూచి అది మోసముగా
అది బోధించుటకు సిద్ధముగా ముందు అది మోసముగా
కాక పూర్వము కాదు చేయువలయు మహాత్మా
మునుడు త్వరకును త్రొక్కివేటు ముందు పూర్వముగా
రద్దించుకొనుటకు ఎవరిని నిలుపును. యేము కంటె
ప్రతిపాదుడు బాల్య, యౌవన, వార్ధక్య మును గూడ
భరించిమే దీరవలెను. ఇది కేవలార్థము. బాల్య తప్పు
కొనుటకు నిలుకాని ఆచర ఎదుటగా మున్నవగును. అది
పూర్వము విజ్ఞానంబు కేయమునకు పోయియున్నది అది

వృద్ధాప్యము బాధించుచున్నది కేరీము అది బాధించు
మును సోల్పవలెను ఇదిదీనియందు అర్థమున్నది. అది
కత్తి మురిసిండును. చివకు మురిసిపోయినది అది
గాని కత్తి యుండియు నీకొంచెము నిలుచును అది
వచ్చినను కూడవ కాలు (కట్ట) గురించి మురిసిండును
మరివచ్చును. ఇట్లునానీ పార్థక్యమును గుర్చు గా త్రివిధ
విధముల చక్కగ చిత్రణ చేసెను—

గాత్రం కంఠుచితం కర్మగుణాః శ్రద్ధా
క్షుద్ధిర్నశ్యతి మృతే కులః పశ్యతే అభ్యాసః
పార్థివోహాస్యమతే తస్మాదేవం సర్వం శుభం
తోశ్చంద్రపుకమ్మ కర్మకము అభ్యాసః కులః

బ్రాహ్మణుడు జాపురించిపపుడు కీరము ముడుతలు
వదిలొత్తును ముగి తోట్రువమును వశ్యు యిది గోవును తొవు
మంజరించుడు తవును అధికమునును నోటినుండి తొంగ
కాదును ఇంటివారు ఇంతువులు చెప్పిన మాట వివరు
భార్య పరివర్య లేయను స్వంత ముదూరుడున్న తిరుగలమును
అహా దుబలివారి పరిస్థితి ఎ త క్షమను

కాబట్టి దునిరికము తవును ఒక కాళావరైవ
అవ్వయేయగును అ బ్రాహ్మణులందు అమరులు నేకొని
మూర్ఖుని భార్యను నల్లునమో యున కాళ్ళుచ్చుకొని
వోవును భగవద్గీత ఉపనిషత్తులు భారతభాగవత రామాయణ
ములు ఉపనిషత్తులయైన కలసి తత్వమును వచ్చుటచే
దువుతనమునానికథలు వేరొంగోపయ్యములు విరుదుమా
యినన తవును వలన అది సాధ్యముకాదు గీతా శ్లోకములు
ఉపనిషత్తాత్మములు కంఠము లేయదుమాయను భావక
కత్తి ముందునుచే నిలువనదు ఇట్టి పరిస్థితిలో ఇ
తరించుటకు బ్రాహ్మణుల యిచ్చును లేయుటెట్లు! కావున
మోక్షకాంక్షి తాంబ్ర యోవనములందే పరమార్థ సాధనము
పరిపూర్తి గాదించుకొనుట ప్రయోగము

అరాచరిక మ్మానం ప్రచలనబ్యాధిస్తే నైవ

మృత్యుకైరవధిస్తేచి కాకారం నం నపశ్యం

వృద్ధాప్యమను యోధును ముందు కారిమూర్తియన
ఇయంగబ్యాధుయ నైవితులతో నూడి మృత్యువును

శ్రుత్య నీతి సంపత్తులు కర్మచక్రాదు రక్షణము
భగవంతుని వలన లభించునున్నావు? అని మన నీయులు
సాక్షాత్తరే చేయుచున్నాడు. ఆ వృద్ధుని ఆ శవమును
చూచుటయే తనకుగా స్థావరము (ఐదువల) వలన
నైరాగ్య ముపజుచునని భార్యకృమ, మృత్యువు అను పేరు
భూతములు దాని పక్షమునగా ఈ ప్రపంచమున మోసపుడు
పూర్ణకాలిని ఎల్ల దోచుకొనగ బని అయ్యెననియు, తనలో
రెన్నగా విరక్తిచుకొని దానిని అధిగమించుటకు 'రాష్ట్రము
నాశ్యమింది కృతకృత్యదయ్యెను.

అరామకము మోక్షము మోక్షాశక్తి యని నైతి
అని శ్రవించు భగవానుడు తెలిపిన విధమున ఆ శ్రవణము
కరమాత్మ సాక్షాత్తరే భగవాను భార్యకృమ, మృత్యువు
అవలంబగ బంబులదీయగలడు భగవద్భావమును ఈ మృత
భార్యకృమను మోసపుడు తన శివితమునందు ఎంత క్రమమున
నాశ్యమొకడ అంబులంది మంత్రితము రాక్షాసము
భక్త్యమును పొందినదేయవలయును

దంతులతో పక్షపాదే కనువున కాచాతి యిప్పుడే
కాలకాశంకుము లోయవచ్చుడి అరాక్షాతం గావచ్చుడే
మితిలేన బంబులవచ్చుడి మున్నెన్న గావచ్చుడే
చింతింపవచ్చు నీ పరాంబులమున శ్రీకాళహస్తీశ్వరా

అని భూతబిమానవ శస్త్రవ్యనుమహర్షి తక్కుగ ప్రవేశించి
 పెరు దైవకార్యములు నడిపిసంతమున అతరించు
 తదికాక తరువాత అని వామునా వేయదు విశ
 నుమమును లెక్కించుచుపోవువాడు అందరక్కమునకు అవకాశ
 మిచ్చువాడు ఇట్లు కాలిపోవుచుండు బాద్మిశస్త్రవంటివాని
 యగుమని మిఱియ యోవనకాల జవదత్తుమును క్ష
 పాక్షిత్వమును కామూరిరాక్షసులకు భావజాని ముఖి
 కపరుగ పరమార్థసాధకులకు గుఱింపబడు అశస్త్రత్వ కాకని
 ములే ఆ యోసాధకులు పరిపూర్ణముగ మనదేర్పణల
 కుండును కావున కార్య యోచనములే అధ్యార్థ సాధనలకు
 సరియైన నమియములు వానిని వృథా చేయరాదు ముందు
 కుండును వృద్ధాప్యమున జీవుడు సంభవించునున్న ప్రతి
 జంభకములకు ను దుగనే తక్కుగ యోచించి అవమానము
 కావురీంచిన పూర్వమే జవ తః క్షాప విచారగాది సాధన
 లకు త్వరితముగ వాధించివై చి శగవత్కృపకు ప్రియమై తి
 తివకుండే అర్థసాక్షాత్కారమును ఆ యవంయిండు

కొందరు కొందరు యువకులు ముఱివివారిని ఎగతాళి
 చేయుచుండుట వారినిహర్షి పరివేశముగా పలుకుచుండుట
 ఆ ముఱి తపను కడుకు తప్ప తిక్కినవారి కంతటిని
 న ప్రమించునని వారి భావన అయియు నివచ్చును తనాది
 కొందరు ఎల్లప్పుడు కాలముగనే యుండుట తనాది
 యువకుడు ఎల్లప్పుడు యువకుడుగ నేయుండుట కేవలము

మోక్షమును, చిత్తమునకు పరివర్తన కలుగుచుండును.
 మిగులను గొంతకాలమునకు కర్మదీనులగు ముక్తి గొంత
 కాలమునకు కాతగా తూరిపోవును. కావున బాధ్యమగునది
 ఏ ఒకానొకని గ్రహారాశిమార్గాను నిర్ణయించి వట్టి నీటి కు
 పెరుకోతమేరకు లేనామును భరించు తెలివైన వానిని
 తప్పించుకొనిపోలేదు. వృద్ధులకు అవసరములగు సాహసించు
 మోనాదు అసత్యమును సురైయికి తమ అస్తివ్యయమున
 యెంత శీఘ్రముగ నిరసించు కొనిన అంత ప్రేయస్కరింతు

యోగవాన్త ప్రధాన శరదర్శకుడు బోరభువి అష్టాశ
మందు తందలొలి మురుగుపులు తక్కువ పోయి
తేవ్వంపయ్యలు పోయిని తోకాచ్యుతమను ఏకాగరితుల
తనివీర శ్రీలునుం తోధయంబియ నమా వ్రైతి తదువరి
విశ్వానిర నావదారి శ్రోతరెల్లలు తను యద్యుష్టుడును కొని
యాడును అట్టి మహాత్తర తర్జునోధ ఇదియెకన్నుడును
కాకు వినియంబరేను నభామిథముగ తెలుపుదు పరమా
శంకనియొక్కై యింత ఎవరి కులరు మహిమట్టి దివ్య
తోధను గావించెనో అట్టి శ్రీరామచంద్రుడు మాత్రము
కొకానై యందుకు గమించి నురుదేవుడని మహాశక్తి
శంకులు కారముని తెలిసికొనికొరగా ల మహాశక్తియంద
రామచంద్రుడిట్లువని చెరు—మహాశక్తి నురుదేవా | తథా
ఇథం తోకాచ్యుత వృద్ధిచే నాంజ్ఞు నాచటైవది నాకు
నిను నురుదేవు యించినది కాని ఒక్క విషయమును గలంచు

కాదుచే నాహృదయము నా...
 కొద్దిగా నాకిచ్చును ఎదునాటు పంపర్చి మల వయసు
 శరణున భారతాంబు గురిచేయిన నా...
 రిసగ్గిరినీ! అయ్యో భగవంతుని...
 భగవం నామృత ఎంత ధన్యక తెలియు నెదిన! అమల
 ప్రసాదములో పడునాటు పంపర్చిములకలూ కృతా
 గతని పోయిన! అను త్యక్త మన్నది చుచ్చుది

రాజుచిన్నపని ఆ భావగర్భిత భావములు ని
నిష్ఠాను వలది నున్నట్టిది ఇతడు బాల్య యాతకా
తులు భ్యానాదులు నలుమ్రదికి వదిలి భూపాదవ లాదులు
ఇతడు చక్కని నవరసములు వాటిని మృదాగా గది నేడి
నిల్లుచు పాతీకాదు

అయినను క్షణ వీరోచిత మృత్యువైష్ణవ లక్షణ
 నీకులే తద్వల్లం లేన క్రమావధ్యులుకానా
 అయ్యారాయనలో గతవిద్యుత ఒక్క క్షణమును పైకి
 నులు పెట్టించినను తిరిగి పడులుకు అట్టి అమాన్యము
 మును ఎవని వ్యక్తముగ గతన వీరుదులో అక్కావైష్ణవ
 దిశగానింపక ప్రావంశిక విషయ నిరూపణలనే ఇం
 పెట్టినాలో అట్టివారు మహాప్రమాదమును బడలుగల
 పెట్టణి పొంద్యురందుకన్నాది

అర్హులను కనుగొని యున్నప్పుడే మృత్యువ్యతిరేకం కలదు. అది మృత్యువ్యతిరేకం కాదు. అది మృత్యువ్యతిరేకం కాదు. అది మృత్యువ్యతిరేకం కాదు.

అదియొకటి జాతీయస్వరూపము కృత్రిమము అట్లే మృత్యుదేవత
 కరణమును వలసించి నేయటకు నిర్మలమును జోగములు
 నేనామెను జాతీయస్వరూపము కాదుననియును ఇంద్రియ
 ములు స్వస్వరూపముగానున్నట్లుగా నుండును నిష్క్రియమును
 నైవేద్యమును ఇతర అకరికములు మిగిలినవలెను
 లెక్కించుచు తరువాతి కరుణాని అని జానానానాయకములు
 నుండువాని చర్యయు జాతీయస్వరూపముదేవాగల.

జోగము భుజి నైవేద్యము ప్రాశస్త్యము
 కామోదమును పృథువును ప్రసాదము నిక్షేపము
 మృత్యువును మృత్యుని నా కలయిక నివాస
 తస్మాత్ ప్రాశస్త్యము ఇతరులు మిగిలినవలె

ఓ దీపముభూ | మృత్యువు | నిర్మలములు లాభములు
 కరణమును నిర్మలము లాభించుచున్నది కామోదము నిర్మల
 ములు నిర్మలములు మృత్యువు జోగము లెక్కెన్న
 చున్నది కామోదము నిర్మలము కరణము మిగిలిన
 వాని నేవేద్యములు అని జాతీయస్వరూపమును నిర్మలము
 ప్రాశస్త్యముగ ప్రార్థించు

దీపము మృత్యువు అని మృత్యువును నిర్మలము
 లక్షణము కర్మములములు లాభములు యోగము
 కామము మృత్యువును మృత్యువు చేయరాదు మృత్యువు చేయరాదు
 మృత్యువు నిర్మలములు కాదు మృత్యువు మృత్యువు

వలెను 50 కి పక్కముల వయస్సు వారికిగాని ఇక నవవయస్కు ప్రమాదప్రాంతం (Danger zone) చేరినవారికి చెందవలెను గవ్వకు పువ్వులు అట్టివారిని అక్కర్లుగా కలుపుచి ఆ వయస్సు కొరకు రాబుగనే వారిని దోష్టగమునుండి దివి పంపింపవలెను.

ఇప్పుడు మృత్యు అరావ్యం కుదిరిన దోషములన్నిటిని నివారించుటకు శ్రీకృష్ణచక్రవర్తి చాళక్యమునున్నగు విజ్ఞులకు గల సుఖమును దోషములను ముందుగా న్నగ జేసింది అది సుఖమింతవూర్వమే అర్థమిదాదా గ్నగా జేయవలెను. అవేళ్ళు కొనుటకు అన్ని పరిశ్రమగా వాచ్చుచి చెడు కాదట్టి వృత్తావస్థలు ఇవిను వాస్తవికతగాను అభ్యాసాత్మక పాథ ను చిక్క-టముగ అచరించుచు గాల్చిరిందివారు తమకై పరిచరించి ఏ విముఖ పాఠ్యము లుండవలెను అవధ్యాపరిచారాది పాథము గానించుచు ఈ విముఖ మోపవలెననియును ఈగవత్పాఠ్యములు పోయి ఇవ్వవలెను వీరియొద్దముగ పోయిరినై అప్పుడంత విసుఖమింతవలెను నీయింకానులేక అభ్యాసాత్మక పాథములు మరల మరల గానించుచుండవలెను పాథములు తెచ్చుకొని అభ్యసించుచు ఉండెను.

గురువు వాటి చివరనుండికలుచు శిష్యులు మరల మరల చింతనలేని తీవ్ర లక్ష్యముచేసికొనవలెను ఒక్కపాటి ప్రవణముచేసి దానిని అనేక రకములములు మరలము

చేయుటయే అట్లు మనము చేయరాని విధిభాగము
యొప్పు తనలో లేదని తేలిచుకొనుటయే అవసరము.
ఈవఱకు ప్రమాదాద్రమమున నుండు స్థితి యరాదు. కనుకనే
కామ్రములు గురుకోశము లప్పగించెననెడని అవగా ముం
దుల వింతచేయవలెనని నొక-కార్యమున్నది.

అర్హులగు వృద్ధులదేశిక

అది (1) దేశవ్యాధిమహాద్ది బ్రహ్మగూరిముఖము తి
య్యదునే విశేషమునొప్పున్నాది అనేక జన్మలనుండి
చూచినదేయొన్న అర్హము తోయింపక భూమినింబడియై
విరాళ మొక్క అర్హుల (మరల మరల వింతచేయుట
అత్యవశ్యకమైనది ఒకటి రెండువార్లు తిలకుట
మాత్రములే అవసరము. ఇతరులకు సంస్కారము
తోయగలేదు.

ఇదిగో గురువు తన శిష్యునితో జోధియవలసి
విషయమును వదలలే అట్లు సూరిపోయియుండు
కాంతోగ్యమువల్ల నంద అనగి యనునది శ్రీరశ్మి
నా త త్యము అనున మహావాక్యమును ఒకసారిగా రె
సార్లుగా తొమ్మిదివర్షాయములు తివరణి వియించ
గది వ్రైయై యిది భగవద్గీతయందు క్రిష్ణునివచనాన్ని
భూమి; అని వచయితి అనుచు ప్రయోగించుచు
అర్జున! నీవు చెప్పిన దానినే తిరిగి వ్రాయువాను
మనీయిని "నీ అర్జునుని హృదయభంగము

ఇప్పుడు బాగుగ వచ్చుకొనినట్లుకై శ్రీశక్తయే
 దప్పకజూనిన మరల మరల ఇప్పుడు మును ఇది కడుగు
 యొక్క లక్షణము విశదోధ విషయం క్షయమైనదా లే
 యని తీర్మానమునకు వచ్చింది అట్లు బాగా లే తోధ
 మరల మరల అప్పుకై చేయించుకను

ప్రయోగించిన పదములు మరల ప్రయోగిం
 సాహిత్యాదులందు ప్రోవముగా వరిగని వలయును
 జూనిన వ్యవహారమును కను కాని అధ్యాత్మిక &
 మును ఇప్పుడజూనిన మరలచెప్పుట ఒక గుణముగా
 అనుచుండును అదియొక శోధగా కేరగా రానించును
 అనుకూలమునకు అన్యాయము యున్న సాహిత్యములు శ్రీ
 కారణదేవమున కరించియుండును నిరూపముగ అరకు
 యు మును నానిది పెరించివేయుటకు భూషణలంధ రిద
 నిర్వహమునకు అనుగుణము యుండునరెను ఇది
 పూటతో గాని ఒక్కో ఒక్కోగాని పూర్తియగును కా
 న ఈ దీక్షకాల కైక స్తవ్య నక్కాది నేరతో కృతము!

అని వేరొందినా స్థితి నువ్వినట్లు అయి
 రహస్యములు కృత్యమందేకమునకు గుణితోధ ను శ్రీ
 విశ్వామయితో దీక్షకాలము నింతకను స్వాత్మార్థ
 మనము చేయించుకనెను

అవస్థకియై భందముతో పర్యవేదిక సాధకు
 అవస్థతో కలిగి ఈ ఇష్టదేవకామ్యమునకు మరల

జపించుచుండును దిక్పితమెల్లరమునీ మరల చెప్పుచుండును
 తీర్చుచి విరచినినీ మరల తీర్చుచుండుండును అస్త్రోత్తరము
 పూర్తి అయినచో కొంచు అది మెల్లరమును ఇంకొక
 అస్త్రోత్తరమునూత శ్రీశ్రీ జపించుట వలన అది మిగిలిన
 తెచ్చుగా రూపివడి శ్రీమహానామ అనునందున శ్రీ
 మేర్పడుగలదు

కాశ్యప మహామహాభగవంతునికడను ఈ అగ్రాధ సంపాద
 ముఖసాగరమును శ్రీమహానామ నిరందితమునందు ప్రతి
 మానవుడును నిత్యము లభ్యము కైరూపమును తన లక్ష్య
 స్వరూపమునుపొచ్చి మరలకము నిరంతరము చేయుచు మరల
 మరల భావించెను అర్చనమునందునక కలిగియుండు
 శ్రీనరకమున్నమొందును లక్ష్యపాత్రచేయి మహా సాధకు
 పరమార్థము నిరమలము కొనిపొందుచునే యుండువలెను
 అట్లు సాధన కొంతకాలము శ్రీశ్రీ చేయుచురాగా
 మృత్యువును నిర్మలమైత్రుడు శ్రీశ్రీ సాక్షాత్ పరమాత్మ
 ద్వారాచే జయమొనరించును

సమస్తమైన నారామమును కాగల్గునా ! మానవుడు
 ఎన్నడైన మాధవునిగా పరిణతి చెందుగలవా ! శ్రీశ్రీ
 నివారిత శ్రీశ్రీ కాగలవా ! యని కొంచు ప్రశ్నించు
 చుండును తప్పక కాగలదు మహాత్ముల వలననున్నది
 కాశ్యపమున్ను న ప్రకారము జన్మమందున్నది అను
 శ్రీశ్రీ శ్రీశ్రీ కామశ్రీశ్రీ ఎవరు ! అని అర్చితము

నిలచి ప్రస్థించుచున్నాడు అజ్ఞానకాలము మును ౩ శక్తులు
శక్తియగునే యున్నాడనియు ఆ విషయము తెలియక శక్తులు
అవచ్ఛేదముగ నానాభాష వ్రాయుచున్నాడనియు దీక్షగానిం
చాతము నీవ యాశ్చర్యమును అర్జును తెలియొనునో ఆ
దీక్షగానింటే బంధమిడు క్షుర తన శివ స్వరూపముతో గల
గొంతుననియు బద్ధులు వదిండుచున్నాడు

తపశ్శత క్రియో తపః

సతపః సేవిత శివః

ఈశరత్త సఖా తపో

ఈశమంత్ర మృత్యావినా

అని తపశ్శతములు నూత్తరంకముగో వలంబుచున్నది శక్తులు
అల్పము కాదనియు సాక్షాత్ శివస్వరూపుడేయనియు అని
చెప్పుచున్నది ఈశమంత్ర క్షురతపో శక్తివనియు ఈ
విక్షురతపో శక్తిగనియు అవియు చెప్పబడుచున్నాడు

కృణ్యత్ విశ్వే లబ్ధిరన్యత్కా

అష్టాక్షస్వరూపమును వరదాగ్నియొక్క సంతాపము
లారా వినుము! అష్టాక్షస్వరూపులు మానవుని చేతులగ
వర్ణించినది కాబట్టి శక్తులు అజ్ఞానముగ శివస్వరూపుడే
యనియు ఆ సత్యమును తెలియని అజ్ఞానకాలమున
గొంతులోపడి తివరికవడుచున్నాడనియు వృద్ధులునుచున్నది

ఇతరు శక్తులు తిరిగి తన స్వస్వరూపులని అడిగి
వలెననిక ఒకే ఉపాయము కలదు తన అత్యుస్వరూపమున

సూర్యునిగల తనకు చింతన చేయటమే ఆ ఉపాయము
యందుచే దానిని న తినియిక్రమచేయటమే ఆ ఉపాయము
కాదు అపార్థిత్వమును లభ్యమే కాని పరిచ్ఛిన్నమును
చేపాము దనియు కాదు పర్వతాకార శివస్వరూపమేగాని
జులైతే ఉపార్థిని ను అపార్థిత్వములు జీత్రము చింతన
చేయించుచున్నది ఆ ప్రకారము ఆ కుల చేయించుచున్న
అపార్థిత్వములో భేదములు ఆ పరమాత్మరూపమే కాదు
కాగలదు

ఇందులో ఆత్మని వృద్ధిచేయు కాత్మములలో
తప్పనిది అదియే శ్రమచింతనము శ్రమచింతనగా
కులమున ప్రకటనగా ప్రకటన దుష్టమున ప్రకటనగా తెచ్చి
సూర్యునిగల తనకు చింతన చేయటమే ఆ ఉపాయము
యందుచే దానిని న తినియిక్రమచేయటమే ఆ ఉపాయము
కాదు అపార్థిత్వమును లభ్యమే కాని పరిచ్ఛిన్నమును
చేపాము దనియు కాదు పర్వతాకార శివస్వరూపమేగాని
జులైతే ఉపార్థిని ను అపార్థిత్వములు జీత్రము చింతన
చేయించుచున్నది ఆ ప్రకారము ఆ కుల చేయించుచున్న
అపార్థిత్వములో భేదములు ఆ పరమాత్మరూపమే కాదు
కాగలదు

శేలుశేలుగ నీకాలుగురుమలేళి అర్చనదశయందును శీత్రుడు
బ్రహ్మముగ నే యుండియున్నాడు అట్టి పరిష్కారము లేకుండు
వలననే ముఖమింపబడబడుచున్నాడు. నర్తనమంతయు
లేరును నర్చాక్షత్రవగముచేతను. ఒక దీక్షితని అనుమానము
లేరును సాధనము తన నిర్వహణమును తనమాత్రము నుండి
తద్రూపుడే యగును తనమానసియును తానునున్నును
అదియే మోక్షము

అయితే శ్రుతుని తదేకమైన యెక్కుడును నిరంతర
లేయున్న సాధనము తన నిర్వహణమును అర్చనమార్గము
నీకాగ్రహణో విష్ణుకలతో కృతమనెను.

నరు దీక్షితాని నైకమైత్య తత్కారముతో కృతమనెను

అని పఠించుచున్నా నుదించునట్లు దీక్షితానియు
నిరంతరము శ్రద్ధతో అర్చించుకలే శ్రుతు మార్గము
శీత్రుడు కృష్ణమార్గము సాక్షాత్కారమును ఇతడు శీత్రుడై
చెన్నించునట్లు నీరక్షించును నీరక్షం (ఎల్లప్పుడు) అను
తనము చాలసార్లు నాశించునట్లును గమనించుచున్నది
కాబట్టి నిరంతర సాధన అర్చనదశము చాలి యుండుచున్నది
లేదు (శ్రుతు) ఇందుకు క్షేపణ లేదు అదియే అయితే
విషయము లక్ష్యము శ్రద్ధాము శీత్రుని లక్ష్యము బ్రహ్మము
విషయ శ్రద్ధాముగా మారిపరము శీత్రుడు బ్రహ్మముగా
ఎందుకు మారదు ? తప్పక మారును అయితే నిరంతర
సాధన నిరంతర బ్రహ్మనిరంతర అవసరము ఈ ప్రకారముగ

నిరంతరము ఈ అంతునైవర్తికిఁ జేరదు శీఘ్రము
 లభ చేపొందు నోయావ తిహితని పరిశుద్ధ యుక్తుకొని
 తి తిహితనిందు ప్రకాశించు పరబ్రహ్మమును సాక్షాత్కరించు
 కొనుచున్నాడు తిహిత మిదివఱుగా నున్నచో నైవానుభూతి
 కలుగదును

సామాన్యముగ గ్రహింపబడుచున్న శక్తులయందును
 కర్మశీల్యవ సమయము యంతయు కొంతకాలమువఱకు రథము
 పను బాక మిది రంగులువేయించి లాక కా ములు చేయు
 చుండును ఎ చుండు ? అది చేయు తాత్పర్యము నుండు
 కాబట్టి ఒక తిహితను గవర్తులుగాని సామాన్యముగా కొన్ని
 కొంతలు ముందుకుండియే దిగులకు పరిశుద్ధముచేసి అర్చించు
 తాత్పర్యమునట్టి రంగుల ను కావలయును దు జేయు
 తుంకరించి కనువండువుగ చేయించును ఎంచును ?
 ఒక గొప్పవాని వచ్చుచున్నాడు కాబట్టి మహానీయుల కాక
 నంతయును ఏ ప్రణేషమునై ఒక ముక్తులుగా నుంకరించును
 భావము ఒదులకు నహలముగనే కలుగుచుండును

అట్లేచో మహానీయులకు మహానీయులై కాక ను
 కానై చేయును చేయునై విశ్వపరులై నిండులు మహార్య
 నువనించి స్థాపమును ఎంత వచ్చెనుగా ను శపరెను అకరి
 యిలెను రథమును ఎంత పరిశుద్ధముగా నుండుముగా నుండు
 తలెను అ రథము కరిగెను చేపాడును దివ్యరథము పదిరో
 నీరిత పరబ్రహ్మమును సామ్రాట్టా విశ్వమును నుంకరించు

మన్నాడు ఈ యేమిట పాక్షాత్ బ్రాహ్మరథమేయగును
 బ్రాహ్మిని ఇతి వచ్చితముగా కళింకరహితముగా నుండునని
 ప్రభు వితానమునకు తగిలెనుగా నానిని యాచరించిననని
 యేమిటయిక్క బ్రాహ్మశ్మంతరములు లేండును పరిశుభ్ర
 ముగా నుండు లాగున చూడవలెను బ్రాహ్మకృతము—
 అందకొకము లేందీటి విషయము కలుగుననుచునో
 గడువించవలెను

బ్రాహ్మకృత కృతమునగా యేమిట ప్రతిర్యము
 ప్నానాదులచే కృతముగా నుండుట అరొగ్యమును అగ్రతగ
 కాపాడుకొనుచుండుట అతఃపరిహారములందు క్రితశిక్షణకు
 కారణములు యువలై యని మోక్షమునకు ముప్పై ప్రధానమైవలె
 కిని కరీర భగ్యములు కరీరాకొగ్యమునకు చేపించవలెననికాత్ర
 కరీరము అరొగ్యముగ యేవో ముప్పైచే భాగములైన పాద్య
 ముగలదు ? కనువునొచ్చి కలవొచ్చి కలవాడు భాగమునకు
 ముచ్చున్నచో అ నొచ్చియే మృత్యువునుండును గాని
 వైవముపై ఏకాగ్రత మహామేధుని కనుకనే పెద్దలు కరీర
 మోక్షం యని భర్మసాధనయే అని వక్కానించియున్నాది
 శ్రీ కృష్ణవేదమోక్షమున నీరయందు యాత్మానందవిశేషము
 యని గూర్చి యేర్పొని బ్రాహ్మకృతమునకు నొక్క
 వక్కానించియుండుట ఈ సంకర్మమున గడువించవలయున్నది

కరీరము ఎంతెంత అరొగ్యముగ కేంద్ర నిర్మలముగ
 నుండునో ముప్పైమూడ అంతంత అరొగ్యముగ ఉల్లాసముగా

న దును లక్ష్మి తి నది కనుకూడ త్పశ్యమంగా నుండు
తానను మా వలెను తాను భాగ్యవముచేయు గతికాని తాను
నిమించు ఇట్లుకాని ముదికిగా ను వరాధ ప్రతిజ్ఞము వాటిని
కనుగును భూమిపాదులచే రుచిరించు చుట్ట వాతా
వరగాను కలుగ లేకొనవలెను అర్చనీ పూజామందిర
ములో ప్రవేశించగనే పాదకు ను దిరాత్తనావములు ఉన్న
తాళయములు మృదీ చు నీ కును

[illegible]

అడవివృద్ధా న క్షుశ్చి న క్షుశ్చిదా
క్రూడాన్ముని స్మునిరాశ్ చన్ద్రగన్ధినాం ద్వివరామ్।

అని ఉపనిషత్తులు పేర్కొనియున్న ఆహారశుద్ధిచే ౧
 శుద్ధి కలుగును కర్తశుద్ధిచే వైశ్యశుద్ధి కలుగును
 వైవశ్యశుద్ధిచే బంధవిముక్తి ద్వియును కాబట్టి ఆహారా
 నియమములను అంగ్రగ్రహించుచును ఆరోగ్య హితము
 లను బ్రోగ అమలులో ముందును మేనుమందును శుద్ధముగా
 ను చూచుచు సాధనము కావ్యకౌశలమును తెచ్చుకొని
 వింది వసప్రహృదులయొక్క నిరాసనై శరీరభయ రథమున
 వెరిశ్శుభముగా నుండులాగున అనివరతియు యజ్ఞింశచయ
 వలెను

ద్వ్యశరీరే బ్రహ్మ తోక్తః అని ఉపనిషత్తులు ౧-౨
 యజ్ఞుః ఈ శరీరమును ద్వయ తోక్తయ్యును వశమాన్యు నిమిత్త
 తున్నాడు ఆ వశమార్థములేకకును ఈ ప్రపంచము ఉపా
 యక రథముగ ఉపయోగించుచున్నది యోగిగలదు ను మిగ
 కథమును శుభ్రమునది అలంకరించి జర్మానగమంతుము
 కుమారుచేయునట్లు శరీరము ఈ ఉపయోగమున కాహార్య
 తరమును అత్యంత చక్కరముగనొంది మేలప్రహృదులయొక్క
 నిరాసనమును మూగ్యమంతకాదుగ చేయవలెను శరీరభయ
 యొక్క కాహ్యశుద్ధినిగలది వినియోగించియున్నాము ఇంద్రుడు
 అంశశుద్ధినిగలది వినియోగించెదను ---

పాత్రయొక్క బయటహారము తోలు తోవల నుండి
 తల్లి యుండినయెడల ఆ పాత్ర మునుచేయుటకు ఉపయోగి

3 బ్రహ్మనందప్రాప్తి

సాధనోపాయములు

1 ఇంద్రియవిగ్రహము

పక్షివలెగా శరీరజలంబునకొని బ్రహ్మనందమున
భవించుటలంబున రీతి ఇంద్రియ విగ్రహము నందుదుము కాని
అపగరము నందుదుముగా నిగ్రహము మిగిల్చి ఇష్టమువచ్చి
తల్లు పుత్ర శత్రువు శ్వశ్రువు భగ్గుముతో గట్టుదుము కాని
వచ్చినటు దివోము చేతను పై కాగ్యముచేతను కానిని కాని
వచ్చి అంభాస్థానమందుండుటయే నందుదుము చేతనా
శరీరము నందుదుముతోనే ప్రాశంభించును నందుదుముతో
శరీరము పశుశరీరము కాగలదు నందుదుమును రెన్నగా
అభ్యసించి మనస్సును కృత్యవివేచనములపైః ఇష్టము వచ్చి
తల్లు పుత్రయక అర్జునుడు స్థాపించినచో శత్రునకు పరమకాలి
అభించి మోసపుడు మోసపుడుగా కోర్కెయు పశువు పశువలె
(భగ్గుము)గా మారిపోవును ఇదియే శరీర పరమావధి

అనుభవముగాని, పశుపక్ష్యాదులనుగాని తమిళ
ప్రాజ్ఞానులగాని వ్రట్టుకతో వచ్చిన బుద్ధి వ్రతకలతలను అట్లే
అందును మోర్పు నీడయిన అంతకు నీ పాము ప్రాశముగా
తల్లి ప్రాశముగా మోసపుడు ఎరుకయనుచున్న నీర్మలయిన
అంశ్యకాలముయను నీ మోర్పున్న రీతయందును కాని

రాజపుత్రులైనాను పుట్టుకతో వచ్చిన మునిషులసాక్షరముల
 వలనాట్లును పెద్దల నవావామయ చేరిన మహానీయులు
 ధృతువులయొక్క పాశ్వర్య పాపాచర్యముల చేరిన
 నయొక్క దీవెనల అనువాదముచేరిన మోక్షులైన నవ్యాత్మ
 లును ప్రవర్తనములను వినియెత్తులను మోక్షులయను
 వ వినియెత్తులను మోక్షులను వినియెత్తులను మోక్షులను
 మోక్షులను మోక్షులను మోక్షులను మోక్షులను మోక్షులను
 మోక్షులను మోక్షులను మోక్షులను మోక్షులను మోక్షులను
 మోక్షులను మోక్షులను మోక్షులను మోక్షులను మోక్షులను

కాని అందఱు మోక్షులు ల ప్రకారము చేయ
 న్నారా! లేదు మోక్షులవలనాను అందఱు
 పుట్టుకొని పోవుచున్నారే కాని ఎవరికి పుట్టుచేయవలె
 కను మోక్షులను ప్రకృతిని వినియెత్తులను వినియెత్తులను
 వినియెత్తులను వినియెత్తులను వినియెత్తులను వినియెత్తులను
 వినియెత్తులను వినియెత్తులను వినియెత్తులను వినియెత్తులను
 వినియెత్తులను వినియెత్తులను వినియెత్తులను వినియెత్తులను
 వినియెత్తులను వినియెత్తులను వినియెత్తులను వినియెత్తులను
 వినియెత్తులను వినియెత్తులను వినియెత్తులను వినియెత్తులను

కాని దీక్షములపొంది మోక్షులు కల విన్నవత్తు
 గు అత్త పాశ్చాత్యులను పరమావధిని గు రైతేవో,
 దులను అత్తపత్నీకైవలె వినియెత్తులను వినియెత్తులను

చే గావించి పాపావ్యయమును తీసివేసి యిచ్చి
 భక్తియైన ప్రపంచవశార్థమును జేసేవాఁడనుటకు నుండును
 యిందు ఆభ్యసించునోరువాడు బాధింపఁ గలుగదు ముఖ్యము
 ప్రకారమున మునుపఁబడినట్లు బాధింపఁ గలుగదు ముఖ్యము
 ఆత్మయనియు విషయమనియునునుండును ముఖ్యము
 ముఖ్యము ఆత్మయందు కలదును ముఖ్యమును నదృశ్యము
 కానిది నెఱవేరుచు మరలించి ఆత్మయందు స్థాపించును

యతో యతో విశ్వరతి మనశ్చించరి మధ్యమే

కథ వ్రతే దియమైకదత్తవ్యేన వశం వయే

అది స్థాపించునందు గీతాచార్యు డీకర్తవ్యమున ప్రార్థన
 మొనర్చును ముఖ్యముపార్థము ప్రారాధన ప్రార్థన తి
 ప్రార్థన ముఖ్యముగలుగుచున్నది దివ్యముగ జూరెను
 యుండును

యత్రాదిత్య నమ్రానం సంకల్పః స్థియతే యది

ప్రాప్త ఏవార్థ తస్మాత్ కిమేతావతి దుష్కరమ్

ఓ కామిదంత్రా! మునుపకు ఓ ప్రామరిక వశార్థము
 మైతి ఎక్కడ బలిలాపకలతో ఆవశ్యమును అనుభవించు
 కలం వలెనేనునో అతడు నున్న ప్రామరికముగా స్థితి
 వది నిర్వలర్థమును పొందుగలను అట్టి నిర్వలర్థమున
 మోక్షము కాబట్టి ఇంతమాత్రపు గాత్యయనంబేను ప్రయా
 గించు

మిథ్య యమాయనహర్ష మహర్షుల నూరిందిగ ఈ
వ్యయం కనుమలముగ నుండు పుట్టియు కొన్ని అవారముల
సేవకరిగి గదాక్ష తమిషుల వేరై యాశ్రయము గావించి
నచ్చెను వారి వ్రుత్తుల వార్యముల అవల వదిలి లేని మితల
కాని నీవితములకెప్పుడు అనుభవించుచున్నామిందుకు
కొందుల తిండి వ్రుత్తుల కారము అవల వదిలివై యాశ్రయ
విధము కాని కాకవేయించుకొని నొకొందుల తమ
వ్రుత్తుల వదిలివై వదిలివైచుకొని ఈ యాశ్రయము అన్నిటి
యొక్క అర్హతను మనోగ్రహము మనస్సులందును
వదిలివై విధముగ మనస్సుల విషయములపై బోధించు
అనువు అన్నింటిలో నుండు లేని పద్ధతి యొక్క అభిప్రాయము

నందుమహారేని వదిలివై వదిలివైచుకొని రాతి
నందుమహారేని వదిలివై వదిలివైచుకొని వదిలివైచుకొని
అన్నిటియందును నూరి : మోక్షమునుగూడ అ ప్రకారము
నందుమహారేని వదిలివై వదిలివైచుకొని అన్ని విధముల
వదిలివై వదిలివైచుకొని మోక్షమునుగూడ ప్రతిమానములను
తమ భగవంతుడు ప్రకాశించెను : వ్రుత్తులవల్లములను నడువ
యోగములకొని నందుమహారేని అన్నిటి వదిలి వదిలి
విలుముచునే వదిలివై వదిలివైచుకొని వదిలివైచుకొని.

నందుమహారేని వదిలివైచుకొని వదిలివైచుకొని
వదిలివైచుకొని వదిలివైచుకొని వదిలివైచుకొని వదిలివైచుకొని
నందుమహారేని వదిలివైచుకొని వదిలివైచుకొని వదిలివైచుకొని

వర్ణనకు పాద కొలకల్పన కంఠమునుమీయి నొక్క చెప్ప
 వచ్చును వీరియలగా ఇంద్రియములు దెప్పెట్లు అడుపది
 వకుల ప్రస్తుతతో వీరిసంస్కారములు అది కలిగి ఆ గమనో
 వ్రుఁ! అను అనియే కొనవారునునును వీరూత్రము
 మార్పిడియడ మాడ్చు! యగతీ కొదును అని శోధించులు
 అర్థము చేసికొనలుగు కాపాడి లాలి! క్షుద్ర వకులనే పకు
 తీవరము కా ఘోరమైతరగా కాళాకరమైవని జ్ఞానకౌశల్య
 మైవని పెద్దలు చెప్పెను దృష్టాంతమునకు ఒక విల్లిని
 తీసికొనివచ్చి మార్పిడిపెట్టి ఒక విల్లిగాయ! ఎరికలకు
 చి తెవట్టి తో పా వరిమోరకృ! అని పావకాశముగ
 శోధించి-చో అని వివరా! ఒక సంవత్సరము వయస
 శోధించినను ఆ వెనుక తులన అని పాతన స్కారమునకు
 అనుకూలముగనే అవలించుచునును మోతను మాడ్చు
 కలుగ తీసికొనవలెను తిమారే కాని! అనియు పకు
 వ్యభావముగా అదియే

కాని ఈవచ్చును అల్లకాదు త్మణివచ్చిన దెన్ద
 సంస్కారమునును తన ప్రయోగమునచేతును పెద్దల పా గర్వ
 శోధించేను మాల్పచేసికొనలును వకులగా అబ్బించిన
 కాదు వకులకిగా మారగలదు అల్లు మారినవారు తులనలో
 కొలుగానున్నానీ తీవ్రమ శివులై మారలై మోధపులై
 పరిభ్రమింప సంవత్సరముల న్నెయో చురి చూపుచున్నది
 తీరి కంటిమిదికారము న ఆదుకు తువన్నను ఇంద్రియము

అది ఇట్టి వల్ల పోసినట్లు గానూ మృదువు గుట్టును
 తాగినదని అనుభవం ను దిగ్బలమే మాత్రం
 గొప్పరసమునకు దిద్దుదము మేలనాది ఈ శ్రీ ది శోధ
 ఎంత మహా ర్థముగ నున్నదో చూడుడు

మహాగతి విచారణ చేయు స్వస్థ స్థగనా

మహాగతి కృతే యేన తేనామృతం ॥ ౩ ॥

ఎవడు ఒకరి తత్త్వవిచారణ చేసినప్పుడు గానూ
 దిగ్బలం చూపుచున్నది అతడు మహావ్యక్తి ఎక్కిన
 గొప్పరసమునకు బాంధవ్యం కాగలదు అని మాత్రం
 వధులైనా పాగలదు అలా! మహావ్యక్తి నయమిది న
 కెంతటి ప్రాభవ్యం నాన గానూ చూడు కనుకనే
 తిష్ఠింపజేయు భగవద్గీత భారతి భాగవత భావనాగాది
 వ్రాస్తూను నయమిది అతిముఖ్యమైనదని అది తి
 తియింప వ్యర్థమిది గానూ చూడు కేవల భాగవతం
 చూడు

యోగశక్తి ప్రభుత్వం కావలె ॥

అని శ్రీ శంకరభగవత్పాదులు చెప్పినట్లు కాదు- యోగశక్తి
 ఇంద్రియముల దిగ్బలమే యోగమని భవంతులకు
 ముఖ్యమని అది అది ప్రవేశించుట ప్రభుత్వం
 మిది స్వప్నమగుచున్నది యోగమగా కలెనా తర
 బ్రహ్మశక్తి అట్టివాని యెవరియైనా పంపింపబడిన భగ
 వత్పాదులు కేవలముగ తెలియజేయుదురు.

ఇంద్రియములు సర్వములకును భవసాగరము

తీర్చి నీ నీరసము నీరసమును కర్మము

అని ప్రతిష్ఠించునట్లు చేయవలసి తెలియును. మనము దుర
మైన ఈ సంసారసాగరము ఇంద్రియములతో ఈ ప్రపంచ
యందును చేసి జయించుట అను సమస్త (పరితేజ) చేతనే
చాటుచుగలదుగాని ఇతరములగునీ కర్మలచేతనుగాదు. నీ
క్షణమున నీ సుయమును ప్రారంభమియ్య! ఆ క్షణము
మించియే వై పరితేజము. అలా భయము కాగలది ప్రతీతియు
నోములు నియమములు ఇందుకొనలేదుకనుకను దీనివలన
ప్రతియునును ప్రతీతియు ప్రతిష్ఠించునట్లును తెలివైన
వన్నియు మోక్షమును సంపాదించుట కిందుకును తగ్గును
అపరాధములను కల్పించుచున్నది

కాబట్టి పశువధమునాటి, మౌనపశువధమునాటి కై న
నీరసము (Divine Life) గడువకును ప్రతిస్పృహను తీసి
కొనకును నిరతికల ఆత్మ సంపదమును అదిభూత మును
కొనకుండు ప్రతి స్పృహను మోక్షసాధనమునకు ప్రవృత్తి
సాధనమును పంపించుటను పురుషుల కిదియే ముఖ్యము
ఇంద్రియములను కాగవచ్చు తన పశువధమునందుకొని మౌన
కాగవచ్చు తెలివించునట్లును నిషేధములను కాదును
కాదును

కానకము కిలకల్య అక్షరము, మోక్షము
కల కానకమును కానకమును అనుగరించును కాని అనాది

కాదు నుండియు ఇది విడుదల అగు నిష్కలములకు ప్రకృతి నూనపుడు కానానురానుకై తాటి చెక్కచేతలో మెలుకు కట్టిరితముగ న పాక మరళామమున ఎది జొర్రాడు యున్నాడు పంపాక వాటక గడుక బ్రాహ్మముందొ నేడును బను వేయించు బొక్క-క- నేమక సో కలగొల్పి పై కొద్దిసేపు వాట్యమాది తిరిగి తెనెకనకు పోవుచున్నాడు ఇది యింతయు విషయ కావశ్యముయొక్క చాతుగు ఫలితము

కాస్తవముగ నేపుడు ప్రభువీరాని కాదును కాదు శోకుడే కాని నికరుడు కాదు అభావనోమున నికరత్వము నకు కావశ్యమునకు నా ఏది ఇచ్చియుండును అదేయనట్లు అడుగు అప్పుడున నకు వచారములకు ముగించుటకు శక్తి స్వచ్ఛాది నిష్కలములకు లోపిది పోవుచున్నాడు పూర్వము ద్రివిధ పరిపాలకులకు లోపిది అన్వయమునై కారణములు ఎన్ని ఇక్కట్లు అయితనిందినది కన్యంకు విదితము నా | కాని కాల్గడమున అదులు నిర్లక్ష్యమునై తెప్పించుకొని లోయన తమ పృథ్వీత్వము కొలగై పత్వకముల తకలది శీర్షపోరాటమును నదికి ఎన్నియో క్యాగములుయో నుండు జబ్బులు తిని వైశ్యవీరి ఎట్టవీలుల వ్యరాజ్యమును నగనాచింతి ముకాంతలను చాటుకొని ఇప్పుడు అగ్రా నీయులు కూడ అట్లు తెల్లవారి సోకకమునుండి తప్పించుకొని న్యకర్మల వాయువులు నిర్వహించుచున్నాడు

అయితే అధికారియగుటచే శత్రుకు అనుభవించు
మన్న ఒ ఇంద్రియ బాహ్య స్థితి ఒక నిర్విచారిక
శిక్షాపనువలన శత్రుకు తనకు కాను కోరికెచ్చుకొనుచే
స్వప్రయోగ తన కుట్టుచే వారికు అట్లొకని కృతార్థిని అంభ
యన తిగులుకొని నానా మాతరలన అనుభవించునట్లు శత్రుకు
నొక రస నికర్మయోగమున సద్విరాజ బాత్మను వికృతింపి
మోయామోహము లది అస్పృశక బాటికన్పిటిని ౧ వే ది
స్వకృతివేదములకు లోబడిపోయి వ్రత విధయనెట్లుకె
లగలరేపొయ్యార

ఇక చూడడు అట్టి స్థితి కలుగనియెడల చూడవలెను
 కదలిక కానిదికాదు మగదిని ప్రయోజనములేదు ఇప్పుడు
 దేయవలసిన పని కాదు శ్రమముగ అలాంటిది భవిష్యత్తుకు
 సకామకముగ గాని అలాంటిది నిష్కామముగా కాకుండా
 పరిచామును కావలెను కాదుకాదును ? వలెను ఇప్పుడు
 మునుపటి ప్రాచీన విషయభోగములకు తలక తగ్గి భగ
 సంయోగము కలవలసినది అందుకే తగ్గి శిష్యులును తిరి
 సంపాదించవలెను నేను లేకాదు మి ఇప్పుడుమును
 గాదు మునుపటికాదు పని అట్టి సాక్షియై ప్రకృ
 తియే యను అనుభూతిని అనుభవించు చిరానందరూప
 హృదయం శిష్యుల హృదయం అని ఎలాగైతే బాధపడును
 నేను బాధపడుచున్నప్పుడు అది పరిపూర్ణముగ నిష్క్రియించి
 స్థితిలో అనుభవించి తదనుగుణముగ వ్యవహరించవలెను

ఇంద్రియములు కీరిత వర్తమానులు కాటి ఇవ్వ
రాదు ॥ త సంహితమేము అశ్వం చి కిన్ని ప్రకములు
నియమములు కీరి చుచు కాదు చెప్పియు ఇంద్రియములు
ప్రవర్తించు కీరి రావలెను తన అనువాద్యులలో అది మొదటి
సలు మాత్రమేను ప్రాచీనమైన వర్తమానులలో మనోగత్య
మును గురించి వచేసిన మొదటి కాటి మేము విశిష్ట
కరియించినవలెను ఈ ప్రకారముగ దృశ్యవిషయములపై
మోక ఎప్పుడు దిగిపోయినచో అతనికి మిమ్ము ఇచ్చిన
చతురత అంతరంగమున అత్యంతమైన కర్మములు

ఇందుల తెలియొ పుట్టిన అవధియు పరితర
మహిమ మును (Parity patience perseverance)
అను దృశ్యమును కేంద్రీ ఈ పరితరమే అవ్యయము
పాథింతులు కీర్తించును మానవించలెను మానవత్య
మరల మరల పుట్టుచుండును

భువనాదులు భువనైత భువనైత భువనైత
భువనైత భువనైత భువనైత భువనైత

గ్రామము పోయినచో కిరి సంపాదించవచ్చును
కొలను పోయినచో కిరి సంపాదించవచ్చును అట్లే భవము
గాని ఇతర వస్తువులుగాని పోయినచో కిరి ఎట్లైనా రావచ్చు
కొనవచ్చును కాని అన్ని పోయినచో మనము ఈ మానవ
కీరము కానిపోయినచో కిరి అన్ని అనుమానములు పోయినచో
కన్యకము కాల్పిత కన్యకము కాల్పితము భువనైత

మా పత్రము ఈ క్షణ సాధకమై ప్రవహింపి నిన్ను
 కావలెను. ఇది కిరణముల రేఖలను కాను ప్రభువని అర్థమై
 యని వేదవేద వింతల నెఱుంగు అర్థ అర్థమై యని నిజమగు
 ప్రభువని కై నై భవ మిని భవించెను బుద్ధిని క్షణ
 గను పరివర్తించును సంచలన అర్థమని అనన్త అర్థ
 మునన్త ప్రవర్తన చిట్ట గూడెన యని

[illegible]

ఈ క్షేపణవిధానమును వివరించుచు అర్జునుడు
అర్జునుల సహాపమున విష్ణుని బుద్ధి బాధితి శవల విష్ణుని

మిమ్ము మనమ్మును కుమరీశ్చరి ఇంద్రియములు ఇంద్రియములను కుమరీశ్చరి దేహము బుద్ధి లక్ష్మణ ఆశిషదానమున తిండుకువలన మిత్రభక్తి సంరక్షణ తెలుసుకుంటుంది అది నిష్కర్మాత్మకమైనది. మనమ్ము సంకల్పాత్మకమైనది. అనగా తనమ్ముయొక్క స్వభావము సంకల్పించుట బుద్ధియొక్క స్వభావము నిష్క్రియించుట కాబట్టి ఈ తిరస్కారమును బుద్ధియే కార్యాకార్యవిశేషక యొనర్చును ఏది చేయవలెనో ఎట్లు చేయవలెనో నిర్ణయించుకుంటును దృష్టాంతమువలన—

ఒక గ్రామమున ఒక అధ్యాత్మిక మిత్రభక్త బయటకు వెళ్ళి పాపాదులకును కి గంటలు మోదలుకొనిరి గంటలు మోదలు కాని నిర్జీత సమయము అందు కేలొంది ప్రజలు అసీనులై వక్తలయొక్క ప్రవచనములను సదుపదేశములను వినుచుండిరి సరిగా కి గంటలు అయినది క్రొత్తయొక ఒకని అకలి ప్రాశంభమైనది అవును అతని మనమ్ము తెల్లగా బుద్ధికో ఇట్లునను ఇందిరి ఇట్లునను భావమునునునునైనది అతనిగా ఉన్నది తెలుగు బుద్ధి కానిది తనకారముగ మందరించెను. ఒక మనస్సు ! ఇంకొక అనగంటరీత ఒక్కొక్క మనస్సు తనను కళ ప్రార్థించుట ఇటువంటి అవకాశము ఎల్లప్పుడు లభించునా ? ఇట్టి మిత్రభక్తులు ఎప్పుడైతే మిత్ర గ్రామములకు విచ్చేయుదురా ? ఎప్పుడున్న అకలియే, ఎప్పుడున్న తిండియే ఎప్పుడున్న మంచాకము

కావ్యి ఇహోక్తి అరగంట మహల్ కూర్చోనియందును
ఇహోక్తి కలగింపియది తమిళ విశ్వయందినది బుద్ధి
బుద్ధియొక్క అదేకము లేకు ప ఉపాధియందు ఏదియని
కలలుటగాని తెలియట గాని జరుగు ప్రతి పరిశ్రమయొక్క
అన్ని దేవప్రభుత్వమునదే కార్యక్రమమును జరిపి జరుగుట
యెల్ల దిలులేగో అట్లు ఈ ఉపాధియందును తనస్సుగాని
తెలియియునుగాని దేవయిగాని బుద్ధియొక్క వర్మిత్వ
దేవప్రభుత్వము చేయవలయు

కావ్యమున కర్తాగ్రముగ శోకపరముగ ప్రభా
యశముగ మృతముగ మృత్యువును నిరూపిత నొకప్పుడు
కావ్యమునన్నియు అర్థము కలుగజేయునట్లు నుండగలట్టి
కొండలలో ఈ బుద్ధి విశేషమిచ్చును వ్రేలు అమృతము
మృగసాగరము తనయొందును అన్నివారు చక్కయ్యియు
విన్నయియై శాంతియియై లోకావధాన న జనకమునై
యొందురు కనుకనే కవిత్వమునకావ్య ముద్ధి అర్థమత వని
మృత్యువుగ నుండుకొనవలెనని అర్థమయి వ్రేలియొందు
(బుద్ధ్యాదిశుద్ధయాయున)

ఆ అంకి రోశునవ్వును అక్షరములతో మోయునది
 పాఠశాలే కాని రోషను-రోషమున్న అవమానకాని
 అంకిని బాగుచున్న గుర్రములాకాని కాశీ పాఠశాలే
 తప్పవలెనని అంకి గుర్రములు అవమాని

అంశమును గోరితొ పరివృత్తమును అట్లే ఈ పరివృత్తమును
 దేహము రథమువంటిది ఇంద్రియములు శరము వంటిది
 మనస్సు వగ్గుమువంటిది బుద్ధి పాఠివంటిది అది మరక్షిత
 ముగ గమ్యస్థానము లేవలెన్న సారథి బుద్ధిగ్రహణ
 యెల్లంతవలెనో అట్లే శత్రును మరక్షితముగా మార్గభామము
 చేరవలెన్న బుద్ధి ప్రక్షాళనలైన కీలక రిక్తి సుశీలము
 ముండువలెను మనస్సును అక్షులలో కుండువదిగ ముండు
 వలెను మనస్సు యెప్పుడైతే కుళాల్గముల చేయనిచుట
 కుద్యుక్తమునో భిన్నదూరముగ ప్రవర్తించినచో బుద్ధి
 కానిది ముండువలెను బుద్ధియైన దుర్గమునూక అభివృద్ధి
 ప్రసంగములనుకానిది చేయవలెను బుద్ధిచేయవలెను చని
 యుండెను

అట్లుగా బుద్ధి మనస్సును లోబడినచో మిన్నము
 లోపలు అటు పోవుచుండినచో మనస్సును బాధ అయినచో
 అది శత్రుని లభ్యగతికి నీకొని పోగలదు అట్టి పరత ప్రయోగ
 బుద్ధిగల శత్రువును ముగించుట కదిలెపోవును అట్లాది
 యెక్క బుద్ధి మనస్సు దుష్టత కానిది రతాంతరంబున
 చుండును మనన కొంగరము చేయవలెనని సంకల్పించి
 నచో అట్లే చేయును అదేసమయ భూమియెక్క బుద్ధి అట్లు
 గాదు కొంగరమును మనసాపాదము కాబట్టి ఎన్నియని
 చేయరాదు అని పోవుచుంది అ మనస్సును అట్టి దుష్ట

కృమి నుండి దిరదింపలేదును ఇచ్చిని అచ్చిని ఇదియే
 శ్రవణము అచ్చినిబట్టి మనస్సును లోకమును ఇచ్చినిబట్టి
 మనస్సును అనుభవలో నుండి కప అదేకానుపాకము భగ్నమార్గ
 మున నదిపించుచుండును

కావున సాధకుడు నద్గురూపరేకముచేరిన శక్తింక
 పురుషుడు చేరిన మహాత్ముల పాదగర్భము చేరిన కథ అను
 సాదకుచేరిన బుద్ధిని అత్యంతశుద్ధముగ నొనర్చుకొని
 మనస్సుయొక్క చెడుగులతోలను పోలించక కానిది మూర్ఖ
 మున అనుకూల చేయుచు క్రమక్రమముగ మోక్షభామమును
 చేరువయినది నింకాను. తేనె ఉడుకు చూపమహానయనమును.
 శిశోష్ణములందును నయిచ్చునీని అశ్వమంచరను మమత్వ
 యోగరత్యతే అనుభవము అట్టి పదుభావము యోగమున
 నెప్పడును.

2 సమత్వము

అర్జునుడుగ వర్ణాయము శ్రీకృష్ణపరమాత్మ నిల్లు
 ప్రశ్నించెను

మహా! ప్రపంచములో కపకృపవర్మలైక మహానీ
 యులు, యోగసిద్ధులు పదులైక భ్రష్టాత్ములు ఎందులో కొరు
 కొర? వీరిలో పరిపూర్ణుని బహు జీవన్ముక్తులైక మహాత్ము
 లెవరో ఎల్లు తెలిసికొనగలము? ఒకడు పై పసాక్షాత్కార
 మును లాభిస్తో లేదో తెలిసికొనుటకు గురుతేను? భగద్గురువగు

ప్రశస్తాన్తి ధనంజయసి అచక్ష్య క్షిప్ర వహాధాన మౌనం
 య — అర్హవా । ఎవని మానాన మౌనము లంబును,
 అచక్ష్యులందును నమభావము గలిగి యుండురో అట్టి
 గారిని కేవలము క్షణముగ నెఱుంగుము

భగవానుని ఈ రహా భావము మానవుని కెన్నఁక
 మది మోక్షించుటకు శక్తిని కొలఁబర్చగ ఉపయోగించు
 న్నుది ఎవరైన ను మాపించినపుడు నిందింపఁటకు అట్లా
 బ్రహ్మదుర్తి పోవును శ్రోతావివృతగుడు శోకం తరలడి
 అంతే నడుచిపోవును కాని జ్ఞానియగువాడు ఆ యా నింక
 తే పరమాత్మము ప్రభావితము కాకుండును

Censure and praise are mere vibrations of
 the air నిందగాని ప్రశస్తిగాని గాలిలాని తరంగములా
 గాత్రము అని భావించుకొని నిరేవలతమును దిద్దుకొనుగా
 యును నిరసితము కాకుండును వాస్తవముగ నిరూపించి
 పో ఎవరైన నెచ్చెటవును జరిగిన ఉదంతమును । ఆ త్విష్టు
 యు శక్తియు వాయువులా పిద తరంగము (wave) ను
 జగజ్జేషు అంతమాత్రమునకు ఎదుటివాడు తనగేమా
 బు'ప్రాయశఃపు భావించవలసిన ముదేయి । కాని వంద తన
 ని అవకాశము జరిగినది । ఆ త్విష్టు అను శక్తి తరంగ
 ము కాకు స్వీకరించినచో వాధ కలుగుదుగాని స్వీకరింప
 గ' ఇచ్చివారి ముద్దగే అది తిరిగి వచ్చును (Return to
 the sender)

నా బాశ్యముచే ప్రభావమును కలుగించు కొంటే ఒక
మహిమ కలుగుచున్నది వర్ణించుచున్నాము—

మన్నిందయా యది జనః పరితోషమేతి
వన్యప్రయగ్న్య మంతోఽయమమగ్రహోమే
శ్రేయోర్ధ్వో హి పునఃపాః పరసౌఖ్యహేతః
దుఃఖార్థికావ్యపి తనాని పరిత్యజన్తి

ఇట్లు తిట్టి ఎవ్వనినా సంతోషపడుతో అది నా
శుభము ఎందుకనగా ఇతరులకు సంతోష మొనరించు
అర్థము ఎంతయో కలుగుచున్నది కొంతలు సక్రమమును
స్థించుచు కొంతలు తాత్రము శ్రద్ధించుచును కొంతలు
క్షుద్రానము చేయుచుచును కొంతలు కష్టించుచు
వినించుచును కాని మనో, అక్కడను ఇచ్చుచేయక
గిరి సంతోషము కలుగుటకు కారణమౌతుకనుచున్నాను
మీ తిట్టి ఒకడు సంతోషపడుచున్నాడనగా అతని
సంతోషమునకు నేనే కారణమును గదా నా మనో కదా
తనో అంత అనందము కలిగినది అహ! ఇంతకల అనందము
అట్లె అదులు నేపకు నేలు రూపములు ఇచ్చుచెట్టుచుండు,
దూత్రము ఇచ్చుచేయకయే నేనొగిరి సంతోషమును కలుగ
యొనర్చుచు గదా ! — అని ఒక మహానాయకు తనలో
పెంచుకొని నిండుట అతియెక్కు నిండుట.

సామాన్యపరిస్థితులలో అందుకును ప్రకాశముగనే
నిరూచుచును కాని మరలములో కొన్ని విధిచుచుండు

సంభవి తిసప్తకు దామర కమపై కలువొని ప్రియ
 అభాసితులు విసరితప్రకు వామామ్యలు నిర్మలంబై
 పోవుదురు వారి పరిసరి వాచామ్ర నిర్వివర్ణ కల్లులను కా
 రణవంతుడు పీకప్రజ్వలై కేయి తి గంభీరుడై దురూ
 ధావణకులకు రక్తంబ్రైకలు చరింపక యి తుడు గారివక
 పపుకు ని తురాణం ఎండుబూట రెండును ఒకేచోట బ్రష్ట
 ముగిండును పెరుగాలి ఏదిచో లకు ఎది అచివ దుభక
 కమకు గుణురాయి యశ్రావకము కడల పెను
 మంతురు ఇతి శీ ధ్వానితి అల్లారి గం భేదము భ్వాని నిరంజ
 నులకు అల్లారి నిందలకు శయవనీ పరిపోవుడు తి
 విశంకమును జూరదును

ఎంత వివేకమును తీవరయోగి తి కూచికలో ప్రమా
 నుల మనోవికారములకు అస్కారకు యుండును విశ
 తోమనశీ తి కనైకల్యము సంభవించునుగాని వి
 తుత్తుకని భ్వానితి కాదు

పోగడలదురాదు మలేయకు పోగడవాడు
 త్విలంబువాడు మలేయకు త్విలవాడు
 ఒక్కై యుండు ముగింజలున్నె తెలియ
 ప్రియంబున నిర్విభంబుల కాంతిసౌఖి
 ఎక్కిపాడును కంఠంబు ఎక్కిరాకు
 ముఖపరాధీర పం కత్తుడును నాకు

విశిష్టానామం పై వాక్యమున బంధకమున క్షత్తి
 ఎదురుచూచినదనియి అంతయు ఒకే చక్రవర్తమునకు
 విండుకానిది అశ్వమేధ వీరవర్తమునకును అంతయు
 క్షత్తియేనై కను విండుకను కనుకయు ముందున
 గలను అశ్వకర్తవ్యము తెలియని అనివేయలే ప్రభువయ్య
 మగడున అపర్వము సంభవించుచుండును కుంభము
 క్షుండును మను క్షుని వాక్యమునకు విండుకను కలకా
 క్తమునకు పురిగలిగి బక్తవర్తమున ప్రభువయ్య విండుకను
 ఎదురుచూచినది విండుకను కలకా క్తమునకు అంత
 క్తము కలకా క్తము ముందు మునావయ్యమున క్షుండు
 ము కలకా క్తము (వీరవర్త) సాధించగలిగియుండును
 క్షుండునై ప్రభువయ్య అని విండుకను కలకా క్తమునకు
 లను

పూర్వకాలమున ఒకా నొక గురువు కను విండుకను
 మునకు అశ్వమేధ వాక్యము | విండుకను కలకా
 క్తమునకు విండుకను మునకు అని తెలియించును
 కలకా క్తము విండు క్షత్తియేనై కను కను కను
 : క్షత్తియేనై కను కను కను కను కను కను
 క్షత్తియేనై కను కను కను కను కను కను
 క్షత్తియేనై కను కను కను కను కను కను
 క్షత్తియేనై కను కను కను కను కను కను
 క్షత్తియేనై కను కను కను కను కను కను
 క్షత్తియేనై కను కను కను కను కను కను

అట్లే అనురాగమును కలిగియున్నది నిజమున నాచార్యుల
ప్రభావమునుగూడగాని పరిపరి విచారణ అవసరముగాను

కొందరు ఈ ప్రకారముగ చెప్పుదురు నేనును
తప్పుచేయుచును వాడు అచార్యులుగ నున్న స్థితిగూడ
నామమా! నీ నేనును తప్పుచేయుచును పర
మేశ్వరుడు యిచ్చాదు ప్రపంచము అప్పుడు అర్థముగాను
నీవు ప్రపంచమును చూచుచును అదియు గొప్ప లోకము
నను ప్రపంచమును చేయుచును నీవు అది చూచుచును అది
అందునను, ప్రపంచము అప్పుడు నిజముగా నీవు అర్థముగాను
నాచార్యులు యిచ్చుచును నీవు అర్థముగాను నీవు
యిచ్చుచును ఇతరులు ప్రపంచమును గాన అర్థముగా నీవు
అర్థముగాను గాన అర్థముగాను గాన అర్థముగాను
నీవు చేయుచును అర్థము అదియు పరమేశ్వరుడు
అది నేనును అర్థము చేయుచును అది నీవు
నీవు పరమేశ్వరుడు అర్థముగాను ప్రపంచము
చేయుచును ప్రపంచమును పరమేశ్వరుడు
నీవు గొప్ప అచార్యులుగాను చేయుచును అది
పరమేశ్వరుడు వాడు అర్థముగాను అర్థముగాను
అర్థముగాను పరమేశ్వరుడు అర్థముగాను అర్థముగాను
అర్థముగాను అర్థముగాను అర్థముగాను అర్థముగాను
అర్థముగాను అర్థముగాను అర్థముగాను అర్థముగాను

వశేనకరాధా నిరకాశం నృణాం
మనశ్చసూయేత్కరితైః | వ చి త్తయేత్
వ యత్కృతా ప్రశ్నమణిభిస్కృతా
స్తతోఽవరాధ మదమాని సి థవేత్

అది ఈ శ్లోకము నేను చెప్పిన భావమునే స్పష్టీకరించుచున్నది కాబట్టి నాయనా ! నిత్య వ్యవహారమందు ఇటువంటివతో నుంచుము అయినచో చోగ క్రింది గోచరమున నీ మూత్రము ప్రధానియగుట కాదు తక్కితలగుటకే | అగుటకే |

పూర్వమును ఒకానొక గురువు తన శిష్యులకు గాదించిన ఈ హితతోడ ఎ త అర్థవంతముగ ఉత్తేజముగ నున్నది ముముక్షువు పాఠకులకు ఎ త ప్రయోజనకరముగ నున్నది | శ్రీవిదేశాసంతులు తమ యితిహాసము (The song of the Sannyasin) పదిల్లి భావములనే స్పష్టీకరించి యున్నాడు

Few only know the Truth The rest will
hate and laugh at the great one but pay no
head.

కొంతలే సత్యములను నుంచుకొను
గాత తక్కినవారలు ఘనపరుస్తూ
తేరి ఎవ్వరి లక్ష్యము నేరతోడ

Let one put garlands on another kick
this frame say naught. No Praise nor blame
can be Where praiser praised and blamer
blamed are one Thus be thou calm, easy as
told I say

om tat sat Om !

కాయమేధుని చక్షురం నయనాన
కాని శ్రువట్టి మంత్రపదంకశము
నించు నేనియ నెంచు నేనియనకు
రాగనిలకువాడు మలీయకు పాగడువాడు
శిష్టలకువాడు మలీయకు స్మితవాడు
సోమై యాంక మ్మదిమంకలన్ని తెలుసు
సాక్షాత్తుడు నిర్విభంబుగ కాలనిరుతి
ఎత్తిపాడుడు కంఠము ఎత్తిపాడు
అనితరరా ధీర ఓరు తత్సదనుడు పాడు

యథాస్థితులందు నికస్థితు మనుభావము(Equilibrium)
లదుండుట అనే సోమ్యసాధక పరిణత మొగడునియ నీతా
నయ్యలు నె విచ్చియున్నాడు (ప్రభుత్వం మొగడుర్యతే)
భవబోధనకు మోక్షయత్నముల నియ్యతి ప్రభుభూతమతి
అట్టి శ్రేష్ఠభగవానులు నిరసించి వాటి వాటి అట్టి
భవను నుపంచి చిహ్నించియున్నాడు.

1) ముఖ్యనిరవాప్తచిహ్నము—

2) మూలానుభావమొస్తూన్నప్పుడు ముఖ్యచిహ్నము

8) అశ్వమేధాని ముగిసిన తర్వాత మూడువారములు
ఎవరైనా నిందించినట్లుగాని పొగడినట్లుగాని దిక్షయిన
సంధియైన దినము కలుగ నీయక పదుభావమునం తరత
వలెననియే పై బాక్యముల యొక్క పారావము

ఎవరైనా నిందించినా దిక్ష తో విముక్తి చేయవలెనని
వాదము లేదు. కాదు. కానిగ నిత్యమునందు తమ తమ
కర్మములు చేసినట్లుగా ముగిసినట్లుగాని ఎవరినా నిందించు
నట్లునైన దోషము యుండునట్లున గాని నిందించినా వారి
యందుగ తొలగించుకొనవలెనని తన యందలి దోషములు
దొరకవలెనని ఎవరినాకు ఎన్ని వారిని నీయ తద్వారా
తనయొక్క తంత్ర నిర్వహణమునకు దోషము కలుగ
నీయ నుండునట్లున తన కర్మముల యందునెను అట్లుకాక
తనయొక్క చేయకముల దోషము లేనట్లు అవగాహనముగ లభించు
నితర మొకటిగా వారిని నిందించి పదార్థము వల్ల దుర్యోగ
నిందించు నుక వారిని ప్రకాశింపజేయు గాక విధి విశిష్టముగ
తమముగ నుండునట్లు

ఇక తమని తమకు ముగిసిన తర్వాత వారిని
ట్లు నిందించిన తర్వాతమున్న కలదు అది యేకముగా
ఎవరైనా నిందించు వచ్చును అతడు నీయ నిందించుచున్నాడు
కలదువా ? అట్లుగా ? అని ప్రశ్న ముగిసినట్లు

అశ్వమేధ యని నిష్కర్మ నిష్కర్మ స్వయంకేమనా
కలదు అని నిష్కర్మ పదమున నీయకా తురు

అర్జును నిందించినచో చిందించు వాని అర్జును నిందింప
 అదీప వాని అర్జును ఒకటి కావున నిందించువాడు కిన్ను
 కాను నిందించుకొన వల్ల కాగలదు ఇక కరీకమును నిందించి
 నచో అది కర్తవ్యమపాదులతో నుం మూకానులతో నింది
 నింపార్యమై యుండుటచే అట్టి నింద నహింసకము యగుదు
 యుండుటచే యొక్క పాధనకు నై వెచ్చి నాహింసాభావముగ
 మాక నుండుటన్నది కాబట్టి రెండు విధములొకటి నీరసము
 వయు నిందలచే చిత్తవికారము నొందవలసిన అగర్భము
 లేకున్నది.

ఈ ప్రకారముగ పాధనకు నిందకీర్తియై తెలియించి
 పరమ మానస భావములకు నీ మాత్రము అంశ నింపా
 న్నుత్తరమును నది భావమును వహించి ఇట్టి మహోన్నత
 పాధనము బ్యాకా నిర్వికార నిష్కలచిత్తమును సంపాదించి
 రక్తిలికముగ అర్జు పాక్షాత్కరియును బ్రహ్మదుభావిన
 అజ్ఞానవలయంబున అతని విశేషములందును పాధనకు అంశ
 కాగరాకుడై ముగవలెను అలోగ్యమున బ్రాగ్భగ
 కాపాదుకొడుకుడవలెను.

౩ అహరనియమము

బ్రహ్మసంపదమొకటి మోక్షమునొకటి ప్రజున్న
 ములు నెంతయు పాధనకు కల అలోగ్య విషయమై అర్జు క
 కాగరాకురి కలిగియుండ వలయున్నది అలోగ్యము

మహాగర్భమునూ || అన్నిరంగులూబాటిని అప్పుడు మ
రుండును ఆరోగ్యముతోనే మనునాడు సాధక ఎట్లు చేయ
గలడు? ఒక గంటపేరే అయ్యెను మోక్షోపదేశమున్నచో
ఆరోగ్యము లేని వానికి అది ఎట్లు సాధ్యమనితి? కడుపు
నొప్పి గాని, కలహాద్యిగాని పంటనొప్పిగాని యున్నచో
భ్యాసమందు ఏర్పాగక ఎట్లు వదులును? అర్హత అ
జాతయే స్ఫురించుచుండును అ నొప్పియే అనుభవమునకు
వచ్చుచుండును ఆరోగ్యము ఎట్లాన్ని ఏది? మనకు
కావలసినది శక్తికదా నైరాగ్యము కదా భ్యాసము
కదా విరాచనకదా అని చెప్పినచో అది అనుభవకరమో
మన కాశ్యమే కాగలను

శరీరమార్గం యిది భర్తసాధనం ముగియ
ఆరోగ్యము కలుపరి భర్తసాధనము అని భర్తలు చెప్పిన
కాని అంగులయినదియే అయినాన్నది కాబట్టి ప్రతివాడును
ఏ శ్రేయము మున్నది కదయే కను ఆరోగ్యమునుకొన్ని
పెక్కు-వాగ్రతులను పోలించవలయుండును ముగ్ధునియెడను
అజాగ్రత్తయిననుక తగిన కట్టుకాక కలిసియందవలెను
అజాగ్రత్తయినను మిథునది దివ్యమంతాగ అంతాకాదు ఆరో
గములేకనే రక్తము ఏర్పడును రక్తము శ్రమ్యకముగ పరిణ
మించి మేధస్సుగ మారును అజాగ్రదు ఆరోగ్యమునంత
మొదలి అయినచో మనస్సున్ను ఆరోగ్యకర్మముగ
మారును తప్పామన్నయినా మన (కాబట్టి మనస్సు

అర్చు తియ్యెనుది) ఇది శివనిష్ఠులు అత్యంతమునే ఉద్ధృఢులైన
 చుట్టుది ఒకవేళ ఎవరైనా అత్యంతమును చిచ్చుదివ్వయమునా
 భావించినది ఒక్కొక్కప్పుడు చిన్న దివ్యములుండలే
 అక్కగరయే బద్ధులైన ప్రమాదములను తెచ్చిపెట్టుదురును
 సైలవట్టును విడిచియివ్వదు చిన్న చీలగాని పట్టగాని
 వదులుగా నున్నచో వానివలన పట్టులు కదలి సైతములు
 పడిపోత ప్రమాదముకలదు కనుకనే కొంతలు సైత్యే భా
 వారల గంటగంటకు ఆ చీలలు కదలి వెయ్యదు అవధు
 లులే వేల నున్నచో కొట్టాదునుది కావున అత్యంతమునకు
 సైతమును పోయెనే అత్యంతమును క్రోధపువృద్ధినిది
 కాదు వానిని నూర్చి ఎంతయో క్రద్ధ మొందవలయున్నది

అత్యంతము అత్యంత మునుగా ముంపవలెననిది అది
 (1) సాక్షికాచారము (2) విచారాచారము (3) సైవార్చికా
 చారము (4) హ్యాయాగ్నికాచారము అయియొండవలెను ఈ
 నాలుగు విధముల శుద్ధముగా నున్నపుడు మాత్రమే అత్యంత
 శరీరమును అత్యంతముగ శేతోదంతముగ అంశంతముగ
 నొనర్చుటయేకాక నువ్వును దుష్టులముగ నిష్టులముగ
 అభ్యాత్మ భూత మున్నముగ నొనర్చుచు అత్యంత విషయ
 మున సై నిలచుచుండు షామియే అక్కగరమునది ఇష్టము
 వచ్చినట్లు తినితీయదు, శివార్చికాచారమునకు లోపై
 కృత్రిమము. అది కొద్దరై ముందుకుంటు వలెనే అదురు
 అత్యంతము చెడిపోయి సైవార్చికాచారమును నువ్వు

ప్రతిభాపాద ౧౭ వేద ప్రతిభాపాదము కలిగి నిలువ వానా
వాదమును పొందుచున్నది

అపరమియమియలో మిగిలినది పా స్తికా
భావము ప్రకృష్టమేదాన్ని నీరలో 17 వ అధ్యాయమున మూడు
విధములను అపరమియను గూర్చి (అపరగా పా స్తిక రాజున
కాదుకావలయును గూర్చి) ప్రస్తావించి పా స్తికాభావ
నీరమును ప్రకృష్టమేదాన్ని అయిదును, మిగిలినవియు
లేదామియు అపరమియను పా స్తికమును ప్రకృష్ట రాజుగ
మృది నొకరించుచుండును, రసముగలదియు ఇటుయిగలదియు
లేదామియును కావలయును ఉంచుచుండును మిగిలినవియు
లేదు అయినది అపరమియను పా స్తికమునందు లేదుగాను
శ్రుతిగాను ఉచ్చగాను విశ్చిరి లేదాగాను భావముగాను
కమలమేదిగాను విశ్చిరి కావలయును గలగలేదుకదాగాను
ఉంచుచుండును లేదుకదాను మిగిలినవియు మిగిలినవియు
పా స్తికమిగిలినవియు గలగలేదుకదాను రాజునావలయుండును
పా స్తికమిగిలినవియు మిగిలినవియుమిగిలినవియు అపరమియలైనవి
కాదుపా స్తికమునందును 1 కావలయును విశ్చిరి మిగిలినవి
కావున అపరమియను విశ్చిరి మిగిలినవి మిగిలినవి అపరమియ
లేదామియు విశ్చిరి మిగిలినవి మిగిలినవి రాజునావలయును కాదుకదాను
అపరమియలైనవి పా స్తికాభావమున నీరమునందుండునది

అపరమియలో అపర మేదాన్ని మిగిలినది పా స్తిక
కలగలేదుకదాను మిగిలినవి మిగిలినవి రాజునావలయును

ప్రజలకు గల భద్రము నన్నియు పోషించి కళా అని
గ్రామములకు భద్రము నుపసాహించి గ్రామములకు
మరి కాలము భద్రము చేయగలగుననియును ముఖ్యము
నిజముగా ర్థముగా నుపసాహించి సాక్షిగానగును
కర్మక సమయమునను అభ్యుదయములలో ఇది
ప్రధానమైనది

ఇక అతడు నియమములలో కేంద్రమని మిత్రాభిము
లతలము సాక్షిగానగునని అనునందున తనరాను
కీలమున అతడును మిత్రమున స్వీకరించినందు వార్యుల
నిదు యోగమున అతిగా మిత్రులని యోగమునందు
నియమము కలదును అని సాక్షిగానగును కర్మక
కర్మకు యోగము నూట అయిది అభ్యుదయము కర్మక
చూచినను అమితాభము నర్థముగాను కర్మక
అభ్యుదయము కర్మకయోగము 18 నియమములను
మిత్రుల అభిమును కర్మకయియు కర్మక మిత్రాభి
మును కేంద్రమని మిత్రము నియమములను కర్మక
మిత్ర అభ్యుదయము కర్మక మిత్ర అభిమును
కర్మకయియు కర్మక

ప్రజలకును కర్మకయియు కర్మక అతిగా
భద్రమని కర్మక కర్మకయియు కర్మకయియు కర్మక
కర్మక కర్మక కర్మక కర్మక కర్మక కర్మక కర్మక
కర్మక కర్మక కర్మక కర్మక కర్మక కర్మక కర్మక

తెనకల ! తిమివరి అపర్యవసరము ! కావున నానందము పరిమితము
 నందుచును గలిగి పరమార్థమును గానముగానీ నిది అలోగ్యమును
 కాపాడుకొనిన ప్రశ్నోత్తరమును అవసరమునకు నుపయోగించి
 , తెనుగు భాషానియములు కలదు అట్టి నానందము లెంతవఱ
 పొందెదో అట్లు అనుభవమునందు నానంద ప్రమాదకరమైనది
 కనుగొనుచును కనుగొనినది అలోగ్యముగా అది నానందము
 పొందెదను అట్లుగానూ ! ఇక దయచేసి అవసరము
 కలుగలేదు కాని నానందము కాని మాటను భావము చెప్పుక
 ఈ ప్రశ్నోత్తరముగ జూపించుచు కల పొమ్మగానూ ! మరి
 మించి ధర్మములు అవసరముగా నున్నది ఇచ్చితిమి అట్లు
 ఈ ప్రశ్నోత్తరముగ పొమ్మముగ కావలయును తెలుసుకొని అదిగా
 తిని తీర్చును లేకపోయేదురును నానందమును పొందెద
 చునును గాన మిది పొమ్మము లేదు అట్లుగానూ నానంద
 పొందెదను అట్లుగానూ అలోగ్యము అట్లుగా నుండి
 అభ్యాసముగ గాన భావము అట్లుగానూ అట్లుగానూ అట్లుగానూ
 అట్లుగానూ అట్లుగానూ అట్లుగానూ అట్లుగానూ అట్లుగానూ
 గలదు కాని అభ్యాసముగ అట్లుగానూ అట్లుగానూ అట్లుగానూ
 అట్లుగానూ అట్లుగానూ అట్లుగానూ అట్లుగానూ అట్లుగానూ
 అట్లుగానూ అట్లుగానూ అట్లుగానూ అట్లుగానూ అట్లుగానూ

తెనకల ! అట్లు అట్లుగానూ అట్లుగానూ అట్లుగానూ అట్లుగానూ
 అట్లుగానూ అట్లుగానూ అట్లుగానూ అట్లుగానూ అట్లుగానూ

కాల్గివచ్చును కావుననే బుద్ధులొగాని కాదులొగా
చరియిత బహుమతే దీనిచేతనే లాభన ప్రభుత్వము కావనమి
చేయించి ఎక్కువగా దీనిని బుద్ధులతో కుమర లొక కు
శ్రింప జారని అబద్ధు లేయమన అట్లే కరీరమును బంధిత
అయిత బుద్ధును కేయక బ్రాహ్మణగా పరికించుకొని పోవలెను
అలాగ్గను బహుభాగ్యమును మాన్చిని విద్యుదంతరాదు

ఒక గ్రామములో ఒక బైద్యుడు గ్రామాంతరము
కుండి వచ్చి ఒక ఇంటిని అద్దెకు దీసికొని లోర్త కట్టి అయి
తన బైద్య వృత్తిని ప్రారంభించెను కాని సంవత్సరము గడచి
నను ఒక లోగి మాత్రము కుండు కొలె అతని వద్దకు రావలెను
అతడు అశ్వర్యచేతనై గ్రామవాసులును ఆ దివ్యుని
అయినగా బాల్తు చెప్పిరి బహుశయా! బాబాపు రెండు
పాదర్యముల క్రిందు మా గ్రామమున లోక పాశువుగాది
వచ్చి గ్రామముల వలెని పిలిపించి అహంముడు సూక్ష్మ
రెండు సూక్ష్మములును వదిలించి బాల్చి తప్పనియగా కేయక
ముతో అవతరణయించి మంచవలెనియు అట్లు కాలించినచో
అయ్యులొక్క సంవత్సరై వివాహముగలనియు లోధించి
అవలించెను ఆ సూక్ష్మము లేనియన — (1) భుజించి
వలెను ఇక ఒక ముద్దతెనినచో కడుపు పూర్తిగ నిండునని
లోయిపుడు ఆ ముద్దయ తివరాదు అంతటితో భోజనమును
అరిగేయవలెను అతగా ఒక ముద్ద కన్నవగన తిడుటకుందిరి
(2) భోజనమునకు భోజనమునకు మధ్య పీడియను తివరాదు.

దీర్ఘమితి మానివేయవలెను - ఈ ప్రకారముగ ఆ పాశువు
నాన చోదయ బుద్ధిచో జోధిరిక ఆహార పరిణామమైన
రెండు స్వరములను మేము గడు శక్తితో వాదించు
చున్నాము అప్పటినుండియు మా ఆరోగ్యము నాది
చక్కగా నెంచుచున్నది! గ్రామము ఆ వాక్యములను విని
వైద్యుడు సాక్షుడు నాది ఆరోగ్య సూత్రములను, గ్రామముల
పరిపాక్ష విశ్వాసమును, అగులా దీక్షా విద్యవారి బుద్ధిని
తలండుకొని ఆనందపడెను కాబట్టి ఆరోగ్యమును బాగరగ
కాపాడుకొనదలచువాని, ధ్యానా ద్యనుష్ఠానములను తక్కిగ
కొనసాగింపవలెననువాని ఆహార విషయమున నాయమశీలులై
మెలగవలెను

ఆహారవిషయములలో నెంతవదియగు మిశ్రాహార
మును గూర్చి తెలియజేసవలసిన అంశములు ఇంతను చాల
కలవు. కొన్నిటిని ఇచ్చు విచారించెదము. బ్రహ్మదేవుడు
మానవుని శరీరమును సృష్టివేసెనను అంతటి ప్రభావంక
మేము శరీరములో రెండు కండ్లు, రెండు చెవులు, రెండు
మక్కునల్లభములు - ఈ ప్రకారము అన్నయు రెండు
రెండుగ పెట్టి, నోరుమూరియు ఎక్కటిగ వీర్చుటచేయుట
గమనించవలసిన వాస్తవము కాక రెండుగ పెట్టవచ్చునా!
కాబట్టి పెట్టలేదు? దానికి కారణము కలదు. మితముగ
తెనుకు, మితముగ మాట్లాడును-అని దానిద్వారా భగ
వంతుడు జోధించుచున్నాడు

యోగిన్య ప్రథమం వ్యాకం వాక్మనోభః
 కంఠకుల యోగ్య-వాక్యము వాగియిదియైవ నోతి
 నయమి ప్రాశాన్యరకు మ్యక్తము వేయదున్నది
 యోమకు అది నిక్క-యోయోకయ చది నియు అ
 ధుమాత్రమే కలదు కాని నోటికి మాట్లాడకు
 యోమకు అది కెంత వరులు కలదు కాన్య అది
 అంతున ఇయ్యదుము కాని అయిదులు సాధకుఁ
 యంగ ప్రతిష్ఠాకు వేయవలెను అచట తప్పి నే
 నికయిరప్పి మాట్లాడరాదు నిత్యోపసము నిత్య
 అపయోగ్యములు కాని శ్రేయస్కరము ఎక్కడ నే
 యోగము సిద్ధించును శ్యామము మనురభు శ్రీ
 వామకు కియందు పెరిగియున్నాడు (నాల్గవ
 యోగ్య-ప్ర) కాన్య అపయోగ్యములు పరిమితిని
 వివరించెను.

ఎక్కువగా గాలి తిన్నాడు ఎవరైనా ఎః
 గాలిని పిల్చుట తిరుకగా ఎంత అవసరమో అంత
 పిల్చి శ్రేయోపసాని కదలి వేయదున్నాడుగదా
 వానిలోగాని వానిలోగాని యెప్పుడో గాని ఎక్కు-
 తిన్నాడు ఎవరైనా ఎక్కువ శ్రావణముకదా! ఎన్ని
 అవసరమో అన్నియే శ్రావణముకదా! అట్లే అ
 కుక ఈ కిందవ్యవహారమున ఎంతఅవసరమో అంత
 శ్రేయస్కరము ఒక మక్క-త అన్నయిట్టివనో

అవతరమైంది మూలమునది తక్కినదానిని పరచివేయును. అట్లే బ్రహ్మసంహిత గర్భిణీసహిత అవతరమైందని తిలకించుకొని వదిలి వెళ్లిపోవును. కాని మూలము అట్లు చేయదు. కాని ఎక్కువగాని తోగింపులు కొని తెచ్చుకొనుచున్నాడు.

హిరణ్య, విశ్వ

అని పిల్లలు తోగించినారు. సాత్వికాభావమును విశ్వముగ నేర్పించునని కాని అర్థము.

ఈ పిల్లల ప్రయోగించువును నావినును ఎక్కువ తుంది సాత్వికములు కానినై ఎక్కినను. అట్లు ఎక్కించినతో కాని, మన, మనరనివాడు అందరు గంగార్పిల్లలు పోవుచును అట్లే విమానము మొదలైనవానియందు ప్రయోగించునాటి సామాను (Luggage) ఎక్కువ తుంది నాచును దిన్నను సహించుకొనలకు అధికారులు అనుమతించరు అట్లే అధికారముగన నీధులతో విమానంచరులను సాధకులు అధికారముచే అది దేహములను భావనములు లుగ చేయించరాదు. భావనములకు కూర్చుంటే కండ్లు మూసికొనివుడు దేహము నీ మూలము మృతించరాదు. దూరీ గింపవలె, శివునిని అది తోచవలెను. అప్పుడు మూలము మిగిల్చి ఉద్భవముగ ముందు అవకాశముందును. అట్లు కాక అధికారముచే కరీమము అనువుగ తోచినతో దేహభావన ములులు అసాధ్యము. అట్టి పిల్లలతో

భూమనము జరుగగో జాగము కాంక్షి నిరంజన సేవ ము
పాపకలము అర్జునవరము

దుఃఖాచారములను రెండు గొప్ప ప్రయోజనములు
 పొందినవలయును. ఒకటి అశోక్యము తద్వారా శ్యామ
 విరమము రెండవది శుభాచార విధియొనయుటకు పరింత
 ప్రమాదమును విశిష్టమైన తద్వారా పరోపకారమును
 పొందినవలయును. శ్రద్ధావంశచరణమును గావించుకొనుట
 అధికారములే అనాశోక్యము కలిగియుండుట ద్వారా
 కరకాధరు కొనికెచ్చుకొనుట క్రూరము సహాయము
 చేయుట అన్యచానమును గావించుటకు అవకాశము
 లేకుండునని చక్కవచేత త్రవ్వమును పోగొట్టుకొనుట సంభ
 వించును కాబట్టి రెండువిధముల అరణ్యనిష్ఠము సంభవించును

అతి సరస్వత వ్యయోక్

అని పెద్దలు ఏనాడో జోధిందియ్యిగాని ఈ
మూతము అతఁడెదమఱుచుంక ఇంకను తక్కుగ అన్వయించును
ఈ రీతమునకు వక్ర పుంబివనో గ్లాని ముంపుట్టినట్లును
తక్కింబివనో ప్రకాశము మందర్బుదోర్లును మిథ్యదశముగా
తీర్చినచో కాతంతయు ప్రకాశమావముగ వెలుగుచుండును
ఇట్లే శరీరమునకు అతఁడయినది నిశ్చయించి మేననచో శోకగ్రస్త
యగును. అతఁడను పూర్తిగ తక్కింబివనో కర్మమయై ఏ
కాశ్యము చేయఁటకును రియపడకుండును కనుకనే గీతా
వాద్యలు యాత్మాశలవినోరములవ గూర్చి పెరివిచ్చి మిథ్య

కూర్మమును ఆవలంబించువాడు కృష్ణుడని జోధించి కాబట్టి ఆలోక విషయమై సాధకుడు అర్హుడగుటకై, అప్రమత్తుడై మంత్రులను దివ్యము విష్ణుమాయక కూర్మకొడును & స్వేచ్ఛివయమును అమృతతో మంచుకొనేను ఆరోగ్యమును, ఆత్మ శాంతిని బుండుకొనె '.

సంపాదకును సముద్రమునందు చేరమను పక్షపత్తి శీర్షకు ప్రమాణము కావలయున్నది సామాన్యముగ వడవి నడువనవాడు అరికాక గొట్టి ముని యొక్క స్థితిగతులను అనుక్షణము విగ్రహించుచుండును దాని కేనెవ పురులచ్చినదా, కంధముపడినదా, దిశిదించిన బతువు మోయు చున్నదా, అదుపుకప్పి ప్రమాదించుచున్నదా, దుగ మెల్లున్నది మున్నగు విషయములను అవార్జితము ఆరకు పర్యాలోచించుచుండును అట్లే మాంపుడు రస శరీరమును వదిలపై కుంభాని పాగరముని ప్రమాదించుచు మోక్షమును ఆకలి తీరుమును రస నిర్మలత్వమున్నాడు. కాబట్టి శరీరమును వడవి యొక్క జాలోగులను సూక్ష్మము ఆరోగ్యమును సూక్ష్మము పక్షి పక్షి క్షారి పహంపవళులున్నది ఆలోకగ్రాహకులను చక్కగ పోలించవలయున్నది

ఆలోక స్మృతిములలో రెండువిధములు మిశ్రమమును గుణించి ఇప్పుడు విచారించుచున్నాము ఏకభుక్త సదా రోగ ముక్త ఏకభుక్తముకలవాడు రోగంహితుడై ముందునది పెద్దగు చెప్పమను ఒకవేళ అల్లుపాద్యమునచో రక్షింప

తెలుగు పూవులు భూమియనుచు పరిణమించును శరీరము
అహింసాపథముగను భూమినిసాధము విరాట కముగ
అహింసాపథముగ శరీరమును తిరుగులాగున చూపవలయును

Eat to live live not to eat

జీవించుటకు తినుము తినుటకు జీవించుటయు అను
నానుభవము కొందిన ప్రాకృత ప్రకృతియు ఏదీయో తినుటకు
యొకటి మరొకటియను అవ్యవస్థను చిరుతిండు తినుచును
మరియు అట్టివారికి యిట్లు చెప్పవలె పోవుట అహింసాపథము ఇట్లు
తినుట అను తెలుగు అర్థములు కాబట్టినందున అహింసా
విషయము అహింసాపథము సాధనము అను ముఖ్యమున
కాబట్టియు శ్రీకృష్ణవరమూర్తి కావని గూర్చి గీతమునకు
అనువదల వలసినందునపోయెను తినుటకును గీతము పరి
వర్ణనయు చేయని కనువిషయమునకును అహింసా (సాధనము
వికాసమునకును) అని "కౌ-ని అహింసా సంబంధ
మైన పాఠ్యమును చేసెను

అహింసాను నుండు పరి వినిపించెను —

శిక్షాపథ భూమికా

అని శిక్షాపథమునకును శిక్షాపథమునకును సాధన మెవరయిన తెల్పి
యిచ్చిన కొంతయును ఎవరును ఎప్పుడో తినుట మి
యును జీవించుటను ఒక కొమ్మగాను తెలుగుకొమ్మలుగాని
ఒక చిన్న మొక్కగాని ఒక చిన్న మొక్క పోల్లము
గాని ఒకటొక్కటిగాని తినుచును శిక్షాపథముగాని పాఠ్య

మోక్షి యిష్టంజీ' - అని యెవడును అడగదు. ఈ ప్రహేళికా ముందు విషయమై కవితాముగళే మానవ్రద్ధిలు విడిచి కావించుచున్నాడో, అట్లే అశోకవిషయమైకూడ చదివెని కావించుట తిర్రుమనసి, సాధకులకేకాక ఎవరికి ఎను ఈ నియమము చాల ప్రేయశ్శరమనియె అనుభవజ్ఞులైన మహానీయులు చెప్పవచ్చు.

కావ్యములందు మిరాసావమును నడిపింది ఈ ప్రహేళికా ముగ చెప్పబడెను—

క్యాభాగా పూరయెదన్నైః తోయెన్నైశం ప్రేమామేత
మాదుశస్య ప్రేమారాగం శత్రుః కులశేషయేతే
పోట్టయెక్క రెండుభాగములను ఆస్తియు, కుల, కులము, ముల్లగ మున్నగువానితోను, ఒక భాగమును ముందిరిటితోను నింక నింగిని ఒక భాగమును గాలి కలదారమునై భాగగా వింపవలసి—ఇదియే మిరాసావ అక్షరములని ఈ శ్లోకము చెప్పితి— అర్థము

అశోకవిషయ భరితములై వచ్చి కూర్చొనుచు, అను రెండు చురుకుగా మందురో, అశోకవిషయావరితము కూడ అంత చురుకుగా మండవలెను. మిరాసావమును నేపించి నపుడే ఇట్టి పేరి సాధ్యములను ఎక్కువగ తిలకిచో అగలు పీటపై నుండిలేదుటయే చాల ప్రమాదకర మందును ఇట్టి అమితభోజనక్రియలు భక్తాయాశముచే నిధిపడి కానామిత నలు జోందుచుండును. ఎక్కువగ తిలకేల, ఇట్టి అర్హము

మౌనము ! ఈ గుహ్యమున భాగవతమున ఈ దెప్పబడిన వి
శ్వాక్షము ఉల్లేఖంపబడియున్నది—

యావద్వియేత జతం తావత్త్వత్వయో దేహిణామ్
అధికా దేహాః ౨. భిక్షుశ్చైతన్మనో ద్విజుఃపర్వతః

పొట్టకు ఎంత అవతరణా అంత మాత్రమే నేనిం
వలెను అంతమాత్రపు అవతరణులైననే మోక్షభక్తకు నాకు
నేను అధికముగ నేనించువాడు నొంగయేయకునే
అట్టివాడు కంటివలె అర్హుడు ఆ ప్రకారమే దేహిణాస్మి
మంచును శ్రీ కృష్ణమహర్షి అవతరణు ప్రాణవయక్షణోఽ
గాం శాగదిలాభముల కొనుగ కాదు వృష్టికరించిరి
ఎట్లందు—

అత్యంతరాత్మ కర్మ కర్మాపనివృత్తం
కర్మాచారోదం పోన నుభయకార్యం
పోగాభ్యంతరాత్మాస్తత్త్వ జ్ఞానరాత్మ
కర్మజ్ఞానస్య యేన తాదోపాదాత్మ

ఈ ప్రపంచమున అవతరణంపాదవయోఽహై తా
దోపాదాదు కార్యమేదేవ యోగివచ్చును అవతరణు ప్రాణ
వి రక్షణ కొనుగ మాత్రమే నేనించువాడు అనగా బ్రతుకు
కును మాత్రమే జ్ఞానమును గైకొనవలెను ఇత బ్రతుకులు
దేహిణావనగా భాగవత్తత్త్వమును తెలిసికొనుటకొరకు
భాగవత్తత్త్వమును దేహిణావన తెలిసికొనవలెననగా మున్న
నొందుటకు అన్యరాహిత్యము నొందుటకొనుట

అయితఁ జూరెను నరులును బలియందునును శనిర
 యలో ప్రభావమైతి వృద్ధులందఁ యిటు దైవదండన వారిని
 వృద్ధులని జనులు శత్రువులను ప్రాచీనముల నివయముల
 అగ్ర పశుగతులవచ్చును కాంతి తులన శత్రువులను
 పశువులు వృద్ధులు భగవద్భక్తి అర్థ విచారణ మున్నగు
 నిగ్రహము వదులుమును ఎంత విచారణమొనరిత అంత
 దరిమి వృద్ధులు బాలియైదువంటిది బాలియైదును
 బయటనే కాగ్రహణమొనరువాని ప్రయోగము వదిలినా
 దియకునులే తన నవ్వయగా బయటప్రయత్న వృద్ధులు
 భుంతుల నిష్కలముల నగ్రహణ కలుగుచుండును కాంతి
 తయై శ్రీయములు కలగవలెను వృద్ధులందఁడ
 వయలై తులన కలుగవలెనై యింతి నువయమును
 కాంతియందును వృద్ధులు గదిరినయై శ్రీయములతో
 నిది అనుభవమునున్నది అనుభవమంద మాత్రము
 నిది అనుభవమంద కాంతి నివయమును విగ్రహ
 మయమును తన శ్రీయమిప్పుటి నిదియొనరుతుండ
 నిది తనతో అనుభవమైత మానవచరితము తల్లియై
 తును

వికారములు వలన దైవభాగములకు నరులును
 అంగగా వికారములయేకాక అంగములను బయలు
 గొలుగందు వికారములు తనవయముతో నయినవిని
 ద్దులు ఇప్పుడును అధికారములే కరమునకు అరుదు

మగ్గురి వచ్చుచుండనా పా పాగ్గరి నింకరము మీ తేలు
 చుండినతో చెడిపోవును గదా! (పా) నా వాచునును లో
 తోళ దాని వికాంతి ఇచ్చుచుండును అది కరకమునకున్ను-
 వచునా దానితోళల కొకపాది శివవాసు ద్వారా వికాంతి
 నొసంగుట తిరియి తిరికి దీనినిండును మిళితాక
 మున కేవామునికొకరిని ఎరుగని పొట్టును తిరుకొనుట
 చేయరాదు. నా ద్వితీయాకరము చెను, మిళితాకరము చేతను
 కరకముగా, మనస్సున్న అకాగ్యమరియిగా మండునని
 భావములు చేరుచున్నవి

'అ - రిశ్చా న క్త్యశ్చి, స క్త్యశ్చి ద్దే ద్దేవావృత్తి,
 వృత్తి లాగే నర్మగయనా వివేచనా తి తివేషరూ
 ల భావమున క్త్యశ్చి కరించుచున్నది. అహంకర్తిచే రిక్తము
 శుద్ధమగును. రిక్తమిచ్చే తిదకు శుద్ధమగును దానిచే
 భావములు శుద్ధమగును. భావాదులున్న చిక్కగ తగును.

శబ్దములు దానిగానున్నవి కొందరు కట్టుర్తి
 ఎక్కువగారిని, కర్తించుకొనలేక, నానాభూతివలు చెను
 ముందు అహంకారమును వీడ కాలము. లాభ్యముక
 రాక కష్టమైయున్నవకు పూర్తిగా ఎరుకై, ఎక్కువగా
 రిని, కట్టుర్తి ముఖం దినుచుండువాడు! కాగర్తత లేనిదో
 నాలుక అనుట ముక్కును క్రొతుకట్టి పశువునవలె చూస్తే
 తెలుసుచుండును. కాబట్టి నరయమము లాం అంకరము

ఒకచోట దిండు బయటనుండి నాలుకపై ఆకుల్ల
తక్కిన యొకడు కానిలో చొక్కాని మితిమీరినది తోటిను బడవ
గేత తనబడుచున్నా నుండియొకడు అరవిశోచనము పరిపిరిని
గమనించి అరవి ప్రకారముగ పోతబోధ రాచి వెను

న వెను ! ఒక బండిలోగాని అప్పులోగాని ఎక్కువమందిని
మార్చుకొంటావో అది నిరీక్షణ కావున రానిపై ఒక
లోక గేటు పట్టి ప్రధర్మమునాన శిక్ష ఉడుకుగదా !

అట్లే శిక్షించును మాన అధికారముననుచు చే అతివేక్కించి
నదో దోష్టప్రధర్మమునాన మాన కాని శిక్ష విధించుచు
లోకము అ శిక్ష అకాంతియే అ శిక్ష కావ్యి యో మానము
యొనున కాగయోవలె శిక్షమును కానియో మానము
నంబునును కలిగి మితిమీరే భవంతయు అరవిశోచము
అను దిని తిండిపోతు శ్రమమున గేటులోని యోమానము
నగ్రముగ వ్యవహరించెదబయలు నాలుకకు లోబడి యొందు
కనియి వదిలి పారిపోయెను

కావున మునుముపులుసువాని అవారవిషయము
నంబునును గలిగియెంచి పార్శ్వకాలోగ మితిమీరము
అనే నేదియనుచు మార్చుకొంటావో మానము
అందరియొనున అదుకానిలో మందుకొని నమియియెను
పై పర్యాయ అత్యంతియెనునందు గడుపుకొనుచు వీరి
మొదటి ప్రియము గానియొనవలయును

మగ్గురి వీర్పడుచుండును ఒక శాస్త్రుని నింజరకు ము తెలు
చుండీసచో చెడిపోవును గదా (పా) న వాచునును ఒక
లోక బానిస విశ్రాంతి ఇచ్చుచుండును ఆది కేరమువదిన్ను-
వచ్చునై దురోళల కొకసారి శివవాసులు బాధా విశ్రాంతి
నొసంగుట తిరియియు లక్ష్మిని దివిలించును మిశ్రాంత
యన జేవామునొకరిని ఎరలనగాని పొట్టను బడుచెప్పిపట్టు
చేయరాదు. నా శిష్టాంతము చెను, మిశ్రాంతము చేసను
కదిలెనుగాక, మనస్సున్ను లోకోగ్యవలెముగా ముడుచు
కాస్త్రములు చుట్టచున్నవి

'ల-కశుద్ధ' న క్షేపేద్దే, స క్షేపేద్దే ప్రవాప్యతి,
వృత్తి లాభే నర్వగజేనాం విజిహ్వాక్షః అది తిమిషత్వం
ఈ భాదమునే నృష్టికంతుచున్నది. లహరిశుద్ధితే లక్ష్యము
శుద్ధమగును, లక్ష్యశుద్ధితే శుద్ధము పుట్టుచును దానినే
భాషియును శుద్ధమగును. భాషావాదులున్ను చక్కగ తెలుగును.

వర్ణాములు బాగుగానున్నవిని కొందఱు కన్నుర్తి
ఎఱువగలిగి, క్షిప్రముకొనలేక, వాచామూలములు పడు
చుండును బాధాపర్యమే ఏని కాంక్షలు. ప్రాశస్త్యముక
రాక జ్యోతిర్మయమునకు పూర్తిగ ఎక్కువై, ఎఱువగ
లిగి, కన్నుకొని మరల తిమిషమౌదు' బాగదొకర లేనచో
నాలుక ఒకటిను ముక్కున క్రొతుకట్టి పశుప్రభవలె చూడ్చి
తెలుచునును కాబట్టి నదియనుచును కాంక్ష అవసరము

4 నిర్వృత్తర్థ

తదిత నిర్వృతానుభూతి అవశ్యము అనుభవము కావున
అవశ్య నిర్వృతానుభూతి వీలైన పని చేరినానుభూతిని
వీలైన వృత్తిని తేల్చువచ్చుననియు ఎట్లైన నిర్వృతానుభూతి
కావచ్చుననియు అందులకు అనుకూల నిర్వృతిని. అయితే ఆ
తేల్చువచ్చు నిర్వృతము కానిదై యుండువలెనని కానందిత
తదర్థము అన్వాయము అయినది. ఏమిటో? అవశ్యము కావచ్చు
ననుభవముకాదు అది నిర్వృతమైతే నిర్వృతానుభూతి వీ
లైనది కాక రక్షణ చేయలేము. నిర్వృతము అన్వయము
కావచ్చు అట్టి నిర్వృతార్థము ఎవరైన అనుభవించరాదు ప్రాప్త
మందరాదు

అశ్రమముగ నుంచుకొనిన భవముతో వందలవేల రక
మానము లాకలిగియున్న ఆ యానందము తర్లముకాదు
శ్రమముగే కలిగియున్న దానియందుగ నర్థముగ నుంచుకొనిన
కొంది భవముతో అట్లుగల నిధివను ఆ యానందము మును
పడదై నిర్వృతాని ప్రేమమును చేరుచును

పూర్వకాలపుమాట అర్థమని తల్లికానములదే
శిష్యుడు వదిలిగా అతడు ముందు దిక్కులది గైకొనుటకు
గాని అర్థమనిదే అంపకయ్య దిక్కులుదేయబడును స్వేచ్ఛ
మరలయోదాదకము కలుగజగుటదే తల్లికానమునకుదేయ
శిష్యునియందగునది శిష్యుడు ఆ అంపకయ్యదే ముందు దిక్కులది

యగ్గతి నీర్విదుచుండను ఒక ఘోర నింతరము మీ తేలు
చుండినచో తెదిపావు గదా! (పా) నె వాచునును ఒక
లోక బాని! విశాంతి ఇచ్చుచుంటు ఆది కరకమువకున్ను-
పడుకై మరొకరి కొకవారి శివభాషము బాధా విశాంతి
నొసంగుట ఉత్తము లక్ష్మి దీనిమొలందును విశాంత
మున నేమాముకొనంగ ఎలనెగొని పొట్టప బతుకెక్కునట్లు
చేయరాదు. నా స్వీకారము చేసితి, విశాంతము చేసెను
కరకముగా, మనస్సున్న అర్కగ్యమయిగా నుండునని
కాశ్రములు ను కనుగన్నవి

'అ-కశ్చ' పల్లవుల్లి, పల్లవుల్లి ప్రవాహ్మతి,
వృత్తి లాభి నర్మగయగాం వివహిక్ష అని తిమిషపులు
అ భాదమున నృప్తికరించుచున్నది. అహంకర్తిజే రక్తము
శుద్ధిచును, రక్తశుద్ధిచే తుదకు శుద్ధిచును బానిజే
భావమున శుద్ధిచును భావాదులున్న చక్కగ అనును.

శబ్దములు బాగుగానున్నవి కొందలు కన్నుర్తి
ఎక్కువగాలిని, క్షిప్రమకొనలే, నానామాలినలు ఎదు
చుండు అభావాదులు నీని కాంము. ప్రశ్నయిక
రాక జ్యోతిషియముతను పూర్తిగ ఎక్కు, ఎక్కువగా
లిని, కన్నుకొని మరల తినుచుండువాడు' జాగరూక కేరి
నాలుక ఒకటి ముక్కును ప్రాకుకట్టి పశువునవలె చూడ్చి
తెలుచుండుచు. కాబట్టి నుచునును కాక అనంగము

మీది అశ్వని అశ్వమేధ యజ్ఞము ౧ గా రక్షణము చేయుట
తత్ప్రధానముచే నా మేదము ౨౨ నివేదనము ౩
భావములు స్ఫురింపజేసి అర్చకుని శ్రద్ధామా అని ఈ న
అశ్వని భాగములచే నా భాగము ౧౦ రియ్యు కారిపోవ జ
ర కేము దులిపిపడి అందుచే ఈనాడు యజ్ఞని భగ్న
వాడు స్ఫురించుచున్నది

భగ్నని అ ప్రయోగ తరణు గొప్ప భగ్నమాత్మయుల
సూర్యుని అభ్యాసార్థి విక్రమ చే తెచ్చు
అభ్యసము వాడును స్వాధ్యాయము వ్యాకరణము
ప్రేయస్కరము కాదు కావున స్వాధ్యాయకాచరణ
మనునది స్వీకరింపబడు. దానిచే రక్షకుని రక్షకు
విక్రమని రక్షకునిచే మోక్షమేది చేకు ర గలవు

కరుణ నీ పెద్దలు అభ్యసమునొనర్చి వీరైత నింద్య
కాని వనిని తేలికవచ్చునిని అభ్యసించి మిగిలు ని
కర్మచే ప్రతిభయుగ దుభావి శీత్రవకు కరుణగల
పాతముచేయుట అ శ్రద్ధామచే ముఖము క్షాంత
మోక్షము అందుచి ఈ విశ్వమున అనాదికాలమున
అమలాశాస్త్రు భావకావలయు నిశ్చయభక్తమునా
అప్రతిహత నిలబడును కావున ఆ నియమమును ని
యమమునొని సావచ్చిత్తి మోక్షమంది శ్రద్ధామే
చేవలయును కర్మమును చేయువాడుకదా ఆ
భక్తమువచ్చిరట్లు చరత్తి అభ్యసన నిక కానివలయును

గ్రహాసకదేయమైన తర్కరీతియగు వాని సంసారజ
వాదావలంబన లది తీవ్ర ముద్వరికామయమున లో
యవ్వాది

తన్నుకాదు తెలిసికొనక యుండుటలే గ్రుద్దికల
తన అత్యుత్తమమును కాదు చక్కగ తెలిసికొని త
నెవరయినా మనస్సుకొని ఇంద్రియములుకాని కాదు
జ్యోతిర్మయవికాశమే తన యభ్యాసమయమనియు ఎవ
రగుగ తెలిసికొనునో అట్టివాడు తన గ్రుద్దితనమును పోగొ
డవనవలసియు అట్టివాడే వాస్తవముగ నేతరులు ।
కావలెను

యోగ్యతానామక

అది గీతాచార్యుడి నత్యమున ప్రస్తుతముగ తెలిపియుండు
మది స్మరణలందును సమయముగ మున్నట్టి పరమార్థము
యో ప్రాణం నీరసములు కలిపించును ఎరిపనివానిగ ఎవ
యోచుచున్నాడో అతడే నిజముగ హేతువానినను అది త
కాదును గీతయందు వాగ్రుద్ధియున్నాడు అతగా అత్యుత్త
మని నీరస దృశ్యవశాత్తములు అత్యుత్తములని యెఱు
కాదు ఇట్లే అర్థమయినది నిజ గతిని దృశ
యిస్తున్నందు వ్యాపారము లేనివాడు నిజముగ నేతరులు
కలవాడు భావము ఇదియే జ్ఞానమే ౧ వ్యావస్తువులు
కావగల్గు భౌతికవస్తువు యున్నప్పటికిని ఎవరి జ్ఞానము
యెంతదో అట్టివారిని దుఃఖములు తెన్నులందు నేయించును

సంఖ్యముగల ప్రవర్తించుటకు గాని అహంకారమునకు
నిత్యముగాని ముగిసినదేకము, గాని నిత్యమైనదాని
గాను ఏ క్షేత్రమందును పాపము పడిరాదు. అహంకారము
పడిరాదు అన్యాయము, అధర్మము, అవిద్య వదిలరాదు
ఇప్పుడు ప్రేమపెట్టి తమవారి హృదయమునకు ప్రయోగ
ము లేని నిత్యబ్రహ్మమునకు తిరిగి ప్రవర్తించుట
బ్రహ్మయే తమకు రక్షించును.

భక్తి రహిత బ్రహ్మము

ఈ ప్రకారమునైన వివిధ పాపకారకముల దుష్టుత్తము
తన చిత్తమును తనకు ముగిసినది, అర్హతమును నుండు
తనది అర్హతముననుసరించి నిత్యబ్రహ్మమునకు అర్హత
పడదును గుర్తించి అర్హతమును నిత్య బ్రహ్మ
మందును తన తన బ్రహ్మమునకును

భక్తిశ్రేణియే లేనందున అందుకు భక్తిశ్రేణియే లేని
వాడు మహాభక్తుడు గాని అర్హత గాని అర్హత
భక్తిశ్రేణిలో లేనివాడు మహాభక్తుడు అర్హత
భక్తిశ్రేణిలో అర్హతను భక్తిశ్రేణి లేనివాడు అర్హత
అర్హత అర్హతను అర్హత అర్హత అర్హత
అర్హత అర్హత అర్హత అర్హత అర్హత
అర్హత అర్హత అర్హత అర్హత అర్హత
అర్హత అర్హత అర్హత అర్హత అర్హత
అర్హత అర్హత అర్హత అర్హత అర్హత

ఇది శ్రీకృష్ణపరమాత్మ క్రమమందు ఎవరినిసార్పియ, లేనిది సార్పియను కొలిచివాని అవతరమనియు (వాసు శోచన్త పండితా), జ్ఞానాన్నిచే నమ శక్తులు దగ్ధమొనర్చు కొనినవాని పండితులయ (ప్రకృత్యావ్యక్తకర్మాణులక్షణాహు పండితు బుధా), కమర్త చరామ (ప్రాణోల్లసంజాను నమదృష్టికలవాని పండితు నియు (పండితా సూర్యువా) వ్యాసముచేత మృత్యువును ముంపగల్గుటయే తాదార్థ్యముగా పండిత్యము ఇట్లే పండిత్యము కని అవతరమొనిన వాడు ఎన్ని కాలవిద్యులం జారితరీఃస్ఫుటిని, కాంతిని వోరుకొనలేడు, మృత్యువును రిప్తయొనలేడు ఇతర మరణ ప్రవాహమును తొలగేడు, కృత్యమంతమును తీర్చివే మునర్చుకొనలేడు

నిరక్షరస్యాపి తు యస్య కుక్షి
ద్రహ్మైవ బాహతి త ఏవ సాక్షరః
నిరక్షరస్యాపి తు యస్య చిత్తే
ద్రహ్మైవ బాహతి త నై నిరక్షరః

తదుక్తం శ్రీస్ఫుటిని, ట్టులము . ఎప్పటికీ, ఎవని హృదయముందు మగబ్రహ్మము ఎచా భావించుచును, ఎవడు అత్యునిగాది చిత్తము కలిగియుండునో అతడు నక్షత్ర విద్య అను నేర్పుకొనువాడే అతడు ఎచా విద్యలయందును అరివేరిస్ఫుటిని ఎవడు కైవాసునిము కేయంతునో అతడు వాక్యవచన నిరక్షరమక్షయే అయిదు కాలము గానీ సాంతి

త్యముతోనూ పాపవార్తిని పాపిత్వమును ని (10)
యందును ప్రేమకృతము

శ్రీ మహామహా ప్రామాణ్యమును గెల్చు ధర్మ
కవ్యమును నిర్వహించు కవీంద్రునిముఖానికి లేవ
నైతి తిరిగి అట్టి మామూలు చిత్రము చేయవలెదే పాపిత్వ
మయిన రాక్షసిని యర్పపూర్వముగ నందాశించవలయు
ననియిది ఉద్దేశించెను.

కవనాదు ధవళయకరీ పండితత్వం న యావ
త్తత్పండిత్యం వకపి న పునర్వేద సంపాదకై
యర్పం కుర్వాదపితకమతః పండిత క్షేమమలాత్మ
క్షానోదాతే తయదితరతా నైవ నః కాన్తిమేతి

(పద్యగీతి)

కార్యక మియ్యమననాదు గుంపాకాళమును ఈ పాపిత్వ
మును బట్టి నిర్వహించు కవీంద్రునిముఖానికి లేవ
యిచ్చును యో పాపిత్వం నిర్వహించు కవీంద్రునిముఖానికి లేవ
రాక్షసిని నిర్వహించు కవీంద్రునిముఖానికి లేవ
క్షేమం కాదను కోరినందనపు మృత్యువాతమునీ అతని
తప్పించలేదు కాబట్టి ఇతనిదియే రాక్షసిని నిర్వహించు
పితకై తాళి పాపిత్వమును కలిగి యిచ్చుచున్నది
అక్కడనున్న పాపిత్వమును అతనితో తీర్చును ముఖ
మును తప్పించుకొనాలను

[illegible]

5. జానపదము

చర్మ స్నేకము ద్విశ్వవజ్రాభయమును చూచుచు జ్ఞాని
స్నేకము ద్విశ్వరూపమును చూచుచును ఏకీకరణము భౌతిక
స్నేకము నశించు వస్తువులవలె చూచుచు జ్ఞానేశ్వరుని కాశ్యప
కుమారులవలెను గాంచుచు 'యక్షశక్తిం తస్మాశక్తిం' - తోలు
కన్న తో చూచుటనుకరి యించును కాలశక్తియును ఏకాదశీ
వసు విలు వుడైనప్పుడు, చూచుకట్టి కన్ను, చూడబడు

ప్రపంచము లెందున అదియేకాలమనగానిది స్వప్నావస్థలోను
 కాని భావన వియ్యుత్ అపరాధింపకు లక్ష్మీదేవుడు కాదు
 నిజ లోకమక కాలములే ప్రభావముగా కాలములై
 కాలమును నిగ్రహించి మార్చుచున్నాడు అట్లే లక్ష్మీదే
 వర్చింపుచున్నాడు భక్త్యును భర్తృంపును నివారించు భావచంద్ర
 కలవాడు కృతకృత్యుడు

య్యున్నకము మానవులలోను మానవులమనఁజేసి
 అంతర్భువుననుకలుచు పోషింపజేయుచు కలదు, చీకటను
 కలదు లోకంబుకలదు అది యెవ లక్ష్య విశేషముయనగా
 గాదు మానవులై లక్ష్య భావన్నేకమును సంపాదించుటలోనే
 కలదు విశేషము భావచంద్రుని సంపాదించుటలో అదలు
 మానవభక్తి వర్చింపడి చేవలలునొక వారి వారి భోగవిలాస
 వావావగమించు భావన్నేకమును సంపాదించుటలో ఎక్కుడు
 మానవభక్తి అయినచో ఎక్కుడు బ్రహ్మపరాధిమగా
 సంపాదించు అట్లుక మనుష్యత్వమును లాభమునూ యిది
 తప్పిల్లకలదును

అట్లే స్థితిలో అభ్యుత్థమును మానవభక్తి అయిన
 లోకావస్థలలో కృత్రిమమునకు భావ్యమా అదా
 అభ్యుత్థమును స్వేద పరార్థమున విక్షింపకు కాలము
 గడవుల యాత్రితా వర్చింపుచు యేదో మనము చేయు
 చున్నచేదో మన గుణ్యస్థానమునో కానిది పొందుటై
 వీక్షింప లభించుచున్నామా అది లలోదింత నిజమ

కన్న వారి కనులవడువది నిపు వారి కనుల వరు ఈ ప్రకారముగ నిలయితి నప్తులే కొన్ని సకాపముగా భగ సూక్ష్మత సూక్ష్మత సూక్ష్మతయై యెప్పుడును అవలొకి యిట్టి అర్థభావ వేరయితి నట్లు శోచరించ గలది అట్లు శోచరించవలెనాత్మమున అది తయి ఎట్లు చెప్పగలది ?

దృశ్యతే త్వగ్గయో బిద్ధా

సూక్ష్మయో మాత్మదర్శితిః

అతి సూక్ష్మయ బిద్ధానశ్చేదముచే ఏకాగ్ర బిద్ధితే మహాయాని మహాత్ముని ఏకీకరణముచేయుని క్రమి భగవతి శక్తి-మహిమ

అప్పుడు కలరింగమున విశ్వరూపముని చూపుదుని శక్తివైదిని ప్రాప్తిచూ —

న తు మాం కశ్యపే ప్రస్తుపవేనైవ స్వచక్షిషా

చిద్యం దదామి తే కక్షిః క్ష్యమే యవమైశ్వరమ్

ఓ బ్రహ్మ! న చక్షుశ్చేదముచే నిపు విశ్వరూపముని చూచకాపు నిక విశ్వ శ్చేదముని అంశముని చూచి నిపు అర్థాని ఏకీకరణంపు అని వరించి భక్తునివైగల వాత్సల్యతయముచే చిద్యమగునను ప్రపాదించెను అట్టి విశ్వ శ్చేదముచే భద్రులయితి భగవానుని అశ్చుక విశ్వ రూపముని చూచగల్గుని కాబట్టి నై తదర్శనము (అర్థపాద)

కా. మ) ఇ తీక నేత్రముద్వారా విలువను దాని నివర్తి
నేత్రము, క్షాంతి ప్రాప్తి అత్యంత, ముఖ్యమైనది గావు
వస్త్రము ముడిగా మూలము. అట్టి ఏ హోటాస్టువను
భౌతిక నేత్రము సూక్ష్మరూప, రూప్యమును పరిమాత్యము
మిగులు బాగుగలదు? కావున భగవద్గీత సమీక్షకే జల్లెడు శ్లోక
నేత్రమును గన్పెడ సరిపాతించి ముగియున్నాము

భూవనోద్ధరము వారికి ఎక్కా యువలె బులులు లభించు
 వస్తువుకాని ఇది తోవివస్తువు నిత్యావల్య విజుతే భూవ
 నోద్ధరము, అర్థి నాన్ని వివేకమే భూవనోద్ధరము వ్రష్టుకూలలో
 పుష్పములువే చక్కనోద్ధరము చివరున్నది తోవి వారముకు
 భూవనోద్ధరము అవలొగించుచున్నది ఎకానాక వ్యక్తిని చూరి
 వ్రష్టు శిరముమెక్కె తోవ్యా వ్యవహరమును అదిం రక్త
 మాంసమియమగు తోవ్యా అక్కరి కమ్మ చివరున్నది
 తోవ్యా తోవి వేరిగుడున్న తోవ్యా మూర్తులు, తివ్యమును
 అర్థివ్యవహరము భూవనోద్ధరము నిక్షియించున్నది తోవ్యా
 నోద్ధరమును అవలొగించుచున్నది అర్థివ్యవహరము
 అర్థివ్యవహరము, తోవ్యా తోవి వేరిగుడున్న తోవ్యా మూర్తులు
 అర్థివ్యవహరము భూవనోద్ధరము నిక్షియించున్నది తోవ్యా
 నోద్ధరమును అవలొగించుచున్నది అర్థివ్యవహరము

ఇట్టి స్థానములందున్న ప్రజలను ఈ పక్షములందు
 భగవద్దేవత యందు, తివిరు కట్టిన గ్రంథములందు అభివ్రుత
 కానుచున్నది. ఈ విషయం 'ప్రభుత్వపూర్వకముగ
 జ్ఞాన సేతమును సంపాదించుకొని విశ్వమును సాక్షాత్ భగ

“శ్చయోవముగ ఏక్షించుడు జీవితమును కల శక్తికొనుడు
అని వాస్తవములను ముహూర్తములు ఉద్వేగించుచున్నాడు

అవ్యక్త రజితమృతత్వమిచ్చన్

అని కష్టపూర్వకముగ గంభీరముగ మునుపటి తానె
మీర రహిత అవ్యక్తిని అవతరదించుచున్నాడు తన మృత్యు
అనుభవించి తానె తిప్పవలయును అని భావము దృష్టిని
తానె నిడుములు మించి నులువించి అంతర్ముఖ మొనరి
చక్కగ భాగించునట్లు అతానె అని కలగలదు తన
మత్తు చేర్చుచున్నాడు అట్టి భావముల వివేకము భావ
జ్ఞులకు అనితే మునుపట్లను ప్రపంచములకు ఒకే వైద
మృత్యువులకు ఒకే అవ్యక్తమృతముగ నోచుచును

అట్ల గోమహా! కల శక్తి ఏకత్వ మనుపక్కర!

అందు వైద మెకట! ముఖ మెకట! అట్లన మెకట!
అంతయు కాని యింత ఇక శక్తి వికాస భేదముగాని
స్వరూప మేకట భేదముగాని అందు ఉపసాహు మర్మ
అట్టియ బ్రహ్మ—నేనా నానా స్థితిలను — అప్రపంచ
మంతయు ముద్రాప మృత్యువు ఇతలు అనేకత్వము లేనే
లేదు అది ఉపసాహు కను అత్తలే కాకాన్నికమగుదు

మరియు అన్యత్వములే ఏక్షించునట్లు అవతరియె
తెలవ మెకటా శక్తిమెకటా మేర్పాటులతో నశ్వర

మేదియో కాశ్యత మేదియో పుష్కల విష్ణుయోగ గోగ
తిందును.

'కైరీ' క్షేత్రయాశేవదుర్లభం భాగముమే' భావ
తమిషువేత క్షేత్ర) క్షేత్రసం కమిను భక్తగ తెలియొని
శ్రీమదు పరమార్థ పదమును అతయ గల్గుచున్నామని గీతా
కామ్యులున్న వలించియున్నారు.

'దృష్టిం భావమయూం కృత్యా వక్తేత్ బ్రహ్మతాయం'
అగర్ 'ఓయా' నీ దృష్టిని భావమయముగ నొనర్చుకొని,
భావకైరీమను సంపాదించుకొని) పరిచయమునంతను
చిహ్నమయముగ గాంచును' అని శ్రీ శంకరభగవత్పాదులు
ఉద్ఘోషించిరి.

ఈ ప్రకారముగ విషయక్రమేయి భగవద్గీత మేయి,
నది స్వ తాత్పర్యములేయి, శంకరాచార్యుని మహానీయ లేయి—
మా త్తకంఠముగ భావనీతావలయునమునూర్చి ఉద్ఘోషించి
యొప్పునకువ వాని నెట్లైన ఈ ఉపదేశములో సాధించి తిచ్చు
కొనుట ముముక్షువుల కర్తవ్యమైయున్నది.

ఎఱువు అర్థములు గల కర్మతోడు పెట్టుకొని చూచి
ఎచో ప్రపంచ మంతయు ఎట్లగా కనిపించును ఎఱువు అర్థ
ములు పెట్టుకొనకతో చల్లగా కనిపించును, తెలివు అర్థములు
పెట్టుకొనకతో తెల్లగా కనిపించును అర్థేజ్ఞానదృష్టితో
నీక్షించినతో గమ భము బ్రహ్మసంపదముగ కనిపించును

అభావముచే కృష్టి అభివృద్ధియైపోయి పండునడక జరుగు
వలెనందున వ్యక్తముగా కవి కను వుండి అభివృద్ధి కృత్త
పాదుకొనినచో నున్న కాత్రివిధములందు పాదు
భవము చేతను వివిధముల మొత్తముగా ప్రపంచము
చేయబడుననుచు గాక కైవలభావముగ నోచునటులు అట్టి
కృత్తి పాదుకలులే మానవజన్మ వ్యక్తియే భావనీక
నిపాదముగా కైవలమును నున్నవ్యక్తియను భగ
వాదము జీవులకు ప్రసాదించిన అట్టి మనుష్యకృత్తమును
గార్భిక పాదుకొనుట సరివానియొక్కయు విద్యుత్తభవము.

అయితే ముందుగా కృత్తి చక్కగ అభివృద్ధి పురు
ణభవముల ప్రాణ భవభావముల వ్యాస భగవంతుని
దర్శన చేతనే భవము అర్థమే కవుల కృత్తి పాదు
కలుగుననుచును పరాత్పరుని బుద్ధియొగమును వారి
వసాదియను (వశాని బుద్ధియొగం) అ బుద్ధి యొగమే
గానకము అదియే దివ్య స్మరియ అట్టి దివ్య స్మరముచేతనే
బుద్ధియను విశ్వరూపమును చక్కగ చూడగల్గి భగవంతుని
రవ్యభావకర్తయను దర్శన అభిగాహనము చేయగల్గుట

అర్హతవ్యవస్థయాశక్త్య అహమేవంవిరోధ్యున
జ్ఞానం ద్రవ్యం చ కర్తవ్యవ ప్రవేష్టుండ పరవ్రవ

అ స్మరమును ఒక్క అర్థముచే కాదు ఎవరైనను దొంగ
వును అనన్య కృత్తి కలిగియుండిన వానియే—అని

శ్రీకృష్ణ భగవాన్లు పెరిచియింపబడినా కాబట్టి అతి
సులభమున తత్త్విక జేబట్టి భగవద్భక్తుడు వాడైనై, భగ
వదుగ్రహముచే భాగస్వామియగుట వలన ఏది నిత్యమో ఏది
అనిత్యమో తెలిసికొని, ఏది నిత్యమో ఏది ప్రకటింపబడినో అది
గతియని జేసికొని, ఏది నిత్యమో ఏది ప్రకటితమో అనుభూత
మోగొనకొని నిత్యమున భక్త్యయింపి మున్న నదియే మోక్ష
మీచ శ్రీకృష్ణవైరాగ్యములందు వ్యామోహమును వదలి నిత్యమున
అత్యంతానందభూతిచే నీవలయును చురకాన్ మోక్షస్థుడొక
వలయును

శ్రీకృష్ణములు అందించిన కృప, భాగస్వామియగుట
మాత్రము అందజేసి శ్రీకృష్ణ గురుభూమిను పట్టులగుట,
క్రిమిలేక దుఃఖము, దేవతలకును, రాక్షసులకును పెద్దయ్యింప,
దుర్ముఖులకును శుభములగుట కలదు అది తోలు కలదు, వారి
కార్యకాండ ప్రాణి నివారణమును గూర్చియు గూర్చియు
చున్నాడు పరితపింపరాదు అని మాత్రమున పరితపింప
గలుగుచున్నాడు అంతయే. ఏ అర్థము లేదు అత్యంత
శుభమును భాగస్వామి అవశ్యకమైయున్నది అట్టి భాగ
స్వామియగుటే నిత్యమని జేసియు అందు జేసియు పది దుర్ముఖ
యొకటియే నొకటియగును. నొకటియగుటే నిత్యమొకటియగు
వారానియగును, సుఖమొకటియగును లేక నొకటియగును పరమాత్మ
నివారణమునకును నిత్యమొకటియగును అట్టియే నిత్యమొకటి

మహాత్మి అమరత నివర్తనమున్నది (౧) కేవల
భగవద్మాత రీతియగుచే గ్రహిల్పకముగానూ చాక్షు
నిదానిది యున్నది

వర్మగం పర్వదానం క్షణము ల్పక్షే
లక్షణమున్న క్షేత్ర భావ్యం కాదుత్తుత
(అస్మిత్తాదృ)

కావ్య భావ్యతమను ప్రయత్నపురస్కారముగ నిత
నికావ్యము మానవుని దివ్య నిభుత్వము అవశ్యక గ్రహణ
మృత్యును మానవత్వము చాటు వలెనూ సామర్యముచేయు
విధము లేదు ఇక భావ్యతనుగా నేమియో విచ
రింపదము

అదేమిదో దేవతామనిగ్నిం గల్గుటయే భావ్యత
వ్యక్తమందు కావ్యమును అనా నివర్తనమునందు భా
వ్యతను వికారమందు నిర్మల రమణుని గల్గుటయే భా
వ్యతను సామర్యసామర్థ్యము అగ్రతమం పర్వదానం
పరమ్యమను అనా మానవునిగల్గుటయే భా
వ్యతను రక్షణము అనా నిదాని మానవుని పరమ్య
మను మానవుని సంపదగల్గుటయే భావ్యత అగ్రత
మనా పర్వదానం అనా అమరత గల్గుట

ప్రయత్న X కరణము (X rays) అనానా
పరమ్యమను అనానా మనం అనా అనా

అను తెలివకొనుచుండును అట్లే జ్ఞానమును వివేచనములు
జ్ఞానవిరగములను ప్రవరింపజేసి ప్రతివస్తువునందును విలక్షణము
మీరు అవలొకిందుడును

దృష్టిం జ్ఞానమునాం శృత్యా
వశ్యేదృష్టమృదుయం జగత్

దృష్టిని జ్ఞానమనగా నొకప్పుడొక జగత్తును బ్రహ్మ
మయముగ నీక్షించవలెనని ఉపనిషత్తు లొకరియనున్నది
ఉపాధులన్నిటియందును అదుర్దాతలైన వ్యాపించియున్న
అంతరాత్మను ఏదారచే దర్శించుటను మానవుడు తెచ్చుగా
లేకనీచవరమియ్యవచ్చును

అట్లాగులు బ్రహ్మమును మాత్రమే వివేచించు నా
దృష్టి అంతిమముకాదు. ఎటువంటి మహాపండితుడైనను
బ్రహ్మమును ఉపాధుల మూలమున మాత్రమే జూచుచో, లోనున్న పర
మాత్మను జూడనిచో అతడు అజ్ఞానమేయగును కావున 'X'
జీవములచే వస్తువులముక్క అభ్యంతరవిశేషములు జీవించు
జీవుల దేకమును జీవముగాను ప్రవరింపజేసి ప్రతి జీవియం
దను, ప్రతి జీవుని గానములను గానముగాను ప్రవరింపజేసి ప్రతి
దర్శించవలెను. అప్పుడు మాత్రమే మహా జ్ఞాని ప్రవీణుడు
దయ, కరుణ, మహావశాసము చెల్లించియుండును

అట్లున్నాత్మ ? అది తెలు
అట్లేవాదమొకటియు

తేజోజాతా తే తేజ

విశ్వ మనువశ్యతా

అని తేజవిద్యులు భోజింపింపదముగ నర్హులము
అందును తనయందలి అర్హులు ప్రకాశించుచుండు తేజ విద్యు
భోజిని అకాలవల్లన చేయగలదు ! అత్యంత తేజు
మందు ! తేజమందు ! అమాయకులందు ! కాబట్టి అట్టి
భూతద్వంద్వే దుర్గుణములన్నియు నయిపోయి విశాఖ
స్వామిమహర్షులగుట ప్రేమ వియ పా గి పాఠలగలత్రు
దేవతయందలిను తన కుటుంబము తమ భావము కలుగగలదు.

విశ్వమని మనగన జేసామును మాత్రము పరిపూర్ణ
కాదు అదమును తిలస్సుగు జాచునాదు విద్యమును
అర్హుని గాంచిరాదు తీర్థమును విదేకవిచారణాదు
చేతను తేజోజాతా సామనం చేతను భూతద్వంద్వమును
తేజుగ మిగిలినతేజోని ప్రతి పరివ్రతమును ప్రతి ప్రాణ
ముందు నర్హి కావలెనకలవారును తర్హించుచు తేజ
మును అనంతయముగ నొనర్చుకొనవలెను తేజద్వంద్వము
నందలము అతేజదర్శనము మోక్షము

నర్హులము యేనై కం భావమువ్యయింపక

అనితేజం విశ్వమైతే తర్హం విద్య సార్థిక

అని గాతాత్మకు భోజింపింప గలమున విశ్వం
అనియెన్ను తిలగవ్యమైతలందు విశ్వంబయినయెన్ను పా

మాత్మను దర్శించుటను కల్పకొనవలెను. అదియే నా ద్విత్వ
భాగము, అదియే తీర్తిమూలము.

అదియే నాధినితే ఇట్లు బ్రహ్మనేరము తప్పక బ్రహ్మము
కాగలదు. "ఏదామి బుద్ధిసూగమ్" అని భగవానుడు వృష్టి
ముగ పెట్కొనియుండుటచేత ॥ 1 ॥ చోగ అభివృద్ధి
జాడించుకొనినచో ఆ పరాత్పరుడే తనకు బుద్ధిబలమును,
విచారణాశక్తిని, భావకృష్టిని ప్రసాదించగలడు. కాబట్టి అట్టి
మహా'స్మరిలక్ష్యము కొంతైన నర్హులను యర్హులైనై,
దృష్టిని వర్ధిలించుటకుగ నోర్చుకొని, భావ క్రమముతో విద్యా
మంతయు తన స్వయావధులును లక్ష్యభూతిని చదివి బ్రహ్మ
సందేహమును బహిష్కరింపవలెను. లక్ష్యమును సొంతవలెనకు ప్రయత్న
మును విడవరాదు. అట్లాగతను పోషించుకొనిన దురి
త్యక్తరాదు.

కొంచు ఎక్కువకు ప్రారంభించినవాడు శిష్యుడు తప్పక
చేరగలడు. మహా ఏడుమూలము మధ్యలోనే నిలిచి
పోవచ్చు. మూడు భాగములు ఎక్కియూ అపవీతమవు.
శిష్యమునకు దరిచావులలో కాలువారి క్రిందకు పడిపోవచ్చు.
ఎక్కువకు ప్రారంభించిన కొద్ది కేవలము నిరుత్సాహపడి
మినుకకు మురిలవచ్చు. మృతకాశానామ సకు బలులు చేతన
వారిలో ఏకాద్ధిమందో, లేక ఏ క్షణమునో శిష్యమును
అధిరోపించి ఆలంకారములను చంపును. ఎంతటి శిష్యులను,

భౌతికము కష్టమిచ్చుక భావ్యదక్షిణ వాని మాత్రము అ
ప్రకారముగ బ్రహ్మము తేగగలుగును

అట్లే మౌనసాధ మధిలోనింపవలెందు చేయవలె
ప్రతిభిన్నమును ప్రారంభించువారు ఏ కొద్దియైయో తిరిగి
అట్లా ప్రారంభించివారిలో ప్రాధాన్యమునులేరి బ్రహ్మము
కరతలామిల మొనర్చుకొనువారు ఏ ఒకరికను మార్క
యిందగ

ఈ సత్యములే గీతాచార్యులు

మమద్విజ్ఞానం భూతేషు

కర్మ కృతేషు నిధౌ

అవతతామనీ నిర్ధానాం

కర్మన్యాం నేతి తత్త్వము

అను కోరిమిచ్చారా చక్కగ నిరూపించెను కా
లక్ష్యముచేయవలె ఎంతయో పాపములు లైర్యము చేయు
అమోహము

మహాత్మ్యముల ఎన్నియో భయములవలె, శీత
బానిసయిది అధిగమించుటకును శ్రేయశ్చేది ముఖ
అనుభవించుటకు ప్రతిభము కలుపుచున్నాడు అట్టి
పూర్ణ ముఖము అన్యాయదోషము కృత్యమునులే
కావుననే పురమాత్మ పాక్షాత్కారము కొరకు ఈ
అసాక్షిగములు పొందుచున్నాడు అయితే గమ్యస్థానం

చేరగలుగుదున్నాడు : లేకు వారమును : కూర్చు
ప్రభావముచేతను, అగ్రగణ్య వాననా ప్రాబల్యముచేతను
ఒకరిత అగ్రగణ్య వాననా అభివంతు వలనచే కొని వెనుకకు
దాగుదున్నది. దానిని బయలుచేసి, విజయలక్ష్మిని వరివగలుగు
చున్నాడు. దానిచే నిర్మలమైనా, దిగబరిదోవుచున్నాడు
అన్యము నుండి కరాల్కుఁ పోవుచున్నాడు.

రాక్షసులెవరు : వాకున్న పూర్వము జేవరలే అని
అలాగతవలన తిన్ననిస్థానమునుండి దిగబరి శ్రీమకు పడిపోయి
నాడు. అనుభోగముపలన రాక్షసులనుగూర్చి చెప్పువపుడు
ఈ శ్రీమది వివరణము గానింపబడినది

అనురాగత్య కై లేయా
దకులైకారి కావదా
మృగకావ్య దివియతా
పూర్వజేవా సుకన్యమి

ఈ క్షణలో 'పూర్వజేవా' - అని : అను అనిగా రాక్షసులు
పూర్వము చేరగగలుగుచున్నాము ఇందు లోకగా నువ్వరించు
చున్నది

కాబట్టి గొప్పవానినిను వారి గొప్పదనమును కాపాడుటకు
శ్రయత్నము చేయుచుండునచో, అగ్రగణ్య, వామరితనము
నకు, తమోగుణమునకు, మాయకు అపకాళము నొసంగినచో
ఆ గొప్ప దిగినుండి దిగబరితధ.మనమును పొందిపోవుదురు.
జేవరలు పూర్వ జేవరం (రాక్షసు) ప్రితి! వారిపోవుదురు.

కనుకనే మహార్థపాథకుడు ప్రయత్నిత అయినా సోద
రము అత్యగ్రత యుక్త్యుక్తుతో కమూనయి పెద్దలు పరిశి
(ప్రమాదోపై యుక్త్య) కాస్తా మూర్ఖుడు కనుక పాథకు
అనుభవగ్రహణపై పాథకుడు ఏకాగ్రతను విడనాడక
పూర్ణత్యయను అవసరము నూతనం అప్రమేయమై యు
వకుడు ఏకాగ్రత ప్రతి క్షయశుభానుభవములవలన
మొదటి పాథకుడు ఏకాగ్రత అయిన అత్యగ్రతకు నున్నాడు కా
లెందులకే నందరనుభవములను ముందరియేమిటై అతికాదు
యందును తర్కయోక్తి త్రులను ఒకపాటి తిరుగుతూ
తిన్నత్యులని అధిరోపించిం ఎవరో ముహూర్తములు
అప్పుడప్పుడు మూలములకు ఎదురెచ్చులని
యొక్క పూర్ణములమీదనే కాదుగాని పరిచయము నల
ములెప్పుడూ కలుపు

కనుక ముందున్నవసుదాను ఈ పాథకులందు అత్యగ్ర
తీయగ్రతను కావాలి గరకు క్రతువు వచ్చి రాకము
కానిది పూర్ణత్యయను ముందరియేమిటై పాథకులను
కనుకరముతో పదివ కల్పత్రయను పెత్తనములు
లేకంగములు నిల్లెయిల్లగ అట్టి అట్టుకు ఎట్లు చేర్చివేయ
అట్టి ముందున్నవసు ఈ పూర్ణత్యయ పాథకులకు ప్రతి
మహాకల్పములను, కామూర్తి వికాశములను నిజే విద
యకు తరంగములతో అయిదుకు క్రోధివేయవలెను
కాగ్రహణపై అయిదువలెను

రాశిమంటే ముఖ్యము బోధించిన గూఢ పరమధర్మములు అందు
భవమునకు రావలయున్నవి.

Man must realize God feel God see
God talk to God That is religion

మనము భగవంతుని సాక్షాత్కరించుకొనవలెను
అందుకొనియుండెను, భక్తిచేయుట మాట్లాడవలెను—
అదియే మతము అని నిరూపించుట గంభీర ప్రవచనము
కాబట్టి అదిభూతి కలుగు మత సాధన భక్తిపాపమును
యొనగవలెను

కారణం సాధనం దీపకదుబ్బి చ్ఛదయదుబ్బి
కొంతటి ఆత్మకాదుభూతి స్థితియగు లభించవచ్చును అది
కొంతటి కొంతకాలము చ్ఛదయచ్చును కాని ఏనాటికైనను
చేత్రము శీత్రము కాక తప్పదు కదలి నారాయణుడు కాక
తప్పదు ప్రయత్నము మోక్షము కలుగవలెను

ఎన్నియో అనుభవములతో/కాదీ జీవతలభకూత
లభ్యము కాని అదేకాలములు గల్గియున్నవి మోక్షపరమిత
మన మెందుకను తన నిజస్వరూపులను పరమానందమును భవి
మూర్తులతో చూడమును అంతమొనర్చుకొనవలె చరిత్రమున
జీవిత వియవ యొనగలను / కొల్లకొంది మోక్షములో తిరు
గాదీ తిరుగాదీభవతి? చేత్రము మోక్షపరమమును కాబట్టి
ఇక ఏమాత్రము నిలబడదు చేయవలెగదా తన బాధ
పాపములను పరమాత్మ కదలి శీత్రము శీత్రముగ చేసవలె

చింతి నీ సూనివేయవలెను ఈ ప్రకారముగ ఆ వాక్యపు
గాన వ్రోవగాన బుద్ధితో జోధించిన అశోక సంబంధమైన
ఆ ఈ స్మారకములకు పేరును నడు శ్రేష్ఠతో పోలిండు
చున్నాను అప్పుడెందునీయి మా ఆరోగ్యమును కాప
క్షగా కలెందున్నది! గ్రామములు ఆ వాక్యములను విని
వైద్యుడు పాశుత్య గారి ఆరోగ్య మాత్రములకు గ్రామముల
పర్యవేక్ష విశ్వాసమును అశంకల దీక్షా నిర్వహణ బుద్ధిని
తలుచుకొని అనంతవరకు కాల్చి ఆరోగ్యమును కాగ్రతగ
కాపాడుకొనదలంతురని భావనా ద్యమధ్యములను తక్కిగ
కొనపొనివరకుండునాతి అశోక క్రమమును సంఘటిల్లు

అశోకనియతులలో కెంతవరకును వికారగ
మారు నూర్చి తెలి కొనవలెన అంతమును ఇంతకు కాప
కలపు కొన్నిటిని ఇటు విరూపంతము ప్రశ్నార్థమను
మాత్రమి కరెయిదు బుద్ధి వేదపును అంతటి ప్రభావం
మీరు కిరదులో రెండు కండ్లు రెండు చెవులు రెండు
మొక్కురంధ్రములు ఈ ప్రకారము అన్నియు ఆ ఈ
రెండుగ పెట్టి వోరుతూతము తక్కియేగ నీర్వాణతేయుట
గణనించదగినది వోర్లు మూడ రెండుగ పెట్టవచ్చుగదా!
ఇట్లు పెట్టలేనేము? కానినీ కాలము కలదు నితముగ
తీసును నితముగ మాట్లాడును అని వానివ్వారా భగ
వంతుడు జోధించుచున్నాడు

వదిలిపెట్టుటకు దీర్ఘ ౧ మకరందము నిల్లిచాలు క్రాగు
చున్న మోదము క్రాంతిలో లోనినది అది మెట్లు కామింతునో
అట్లే ఆత్మాన మనసాన్వితమొనగా వేపుట బోయి
భ్యాసు విమరూపిణిమయి కర్ణకంఠమున తోచుచు కుదు
రి ఆకలమయింకల పరీక్షము ఇంద్రాంబము చతుర్ముఖ
క దేములంబు ఎన్నియొనెట్లు అభిరముగనుండునో అట్టి
అనందనారగముయొక్క పరిచయము అనుభవము బడయు
చున్న వేపుని భావ వృత్త్యాభ్యాసు అకర్మియాలగు

అట్టి మరలొచ్చిన ఆత్మానుభూతియే నడువవేపుల
యొక్క తరమొక్కయు అర్థాధిని ఈ మృతి మోసవలెనగు
క నే సాధించిరేయింబు తిత్తమయి కాపున నడుమమయి
వ్యర్థములేయన నికంతరము ఏదియొయిన ముహూర్త అభ్యాస
మును క్రాంతిలో క్రిందో అయింతురు ఈ అభ్యాసుననే భగ
వదనుభూతిని కన్పక బయలుదేరునది కృత్యవృత్తయందుతో
ప్రవర్తించినతో అది కామములోనే అక్షయప్రాప్తి చేయి
తీరినది భక్త్యము కాగలదు మోక్షము కరకలాదులకు
కాగలదు

మోక్షమొనగా విమరూపిణి భక్తమయింబి విమరూపి
అనేక అభ్యాసులందు సందాన అంధమున తిగుల్కొని అవన
మరలయోన న నా ముఖములయి అనుభవించుచు కాపు
మందానమయి వలలో చిక్కుకొని యొన్నాది మేళవకమున
తెలిసికొనిన వేపుడు ఆ అంధములందు తక్కించుకొనలేకని

యోచించుచున్నది 'నేను బంధవమున లగుల్కారలేను.
* మరొకరిను నేయుగాతిచ్చుది భంతు విచరిం నుభము
హానోరారా'దులో ఎచటనులేను ' అని తలంచుచుండు
వాడు బంధవము ! కొలై వీరి ప్రయస్థిరమును !

బద్ధింపది ప్రతి ప్రాణియు మాదిటిదేర బంధింపడు
చున్నది దేవుడు, కాలము, క్రియ అనునవి అని వాదనే
ఇంగ్లీషులో space, time and Causation అని అయదే
దేశముదేరి బంధింపబడుట యవగా ఒక ఆకారము కలిగి
యుండుట. దేవాదును లక్ష్మణుని భవించుట, ఆ దేవాదు
వరిమిరముగా నుండును ఆ విరిమిరిని దుంది అతిదు పెరగ
లేదు. ఎవ్వవా 20 అడుగుల ఎత్తు పెరగగలవా ! నాలుగు
చేతులు, రెండు కలుల లెచ్చుకొంగలవా ! భగవంతుడిద్విస
వానిలో మిక్కిల్ల బాంధవముగదే కాబట్టి అతడు దేశము
(ఆకారము)చే బద్ధింపై యున్నాడు

అట్లే కాలము ప్రతి కవి వ్యవస్థదేహి అయి గ్గా
యము నిర్దేశింపబడియుండును 60 సంవత్సరములో, 70
సంవత్సరములో లేక 80 సంవత్సరములో పరిణతి వయస్సు
ఎట తిరిగును. ఆ కాలము పు ర్తికాగానే ఒక్క ముండు
మాత్ర ఆధికముగ శిందిజాలడు దేవాదు ఎటవైచోవును
కాబట్టి దేవుడు కాలముచే బంధింపబడుచున్నాడు

ఇక క్రియ అనగా కర్మము. దేవుడు కాను పూర్వము
చేసిన కర్మమునకు బద్ధుడగుచున్నాడు ఇదివఱకు పూర్వ

కర్మము లాచరి విధాన తత్ఫలితముగ ఇవ్రహ్మ ముఖము
హ్మము ఇదిమహా భావశక్తియు లావరించినచో తత్ఫలిత
మగ ఇవ్రహ్మ ముఖముమహ్మము కాబట్టి తత్ఫలితమగ కర్మము
గను బద్ధులై యున్నాడు ఈ ప్రాశస్త్యముగ దేవతల శ్రీయ
తే నింధియబడి శ్రావణం అంధియబడి వసుప్రసరము
రాగారముమంబులైన చోరునివలెను తత్ఫలిత గానా
కాశముల అనుభవించుచున్నాడు

శ్రుతియు ధరించినవారికి కాను అంధనముమహ్మము
వియును అట్టికావేము శ్రీమత్ ప్రతిస్థించును నాకు
అంధనమేయే అనుభవముగాను వియు శ్రీమత్ ఏల ప్రతి
స్థించును చేపాటు ధరించుచుయే అంధనము కాంతునది
మగమయే అంధనము కర్మము లోయనుటయే అంధనము
తత్ఫలితము అనుభవముగ ఈ మహాశక్తియబడి తత్ఫలితమొందు
నను అనుభవ దేవతలు కాదు చిత్తము అనుభవముపడు
ను అనుభవముగాని ఇక చేపాటు అంధనములతో ఏమి
అంధనము? కాబట్టి అంధియైన ప్రతికామును ఎంత శ్రీధనముగ
కర్మముగాను పో చగల్గినో అంత ధన్యము తెలుసుచుండును
శ్రీ అనుభవమును శ్రీధనముగ అంతులను శ్రీ శంకరా
శ్రీధనముగ చగల్గి అంతులను తెలియిరి

ఒక వృద్ధుడు కావే కావే కావే అనుచుండి కృష్ణుని
గమమును చూచుట శ్రీధనమును అంధనము శ్రీ శంకరా
శ్రీధనము అంధనము నిజము పలికి

శం శ్లోతిస్తవ భావమానమాను రాత్రౌప్రసాదిః
స్వాక్షేపం రవిదీపకృషిభౌ శ్లోతిరాభ్యాసాను
చక్షుర్దృశ్యనిమిత్తాది సమయే శం దీర్ఘయోగకృష
శం స్మృతాహమర్థో భవాత్పరమకం శ్లోతిస్తవప్రసాదః.

శం—అయినా! ఈ వచార్యము అన్నిటిని గూడ
మాడగల్గుచున్నావు!

వృద్ధుడు—మగలు నున్నాని ప్రకాశములేతడు, రాత్రి అన్ని,
దీప ప్రకాశములేతడు

శం—ఆ సూక్ష్మని, దీపాదులని యేదే గూడగల్గుచున్నావు!

వృ—అదిలే

శం—కన్న మానికొకతడు యేదే తెలియొకచున్నావు!

వృ—అదిలే

శం—అన్ని యేదే తెలియొక గల్గుచున్నావు!

వృ—అదిలే.

శం—కాని ఆ అర్థయే అన్నిటిని ప్రకాశింపును, దున్నది, అదియే నిత్య అదియే ని న్యరూపము, ని న్యరూపము, అర్థయని యులుగుటయే తెలియదు, అదియే గంభీరము.

ఈ ప్రకారముగ (శ్లో) శంకరా స్వవాది ఆ - శ్లో
ని భృగో వాక్యమును బొందు చేసాడు. నిత్య
శేషము ప్రతివాని హృదయమందు వాచంహితమైనది.

దేహగురున్నను లక్ష్మణి తెలిసికొనగాలక కాదు దేహుని
భావించి జన్మమైన ఆ దేహముతో కాకాశ్మయమును జూచి
నానా స్థలములను జూచుచున్నాడు కాబట్టి అత్యంత
కావని దృఢముగ భావించుటయే మోక్షము

కోటికోటా మనస్సాక్షి
మనోమే దృశ్యతే మయా
తస్మై నేవ స్త్య మేవాసి
ఏకో నేవ ఇతి శ్రుతుః

శిష్యుడు — శేత్ర దళక !

గురువు — మనస్సునకు పాక్షి యైనదాని

శి — మనస్సునకు పాక్షి నేనే కదా ! నేనే మనస్సును
చూచుచున్నాను కదా !

గు — కాబట్టి నీనే (అత్యంత) దేవుడవు దేవుడు ఒకరే
అని శ్రుతులుచిట్టాక్షిండుచున్నది

ఈ ప్రకారముగ అత్యంతానందే దృశ్యరూపమగు
అత్యంత చక్కగా తెలిసికొని అట్టి దృశ్యరూపమందు నిజమైన
మోక్షమై దృశ్యభావనలే మంతవలెను దృశ్యము భావము
సరిదిగా భావించు ప్రయత్నమే శీఘ్రమైన కర్తవ్యము

6. భారతపితృము

శివప్రసాద గారి కల్పిత మోత బహుశ ఎంతెంత రస
మునునో మోయవచ్చు! అంతెంత అవసరము కలుగు
చుండునో దృశ్య వస్తువులు బహుశాంతి అని ఎంతెంత
శ్లోచితమునో పుష్కల అంతరికాంతి, పృథ్వీ గురు
మండల శరీరము, ఇంద్రియములు, నువ్వు, బుద్ధి, అహం
కారము, సహజవస్తువులు, బంధుకాలము-మొదలైన
వన్నియు దృశ్యరూపముల శివశరీరముననుసరించు
చు శివరూపములు ప్రవహించి వాలివచ్చినవి కనుకను
ఏము నొనరించు కవులు జేరినారు? కేవలము
సాధారణ శరీరముతోగాని, శరీర సంబంధములేక
ఇతర వర్ణనముతోగాని, వ్యక్తిత్వముతోగాని కవుల కొరత
సంబంధములేదు వారికి కవితావిమల వాలివచ్చి
నది, పాతపాటలతోగాని, దుష్టతలతోగాని, అయితే
ప్రయోగకాలముతోగాని ఏ విధమైన సంబంధము ము
తంతలో ఇట్లే కవులకును ఈ దృశ్యరూపములేనని పన్న
కాలముతో ఏవిధమైన సంబంధమున్నది?

ఇది అధ్యాపకమున అధ్యక్షులగుచుండును తన
నిర్దిష్ట మేరకొని అయా వస్తువునై, అధ్యాపకులపై
మహత్వమును పెంచుకొని అది యక్షయము తనవలె భావించి

సంసారమనే మహాసాగరమున ప్రవేశించుచున్నాడు గాథ
 నివారణకు ఏదీవలయునుతోని సంబంధములేది సమయమున
 తీర్పును అపరిమిత అనిర్విచ్ఛి ముఖము సమర్థవించుచున్నాడు
 మహానిహిత అట్టి అనిర్విచ్ఛి ముఖము ఏల అనుభవించ
 కాదు ! అర్థమందు విక్లవములమహా మునగునియేత
 కరిగియున్నచో ఇ ప్రముఖము మన ఆత్మముగా తోరు
 సంకటి మహాసంకటము తీర్పునకు లభించునని శాస్త్రములు
 వక్కానించుచున్నవి (1) కృష్ణమహాత్మయు అట్టి అనంత
 స్థితిగా వగను తాళముగా వల్లి నాడు కృష్ణమును ఎలకెంత
 రక్షించుకొనుచు నెచ్చిన అంశంత వ ధము మునునాడు కలుగు
 చుండును కాని అదుర్లభు కావించుటలేదు కృష్ణవస్తువులను
 తోలకొకవకు పెంచుకొనుచు ప్రామరీక చేతాత్మములను
 తోలొల్లులగు చేపిసికొనుచు వాటిని మునుర్వమును
 కల్పించుకొనుచు తత్సంబంధములైన సంకల్పములతో
 తోలంపియు నకమితములను దైవభ్యాసమునకు వర్షించి
 నను తీరిక లేక వానాయాతనలను అనుభవించుచున్నాడు.

ప్రయాణము చేయవారికి పెంచుచుండు సామాను
 ఎంతకల్గిన అంతమందిది అది ఎలకెంత కల్గినో ప్రయాణము
 అంత వ తల్లభమున నుండును కనుకనే రైల్వే అధికారులు
 Less luggage (సామాను తగ్గించండి) అని ప్రయాణికులను
 హెచ్చరిక చేయుచున్నాడు తప్పకుండా ఒక మహాప్రయాణము
 ఇది ఎప్పుడు ప్రారంభమైనచో ఎవరిని తెలియదు మౌనము

మును చేయుటకై అవాది కాలమునుండి నేవును వాకిరంభించిన
ఈ ప్రయాణమునందు యుక్త పెండ్లికొడుకు విజ్ఞులగు వాడి
కాదు కుటుంబమును పరిమితముగ నుండుకొని, వ్యవహారము
లను అరిగి పెండ్లికొనక, అత్యధిని మైన ఏ కొద్ది కార్య
క్రమములను మాత్రమే అవలంబింపజూచును, ఇట్లు
వివాహము, శ్రీ వధ్యావాదులు, నర్కార్యమస్తానములకు
గజాయమును ఎక్కువగ నినిమోగించుచునుండినచో అది
కాలములోనే నేవునకు పగవకాంతి లభించగలదు

ఒక ఊరిలో ఒక మధ్యతరగతి వ్యక్తికలదు అతనికి
ఇరువది కుమారులు, పదిమంది కుమార్తెలుకలదు
కారణదరిని పోషించలేక, వారికి యిట్లు చెప్పించలేక వారి
అవసరములను తీర్చలేక అతడు తనవలె పడుచుండెను
పిల్లలకు యుక్తివియ్యని వర్జనవుకు వారిలకు వివాహము
చేయవలసి యున్నది వానానూరినాడు ఎదుర్కొని
యుండెను ఒకవాడు అతనికి విమలపుట్టి రెన ఇంటికి ఒక కొన్ని
క్రమముగట్టి కానిపై తన పేరు వ్రాసి, ఆ పేరు తిరిగి
FFSFTD. అను విరుముడు ఇంగ్లీషులో వ్రాయించెను
కానిన నోత్ర మురుములందఱును ఆ విరుముడు చెప్పవలెను
ఈరీతి ఏ పశ్చిమ దేశములో కొన్ని నిర్భయ నభ్యుదయి
బ్రహ్మగ్రంథమున విరుముడు గుంపించెనని ఆత్మశ్చర్యమును
పొందుచుండిరి

ఆ పిల్లలను చదివిన ఒక కాశీని నిర్వాణి! అది
అల్పమునకు తెలిసికొనవలెనని నమోదాలము కలిగి ఒక
నాకరం యొద్దకు వెళ్ళి నమోదింపబడినది! దానిని ఏ నిర్వా
ణినిర్వాణమునకు నిర్వాణమునకు రిగి 'దా' నుంచి విరగి
ఆ శిష్యునికొక అల్పమునకు! అది ప్రశ్నించు ఆ అంబు
నమోదాలమునకు ఈ ప్రకారమున కాని నివారణమునకు తెలియ
లేదు

F F S అనగా Father of five sons

యన నుంచి కొడుకులు పుట్టినది

F T D అనగా Father of ten daughters

నదియెరిగి మాత్రమునకు తెలియ

అనగా నాకు యెనుది ది కొడుకులు నదియెరిగి కొడుకులు
కలదు

ఆ అల్పమునకు తెలిసికొనవలెనని నిర్వాణి ఈ కాశీని! కాని
కాశీని ప్రాసాదించినది అది ప్రశ్నించు — ఆ గృహమునకు
నా కాశీని అంబునకు తెలిసికొనవలెనని నమోదాలము
ఆ ప్రకారమునకు వాసిరి అది యెనుది తెలియ

భగవంతుని ఆశ్రయించి న్యాయమునకు అత్యు
తెలిసికొని నమోదాలమునకు అంబునకు తెలిసికొనవలెనని
భగవంతుని పృథ్వీవస్తువునకు తెలిసికొని భగవంతుని
కృత యెనుది తెలియ నమోదాలమునకు తెలియ

ప్రాకారమునకు వచ్చినచో అది కంటమునకు గ్రుచ్చు కొనగా చేప మరణించుచున్నది అట్లే జీవులును అర్థాపవే మున కాను అనుభవించోపు ప్రాపంచిక భోగము ఎరఱు నందకగుమను విషయము రిలంచును కాని అనుభవించిన వెంటనే దుఃఖము మొదలుపెట్టుచు విషయము రిలించుటకు హలము గదిగిన మహారములు వాటిలోలికనోరు వాని ముఖ తిక్తగలవారై అంతయునై కాశ్యపవనూర్జును ఛాన్దసించుచును

భగవదనుభూతి! ఇట్లే నై కాగ్యము ప్రధానపెనుపు. అది లేకనే పాథకుడు అభ్యాసకృష్టిరమున పక్క అంశుక మైకను ముందుకు వెళ్ళాలను దీపము నెలుగుటకు ప్రతిక ఎటుకంటిదో భూభక్తిగోని వెలుగుటకు విషయవిక! ఇటు వంటిది అది తీసుకో భూము కలుగును, కలిగినను ను వదు

కాబట్టి జపంసానాథ భక్తుని కర్పించుకొని బయట పడి చలించు ప్రతికరియు తప మృదులూరితాళమును నెలుగు చుండు ఎంతోకొని మను మహాత్ములు - భూదేవేంద్రువు నందు - మువ్వను నెగొల్పి, దుఃఖపడములను కశ్యప విషయలోగములగా, ప్రాపంచిక విషయ నిరాపములగు దృశ్యకాలశిను విదేవపు నులూరాయనందు మున్నగు వరుగివనీయక బహుభాగరూర్ణ ఇందివలెము, తనది కాని పస్తుమను దృశ్యమందు అభిరుచియే ?

త దిగాని వస్త్రపురు తవదని భాని ది బాని స్వాధీన
 ముచుకొని అనుభవి తురాను లోకములో జొంగి తని పెద్ద
 బడిను జొంగి తనమును కాస్త్రము నిసేధించినది ప్రభుత్వ
 మున్ను నిసేధించినది తి ప్రకారముగ నిసేధించుచున ల
 జొంగితవము తను బానిని ఎవవాచుండునో అతడు
 ప్రభుత్వ విశ్వప్రభుత్వకావడముల ననుసరించి శిక్షాత్మ
 తగను జుతించు అయి ప్రభుత్వములకారితే నిధింపబడు
 శిక్షను అతడు తనదించవలసివచ్చును

త కీరముగాని ఇ ద్రియములుగాని మిమ్ముగాని
 బుద్ధిగాని తమగాని కాని నిత్య ముద్ధ ముద్ధ ముద్ధ నద్వి
 కాసంకార్య న్యూత్రుని తాను కైతవ్య ముగాని అతడుకాను
 తేహేయిది యాచుండ్నియె అతడును కానిగర్భమందు
 నశించిపోవునది ముతములు తాను నశించు కుత్తుకాను
 తేకాని గ్రహించు కాని అతడును కాని నర్కవాక్షియును
 త్నా న్యూత్రులే కాని వ్యక్తముకాను తేత్రాదేకాని
 తే కరుకాని తాను కానినర్కవాక్షియును అతడు
 కుకాని కాని తేత్రము అను కుకానిను కేకర్కవమకాన్య
 నీరలో అని తేవనా

మహాభూతాశ్వకానిలో బుద్ధిగర్భ కమేవత
 శిష్టియాని దత్త కంచ వ చచ్చెయిలోభరా
 ఇద్వా దేవదురుని మునిని సంకార్యేనాశ్వతి
 ఏనిశ్చేత్రం నియానీన నవికాతను కాచురన్

పురివ్యాధి సంఘమహాసభలు, అవగాహన, అధ్యయన, మాన్యుక్చరి, పునరావేశ ఇంజనీరింగులు (గీ కర్మశ్రద్ధలులుగా కర్మశ్రద్ధలులు లోపము), గీ ఇంజనీరు వివరములు (కర్మశ్రద్ధలులు) గీ, కర్మశ్రద్ధలు, నిధిము, మాధిము, కర్మశ్రద్ధలుగా గీ, కర్మశ్రద్ధలు, పురివ్యాధి, గీ, కర్మశ్రద్ధలు - ఇంజనీరులు నేర్పించుచున్న అవి వికారవంశములు ఇది కాదు కాదు వీరి యన్నిటిని పీ కర్మశ్రద్ధలు అర్హులు కాదు

పరమార్థ సత్య మీ విదముగ ముఖగా అర్థమగు
జీవుడు ఆ జీవాదులే కావించితిమి వానిపై అభిమానమును
పెంచుకొనుచున్నాడు అదిగా శ్రుశ్చిక్షలచే సత్యముకాదని
నివేధించబడిన వానియందు మెగుల్చుము, ఆభిమానము కలిగి
యందుచున్నాడు. అది కానివృత్తులు అవదని నిలంచు
కొంగుమొక్క వృత్తు తిలబడిన వృత్తి కలిగియందు
చున్నాడు. తత్కలితముగ కొంగ పెక్కు అనుభవించునట్లు -
విశ్వవభుక్త్యముచే కష్టమై జన్మకార ముగియును, అది
కాదును అనుభవించవలసినదని తు భావమున కి కలకరా
రాజ్యలవాడు కింది శ్లోకములవ్వరా చక్కగ నిరూపించి
యున్నారు

శ్రుతిస్మృతివ్యాయ కృతినిష్ఠ
వృత్త్యంత్రయః స్వాత్మచరిం కరారి

ఉపైతి ముఖో పరి ముఖాశం

నిషిద్ధకర్తా పరిమిద్ధుశో యథా

శ్రుతులచేతను స్పృహలచేతను, చెట్టు న్యాయ
కర్తృయాల చేతను నిరసించబడిన (అవశ్యమని ప్రామాణిక
బడిన) ఈ దేశానికి దృశ్య ప్రపంచమునందు కాదు తనకి
అను బుద్ధిగలిగి యుండువాడు నిషిద్ధ కార్యముల నొనర్చు
కొంగవలె ఉండి వెంట నుండి వెంటదాగా చెట్టు ముఖము
అను పొందుచున్నాడు

మఱియు

నత్యాభిసంభాషణతో నిమగ్నో

మహాత్మ్య మాత్మీయ మున్నతి నిర్మల

నిత్యాభి సంభాషణతస్త నాశ్చ

క్షుప్తం తదేతద్యద చోచోచయో

(నిరీక య . . . 328 335)

నిర్మలమును భర్మమును అక్రయించువాడు నర
నొప్పరికమున పొంది నిమగ్నుడగుచున్నాడు అవశ్యమును
అభ్యయును అక్రయించువాడు నశించినట్లగుచున్నాడు
నొంగకనువాడు నొంగ అను భావమునలో మొదలువాడు
నొప్పుకని అవయవములు ఇరులచే పురింపబడుటయు
నెందినవాడు నివాళిచునది ముఖమును తొలగించును అను
అనే మూసింపబడుటయు లోకములో ముపలకుచున్నది
కాదు !

కాదు కాని ప్రపంచం కాని భాగం
అట్లాని నిర్మితకార్యముల నొనరించు పాత్రో నమానము
అతని అభివచనమున చెప్పవచ్చును అట్టి పాత్రమున
చోరబట్టి వదిలివేలి, దోచుమానమును నిర్మలము
నిజస్వరూపము అట్టియే కాని నా భావించును దీవును
మహాస్థితియగు నిర్మలమును నిర్మలము కావలెను
అనంతము శక్తియును భగవంతుని దీనిని దృక్పథవర్తితము
తగులొనక అపవర్తితమునవలెను.

కమలము నిలియించు పుష్పము కమలపురితము తపస్తి
లదిగ నిలిపాట్టుతో అంబునొనకు పాత్రయగు అట్టిగ మల
యించు తత్వ క పురుగులు చిత్తుపదిపాత్రనేగాని పాత్రయగు
చిత్తునొనకు నికంతగనంబు అ పుష్పవలె నిలుగుచున్నను
కానియో చిత్తు వ.మం. కూర్చుంటును పుష్పపెద్ద నిల్లు
లలో పాత్రరీతిగ ఇంజను స్థాపించు నిలొలది పద్మములు
నిలుగుటకు కానే కాకపడై, వేగముగ నిలుచున్న అ
చక్రముల ప్రక్కనే నలరారుము గుర్తు, పాత్రతో
తగులొనకుండు చుట్టూరంతయుతో మెలగుటకు ను
ఇదియే అనంగము.

అట్టి ఈ ప్రపంచమున క్షరమనవచ్చు కేవలతో
దేహియై నాడులతో అనేక కార్యము లాచరించుచున్నను
అనంతముయొక్క దృఢాన్వయమనలన దేవితోమ తగులొ
నక నిజస్వరూపము అత్మయందే నిలుకడగలిగియుండును.

అట్లా ఆ జీవోద్భవములలో రక్తముంది జీవజీవాలు
అది భవించును కానితో కాకాశ్చ్యమును ఇటు జీవ-భి
మానమువలన వాచాభిభవించును పోయియుండును

శక్తివృత్తిలో యుద్ధము చేయునపుడు అస్త్రశస్త్రములు
కానా ప్రకారములగు ఆ యుద్ధములు అనునరమైనదనమున
అనాదికాలమునుండి ఉత్పన్నమై వాటిచేయుచున్న దానితో
ప్రాచీనో అట్లావదుతో ఉత్పన్నమయ్యెను అనునందు
ప్రబలమైన అయోధ్యను శత్రువకు ఎంతయో అవనతమై
యొన్నది కనుకనే శ్రీకృష్ణభగవానుడు ఈ ఆ గళశస్త్రమును
సూర్యగిరయందు ప్రస్తావి చి ౬ అర్జునా ! ఇహుకాయు
మంది రూపరక్షియన్న ఈ సంపాదకమున చుట్టెక్కడను
అనుగళశస్త్రముచేతనే విధింపబడినదని నిశ్చయముగ
అభిప్రాయపడును—

అశ్వశ్రమకం సువిరూపమాం

మనుగళ శ్రీగ దృష్టే నిత్య

కాబట్టి ఈ సంపాదకమునకు మాయనీ ఎదిర్చి
నిలవగల స్థానము అది గళశస్త్రము కలవానితో అభించును
ఈ-మాయ పరమాత్మము చిత్తవలనయిచ్చును ఈయ
మునులేని కారణముచే అనుగళశస్త్రము ప్రకృతవస్తువు—
యొనుచున్నపుడు అధ్యాత్మ శ్రేయమున అభ్యాసశక్తివలన
సాధన పాశుగి అయియున్నది జీవోద్భవశక్తివలన
శకునా-శక్తి కాదు జీవా-శక్తియైన అర్జునేయుడు దృఢ

నిశ్చయము నిరంతరము గలిసియుండుటయే అసంగత్య
భారము, అట్టి అర్థమునకు, బ్రహ్మభవము విడువకుండు
ఎల్లవ్రతు లిరియినది, స్నేహమును కపటమును భరించి
కత్తుల అపాదములనుండి తప్పు నదిగ్గిందుకొను విధమున,
గంపారకరగముగ ముఖములకొనమండి తన్ను కాపాడుకొని
పరమోపదమునుభవించుటయే బ్రహ్మకపటభారముయొక్క
నాటము

ప్రపంచమున రెండు వస్తువులుకలవు ఒకటి దృక్పః,
ఇంకొకటి దృశ్యము దృక్పః అనగా నర్వచాక్షిణ్యము అర్థ
దృశ్యమునా దేహినిగూడును, వానించిక సర్వార్థ
ములు స్పృశ్యము అర్థమై తన్యము దృశ్యము అనము ఈ
రెండును ప్రపంచమున కలియన్నవి వానిని వేరుచేయు
వలెను ఆ వేరుచేయుటలోలేకన్నది. మానవునియొక్క
తెలివి అధ్యాత్మికత్రమును ముప్పుపైని కలగజేయును.

దృష్టాన్తములతో పోలికలు

ఈ పరిణామ నిరంతరము దృక్పః, దృశ్యము - ఈ
రెండింటి కలపుట మహాప్రమాదము. కావున వానిని విడదీయ
వలెను అదియే 'విభాగయోగము' కలిసిపోయిన వానిని
విభజించుయోగము దృక్పః దృశ్యములో ఏరాడును కలన
గూడును అట్లాని కలపుచున్నాడు కాబట్టియే దుఖ మునక
పెంపొందుచున్నది అనన మరెండు కలంపర విరువకున్నది

మొదట్నుండియు కాని దీవము భూతము నిర్వికారముగనే ఉండును స్మారకభావము వికారములతో జానికేమోతము సంబంధములేదు అట్లు ఈ ఉపాధియందు లక్ష్యము శీఘ్రము పోయి ముఖముభావములతోగాని ఇంద్రియము ముఖములకు యందు వికారమొలతోగాని ఏలాటి సంబంధములేదని నిర్వికారముగ చెప్పించుచు మన నాటకదీపము వాదించును స్మారకభావము కర్మములను భరణపాత్రుని ప్రకాశించ శీయించు అయా వ్యక్తుల భావములతోను వ్యక్తులతోను వ్యవహారములతోను వికారములతోను ఎట్టి సంబంధమున్నది నిర్వేదముగ చెప్పగలడుమనమునట్లు ఈ ఉపాధియందు కార్యము కరుణాత్మకము అనియే ప్రకాశపరచుచు కాని భూతము నిర్వికారమై నిర్వేదమై భావ ముండును

శీఘ్రము లక్షణపరకమున కాదు స్మారకభావము గానియైనందున సంబంధములకు లోబడుచున్నాడు ఇది యొక్క పొంపాడు శీఘ్రము జాతరమున స్మారకభావము స్మారకభావ ఉపాధిగాను ఉపాధిని సాక్షిగమందు లక్ష్య నిర్వేదమును తెలియజేయుచు మోక్షపరకమున నానా విధములకు లోబడుచున్నాడు నాటకములని దీవమునది అగన్నాటకమున శీఘ్రము జాతరమున దీవమున లక్ష్యము కాని స్మారకభావము ఈ సర్వములు లక్షకు ఎంత క్లిష్టముగ లిఖించిన లక్షక భక్తియుగాగలను భేదో జనులకన్నుల సారముభక్తావమున భక్తిను దొర్ల కుడి యుండును లక్ష్య

యొక బ్రహ్మసంధిర్వయమును నీ కౌత్సమునీ ప్రణామంబుగా
 నమస్కరించి—

1) పృథ్వీలోకాప్తకో నమో బ్రహ్మం కథ్యంత్యై వైశ్వానరే
 దీప్తియే శనిశేఖరే ॥ ౧ ॥

2) ఇహా నామో నమస్కరితం కౌత్సాగ్రే శనిశేఖరే
 బ్రహ్మసంధిర్వయం బ్రహ్మసంధిర్వయం

'స్మరిత్యేకాలయమునకు నేను రానున్నప్పుడు,
 కౌత్సాగ్రే ప్రాసాదమునందు నామో శనిశేఖరసంధి
 అనేకములు నమస్కరింపబడినవి'

అంతటా నామో శనిశేఖరసంధి పూజించి, బుద్ధియే
 నమస్కరించి, ఇంద్రునియే కాశము వామిరవివాహము అన్నయే
 పాక్షియను గ్రహించి

" ఇట్టి వాదము నకు నామో అనునధికారము లేదు
 నాక్షిణ్యము అశ్మితపమేనని, కౌత్సాగ్రే ద్వ్యశ్వచరాక్షయములు
 కాదు విశ్వమని, అంతానామో అహర్నిశములు నిరంతరము
 కలవాడై ద్వ్యశ్వవాహనమునకు తిరిగివచ్చి నమస్కరించి
 బ్రహ్మసంధి వైశ్వానర మనుభవింపబడును "

వారికిం దిద్దె

ఇది ముగియ నామో శనిశేఖరసంధి పూజించి, ఈ
 కాలమున, ఈ కర్మప్రకారమున బ్రహ్మసంధి, మరల
 మరల నమస్కరింపబడినవి, గర్భనామము

చింతి నీ సూనివేయవలెను ఈ ప్రకారముగ ఆ వాక్యపు
గాన వశోపగత బుద్ధితో జోధించిన అశోక సంబంధమైన
ఆ ఈ స్మారకములకు పేరును నడు శ్రేయో పాటించు
చున్నాము అప్పుడెందునీయి మా ఆరోగ్యమును కాపా
తప్పగా తింతుడున్నది | గ్రామములు ఆ వాక్యములను విని
వైద్యుడు పాతుతే గాని ఆరోగ్య సూత్రములకు గ్రామముల
పర్యవేక్ష విశ్వాసమును అశంకల దీక్షా నిర్వహణ బుద్ధిని
తలుచుకొని అనువదలదు కాబట్టి ఆరోగ్యమును కాగ్రతగ
కాపాడుకొనవలెను పాత ధ్యానా ద్యనుష్ఠానములను తప్పక
కొనపాగించవలెనుగాని అశోక క్రమమును నంతుమీలరు

అశోకనియమములలో కేంద్రపదియగు విశాఖగ
మును గూర్చి తెలి కొనవలెన అంతముగా ఇంతకు కాల
కలపు కొన్నిటిని ఇటు విలసింపజేయు ప్రశస్తిదేవుడు
మాత్రమే కరుణించు బుద్ధి వేదవ్రతం అంతటి ప్రభావం
మును శిరస్సులో పెంచు కండ్లు పెంచు చెవులు పెంచు
ముక్కునరంధ్రములు ఈ ప్రకారము అన్నియు ఆ ఈ
పెంచుగ పెట్టి వోదతూతము తప్పక నీర్వాణతేయుట
గణించవలెనది వోట్లు కూడ ఆ ఈగ పెట్టవచ్చుగదా |
ఇట్లు పెట్టలేనేము ? కానినే కాళియు కలదు మితముగ
తినుడు మితముగ మాట్లాడును అని వానివ్యాసా భగ
వంతుడు జోధించుచున్నాడు

అనంతో బ్రహ్మాతి వ్యతానాత్ అనంతద్వేష
ఖర్చిమాని భూతాని జాయంతే అనందేన
జాతాని జీవంతి । అనందం వ్రత్యంత్యనివం వికర్తంతి ॥

అనంతమే మబ్రహ్మయని తెలిసినవలెను ఈ ప్రాణి
కోర్కెనైన అనంతమునుండియే ప్రజ్వలించి అనంతము
చేరనే జీవించుచున్నది అనంతమునే తిరిగి చేరుచున్నది

(౧౭ ౭)

యోనై భూమా తత్పుటం

జాత్యే ముఖమప్తితామైవ ముఖం ॥

నీతి కర్మవ్యాపారమైవతో అస్మి మబ్రహ్మసే ముఖమ
అస్మిమైవజానితో (కృత్యవ్యాపారమయ) ముఖమైవ

(భావతోగ్యమయత్న)

ఏకో వశీ నర్మ భూతాస్తరాత్మా

ఏకం భూవం నివారాయః కరోతి

తమాత్మన్తయేను వక్య విరీరా

త్తపాం ముఖం కాశ్వతం వేతరేషామ్ ॥

నీకరూప్రముని ప్రపంచమంతయు తన వశము ను శం
కాదును నడుపు ప్రాణిప్రాయమును అర్కరూపమున
దెలయతున్నవాడును, నీకరూప్రమై నడు ప్రపంచ రూపమున
అతడు క నోచరించువాడను అటు వరమూర్తిమై ఏదీను

తమ హృదయమున నాత్మరసమును నాత్మరూపమును, అట్టి
నారితీ కౌశలమును నాత్మరూపమును (నాత్మరూపము) ఎరిగియును
గూర్చి నదియును నును

(ప్రజ్ఞానానంద)

హృదయమున నాత్మరసమును నాత్మరూపమును

అనిచి మే మెరిగియును నాత్మరూపమును నాత్మరూపమును

గూర్చి నదియును నును నాత్మరూపమును నాత్మరూపమును
నాత్మరూపమును నాత్మరూపమును నాత్మరూపమును నాత్మరూపమును
నాత్మరూపమును నాత్మరూపమును నాత్మరూపమును నాత్మరూపమును
నాత్మరూపమును నాత్మరూపమును నాత్మరూపమును నాత్మరూపమును
(నాత్మరూపము)

అనందమును నాత్మరూపమును నాత్మరూపమును

నాత్మరూపమును నాత్మరూపమును నాత్మరూపమును నాత్మరూపమును

(నాత్మరూపము)

అనందమును నాత్మరూపమును నాత్మరూపమును

నాత్మరూపమును నాత్మరూపమును నాత్మరూపమును నాత్మరూపమును

అనందమును నాత్మరూపమును నాత్మరూపమును

నాత్మరూపమును నాత్మరూపమును నాత్మరూపమును నాత్మరూపమును

అనందమును నాత్మరూపమును నాత్మరూపమును నాత్మరూపమును
అనందమును నాత్మరూపమును నాత్మరూపమును నాత్మరూపమును
అనందమును నాత్మరూపమును నాత్మరూపమును నాత్మరూపమును
అనందమును నాత్మరూపమును నాత్మరూపమును నాత్మరూపమును

నైవ గాఢాంశం తుల్యం క్రతే చమయత ॥ (సై ౩)
 ప్రహృష్టమృతం వీక్ష్యైషమాదరే దేహశతతే ॥

(అశ్వశాస్త్రమును అనుమితమును కాగవలెను దేహ
 రక్షణకొరకు శిక్షాభియంత్యవలెను) (సై ౩)

నానాత్వభేదసీచో-స్మి హ్యభింతానందవిగ్రహా ॥

నను అనేకరూపం భూతానను శేయవీతునను
 అభింతా న కరూత్వనను అభింతానను (సై ౩)

స్థానిర్నిత్యః పదానందః కుర్వోత్తానమయోఽమరః
 అత్మానాం పర్యవూతానాం విభుః సౌఖ్యే వనంశయః ॥

నను నిత్యరూపం నిత్యం ను పదానందరూపకరం
 కుర్వోత్తానమయోఽమరః కుర్వోత్తానమయోఽమరః
 అత్మానాం పర్యవూతానాం విభుః సౌఖ్యే వనంశయః
 (అశ్వశాస్త్రమునను)

విశ్వానందం వరమనుభవం శేవలం జ్ఞానమూర్తి
 విశ్వాశీలం గగనపర్వతం తత్త్వ మప్యపిరిత్యమ్
 ఏక నిత్యం విమలమవలం పర్వదీపాక్షి హారం
 దావాశీలం త్రిగుణరహితం నర్మరూపం తం వశూమి ॥

విశ్వానందరూపం వరమనుభవం శేవలం జ్ఞానమూర్తి
 విశ్వాశీలం గగనపర్వతం తత్త్వ మప్యపిరిత్యమ్
 ఏక నిత్యం విమలమవలం పర్వదీపాక్షి హారం
 దావాశీలం త్రిగుణరహితం నర్మరూపం తం వశూమి

జును, భావాకలంకును, తిరుదాకలంకును జూల నద్వయవైస
పరమాత్మకు నమస్కరించుచున్నాను. (శతరహస్యోపనిషత్తు)

చిత్పరానందరూపాయ నమోదీప్యంతి సాక్షిణే

వమో నేదా వైవేద్యాదు బ్రహ్మణేనంతర్యామిణే 12

చిత్పరానంద రూపాయ, నమస్త జుతి వృత్తులకును
సాక్షియు, నేదానది వేద్యుగాను, అంతర రూపియును
బ్రహ్మయనకు నమోదీప్యంతి (వైవేద్యాదువైవేద్యు)

వరానందస్వరూపోఽస్మి నిర్వికారోఽహమస్మయః 13

నేను వైవేద్యును అనంతరూపిను నిర్వికారుడను,
నాకలంకుడను అయియున్నాను (వైవేద్యాదువైవేద్యు)

రూమానందస్వరూపోఽస్మి రాషాహనోఽస్మ్యహంసరా

నేను బ్రహ్మసంహిత స్వరూపుడను, రాజునకు అరీరు
ని అయియున్నాను (రేహో ౩)

ఆనంద మనరూపోఽస్మి వరానంద మనోఽస్మ్యహమ్.

నేను మనరాకలంకు రూపును, ఆనందస్వరూపిను
అయియున్నాను (రేహో ౩)

బ్రహ్మభూతః ప్రకృత్యా బ్రహ్మనందమయస్సుతి

స్వత్పరూపో మహామోని వై దేహీ ముక్తవేదసః 16

విదేహుడును బ్రహ్మచారుడై ప్రకాంశశ్శుభై
బ్రహ్మ దుష్టియై పథమంబున నిర్మలతావ్రునై తుహ
మా క్షేమము నును (అశ్ ౩)

విషయానంద వాంఛామే మా శూదానందదూపకః

సావిద్రాగో యదానై సంనష్టస్య తతామహ 17

అతస్మిన్ నవాగీ వారిశ్రమశుభైః బ్రహ్మకంద
జాప్య ౪ వాకు ద్వి హిందమును సూక్ష్మక శోభ
తే గాఁ 1 (అశ్వశాస్త్రము)

బ్రహ్మనిందే విమగ్నస్య విషయానందతర్కవేత్ 18

బ్రహ్మకందము విమగ్నకాయంబువాని విషయము
అను హస్యకాండమునందు 18 (అశ్వ ౩)

ప్రాజాకృతస్తు బద్ధకైః కాపైర్వా హవ్యకాంతునః
వ్యధానానంద పూర్వస్య మహదానంద తతంతవేత్ 19

ప్రాజాతి నాయుభయ తమ భక్త్యము ను దీ చరించి
నను మ్మ కావూగి శాస్త్రా దివను ఆన దమి వ్యధా
నము గల గాన దాని పెట్టుకలును 1 (అశ్వ ౩)

అహం సచ్చి ద్ధానంద బ్రహ్మాదాప్యేన చేతకః
వ్యయైవ సూక్ష్మయా నిద్రాకృత్యం విజ్ఞాతాన్ తుకః

నేను చచ్చిర్యకానంద దావము బ్రహ్మమునాని
అశ్వ కానంద శాస్త్రమునందు ౧౯ మాన్య
మదిలో నకు క్షయము అని కాదు (మహా వచ్చి

తద్యోజ్యోవింది మన్వంతర్యో ద్విజుల మన్వంతర్యో
విదితాస్యాత్మకం యావం న తీర్తేరితాదియ 21

అయ్యోజ్యోవింది మన్వంతర్యో ద్విజుల మన్వంతర్యో
విదితాస్యాత్మకం యావం న తీర్తేరితాదియ (అయ్యోజ్యోవింది)

అయ్యోజ్యోవింది మన్వంతర్యో ద్విజుల మన్వంతర్యో
విదితాస్యాత్మకం యావం న తీర్తేరితాదియ 22

గ్రహస్థానంబు లైశ్వరము లైశ్వరము లైశ్వరము
అయ్యోజ్యోవింది మన్వంతర్యో ద్విజుల మన్వంతర్యో
విదితాస్యాత్మకం యావం న తీర్తేరితాదియ (అయ్యోజ్యోవింది)

మహాత్మ్యో వికరం యత్తద్విద్యో గ్రహస్థానంబు

అయ్యోజ్యోవింది మన్వంతర్యో ద్విజుల మన్వంతర్యో
విదితాస్యాత్మకం యావం న తీర్తేరితాదియ (అయ్యోజ్యోవింది)

అనందేన సదా హృద్యః సదా హృద్యః మహమ్ 24

అయ్యోజ్యోవింది మన్వంతర్యో ద్విజుల మన్వంతర్యో
విదితాస్యాత్మకం యావం న తీర్తేరితాదియ (అయ్యోజ్యోవింది)

పాఠమేవ కనంబర్హ్య పాక్షదేహీ పనాతనమ్

సుఖీభవతి వర్షక ఆవృతా సుఖీభావతః

35

పాక్షాత్ భగవన్స్య చివరై నివాసవన్తై పాగభూత
రైవర్జ్యై బ్రహ్మచంద భావయతి ఇమి కేళుకు ఎల్లెడల నుభ
మయ భావయన్వాకు అట్లుకావన్త మితి భక్తాశ్ర సుఖ
దెవకు కలయి (కవిద్రుళ తి)

అన్యస్య దుఃఖోపమయం జ్ఞానసన్తమయం తగత్

అన్యభవన్తవన్త్య వ్రతాశంకు మద తి సామ్

36

అ తగల్గె అన్యని దుఃఖయియియిగను జ్ఞానికి బ్రహ్మ
చందయియిగను తోయను జ్ఞానీకానికి ప్రపంచకు చికిటి
గను ౩౬, ౩౭ శ్లోకములు ౩౭, ౩౮ వ్రతాశంకు గను
తోయియిగను! (వరాహాచార్యులు)

ఉపేక్ష్యానామయాపేక్ష్యే నచ్చిరానందతత్పరః

సమాధిం నర్వదా కుర్యాద్ధృఢయే వారనానహిః

37

కాగతుడు వాగుకొనములు క దియి నివీరినట్టి
నచ్చిరానందతత్పరులై, పోవయియియిగని ఇయియిగని
సా త్యానము పథ్యసింహవలెను (వర్ణవతి కవిబ్రహ్మచారియై)

దితాన్య దిత్వతిం కృత్వాం నంకవన్యత్కయక్రమాత్

పరిశిష్టంభ చిన్మాత్రం చిదానందం విచిన్తయ

38

చింతి తీ నూనినీమవలిను ఈ ప్రళయముగ ఆ వాడువు
గాన వరోపగాన బుద్ధితో జోధించిన అశోక సంబంధమైన
రె ఈ స్మారకములను పేను కడు శ్రద్ధతో పాటించు
చున్నాను అప్పుడినుండీయి మా ఆరోగ్యము కాలు
తక్కుగా కలెనుడున్నది | గ్రామములు ఆ వాక్యములను విని
వైద్యుడు పాతువు గారి ఆరోగ్య మాత్రములను గ్రామముల
పర్యవక్ష విశ్వాసమును అశంకల దీక్షా నిర్వహణ బుద్ధిని
తలుచుకొని అనంతవరకు కాల్చి ఆరోగ్యమును కాగ్రతగ
కాపాడుకొనదలంతువాని క్యావా ద్యమధ్యములను తక్కుగ
కొనపాగించదలంతువాని అశోక క్షేమమున సంతుల్యులై

అశోకనియతులలో కెంతవరకును వికారగ
తులు నూన్చి తెలి కొనపరిచిన అంశములు ఇంతకు కాలు
కలవు కొన్నిటిని ఇకను విచారించదము ప్రశ్నార్థమే
మాత్రమి కరెయిదు బుద్ధి వేదవ్రతు లంతటి ప్రభావం
తులు కరెదురులో రెండు కండ్లు రెండు చెవులు రెండు
మొక్కురంధ్రములు ఈ ప్రళయము అన్నియం రె ఈ
రెండుగ పెట్టి నోరుతూతము తక్కువగ నీర్వాణవేయం
గణనించదగినది వోల్లు మోత రె ఈగ పెట్టవచ్చుగదా |
ఇట్లు పెట్టలేనేము ? కానినీ కాలము కలదు నితముగ
తీనుడు నితముగ మాట్లాడుతు అని వానివ్వారా భగ
వ యుడు జోధించుచున్నాడు

వరమే బ్రహ్మక వ్యప్తిన్
 ప్రవిలాప్యాశ్రియం తగత్
 గాఢస్వదైన్యకమానందం
 ఇతి వేదా ప్రతిపదిమః

12

జ్ఞాని మహిమయితి తిలకం సత్యం ప్రపంచ
 మయి రయమయి అద్వైతం రమ్యం గాఢము చేయదు
 మునుషసి వేదా విధి వినియోగ్యురి

(వేదాంత తి నిశ్చయ)

మఖమర్చం విహగ్నే
 విషయగ్రాహకాం వృథాప
 అపస్త్రా బ్రహ్మవిషానామ్
 ఇతి వేదా ప్రతిపదిమః

13

త్విశ్యోవిషయమయితి గ్రహా చుచారితి మఖమ
 అర్చయి మఖమ విషయముగా మునుషసి కాని బ్రహ్మ
 నిమిష మేఖమ అవంతముగా మ ము చిత్తవ్యవహారము
 శంకువాని కులూరుదురు (తీర్థి)

పద్మిచానంద రూపశ్వాత్
 బ్రహ్మైవాత్మా వ సంశయః
 ప్రమాణ కోటి సంశవాత్
 ఇతి వేదా ప్రతిపదిమః

14

చింతి తీ నూనినీమవలిను ఈ ప్రళయముగ ఆ వాడువు
గాన వరోపగాన బుద్ధితో జోధించిన అశోక సంబంధమైన
రె ఈ స్మారకములను పేను కడు శ్రద్ధతో పాటించు
చున్నాను అప్పుడినుండీయి మా ఆరోగ్యము ఇంక
తక్కుగా కలదున్నది | గ్రామముల ఆ వాక్యములను విని
వైద్యుడు పాడువు గారి ఆరోగ్య మాత్రములను గ్రామముల
పర్యవేక్ష విశ్వాసమును అశంకల దీక్షా నిర్వహణ బుద్ధిని
తలుచుకొని అనంతవరకు కాల్చి ఆరోగ్యమును కాగ్రతగ
కాపాడుకొనదలంతువాని క్యావా ద్యమధ్యములను తక్కుగ
కొనపాగించదలంతువాని అశోక క్షేమమున సంతుల్యులై

అశోకనియతులలో కెంతవరకును వికారగ
తులు నూర్చి తెలి కొనపంపిన అంశములు ఇంతకు ఇంక
కలవు కొన్నిటిని ఇకను విచారించదము ప్రశ్నార్థమే
మాత్రమి కరణమును బుద్ధి వేదవ్రతం అంతటి ప్రభావం
తుల శిరస్సులో కెండు కండ్లు కెండు చెవులు కెండు
మొక్కురంధ్రములు ఈ ప్రళయము అన్నియం రె ఈ
కెండుగ పెట్టి నోరుతూతము తక్కువగ నిర్వాహితముల
గణించదగినది వోల్లు మాత రె ఈగ పెట్టవచ్చుగదా |
ఇట్లు పెట్టలేనేము ? కానినే కాళము కలదు మితముగ
తీసును మితముగ మాట్లాడును అని కానివారూ భగ
వ యును జోధించుచున్నాడు

స్వానంద యమ్యావవిధో విమగ్నో
విగ్రహృ బాహ్యస్తరీ ప్రదారమ్
తదేతాపన్నమనా విరీహా
వ్యవృన్ రమప్యాత్మ పుతేవవికృమ్ 38

బాహ్యము అంతరంగమున బాధి ప్రదారమున
విగ్రహించి అశ్వాపందము అశ్వరనిధియందు నిలుపుకనై
ఇతర దృష్ట్యయందు లేక అలక్కతో ఏకత్వము నొందిన
మనస్సుక 12 అలక్కయిమహోనాతి నియించు అలక్క
యందు సదా సమము [మహా]

కోదావ బాహ్యవనహయ వికృమ్
బ్రహ్మ స్వరః ప్రాప్తమఖండ రోగ్యమ్
కతం తమేతావతి కుచ్చకర్తే
మృషార్కతే నైషయితే నుతేద్ర 39

స్వరః సంప్రాప్తమైవ తథావ కాత్మక అశ్వశాస్త్రము
మును పరిపెట్టి అలక్కయై, తేనక్కయై నడుచు కుచ్చకండు
నీ వివేకంధుడు ప్రతిగొనుచు 1 [మహా]

త్యక్త్యాత్మానం వదానందం విషయాన్ యస్తుసేవతే
విసాపార్థం మధాంత్యక్త్యా గురకం పాకుమిచ్చతి 40

ఎతడు సదాశంజయానమైనది తన అలక్కతో వదలి విష
యమును సేవించుచో అతడు కావాయు కలిగినట్లును అలక్క

తమము నదరి విజమును సరించుకాని చందమున
ఉండును. [మహా]

యస్త్వాత్మ మఖముత్స్పృశ్య మఖం బాహ్యమపేక్షతే
కరస్థం పాయనం కృత్వా సమాధౌ శేధికూర్చయమ్ 41

ఆత్మమఖమును వదలి కాశ్యామఖమును అపేక్షించు
కాదు శేధికాని పాయనమును నదరి సూరేంద్రునిక కారిన
విరింక పాయనమును నాడు మూర్తునికంటెవాడే యగును
[మహా]

అఖండం నచ్చిరావందం బ్రహ్మైవాస్మి న చేతకత్
జ్ఞాత్వాత్మరాసుకవతో బ్రహ్మవిషయం యోగినః
యశేర్నిష్ఠద్యతే నిర్మలం నిర్వాణ మఖముత్తమమ్ 42

అఖండ నచ్చిరావంద రూపమైనట్టి బ్రహ్మము నేను
జెప్పిన కుమియిను కాదు అది అనుభవమునల బ్రహ్మవిష్ణుదైవ
యోగి తత్తత్తమును నిర్వాణ మఖము నదా కలుగుచుండును
[మహా]

విశంకరాభ్యాసకాత్వయం వక్స్వేత పేన్మవిః
బ్రహ్మసంధ మభాపక్త్యానతి బ్రహ్మణిర్విషతి 43

విశంకరము బ్రహ్మభ్యాసము చేయుటచేత నుదయించు
కాదు స్వయముగ వరసాకము తెందివచ్చాడై బ్రహ్మసంధ
మను ముఖమునందలి ప్రతితే వక్తానూపయైత బ్రహ్మముననే
గూర్చి నిర్విగ్ధునియందును
[మహా]

సపేష వరమో లాభః పైషాన్య వరమాగతిః
సపేష మమానందో యాన్తితి కేవలాత్మనా । 44

పేషము అర్థమందు నికర నిగియుండుట అన్ని
లాభములకు కను గొప్ప లాభము అన్ని స్థానములకంటెను
గొప్ప స్థానము అన్ని ఆనందములకంటెను గొప్పదియును
ఆనందము అయియున్నది [మహా]

బ్రహ్మవేదం నర్వమిత్యేవ నమ్య
కృత్యన్ మత్సానో విజ్ఞానన్ మహాత్మా
బ్రహ్ బ్రహ్మరూపేణ తిషన్
బ్రహ్మానందం బ్రహ్మవిదేమథ త్కే 45

మహాత్మునకు బ్రహ్మజ్ఞుని ఈ కనుక్తము బ్రహ్మకు
మని అన్యగ రూపము మనకము నేయును తెలిసికొనుట
కుది బ్రహ్మయందే బ్రహ్మకాళముతో నింది బ్రహ్మకలకము
భుజిండుచుండును [మ]

ఆత్మకృష్ట ఆత్మమిత ఆత్మరామో వివిష్క్రియః
జీవన్నేప విమక్తస్సన్ శేంశ్యానందనారిశౌ 46

జ్ఞుని ఆత్మయే తే కృష్టని లాదుచు, ఆత్మయందే
భిష్యును ఇవయుట ఆత్మయందే (కీడించుట, నిష్క్రి-
యై యిందియుండగ నే విమక్తస్స బ్రహ్మకలక కడుద్ర
లక సోలరాకుండును [మహా]

ప్రహేళిక వందరసాస్వాదాపక చిత్తతయాయతే.

అనర్థపార విజ్ఞానం జీవన్ముక్తవ్యం యదామి 47

యస్మిన్ప్రహేళికానంద రసమను అస్వాదిండుటయినదే
అగ్నిరైవ చిత్తము కలిసియుండుట... అ యి లోన ఇది
యెవని అనుభావమే లేని మని ఇట్లుచి తరద్యుక్తుని
అక్షరము (వివేక యాగాదుని)

న నారాధ్యని కావదామకీరణ ప్రోద్బూరదాహావ్యదా
తీర్థానాం సంకాంతయా మేరురువిక్రవాన్య పరివ్రామ్యకాం
అత్యానన్నమౌఠి యహిం మణికర ప్రహేళిక్యయందర్శయ
త్యేషా క కరదారతి విజయతే విజ్ఞానం న దాయాపి 48

సంకారములు కాదు అనియు కార్యరూపము
సాక్షాత్కరణము మహా గతిగల దాగాముచే జన్మ నీతి కేలకొట
అవలిగలో కిలుగుచున్నవారికి ముగ్ధులైన అస్మిత్వియమైతి
ప్రహేళిక మునుప నరూప ఇమ్మరివాగుమునుచునా మోక్ష
యెవని ప్రకటించు లోన ముగ్ధులైయు యిగాక |

(వివేక)

యదిదేహ వృతక్కుక్కు చితివిక్రమ్యతిష్ఠపి

అమనైన ముఖికా తః సంకమనో భవిష్యపి 49

దేహమును వేరుచేసి అది కాదుకాదు కలందరి చెతవ్య
మగు అత్యయము విక్రమ చియమునా అక్ష ముగ్ధ

నీర్మ వశమగుమును బ్రహ్మచర్యమును కాంతి జూచి
విముక్తమృత కాగలర్థ (అష్టాంగమును వివరముచేరాల
జోధించితి) [అష్టాంగము]

యత్రవిశ్వమిద రాతికర్మిక రజ్జవర్చపత్
అవ దవరమాన దః నదోరస్త్య ముఖ దర

ఎవరు ఈ ప్రపంచము తయి క్రాంతియి దు వాము
కర్మికమై రోమమున్నదో అట్టి వరమానంద వైతన్య
నీర్మ కాత్మిక సుఖముగా ముందుము [అష్టాంగము]

మా సంకల్పవికల్పాల్పాం విర్తింక్షితయ చివ్యయ
ఉవగమ్యమణింశివ స్వాత్మన్యాయ ద విగ్రహే

6 చివ్యయ స్వరూపా ' న కల్ప వికల్పములచే చి
మును క్షోభాల్పము మున్నా కినిన యి అనందరూపయ
అర్థమును సుఖముగా మి దుము [అష్టాంగము]

యస్మిన్కాలే ద్వైతకలాప వాత్త విద్రావి

వాగచ్ఛతి తపి న్కాలే ఉపంశ్యమాన

యత్పుమ పీవ బ్రహ్మప ద ఇతిబ్రహ్మ

వ దామరవపిద్ధిర్నిర న్తం ఖూయాత్

ఏ కాలమిందు ద్వైతము గోచరి పడో నిద్రయారాది
క కాలమున దు తెలియబడునట్టి సుఖగుణికతో అదిబ్రహ్మ
నందము అయి బ్రహ్మచర్యమునకు వచ్చి నచా కలుగుచుగాక
[అష్టాంగము]

అనన్తోఽనా చిదాత్మాహమితి ప్రకృగాత్మ
వి వివేకే వృత్తిరహితే న స్కార శేషమాత్రక
యా మాత్మరూపేతావస్థితే చిత్తే ఆత్మవః స్వరూపభూత
వరమాన్తో విరస్తర సమ్యగా విరూపయాత్ 63

నేను అని నను నేను చిదాత్మ అనెడి ప్రకృగాత్మ
యందు ప్రవేశి పడదన వృత్తిరహితమైనై న స్కార
శేషమాత్రముగను మాత్మస్వరూపముగను నెఱిగియ ను
చిత్తమందు ఆత్మయొక్క స్వరూపము చరమావస్థయి
నెల్లప్పుడు చక్కగా చూడఁబడునుగాక! [బ్ర ౪ వర్గతి]

ఆత్మవి శబదవిదప్రియత్వాదావేవ వరమ
ప్రేమావృతత్వేన చ ఆత్మా వరమావందరూప
ఇత్యావృత్త్యామతవః సమ్యగ్భూయాత్ 64

ఆత్మయి నెన్నుదుని అప్రియత్వము లేదు దురదేవి.
శీత్రమైనై ప్రయత్నించిన కది స్థా భూతియై ను ముచేత
అర్థి పొడూర న స్వరూపమును అనంతాత్మామతము
చక్కగా కలుగునుగాక! [బ్ర ౪ వర్గతి]

ఆత్మవహితత్వేన దుఃఖాత్మకస్యదేహాదే
తపి ప్రియతమ త్వాదాత్మా వరమావంద
రూప ఇత్యావృత్త్యామతవః సమ్యగ్భూయాత్ 65

అర్హితః కిం దేహింతురేతి దుర్బుధ్యునామ
 దేహింతునాం విక్లిప్త ప్రాచీనమునాం నుంతురే
 సమానం ద స్మరణమునాం తత్కారణమభవము తే
 క నివర్తకాః ।

బ్ర. ఆ. ప.

హరి ఓం తత్ సత్

బ్రహ్మసూత్రము

ఓం

శుక్రబ్రహ్మశ్రమ గ్రంథములు

Abstract

[illegible]